

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นฐานข้อมูล
ในการจัดทำนิทรรศการเรื่อง “หอย”

โดย

นายสรวิชัย ฤทธิจรูญโรจน์

กันยายน 2560

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ระยะเวลาดำเนินงานและแผนการดำเนินงาน.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5

บทที่ 2 ทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางการศึกษา

ทฤษฎีปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์.....	6
การพินิจตามแนวคิดและทฤษฎีของนักจิตวิทยา.....	11
การพินิจตามแนวคิดและทฤษฎีทางสังคมวิทยา.....	13
การพินิจตามแนวคิดและทฤษฎีของนักเศรษฐศาสตร์.....	16
งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	19

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีการศึกษาแบบธรรมชาติ.....	27
กระบวนการวิจัยตามระเบียบวิธีการศึกษาแบบธรรมชาติ.....	28
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38

บทที่ 4 ประวัติศาสตร์หอย ก.ข. ถึงสลากกินแบ่งรัฐบาล

ความหมายของ “หอย”.....	40
ความเป็นมาของหอย ก.ข.	41
นายอากรและแขวงหอย.....	43

บรรยากาศทางสังคมยุคหอย ก.ข.	45
การเล่นหอย ก.ข.	47
ตัวหอย ก.ข.	48
วิธีการออกหอย	51
วิธีการแทง.....	52
วิธีการหาหอยดี.....	53
การยกเล็กหอย ก.ข.....	60
ลอตเตอรี่ - สลากกินแบ่ง.....	61
สลากกินแบ่งรัฐบาล.....	68
รูปแบบสลากกินแบ่งรัฐบาล.....	68
การออกแบบสลากกินแบ่งรัฐบาล.....	68
การพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล.....	70
เครื่องพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล.....	73
ประเภทของสลากกินแบ่งรัฐบาล.....	74

บทที่ 5 หอยในสังคมไทยปัจจุบัน

สถานการณ์คนเล่นหอย.....	76
สลากกินแบ่งรัฐบาล.....	77
กลไก ช่องทางการกระจาย.....	77
คุณสมบัติตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล.....	78
โครงการซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล.....	80
อุปกรณ์และวิธีการออกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล.....	81
อัตราตอบแทนการถูกรางวัล.....	86
ผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อย.....	87
เทคนิคการขาย.....	90
หอยใต้ดิน.....	91
รูปแบบการเล่นและอัตราการทำรางวัล.....	91
การซื้อขายหอยใต้ดิน.....	92
การส่งโปยหอย.....	93

เทคนิคการขาย.....	95
หอยประเภทอื่นๆ.....	96

บทที่ 6 โลกของคนเล่นหอย

กระบวนการเข้าสู่โลกของคนเล่นหอย.....	99
ขั้นเริ่มเข้าสู่โลกของหอย.....	99
ประสบการณ์ซื้อหอยครั้งแรก.....	100
การให้ความหมายต่อการเล่นหอย.....	101
ขั้นเรียนรู้วิธีการเล่นหอย.....	102
เรียนรู้การเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาล.....	103
เรียนรู้การเล่นหอยใต้ดิน.....	105
เรียนรู้การหาเลขเด็ด.....	106
กระบวนการตัดสินใจเลือกเลขเด็ด.....	143
ขั้นกลายเป็นคนเล่นหอย.....	144
ประสบการณ์ถูกรางวัล.....	145
ความเชื่อและเคล็ด.....	147
มีแนวทางเป็นของตัวเอง.....	149
คำอธิบายถึงความสมเหตุสมผลของการเป็นคนเล่นหอย.....	150
สรุป.....	153

ภาคผนวก

เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหอย

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเล่น “หวย” เป็นปรากฏการณ์ที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน มีหลักฐานว่าชาวจีนอพยพได้นำการเล่นหวยเข้าสู่ประเทศไทยตั้งแต่ยุคต้นรัตนโกสินทร์ ราวปี พ.ศ.2360 ในช่วงแรกยังคงนิยมเล่นเป็นการพนันในหมู่คนจีนอพยพด้วยตนเอง ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2375 เกิดภาวะ “น้ำน้อย” หรือปัญหาภัยแล้ง ถึงขั้นต้องนำเข้าข้าวจากต่างประเทศ ชาวบ้านก็ไม่มีเงินซื้อข้าวกิน ผู้พอจะมีก็นำเงินเก็บฝังดินไม่นำออกมาใช้ เจ้าภาษีนายอากรก็ไม่มีค่าเงินหลวงส่ง สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงโปรดให้ตั้งโรงหวยขึ้นเพื่อให้ประชาชนนำเงินออกมาใช้ โดยตั้งโรงหวยแห่งแรกเมื่อปี พ.ศ.2377 โดยเป็นของเจ้าสัวหง ตั้งอยู่ในกำแพงเมืองใกล้สะพานหัน ออกหวยเวลาเช้าของทุกวัน ไม่นานนักพระศรีวิโรจน์ก็ตั้งโรงหวยอีกแห่งแถวบางลำภู ออกหวยเวลาค่ำของทุกวัน กลายเป็นว่า หวยออกวันละ 2 เวลา ทำให้หลวงได้อากรจากหวยถึง 20,000 บาท

แต่เดิมหวยที่นำมาจากจีนนั้นนำชื่อของบุคคลสำคัญในสมัยราชวงศ์ซ้องจำนวน 36 คน โดยใช้เพื่อใช้แทนตัวหวย โดยเขียนเป็นภาพบุคคลสำคัญมีตัวหนังสือจีนกำกับ และแบบที่เขียนเป็นรูปสัตว์ที่เป็นชาติก่อนของบุคคลนั้นกำกับไว้ด้วย ด้วยเหตุที่คนไทยอ่านหนังสือจีนไม่ออก เจ้าสัวหงจึงทำการปรับเอาตัวอักษรไทยมาใช้แทน โดยใช้ตัวอักษรไทยมากำกับภาพบุคคลสำคัญ เป็นที่มาของคำว่า หวย ก ข เช่น อักษร ก หมายถึงอุปราชา ชื่อสามหอย ชาติเป็นชะนี อักษร ข หมายถึงนายทหาร ชื่องวยโป ชาติเป็นเต่า อักษร ว หมายถึงตัวหลวงจีน ชื่อแซ่หนู ชาติเป็นนกกระสา เป็นต้น หวย ก ข กลายเป็นที่นิยมเล่นกันเป็นอย่างมาก แชนหน้าการพนันชนิดอื่นๆ อาทิ ถั่ว โป กำตัด เป็นต้น เนื่องจากหากผู้ใดแทงถูกสามารถนำโปยไปขึ้นเงินที่เสมียนได้ 30 ต่อ (แต่ถูกหัก 1 ต่อ) เพราะถึงแม้จะแทงผิดสัก 10 ถูกเพียง 1 ครั้ง ก็ยังถือว่ามีโอกาสในการทำกำไรมากกว่าการพนันชนิดอื่นๆ ในยุคนั้น

เมื่อคนนิยมเล่นกันมาก อากรหวยจึงกลายเป็นแหล่งรายได้สำคัญแหล่งหนึ่งของประเทศ ดังนั้นแม้ว่าพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงประสงค์ให้ประชาชนเก็บเงินไว้ประกอบทำมาหาเลี้ยงชีพ จึงดำริยกเลิกอากรบ่อนเบี้ยและอากรหวย แต่เนื่องจากว่ายังไม่สามารถหาแหล่ง

รายได้จากแหล่งอื่นมาทดแทนเงินที่จะหายไป 9 ล้านบาทบาทที่ได้รับจากอากรบ่อนเบี้ยและอากร
หอย โดยเฉพาะอากรหอยในปีสุดท้ายก่อนจะเลิกก็สูงถึง 3,420,000 บาท ในรัชสมัยของพระองค์ทำ
ได้เพียงประกาศลดจำนวนบ่อนเบี้ยและโรงหอยก่อน จนกระทั่งสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัวจึงประกาศยกเลิกอากรหอยเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2459

สำหรับการออกล็อตเตอรี่ หรือสลากแบบยุโรปมีขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2417 ตรงกับสมัย
รัชกาลที่ 5 เนื่องในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของพระองค์ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะ
ช่วยเหลือพ่อค้าต่างชาติที่นำสินค้ามาร่วมแสดงในการ จัดพิพิธภัณฑ์ที่ตึกกองคาเดีย ใน
พระบรมมหาราชวัง และได้มีการออกล็อตเตอรี่ในวาระพิเศษอีกหลายครั้ง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ
บำรุงสาธารณกุศล อาทิ ในปี พ.ศ.2466 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทาน
พระบรมราชานุญาตให้ออก “ล็อตเตอรี่เสือป่าล้านบาท” เพื่อหารายได้บำรุงกองเสือป่าอาสาสมัคร
ซึ่งพิมพ์จำนวน 1 ล้านฉบับ จำหน่ายฉบับละ 1 บาท เป็นต้น

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ในปีถัดมารัฐบาลมีนโยบายลดเงินรัฐอุปการ
ทำให้รัฐขาดรายได้ จึงได้ดำริให้มีการออกล็อตเตอรี่รัฐบาลเป็นประจำขึ้นโดยเรียกว่า “ล็อตเตอรี่
รัฐบาลสยาม” โดยพิมพ์ออกจำหน่ายจำนวน 1 ล้านฉบับ ฉบับละ 1 บาท ปีละ 4 งวด กระทั่งปีพ.ศ.
2482 จึงมีการก่อตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และในปี พ.ศ. 2517 ได้มีการออก
พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลขึ้น กำหนดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นนิติ
บุคคล และเป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงการคลัง

จะเห็นได้ว่าการเล่นหอยเป็นสิ่งที่ควบคู่สังคมไทยมายาวนานและมีผู้เล่นเป็นจำนวนมาก
จากการสำรวจของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันพบว่า ในปีพ.ศ.2553 ประเมินการว่ามีผู้เล่นหอยทั่ว
ประเทศแบ่งเป็นผู้ที่นิยมเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาลมีจำนวน 19.180 ล้านคน และผู้ที่นิยมเล่นหอยได้
ดินอีก 19.908 ล้านคน โดยในภาคเหนือ ภาคกลาง กรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑล มีประชากร
ผู้นิยมเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาลมากกว่าหอยได้ดิน ขณะที่ประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและ
ภาคใต้นิยมเล่นหอยได้ดินมากกว่าสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยเปรียบเทียบแล้วประชากรในกรุงเทพ
มหานครและเขตเมืองนิยมเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาลมากกว่าหอยได้ดิน ในขณะที่ประชากรในชนบท
นิยมเล่นหอยได้ดินมากกว่าเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาล

สำหรับเงินหมุนเวียนสำหรับการเล่นหวยทั้ง 2 ประเภทรวมตลอดทั้งปีมีวงเงินสูงถึง 178.807 พันล้านบาท แบ่งเป็นวงเงินซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลงวดละ 3.941 พันล้านบาท หรือคิดเป็นเงินเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาลทั่วประเทศตลอดทั้งปี 76.757 พันล้านบาท ส่วนวงเงินการเล่นหวยใต้ดินเฉลี่ยงวดละ 5.531 พันล้านบาท คิดเป็นเงินเล่นหวยใต้ดินทั่วประเทศตลอดทั้งปี 102.050 พันล้านบาท หรือคิดง่าย ๆ ว่าทุกๆ 15 - 16 วัน จะมีเงินหมุนเวียนสำหรับการเล่นหวยทั้งประเทศจำนวน 9.472 พันล้านบาทต้องงวด

สลากกินแบ่งรัฐบาลหรือลอตเตอรี่ 1 ชุดมีหนึ่งล้านใบ โอกาสในการถูกรางวัลที่ 1 คือ หนึ่งในล้าน หรือ 0.0001% รางวัลเลขท้าย 3 ตัว มีโอกาสถูก 0.4000% และรางวัลเลขท้าย 2 ตัว มีโอกาสถูก 1.0000% สำหรับคนเล่นหวยแล้วย่อมรู้ดีว่าโอกาสที่จะถูกรางวัลมีไม่มากนัก แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะไม่มีโอกาสเสียเลย ยิ่งเป็นหวยใต้ดินที่มีรูปแบบการเปิดรับแทงที่หลากหลายกว่าสลากกินแบ่งรัฐบาล ทำให้มี โอกาสถูกหวยเพิ่มมากขึ้น

ปรากฏการณ์หวยในสังคมไทย โดยเฉพาะการศึกษาในแง่วิถีชีวิตของกลุ่มนักเล่นหวยนั้น มักถูกพิจารณาว่าว่าเป็นกิจกรรมการพนันชนิดหนึ่งที่ประชาชนทั่วไปนิยมเล่นกันอย่างกว้างขวาง แต่จะเป็นการพนันที่ถูกกฎหมายหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับว่าซื้อหวยประเภทใด หากเป็นสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือ “หวยรัฐ” ก็เป็นสิ่งที่กฎหมายอนุญาตให้เป็นการพนันที่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่หากเป็น “หวยใต้ดิน” ก็ถือว่าเป็นการพนันที่ผิดกฎหมาย แต่ความผิดถูกทางกฎหมายไม่ได้ส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นหวยของกลุ่มนักเล่นหวยแต่อย่างใด ยังคงเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมเสมอมา

จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่งกับการทำความเข้าใจ “หวย” ให้มากขึ้น โดยการศึกษาชีวิตคนเล่นหวยจากจุดยืนหรือมุมมองของพวกเขาเอง ผ่านชุดความรู้ ผ่านการให้ความหมาย (account) ต่อการเล่นหวย ซึ่งจะช่วยให้รู้จักโลกของนักเล่นหวยได้ดียิ่งขึ้น

คำถามการวิจัย

1. เพื่อศึกษา “หวย” ในสังคมไทยว่ามีที่มาอย่างไร
2. เพื่อศึกษา “หวย” ในสังคมไทยร่วมสมัยว่าเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษา “หวย” ในสังคมไทยร่วมสมัย

2.เพื่อศึกษาการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานของ “หอย”

3.เพื่อทำความเข้าใจ “โลกของคนเล่นหอย” ผ่านระบบความหมาย/สัญลักษณ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิสังสรรค์ภายในกลุ่มสมาชิกนักเล่นหอย รวมถึงการกระทำทางสังคมหรือปฏิบัติการทางสังคมต่างๆ ที่คนเล่นหอย สร้างสรรค์ขึ้นมาใช้และยึดถือปฏิบัติจนเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน

4.เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำนิตรรศการ หรือ สิ่งพิมพ์ สื่อการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ

ขอบเขตของการวิจัย

เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ให้ความสำคัญกับ “นักเล่นหอย” ในการบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ของพวกเขาในลักษณะการบอกเล่าเรื่องราวชีวิต เพื่อให้สามารถสะท้อนถึงโลกทัศน์ ประสบการณ์ชีวิตและมุมมอง ตลอดจนการให้ความหมายต่อการกระทำของ “นักเล่นหอย” เอง โดยอาศัยกรอบทฤษฎีการปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์เป็นแนวทางในการศึกษา โดยกลุ่มผู้เล่นหอยที่ถูกเลือกมาเป็นกรณีศึกษาในครั้งนี้ ก็คือนักเล่นหอยทั่วไป

ระยะเวลาดำเนินงาน

7 ธันวาคม พ.ศ.2559 – 5 สิงหาคม พ.ศ.2560

แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	เดือน							
	1	2	3	4	5	6	7	8
ทบทวนวรรณกรรม								
รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร								
เก็บข้อมูลภาคสนาม								
สัมภาษณ์เชิงลึก								
ส่งร่างรายงานการศึกษา								

เก็บข้อมูลเพิ่มเติม ปรับแก้รายงาน								
ส่งรายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์								

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.เกิดความเข้าใจ “หอย” ในสังคมไทยร่วมสมัยมากยิ่งขึ้น
- 2.เกิดความเข้าใจ “โลกของนักเล่นหอย” โดยเน้นความสำคัญของการให้ความหมายและประสบการณ์ชีวิต
- 3.ได้ข้อมูลสำหรับการจัดทำนิทรรศการหมุนเวียนของมิวเซียมสยาม และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ

บทที่ 2

ทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางการศึกษา

การศึกษาปรากฏการณ์หอยในสังคมไทยร่วมสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำความเข้าใจถึงบริบท “โลกของนักเล่นหอย” นั้นไม่ใช่เรื่องง่ายนักสำหรับผู้ที่ไม่นิยมชมชอบการเล่นหอย แน่นอนว่าย่อมไม่เข้าใจวิธีคิดตลอดจนเหตุผลของการเล่นหอย ซึ่งเป็นโลกที่พวกเขาคุ้นชิน แต่สำหรับคนนอกแล้วย่อมเห็นว่ามีควมสลับซับซ้อนและมีความแตกต่างจากบริบททางสังคมที่เราได้ใช้ชีวิตอยู่ ดังนั้นในการทำความเข้าใจวิถีชีวิตของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในฐานะของความเป็นจริงโลกเชิงประจักษ์จึงต้องการกรอบแนวคิดเพื่อทำความเข้าใจหรืออธิบายปรากฏการณ์ ซึ่งกรอบแนวคิดแต่ละแนวก็มีมิติในการมองหรือจุดยืนในการให้ความสำคัญที่ต่างกัน กรอบแนวคิดจึงเป็นตัวกำหนดขอบเขตความสนใจในลักษณะบางประการของปรากฏการณ์ที่จะทำการศึกษา ซึ่งการศึกษาเรื่อง “หอย” ก็เช่นเดียวกับปรากฏการณ์ทางสังคมอื่นๆ ที่ต้องเลือกแนวคิดที่ใช้เป็นตัวนำทางการศึกษา เพื่อจำกัดขอบเขตความสนใจในลักษณะบางประการของปรากฏการณ์นั่นเอง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์ (Symbolic Interactionism) ซึ่งเป็นแกนหลักของสังคมวิทยาแนวการตีความ (Interpretive Sociology) หรือสังคมวิทยาชีวิตประจำวัน (Sociology of Everyday Life) ที่ให้ความสำคัญกับความหมายในเชิงอัตวิสัย (Subjective Meaning) เนื่องจากกระบวนการที่เกิดขึ้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นกระบวนการที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในสังคม ดังนั้นการใช้ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์จึงมีความเหมาะสมในการทำความเข้าใจ นอกจากนี้ยังใช้แนวคิดอื่นๆ มาช่วยอธิบายโลกของคนเล่นหอยให้รัดกุมมากยิ่งขึ้น ดังนี้

ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์

ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์เป็นแกนหลักของสังคมวิทยาแนวการตีความ หรือสังคมวิทยาชีวิตประจำวัน ที่ให้ความสำคัญกับความหมายในเชิงอัตวิสัย และยังมีกรอบแนวคิดทฤษฎีที่จัดอยู่ในชุดเดียวกัน ได้แก่ แนวการวิเคราะห์เชิงนาฏการ (Dramaturgy) ทฤษฎีการประทับตรา

(Labeling theory) การวิเคราะห์เชิงปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) ทฤษฎีอัตถภาวะนิยม (Existential theory) และประชากรวิทยา (Ethnomethodology) ทฤษฎีในกลุ่มนี้มีจุดร่วมกันโดยมองว่ามนุษย์ใช้ชีวิตอยู่ในโลกแห่งความหมาย (meaningful world) ซึ่งกระบวนการนิยามความหมายและการตีความหมายสามารถถูกสร้าง ปรับเปลี่ยน เรียนรู้ และถ่ายทอดท่ามกลางกระบวนการปฏิสังสรรค์ทางสังคม

สังคมวิทยาชีวิตประจำวันเป็นแนวทฤษฎีที่มุ่งเน้นความสนใจในการรับรู้ประสบการณ์ สังเกต ทำความเข้าใจ พรรณนา วิเคราะห์ และสื่อสารเกี่ยวกับผู้คนที่อยู่ท่ามกลางการปฏิสังสรรค์ในสถานการณ์รูปธรรม ซึ่งแสดงให้เห็นจุดยืนที่สำคัญ 3 ประการ (Douglas 1980 ; พงษ์สวัสดิ์ 2532 อ้างถึงใน ปุรินทร์ 2547) คือ

1. นักสังคมวิทยาชีวิตประจำวัน ทำการศึกษาการปฏิสังสรรค์ทางสังคมโดยการสังเกตและรับประสบการณ์ของกระบวนการดังกล่าวในสถานการณ์ธรรมชาติ ซึ่งหมายถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นอิสระจากการเข้าไปแทรกแซงของผู้ศึกษา เป็นสถานการณ์ที่ปรากฏอยู่ในชีวิตประจำวัน อันเป็นที่มาของการเรียกชื่อแนวคิดนี้ว่า “สังคมวิทยาชีวิตประจำวัน” หรือชื่ออื่นๆ เช่น “สังคมวิทยาจุลภาค” (Microsociology) “การปฏิสังสรรค์นิยม” (Interactionism) และ “สังคมวิทยาแบบธรรมชาติ” (Naturalistic Sociology)

2. สังคมวิทยาชีวิตประจำวัน เริ่มต้นจากการรับประสบการณ์และการสังเกตกลุ่มคนที่กำลังมีการปฏิสังสรรค์ในสถานการณ์รูปธรรม ซึ่งเป็นการกระทำต่อกันโดยตรง (face-to-face) เป็นสถานการณ์ที่สมาชิกของสังคมได้ทำการปฏิสังสรรค์โดยตรงกับคนอื่นๆ นักสังคมวิทยาชีวิตประจำวันเริ่มจากการรับประสบการณ์ และสังเกตสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นตามธรรมชาติไม่ว่าจะเป็น การรู้สึก การรับรู้ การคิดและการกระทำต่างๆ ของสมาชิก

3. การวิเคราะห์ทั้งหลายที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เริ่มจากการวิเคราะห์ความหมายที่ใช้โดยสมาชิกของกลุ่มสังคม (members' meaning) หรือของผู้ที่ถูกรับศึกษา ซึ่งมักเรียกว่า “ความหมายตามสามัญสำนึก” (common-sense meaning) หรือ “ความหมายในชีวิตประจำวัน” (everyday life meaning) โดยสะท้อนประสบการณ์ภายในของสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับการปฏิสังสรรค์ทางสังคมในรูปแบบต่างๆ นั่นคือจุดสำคัญของนักสังคมวิทยาชีวิตประจำวันจะเริ่มต้นการศึกษาโดยพยายามทำความเข้าใจและวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมจากจุดยืนของสมาชิกในสังคม

จุดสำคัญดังกล่าวข้างต้นทั้ง 3 ประการทำให้สังคมวิทยาชีวิตประจำวันแตกต่างไปจากสังคมวิทยาamacแนวโครงสร้างหรือสังคมวิทยาโครงสร้างแนวปฏิฐานนิยม ซึ่งเป็นกระแสหลักที่ส่งอิทธิพลครอบงำแนวคิดทางสังคมวิทยามาหลายศตวรรษ แต่สังคมวิทยาชีวิตประจำวันมีแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญ 4 ประการ (Douglas 1980 ; พงษ์สวัสดิ์ 2532 อ้างถึงใน ปุรินทร์ 2547) ได้แก่

1.ชีวิตส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อม

ชีวิตมนุษย์เป็นสิ่งที่อยู่ท่ามกลางสถานการณ์ “being in the situation” ดังนั้นเพื่อที่จะศึกษาและสังเกตมนุษย์ ผู้ศึกษาต้องเข้าร่วมในสถานการณ์ทางสังคมและสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เพื่อที่จะสามารถรับรู้ได้อย่างถูกต้องเชื่อถือได้ว่าแบบแผนการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างไร

2.ธรรมชาติของชีวิตส่วนหนึ่งเป็นสิ่งที่ปัญหาเสมอ

หมายความว่าชีวิตส่วนหนึ่งและสถานการณ์ทั้งหลายในชีวิตเป็นสิ่งที่ทำนายไม่ได้ จึงต้องเปิดกว้าง เตรียมพร้อมสำหรับสถานการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป และดัดแปลงส่วนหนึ่งของตนให้เข้ากับสถานการณ์รูปธรรมที่เกิดขึ้น นั่นคือบุคคลต้องดำเนินถึงสถานการณ์และปรับการกระทำให้สอดคล้องไปตามสถานการณ์ในขณะนั้นๆ

3.ธรรมชาติของชีวิตส่วนหนึ่งมีลักษณะข้ามสถานการณ์และส่วนหนึ่งมีลักษณะที่เป็นระเบียบ

บางสิ่งบางอย่างในชีวิตอาจเกิดปัญหาและต้องขึ้นกับสถานการณ์ ในขณะที่สิ่งอื่นๆค่อนข้างจะทำนายได้และไม่ขึ้นกับสถานการณ์หรือข้ามสถานการณ์ มนุษย์มีความสามารถในการก้าวผ่านสถานการณ์ที่ตนเองเผชิญเพื่อบรรลุสถานการณ์บางประการในอนาคต และกระทำด้วยความระมัดระวังท่ามกลางสถานการณ์เหล่านี้

4.การสร้างความหมายและวิถีการกระทำ

เนื่องจากความหมายและการกระทำต่างๆ ส่วนหนึ่งมีลักษณะที่เป็นปัญหา ดังนั้นบุคคลจึงต้องสร้างความหมายและการกระทำที่เป็นรูปธรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทั้งหลายที่ต้องเผชิญ

ชีวิตประจำวันของคนเราส่วนใหญ่มีกฎเกณฑ์เบื้องต้นที่ยึดถือร่วมกันจนเกือบจะเป็นสากล และส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่ไม่มีปัญหาใดๆ เป็นกลุ่มความหมายและกฎเกณฑ์ รวมทั้งวิธีการกระทำที่สามารถนำมาเชื่อมโยงกันเข้าในลักษณะที่ไม่เป็นปัญหาและกลายเป็น “ตำรับการดำรงชีวิต” (recipes for living) ที่ให้ “แหล่งรวมความรู้” (stocks of knowledge) ที่มีปัญหาแก่เรา แต่สิ่งเหล่านี้ไม่ได้เป็นตัวจำกัดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตทั้งหมดของเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตที่ดี เรายังคงต้องระมัดระวังในการรวมความรู้เหล่านี้เข้าด้วยกันในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม และคอยระแวดระวัง สังเกตลักษณะพิเศษของสถานการณ์รูปธรรมที่เราเผชิญในชีวิตประจำวันอยู่ตลอดเวลา สถานการณ์รูปธรรมของชีวิตส่วนหนึ่งถูกสร้างขึ้นตามตำรับการดำรงชีวิตของเราเอง แต่ส่วนที่ยังขาดความแน่นอน ต้องเปิดกว้าง ขึ้นอยู่กับสถานการณ์รูปธรรมในแต่ละขณะด้วย

กรอบแนวคิดการปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์นั้นประกอบด้วยสมมติธรรมหลัก (assumption) 3 ประการคือ 1) สังคมมนุษย์ประกอบด้วยบุคคลทั้งหลายที่มี “อัตตะ” (self) หมายถึง “ความสามารถในการเป็นวัตถุแห่งการกระทำของตนเอง” 2) การกระทำของบุคคลไม่ใช่เป็นสิ่งที่ถูกปลดปล่อยจากแรงขับตามธรรมชาติ แต่เป็นผลมาจากการสร้างสรรค์โดยบุคคลนั้นๆ จากการตีความสถานการณ์ที่เขาได้ก่อการกระทำนั้นขึ้นมา และ 3) การกระทำร่วม (joint action) หรือการกระทำของกลุ่มเป็นผลจากการประสานการกระทำของแต่ละบุคคลเข้าหากัน จากการที่แต่ละคนตีความและคำนึงถึงการกระทำของกันและกัน (Blumer 1962 อ้างถึงใน ปุรินทร์ 2547)

แนวคิดรากฐานในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ตามแนวการปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์เชิงกระบวนการ มี 3 ประการ (พงษ์สวัสดิ์ 2532) คือ

1.บุคคลทั้งหลายกระทำต่อวัตถุต่างๆ จากพื้นฐานของความหมายที่วัตถุเหล่านั้นมีต่อเขา

พฤติกรรมของมนุษย์ไม่ได้เป็นผลมาจากสภาวะทางจิตวิทยา แต่เป็นทัศนคติหรือแนวโน้มเอียงที่จะกระทำซึ่งถูกกำหนดไว้ล่วงหน้า แรงจูงใจในจิตสำนึกและที่ปราศจากจิตสำนึก การกระทำของมนุษย์มิได้มีสาเหตุมากปัจจัยต่างๆ เช่น เงื่อนไขทางสถานภาพ บทบาททางสังคม บรรทัดฐานทางสังคม ตลอดจนค่านิยมทางสังคม หรืออื่นๆ แต่เพียงเท่านั้น หากการกระทำของมนุษย์ขึ้นอยู่กับว่าเขาานิยามว่าอย่างไร และทำการจัดระเบียบการกระทำของเขาที่มีต่อวัตถุเหล่านั้นตามความหมายที่ให้กับวัตถุดังกล่าว

2. ความหมายของวัตถุต่างๆ ที่มีต่อบุคคลเกิดขึ้นระหว่างการปฏิสังสรรค์ทางสังคมระหว่างเขากับคนอื่น

ความหมายของวัตถุทั้งหลายเกิดขึ้นมาจากวิถีทางที่คนอื่นๆ กระทำได้ตอบเขาอันมีความเกี่ยวเนื่องกับวัตถุต่างๆ ดังนั้นความหมายจึงไม่ได้อยู่ในวัตถุเหล่านั้น และความหมายก็มีได้เป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่ในความคิดของแต่ละคนเช่นกัน แต่ความหมายมีรากฐานอยู่ในการปฏิสังสรรค์ทางสังคม

3. ความหมายต่างๆ ได้รับการจัดการภายในและถูกเปลี่ยนแปลงในระหว่างกระบวนการตีความที่บุคคลใช้ในการจัดการกับวัตถุต่างๆ ที่เขาประสบ

บุคคลใช้ความหมายของวัตถุต่างๆ ในการปฏิสังสรรค์กับตนเอง จากจุดยืนของการปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์มีอยู่ว่า เมื่อบุคคลใช้ความหมาย เขาได้กระทำมากกว่าการประยุกต์เพียงความหมายที่ได้มาจากการปฏิสังสรรค์ทางสังคม แต่เขาใช้ความหมายต่างๆ ในระหว่างการมีพฤติกรรมในการับรู้วัตถุต่างๆ ที่มีความหมายให้แก่ตนเองเป็นการภายใน นอกจากนั้นความหมายซึ่งได้มาจากการปฏิสังสรรค์ยังได้รับการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลาตามสถานการณ์และทิศทางการกระทำของเขาในแต่ละช่วงเวลา การปรับเปลี่ยนในความหมายนี้ก็คือ กระบวนการตีความอันเป็นกระบวนการซึ่งมีลักษณะก่อรูปและใช้ความหมายต่างๆ เพื่อนำแนวทางการกระทำของบุคคล

นอกจากนี้ Blumer ยังได้ขยายความถึงความหมายของ “สิ่ง” หรือ “วัตถุ” ต่างๆ ที่พอสรุปได้ดังนี้

1. ธรรมชาติของวัตถุถูกสร้างมาจากความหมายที่วัตถุนั้นๆ มีต่อบุคคลอันมีสภาพเป็นวัตถุสำหรับเขา กล่าวคือบุคคลจะให้ความหมายต่อสิ่งต่างๆ รอบตัวตามความหมายของวัตถุนั้นๆ เช่น ให้ความหมายต่อรถยนต์ว่าเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางทาง ใช้ประดับบารมี หรือแสดงถึงฐานะของผู้ใช้ เป็นต้น

2. ความหมายนั้นไม่ใช่ความหมายที่แท้จริงโดยตัวของมันเอง แต่เป็นความหมายที่ได้มาจากบุคคลที่กระทำต่อวัตถุนั้นๆ

3. วัตถุทั้งหลายเป็นผลผลิตทางสังคมที่ถูกก่อรูปและเปลี่ยนแปลง จากการนิยามที่เกิดขึ้นในขณะที่เกิดการปฏิสังสรรค์ระหว่างบุคคล

4.บุคคลพร้อมที่จะกระทำต่อวัตถุต่างๆ จากพื้นฐานของความหมายที่วัตถุเหล่านั้นมีต่อเขา เมื่อเกิดการปฏิสังสรรค์บุคคลก็พร้อมที่จะกระทำต่อวัตถุต่างๆ ที่อยู่รอบตัวตามความหมายของวัตถุเหล่านั้น

5.จากการที่วัตถุหนึ่งๆ เป็นสิ่งที่กำหนดชื่อได้ บุคคลสามารถที่จะจัดระเบียบการกระทำของเขาที่มีต่อวัตถุหรือตัดสินใจว่าจะกระทำต่อวัตถุเหล่านั้นหรือไม่

จากกรอบแนวคิดทฤษฎีปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์ดังกล่าว มุ่งเน้นการศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมตามสภาพที่เกิดขึ้นจริงตามธรรมชาติในชีวิตประจำวัน โดยให้ความสำคัญกับระบบความหมายที่ใช้โดยสมาชิกกลุ่มหรือผู้ถูกศึกษาภายใต้สถานการณ์นั้นๆ ซึ่งรวมถึงการให้ความสนใจในการวิเคราะห์ ตีความ ให้ความหมาย การสร้างความเข้าใจของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว และการใช้ความรู้ ความเข้าใจในมุมมองเหล่านั้นในการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันของพวกเขา แนวทฤษฎีปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์มุ่งเน้นศึกษาระบบคิด การให้ความหมาย และการตีความสถานการณ์ ซึ่งจะช่วยในการทำความเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมาในแนวทางโดยอ้อมขึ้นอยู่กับการที่พวกเขาให้ความหมายกับสิ่งต่างๆ ในสถานการณ์นั้นๆ

การพนันตามแนวคิดและทฤษฎีของนักจิตวิทยา

ในทางจิตวิทยาจะอธิบายพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพนันว่าเป็นผลมาจากสภาวะความเจ็บป่วยทางจิตใจ (Mental Disease) หรือเป็นผลแห่งพยาธิสภาพ (pathology) หรือเป็นข้อบกพร่องบางประการในบุคลิกภาพ หรือปัจจัยในเชิงชีววิทยา ซึ่งนักจิตวิทยามองผู้ที่ติดการพนันว่า พวกเขาจะไม่สามารถเลิกหรือถอนตัวได้เพราะขาดความสามารถในการควบคุมตนเอง

Bergler (1943 อ้างถึงใน กิตติกร มีทรัพย์, 2541) นักจิตวิทยาที่สนใจศึกษาผู้ที่เล่นการพนัน ซึ่งจากการศึกษาอย่างใกล้ชิดทำให้สามารถอธิบายได้ว่า พวกที่เล่นการพนันนั้นเป็นพวกที่มีพฤติกรรม ดังนี้

1. พวกที่มีความด้อยเช่น ความบกพร่องทางร่างกายในความหมายว่า บุคคลเหล่านั้นใช้การพนันเป็นทางออกหรือเพื่อสมดุลความด้อยของตน ทั้งนี้รวมทั้งความด้อยทางใจและความด้อยทางสังคมด้วยอาจทั้งที่เป็นจริงและรู้สึกไปเอง

2. พวกโรคประสาท ในความหมายว่า นักพนันกลุ่มนี้มีความรู้สึกวิตกกังวล (Anxiety) และมีความรู้สึกผิดบาป (Guilty) อยู่ตลอดเวลาการพนันช่วยสนองตอบความรู้สึกนั้นๆ ของเขาได้ นับหนึ่งการพนันเป็นยาระงับปวดหรือภาพลวงตา ทำให้มีความสุขขึ้นบ้างอย่างน้อยก็ชั่วคราว

3. พวกต่อต้านสังคม เป็นพวกที่ใช้การพนันประชดประชันต่อต้านสังคม เมื่อสังคมสอนว่าการพนันชั่วร้ายเป็นอบายมุข บุคคลเหล่านี้จึงไม่ต่างอะไรกับผู้ป่วยที่เป็นโรคติดการพนัน ซึ่ง Bergler ได้วิเคราะห์ลักษณะของผู้ที่ติดการพนันเอาไว้ 6 ประการคือ จะต้องเป็นผู้ที่เล่นการพนันเป็นนิสัย การพนันดึงดูดความสนใจทั้งหมดของเขา นักพนันไม่รู้จักความสูญเสีย พวกเขาไม่สามารถหยุดเล่นได้เมื่อชนะโอกาสเสียของเขามีมากกว่าที่จะได้และในที่สุดประสบการณ์ในชีวิตของพวกเขาจะเป็นเรื่องทั้งที่น่าตื่นเต้นและเจ็บปวด

ในปีค.ศ.1980 สมาคมนักจิตแพทย์อเมริกัน (American Psychiatric Association) ยอมรับอย่างเป็นทางการว่าโรคติดการพนันถือเป็น “การเจ็บป่วยทางจิต” (mental disease) อย่างหนึ่ง (O'Brien, 1998, p. 92 อ้างถึงใน กิตกร มีทรัพย์, 2541) ส่วน Gamblers Anonymous หรือ GA องค์การเอกชนที่ตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกที่ลอสแอนเจลิส ในปีค.ศ. 1957 เพื่อให้ความช่วยเหลือในเรื่องนี้ถือว่าการติดการพนันเป็น “โรค” ชนิดหนึ่ง กล่าวคือเมื่อเป็นนักเล่นพนันไปแล้ว ก็ต้องเป็นนักเล่นพนันตลอดไป สำหรับการแก้ไขปัญหของ GA ให้ข้อคิดที่น่าสนใจไว้ว่า สิ่งที่คุณติดการพนันต้องการนั้นมากกว่ากำลังใจ ผู้ติดการพนันต้องการความช่วยเหลือด้านจิตใจจากสิ่งอื่นที่มีอำนาจมากกว่าตัวเขาเอง ทั้งนี้กล่าวสำหรับ GA ลักษณะที่สำคัญร่วมกัน 3 ประการของผู้ติดการพนันก็คือ

1. ขาดความสามารถและไม่เต็มใจที่จะยอมรับความเป็นจริง

2. มีความไม่มั่นคงทางอารมณ์และ

3. ขาดวุฒิภาวะ (O'Brien, 1998, pp. 92-93 อ้างถึงใน กิตกร มีทรัพย์, 2541)

ผลจากลักษณะเช่นนี้จึงทำให้นักวิจัยที่เกี่ยวกับการพนัน มุ่งวิเคราะห์พฤติกรรมการเล่นว่าเป็นเรื่องของจิตวิทยาของบุคคลและมองการพนันเป็นปัญหาอย่างเช่นงานของลาดูเชอร์ และคณะ

(กนกศักดิ์ แก้วเทพ , 2543, หน้า 156) ที่พบว่าผู้ติดการพนันจะต้องเผชิญปัญหากับภาวะหนี้สิน การสูญเสียประสิทธิภาพในการทำงาน การกระทำที่ผิดกฎหมาย และค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ นอกจากนี้จากผลการศึกษาจากข้อมูลสมาชิกของสำนักงาน Gamblers Anonymous แห่งหนึ่ง ในปี ค.ศ.1995 ก็พบปัญหาสังคมที่เกิดจากผู้ติดการพนัน ดังต่อไปนี้ (กนกศักดิ์ แก้วเทพ , 2543, หน้า 157)

สมาชิกมีหนี้สินจากการพนัน	ร้อยละ 67 ของครอบครัว
ถูกตามรังควานจากเจ้าหนี้	ร้อยละ 67 ของภรรยาที่สามีติดการพนัน
มีอารมณ์กราดเกรี้ยวต่อสามีตนเอง	ร้อยละ 61 ของภรรยาที่สามีติดการพนัน
ได้รับความทุกข์ทรมานจากโรคนอนไม่หลับ	ร้อยละ 78 ของผู้ติดการพนัน
มีการหย่าร้างหรือแยกกันอยู่	ร้อยละ 26 ของผู้ติดการพนัน
ต้องสูญเสียการงานหรือต้องออกจากที่ทำงาน	ร้อยละ 34 ของผู้ติดการพนัน
ลักษณะนิสัยของสิ่งของต่าง ๆ	ร้อยละ 44 ของผู้ติดการพนัน
เคยถูกตำรวจจับเนื่องจากการเล่นพนัน	ร้อยละ 18 ของผู้ติดการพนัน
เคยคิดฆ่าตัวตาย	ร้อยละ 66 ของผู้ติดการพนัน
เคยพยายามฆ่าตัวตาย	ร้อยละ 11 ของผู้ติดการพนัน

การพนันตามแนวคิดและทฤษฎีทางสังคมวิทยา

งานศึกษาชิ้นสำคัญที่อาจถือได้ว่าเป็นงานบุกเบิกการวิจัยในเรื่องการพนัน ก็คือผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกที่เสนอต่อมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดของนักสังคมวิทยาชาวอเมริกันที่ชื่อ E.C.Deveureux (1949) โดยเขาพยายามที่จะนำทฤษฎีโครงสร้างการหน้าที่ (The Structural Functional) ที่ Talcott Parson ได้วางรากฐานเอาไว้ กล่าวคือ Deveureux ไม่ถือว่าพฤติกรรมการพนันเป็นเรื่องของจิตพยาธิหรือความต้องการของปัจเจกบุคคลแต่เป็นเรื่องของการหน้าที่หรือการสนองประโยชน์ให้แก่สังคม คำถามหลักที่ใช้เป็นจุดเริ่มต้นของการวิจัยชิ้นนี้ก็คือแบบแผนความ

ประเพณีเบี่ยงเบน (การพนัน) เหล่านั้น รวมตลอดไปจนถึงองค์การต่าง ที่เกิดมาสอดคล้องกับโครงสร้างสังคมอย่างไร หรือไม่และการที่สังคมยอมให้พฤติกรรมการเล่นการพนันมีอยู่ต่อไปได้นั้นก่อให้เกิดดุลยภาพทางสังคมขึ้นมาได้อย่างไร และเมื่อเกิดดุลยภาพแล้วจะดำรงรักษาไว้ได้อย่างไร อนึ่งการที่สังคมยังถือว่าการพนันเป็นสิ่งผิดกฎหมายและมีปฏิกิริยาต่อผู้เล่นการพนันไปในทางลบหรือมีท่าทีรังเกียจนั้น ไม่ได้ทำให้พฤติกรรมประเภทนี้กลายเป็นสิ่งไร้ประโยชน์และก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคม

การดำรงอยู่ได้ตลอดมาทั้งที่ผิดกฎหมายยอมเป็นพยานยืนยันในข้อเท็จจริงที่ว่าการเล่นการพนันตอบสนองความต้องการบางอย่างของสังคมซึ่งตามทฤษฎีโครงสร้างการหน้าที่แล้วก็ถือว่าการที่จะไม่ให้มีระดับความตึงเครียดในความสัมพันธ์ทางสังคมมากจนก่อให้เกิดผลเสียหายขึ้น กล่าวอีกทางหนึ่งได้ว่า การเล่นช่วยลดหรือบรรเทาความตึงเครียดให้ต่ำกว่าระดับอันตราย ได้นอกจากนี้การอธิบายพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพนันในลักษณะที่มองว่าการพนันเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้บุคคลสามารถแสดงออกถึงความสนุกตื่นเต้นแล้ว การเล่นยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเปิดโอกาสในการแสวงหาความสำเร็จในชีวิตอีกอย่างหนึ่งด้วย

การอธิบายเช่นนี้เป็นการอธิบายโดยใช้ทฤษฎีภาวะไร้บรรทัดฐาน (Anomie) Durkheim (1957 อ้างถึงใน สุพัตรา สุภาพ, 2545, หน้า 131-137) กล่าวถึงทฤษฎีภาวะไร้บรรทัดฐาน โดยมีความเชื่อว่าสภาพสังคมที่ตกอยู่ในความสับสนเนื่องจากบรรทัดฐานต่างๆ อ่อนแอไร้ประสิทธิภาพ ไม่สามารถควบคุมความประพฤติของสมาชิกได้เป็นภาวะที่บุคคลในสังคมไม่ยึดถือค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน บุคคลไม่ค่อยผูกพันกับกลุ่มและบรรทัดฐานของกลุ่ม ภาวะเช่นนี้มักเกิดขึ้นในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น ในช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำหรือรุ่งเรืองอย่างรวดเร็ว ทำให้การดำเนินชีวิตในทุกด้านของทุกคนในสังคมต้องถูกกระทบกระเทือนหรือเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมากจนบุคคลปรับตัวไม่ทันเกิดความรู้สึกสับสนไม่แน่ใจอะไรถูกอะไรผิด ไม่แน่ใจว่าการปฏิบัติตามบรรทัดฐานจะเป็นผลดีแก่ตนหรือไม่ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจกันอย่างกว้างขวางโดยมองว่าบรรทัดฐานของสังคมไม่มีความหมายไม่สามารถให้คุณให้โทษได้อย่างแท้จริง

ต่อมา Merton (1985 อ้างถึงใน สุพัตรา สุภาพ, 2545, หน้า 131-137) อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาวะไร้บรรทัดฐาน โดยกล่าวถึงโครงสร้างของสังคมบางอย่างที่ก่อให้เกิดความกดดันและความขัดแย้งต่อบุคคลในกลุ่มจนทำให้พฤติกรรมไม่เป็นไปตามกฎของสังคม ซึ่งเป็นผลให้เกิดความไม่เป็นระเบียบในสังคม อันเป็นผลมาจากความไม่สามารถของบุคคลที่จะปฏิบัติตามบรรทัดฐานต่าง ๆ

ของสังคม ถึงแม้ว่าตนจะยอมรับบรรทัดฐานนั้น สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเกิดความไม่สอดคล้องกันของเป้าหมายทางวัฒนธรรม (ที่เน้นความสำเร็จในชีวิตเช่น การได้มาซึ่งเกียรติยศ / เงินตรา เป็นต้น) กับวิถีทางที่จะบรรลุเป้าหมายนั้น Merton มองว่า ในขณะที่สังคมกระตุ้นให้สมาชิกทั้งหมดแสวงหาความมั่งคั่งและฐานะทางสังคมที่ดีแต่วิถีทางที่จะไปถึงจุดมุ่งหมายนั้นมีสภาพจำกัด มีเพียงคนจำนวนน้อยเท่านั้นที่จะบรรลุจุดมุ่งหมาย ดังนั้นสมาชิกของสังคมที่ถูกปลูกฝังให้ใฝ่หาความสำเร็จแต่ไม่ได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกันในการใช้วิถีทางที่ถูกต้อง จึงต้องแสวงหาวิถีทางอื่นซึ่งไม่ได้รับการยอมรับทางสังคม และมีพฤติกรรมที่ปรากฏออกมาหลายรูปแบบ (สุพัตรา สุภาพ, 2545) คือ

1. การปฏิบัติตาม (Conformity) เป็นกลุ่มที่ยอมรับและยึดถือเป้าหมายและวิธีการที่สังคมเห็นว่าดีงาม เป็นกลุ่มที่มีค่านิยมและการปฏิบัติอยู่ในกรอบของกฎหมายศีลธรรมและประเพณี
2. แหวกแนว (Innovation) เป็นผู้มีค่านิยมหรือเป้าหมายในชีวิตแบบเดียวกับแบบแรกแต่ไม่ยอมรับและไม่ทำตามวิธีการที่สังคมกำหนดแต่จะหันไปหาวิธีการใหม่มาใช้ เป็นพวกเปี่ยงเบนทำผิดกฎหมายและศีลธรรมต่าง ๆ
3. เจ้าระเบียบพิธี (Ritualism) เป็นพวกที่ปฏิเสธเป้าหมายที่คนทั่วไปปรารถนาโดยเห็นว่าการความมั่นคงด้านวัตถุเป็นสิ่งลวงตา เป็นกิเลสตัณหาที่ไม่ควรแสวงหา แต่ยอมรับในกฎ กติกาที่สังคมกำหนดไว้ กลุ่มนี้เป็นพวกมักน้อย พอใจในสิ่งที่มีอยู่ เคร่งในศีลธรรม ระเบียบ แต่ขาดจินตนาการ
4. หนีโลก (Retreatism) เป็นพวกไม่ยอมรับทั้งเป้าหมายและวิธีการที่สังคมยอมรับ เป็นกลุ่มที่ลี้หนีในชีวิตและเลิกเป็นคนดีของสังคม จึงแสดงออกด้วยการเป็นคนหนีโลก หนีสังคมหรือแยกตัวออกจากสังคมโดยการหาทางออกในลักษณะของการติดยาเสพติดเป็นคนจรจัด ฆ่าตัวตาย ดื่มสุรา เป็นต้น
5. ทำทลาย (Rebellion) สมาชิกในสังคมพยายามที่จะออกมาจากสภาพแวดล้อมของสังคมเดิม โดยการสร้างสิ่งแวดล้อมขึ้นมาใหม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นการปรับปรุงโครงสร้างสังคมเสียใหม่ นี่เองที่การพนันเป็นหนทางหนึ่งที่จะเปิดโอกาสให้คนที่ต้องการค้นหาความสำเร็จในชีวิต (ซึ่งก็คือเงิน) และเป็นความคาดหวังอย่างหนึ่งของผู้ที่เล่นการพนัน

การอธิบายพฤติกรรมการพนัน โดยใช้ทฤษฎีสภาพไร้กฎหมาย (Anomie) จึงมักจะถูกนำมาใช้ในการอธิบายกับนักพนันซึ่งเป็นคนชั้นล่างของสังคมหรือผู้มีรายได้น้อย

ความแปลกแยก (Alienation) (เสริม ปุณณะหิตานนท์, 2531, หน้า 11-12) เป็นอีกทฤษฎีหนึ่งที่นำมาอธิบายพฤติกรรมการณ์ว่า บุคคลที่มีความคับข้องใจจากงานอาชีพมากที่สุด มีความโน้มเอียงที่จะเล่นการพนันมากกว่าพวกอื่น ความคับข้องใจเป็นผลสืบเนื่องมาจากความรู้สึกว่าตนเองไร้อำนาจและไม่มีความเป็นอิสระในการกระทำหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบอยู่การพนันเปิดโอกาสให้ผู้ที่ประสบความคับข้องใจได้รับหรือมีสิ่งที่สูงที่ขาดไปหรือหาไม่ได้ในงานที่ทำอยู่ นั่นก็คือทำให้ผู้เล่นรู้สึกว่าคุณสามารถที่จะพึ่งตนเองได้และยังสามารถตัดสินใจและควบคุมการกระทำของตนเองได้อีกด้วย ข้อเสนอเพื่อการพิสูจน์ในเชิงประจักษ์ภายในกรอบของทฤษฎีนี้ก็คือ “สถานภาพของหน้าที่การงานยิ่งแย่ยิ่งจะทำให้ผู้ทำงานนั้นๆ ไม่มีโอกาสได้แสดงออกซึ่งคุณค่าในตัวของเขาเอง และผลที่ตามมาก็คือความโน้มเอียงมากขึ้นในอันที่จะเล่นการพนัน

งานอุตสาหกรรมโดยทั่วไปทำให้คนงานระดับล่าง ๆ อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนและกรรมวิธีของการผลิต ซึ่งภาวะเหล่านี้มักจะก่อให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองไร้อำนาจ งานที่ทำอยู่ไร้ความหมาย รู้สึกไม่ใช่ว่าตนไม่รู้จักเท่าไรที่เป็นคนแปลกหน้า ตัวเองก็เป็นคนแปลกหน้าสำหรับตนด้วย การพนันเป็นพฤติกรรมที่ช่วยปลดแอกจากภาวะดังกล่าวได้เพราะเปิดโอกาสให้ผู้ประสบความกดดันทางจิตใจจากลักษณะงานที่ทำอยู่ได้แสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจ สนุกสนานเพลิดเพลินและทำให้ตัวเองมีคุณค่า

จากหลักการที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการอธิบายพฤติกรรมของทั้งสองแนวคิดทฤษฎีมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือในมุมมองทางจิตวิทยาการพนันเป็นผลมาจากสภาพจิตใจที่ไม่ปกติและด้วยมุมมองเช่นนี้เท่ากับการเป็นการตอกย้ำให้เห็นว่าการเล่นการพนันเป็นปัญหาระดับบุคคลและยังจะนำไปสู่ปัญหาสังคมด้านอื่น ๆ ได้ต่อไป (เพราะนักพนันเป็นผู้ที่ขาดความสามารถในการควบคุมตนเอง) ในขณะที่แนวคิดทฤษฎีทางสังคมวิทยา (การวิเคราะห์ระดับมหภาค) จะมองว่าการพนันเป็นผลมาจากโครงสร้างทางสังคมที่มีความกดดันต่าง ๆ จึงทำให้คนต้องแสวงหาทางออกโดยการเล่นพนันเพื่อช่วยบรรเทาความตึงเครียดจากจากสภาวะการทำงานที่ซ้ำซากจำเจและมีความกดดัน จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าในทางสังคมวิทยาเมื่อมองการพนันในแง่ที่เป็นการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในด้านสันติภาพแล้วการพนันจึงไม่ใช่สิ่งเลวร้ายในตัวเองและไม่ได้ก่อให้เกิดอันตรายโดยตรงต่อร่างกายของมนุษย์หรือสังคมเหมือนกับการดื่มสุราหรือการเสพยาเสพติด แต่การพนันจะกลายเป็นอันตรายก็ต่อเมื่อคนทั่วไปไม่พอใจในผลร้ายของกิจกรรมประเภทนี้ กล่าวคือผู้ที่

มหลงในการพนันมักจะกลายเป็นบุคคลที่ขาดความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองครอบครัวและสังคม นี่ก็คือผลร้ายของการพนันจะอยู่ตรงที่มันขัดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการทำหน้าที่ของบุคคลตามความหวังของสังคมเสียมากกว่า

ส่วนแนวคิดทางสังคมวิทยาในการวิเคราะห์ระดับจุลภาคนั้น ก็มีความเห็นที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ของนักสังคมวิทยาในระดับมหภาค ตรงที่มองว่าการพนันเป็นหนทางหนึ่งที่ช่วยบรรเทาความเบื่อหน่ายจากการดำเนินชีวิตประจำวันเดิม ๆ

การพนันตามแนวคิดและทฤษฎีของนักเศรษฐศาสตร์

ปัจจุบันในเชิงเศรษฐศาสตร์ การพนันได้ถูกพิจารณาว่าเป็นเหมือนสินค้าประเภทหนึ่ง เป็นหนึ่งในกิจกรรมการพักผ่อนผู้บริโภคนอกจากจะได้รับอรรถประโยชน์ (Utility) ในรูปของความบันเทิงความตื่นเต้นและความเพลิดเพลินแล้ว ยังเป็นการเพิ่มโอกาสในการหาเงินได้อีกด้วย

สำหรับคำถามที่ว่า เพราะเหตุใดมนุษย์จึงเล่นการพนันนั้น โดยพื้นฐานการวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐศาสตร์ (ผาสูก พงษ์ไพจิตรและคณะ, 2543) การตัดสินใจในการบริโภคสินค้าและบริการโดยทั่วไป (นักเศรษฐศาสตร์พิจารณาว่าการพนันเป็นเหมือนสินค้าประเภทหนึ่ง) ขึ้นอยู่กับอรรถประโยชน์ที่ผู้บริโภคจะได้รับเป็นสำคัญ ทฤษฎีผู้บริโภค (Consumer Theory) โดยทั่วไปกล่าวว่าผู้บริโภคที่มีเหตุผลจะเลือกบริโภคสินค้าและบริการที่ทำให้เขาได้รับอรรถประโยชน์สูงสุดภายใต้รายได้หรืองบประมาณอันจำกัด ซึ่งในกรณีดังกล่าว พิจารณาเฉพาะทางเลือกของการบริโภคผู้บริโภคทราบผลลัพธ์ (Outcome) ที่แน่นอน แต่ในการเล่นพนันไม่ได้เป็นเช่นนั้น ผลลัพธ์ของการเล่นพนันตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสี่ยง (Risk) หรือความไม่แน่นอน (Uncertainty) กล่าวคือผู้บริโภคไม่สามารถทราบถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงได้ อรรถประโยชน์ภายใต้สถานการณ์เช่นนี้จะขึ้นอยู่กับความน่าจะเป็น (Probability) ที่เหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์จะเกิดขึ้น ซึ่งแตกต่างจากอรรถประโยชน์ที่ได้รับจากการบริโภคสินค้าทั่วไป เช่น ผู้บริโภคมีเงินจำนวน 100 บาท กำลังพิจารณาซื้อลอตเตอรี่เงื่อนไขคือถ้าซื้อลอตเตอรี่แล้วถูก รางวัลเขาจะได้รับเงินจำนวน 200 บาท โดยลอตเตอรีนั้นมีราคา 10 บาท ผลลัพธ์ของเหตุการณ์สามารถเกิดขึ้นได้ 2 แบบ คือถูกรางวัลและไม่ถูกรางวัล การได้มาซึ่งผลลัพธ์ทั้งสองประเภทเกิดขึ้นด้วยความน่าจะเป็นที่แตกต่างกัน ถ้าในท้ายที่สุดผู้บริโภคไม่ได้ซื้อลอตเตอรี่ เขาก็จะมีเงิน 100 บาท ผู้บริโภคจะประสบกับความไม่แน่นอน คือ มีโอกาสที่จะถูกรางวัล

ได้เงินเพิ่มรวมเป็น 290 บาท ด้วยความน่าจะเป็นค่าหนึ่ง หรือถ้าไม่ถูกรางวัลแล้วเหลือเงิน 90 บาท ด้วยความน่าจะเป็นอีกค่าหนึ่ง ซึ่งผู้บริโภคแต่ละคนจะเลือกแนวทางการบริโภคแบบใดก็ขึ้นกับฟังก์ชันอรรถประโยชน์ที่เขาคาดว่าจะได้รับ

นอกจากนี้ พรชัย ตระกูลวรานนท์, ทศนีย์ ลักษณะนาภิชนชัช และดิเรก เต็งจำรูญ (2540) กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับการเสี่ยงโชคและการพนัน ดังนี้

ทฤษฎีว่าด้วยความสนุกและการมีส่วนร่วม คนที่ชอบเสี่ยงและได้รับความสนุกจากการเสี่ยงจะตัดสินใจเล่นการพนันบ่อย ครั้งรายได้ไม่ใช่ตัวแปรสำคัญในการกำหนดการตัดสินใจซื้อและปริมาณที่ซื้อ

ทฤษฎีทางรายได้ของ Friedman และ Savage เชื่อว่าการตัดสินใจจะเล่นการพนันจะมีความสัมพันธ์เชิงผกผันกับรายได้ คนที่มีรายได้น้อยจะเล่นมากกว่า ส่วนคนที่มีรายได้สูงจะไม่ซื้อสลาก คนที่มีรายได้น้อยจะนิยมเล่นการพนันที่มีความเสี่ยงสูง (โอกาสถูกรางวัลมีน้อย) แต่ใช้เงินลงทุนในการเสี่ยงจำนวนน้อยแต่ได้รับเงินรางวัลจำนวนมาก

ทฤษฎีของ Markowitz ได้อธิบายเพิ่มเติมทฤษฎีของ Friedman และ Savage ว่าคนส่วนใหญ่จะชอบการพนันกับความเสี่ยงต่ำ (โอกาสได้รับรางวัลมีมากกว่า) แม้ว่าจะต้องใช้เงินจำนวนมาก หมายถึง ปริมาณในการซื้อสลากเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้โอกาสถูกรางวัลมีมากขึ้น (เป็นการลดความเสี่ยง) Markowitz สรุปว่าคนทุกระดับรายได้ส่วนใหญ่จะซื้อสลากกินแบ่งฯ ปริมาณการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจะแปรผันตามรายได้

ทฤษฎีของ Kwang ได้อธิบายพฤติกรรมของคนซื้อโดยเอาแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการซื้อสินค้านี้ ค่าที่มีราคาแพง ความต้องการซื้อสินค้านี้ค่าประเภทรนี้ทำให้การซื้อสลากกินแบ่งฯ เป็นหนทางหนึ่งในการให้ความหวังสำหรับผู้มีรายได้น้อยที่สามารถใช้จ่ายของที่มีราคาแพงได้ตามที่ต้องการ

งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรมการเล่นการพนันประเภทหวยใต้ดินของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น (2535) โดยพัชรินทร์ ลื่อนันต์ศักดิ์ศิริ

ทำการศึกษาพฤติกรรมในการเล่นหวยใต้ดินและวิธีดำเนินธุรกิจการพนันประเภทหวยใต้ดิน ตลอดจนผลการทบทวนจากการเล่นหวยใต้ดินต่อเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของผู้เล่นหวยใต้ดินในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินธุรกิจการพนันประเภทหวยใต้ดินในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น เริ่มต้นประมาณปีพ.ศ. 2451 ตรงกับสมัยรัชกาลที่ 5 โดยกลุ่มพ่อค้าชาวจีนที่เข้ามาตั้งรกรากในตัวเมืองขอนแก่น

พฤติกรรมการเล่นหวยใต้ดิน นิยมซื้อหวยใต้ดินเป็นจำนวนมากเกือบทุกสาขาอาชีพ เพราะเล่นง่าย ไม่ซับซ้อน และมีความรู้สึกว่าไม่ใช่สิ่งชั่วร้าย จึงมีการเล่นหวยใต้ดินกันเดือนละ 3 ครั้ง โดยอาศัยการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลทุกวันที่ 1 และ 16 ของเดือน รวมถึงสลากออมสินคือทุกวันที่ 20 ของเดือน นิยมเล่นใน 5 รูปแบบคือ เลขสามตัวบน เลขสองตัวบน สองตัวล่าง เลขโต๊ด และเลขวิ่ง

ประชาชนได้ตัวเลขที่จะซื้อมาจากวิธีการต่างๆ หลายวิธี เช่น จากความฝัน อาจารย์ใบ้หวย คำบอกเล่าของผู้อื่น หนังสือใบ้หวย สูตรคำนวณ และเลขโทร

ชีวิตนักเสี่ยงโชคจากตัวเลข กรณีศึกษาคนเล่นหวยใต้ดิน (2545) โดยพสุณิต สารมาศ

เป็นการศึกษาทำความเข้าใจชีวิตคนเล่นหวยใต้ดินจากกระบวนการที่บุคคลหนึ่งก้าวเข้าสู่โลกของคนเล่นหวย หรือกล่าวได้ว่าเป็นการศึกษากระบวนการกลายเป็ผู้เล่นหวยใต้ดินโดยใช้แนวคิดปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์ (symbolic interactionism) มาเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ และนำตัวแบบเชิงกระบวนการ (processual model) มาเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจขั้นตอนต่อเนืองของกระบวนการกลายเป็ผู้เล่นหวยใต้ดิน นั่นก็คือการที่ใครสักคนจะกลายเป็ผู้เล่นหวยใต้ดินนั้น พวกเขาจะต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนทีต่เนือง ท่ามกลางปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในกลุ่มวัฒนธรรมย่อยของสังคมคนเล่นหวยด้วยกัน โดยแต่ละขั้นตอนของ

กระบวนการกลายเป็นักเรียนหยยไต้ดิน จะมีภาวะเงื่อนไขสำคัญที่เกยวข้อง อันเป็นจุดเปลี่ยนผ่าน ในการพัฒนาจากขั้นตอนหนึ่งไปสู่อีกขั้นตอนหนึ่ง

ผลการศึกษาแสดงให้เห้นถึงกระบวนการที่มีแบบแผนพัฒนาอย่างเป็ขั้นตอนที่ต่อเนื่อง ของการกลายเป็นักเรียนหยยไต้ดิน ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็ 3 ช่วง ได้แก่

ช่วงที่ 1 “ก้าวแรกสู่โลกของคนเล่นหยย” ในการตัดสินใจซื้อหยยครั้งแรกเป็นผลมาจากการ เลือกรับรู้หรือมีทัศนคติต่อหยย / การเล่นหยยในเชิงบวก ประกอบกับการมีเงื่อนไขพื้นฐานที่เอื้ออำนวย ทางด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ และมีเงื่อนไขเสริมของการสามารถเอาชนะต่อความรู้สึกที่ว่า การ เล่นหยยเป็ความเสี่ยงสูงได้สำเร็จ

ช่วงที่ 2 “การปรับตนเข้าสู่โลกของคนเล่นหยย” ในการตัดสินใจเล่นหยยในเวลาต่อมา มี เงื่อนไขมาจากความต้องการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม ความต้องการสร้างความหวังในชีวิตและ ความต้องการที่จะท้าทายเอาชนะต่อหยย และในฐานะของการเริ่มต้นบทบาทสมาชิกใหม่ของกลุ่ม วัฒนธรรมย่อยของสังคมคนเล่นหยย จึงต้องมีกระบวนการขัดเกลาเข้าสู่โลกของคนเล่นหยย

ช่วงที่ 3 “การกลายเป็นักเรียนหยย” การจะอ้างพฤติกรรมการเล่นหยยให้คงอยู่ นักเรียนหยย ต้องให้ความหมายต่อประสบการณ์ในการถูกหยยที่ผ่านมาในเชิงบวก นอกจากนี้จะต้องอธิบาย ความสมเหตุสมผลของการเล่นหยยให้แก่สังคมและกับตนเองได้

พฤติกรรมของผู้บริโภคในการซื้อหยย ในเขตเทศบาลเมืองพังงา (2550) โดยประวิทย์ ปิยนาม วาณิช

เป็นการศึกษาโดยใช้วิธีศึกษาเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือกลุ่มผู้บริโภคที่เลือกหยย ในเขตเทศบาลเมืองพังงา ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 50.95 อายุ 36-45 ปี จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 47.78 ระดับการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 37.34 อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว 139 คน คิดเป็นร้อยละ 43.99 รายได้ 5,001-20,000 บาท จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 60.13

พฤติกรรมของผู้บริโภคในการซื้อหวย ในเขตเทศบาลเมืองพังงา ส่วนใหญ่ พบว่าชนิดของหวยที่ซื้อ คือ หวยทั้ง 3 แบบ ได้แก่ หวยใต้ดิน สลากที่ออกโดยรัฐบาล หวยหุ้น ความถี่ในการซื้อหวยเดือนละ 2 ครั้ง ช่วงเวลาที่ซื้อหวย ไม่แน่นอน จำนวนหวยที่ซื้อในแต่ละครั้ง 1 ชุด จำนวนเงินที่ซื้อหวยในแต่ละครั้ง 101-500 บาท แหล่งซื้อหวย คนขายเร่ วิถีหาตัวเลขในการซื้อหวยทำนายจากฝัน แรงจูงใจในการซื้อหวย ต้องการเสี่ยงโชค ซื้อหวยเนื่องในโอกาส หลังมีลาบบอกเหตุเช่น ฝัน ในระยะ 2 ปี ที่ผ่านมาเคยถูกรางวัล ไม่เคยเลย ถ้าถูกหวยจะนำเงินที่ได้ไปซื้อสินค้าที่อยากได้ ความต้องการซื้อหลังจากถูกหวย ซื้อเท่าเดิม

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้บริโภคที่มีคุณลักษณะด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้แตกต่างกัน มีพฤติกรรมในการซื้อหวยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ ในเรื่องจำนวนหวยที่ซื้อในแต่ละครั้ง ซื้อหวยเนื่องในโอกาส ความต้องการซื้อหลังจากถูกหวย ไม่แตกต่างกัน และด้านอาชีพ ในเรื่องความต้องการซื้อหลังจากถูกหวย ช่วงเวลาที่ซื้อหวย แหล่งซื้อหวย ไม่แตกต่างกัน

สลากกินแบ่งรัฐบาล : โครงสร้างอำนาจและผลประโยชน์ของใคร (2554) โดย รัตพงษ์ สอนสุภาพและศรัณย์ ธิติลักษณ์

สำนักสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผลมาจากการขยายบทบาทของรัฐในฐานะที่รัฐเป็นผู้กำกับดูแล และดำเนินการเอง ในช่วงที่รัฐดำเนินนโยบายเศรษฐกิจชาตินิยม ทำให้โครงสร้างของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นหน่วยงานมีลักษณะที่เน้นสายการบังคับบัญชาดัดหลั่นกันตามอำนาจหน้าที่ความเหมือนองค์การในระบบราชการ เครื่องมือในการบริหารจัดการแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ การกำกับ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง การควบคุม โดยคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล และ การบริหาร โดยผู้อำนวยการสำนักงานสลากฯ เป็นหัวหน้าผู้บริหารสำนักงานฯ ดังนั้นภายใต้บริบทของการเมืองปัจจุบันทำให้ความมั่นใจในแง่ความเป็นอิสระในการบริหารของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล จึงน้อยลง ภายใต้เงื่อนไขเช่นนี้ไม่อาจจะสร้างวัฒนธรรมแห่งการตรวจสอบและถ่วงดุล (Checks and balances) ระหว่างคณะกรรมการสลากฯ ด้วยกันเองได้ สำนักงานสลากฯ 07'ถูกมองจากสังคมว่า "เป็นแหล่งผลประโยชน์ของนักการเมืองและผู้ที่มีอิทธิพล"

ส่วนการจัดสรรสลากนั้น ตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ได้ให้อำนาจแก่ "คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล" มีหน้าที่ กำหนดราคา วิธีการจำหน่าย และการคัดเลือกตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล การจำหน่ายสลากจะอยู่ในรูปขายขาดให้กับผู้จำหน่ายสลากในพื้นที่ส่วนกลาง คือ กรุงเทพมหานครประมาณร้อยละ 60 และส่วนภูมิภาคประมาณร้อยละ 40 ของจำนวนสลากทั้งหมด

สำหรับปัญหาสลากขายเกินราคาดังนั้นมีสาเหตุหลักๆ อยู่สองประเด็น คือ ประเด็นแรก เกิดจากโครงสร้างการกระจายสลากไปไม่ทั่วถึง เนื่องจากการจัดสรรสลากมีลักษณะกระจุกตัวมากเกินไป ทำให้เกิดการผูกขาดและปั่นราคาสลากทำได้ง่าย เพราะขาดกลไกถ่วงดุลจากผู้ค้าสลากรายย่อยที่ไม่สามารถเข้าถึงสลากได้โดยตรง แม้ว่าจะเข้าถึงได้แต่ยังคงมีสัดส่วนที่ค่อนข้างน้อยเกินไป ขณะที่กลไกการกระจายสลากไปถึงผู้บริโภคมีลำดับขั้นตอนที่มากเกินไป เพราะทุกๆ ขั้นตอนที่สลากผ่านไบนั้นได้เกิดต้นทุนส่วนเพิ่ม (Marginal Cost) ขึ้นไปด้วย เมื่อสลากไปถึงผู้บริโภคราคาสลากก็สูงเกินกว่าราคาควบคุมแล้ว และประเด็นที่สอง ผู้แทนจำหน่าย องค์กร สมาคม และมูลนิธิต่างๆ รวมทั้งส่วนราชการต่างๆ ที่ได้รับการจัดสรรโควตาไม่ได้ดำเนินการขายสลากเอง แต่นำไปขายให้ยี่ปั้วหรือพ่อค้าคนกลางเพื่อจะได้ราคาสูงและลดความเสี่ยงในการขายสลากไม่หมด ทำให้ตัวแทนขายหรือผู้ค้ารายย่อยต้องไปซื้อสลากกับพ่อค้าคนกลางหรือยี่ปั้วไปจำหน่ายในราคาสูง

แนวทางในการแก้ปัญหาสลากเกินราคาดังกล่าวประการหนึ่ง คือ การจัดสรรสลากให้ผู้ค้าสลากรายย่อยโดยตรงเพิ่มขึ้น นอกจากจะจัดสรรสลากเพิ่มให้แก่ผู้ค้าสลากรายย่อยโดยตรงแล้ว ควรเพิ่มจำนวนผู้ค้าสลากรายย่อยโดยตรงกระจายไปทั่วทุกภูมิภาค ของประเทศ เพื่อให้เป็นเครือข่ายในการกระจายสลาก เพื่อป้องกันการกระจุกตัวและการผูกขาดสลากของผู้ค้ารายใหญ่

พฤติกรรมและปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจในการบริโภคสินค้าประเภทห่วยของคนไทย: กรณีศึกษากรุงเทพมหานครและปริมณฑล (2554) โดยหทัยรัตน์ กวีวิทยวงศ์

งานชิ้นนี้ศึกษาอิทธิพลของการจำหน่ายห่วยบนดินหรือห่วยออนไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมและโอกาสของการใช้จ่ายเงินเพื่อสินค้าประเภทห่วย นอกจากนั้นยังศึกษาบทบาทของปัจจัยอิสระต่างๆ ที่มีต่อพฤติกรรมทั้งในมิติทางด้านจิตวิทยาซึ่งได้แก่ ภาพลวงของการมีอำนาจคุม (Illusion of Control) อคติการประเมินผลลัพธ์ (Biased Evaluation of Outcomes) การล่อลวงของเกมการพนัน

(Entrapment in Gambling Games) และผลจากเงินของเจ้ามือ (House Money Effect) ทศนคติ ด้านความเสี่ยงอันได้แก่ระดับการยอมรับความเสี่ยง (Degree of Risk Perception) ข้อมูลทางสังคม และระดับความเชื่อถือในโพยหวยด้วยแบบจำลอง Poisson และ Zero-inflated Poisson โดยสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากบุคคลซึ่งมีค่าใช้จ่ายในสินค้าประเภทหวย

ผลการศึกษาพบว่าการจัดจำหน่ายหวยบนดินหรือหวยออนไลน์ทำให้มีโอกาสซื้อหวยได้ดิน ลดลง อย่างไรก็ตามผลการศึกษาพบว่าผู้บริโภคสินค้าประเภทหวยที่มีรายจ่ายการซื้อในการซื้อหวย รัฐบาลและหวยได้ดิน มีโอกาสในการจ่ายซื้อหวยออนไลน์ด้วยเช่นกัน ซึ่งสวนทางกับความตั้งใจของ รัฐบาลในการจัดจำหน่ายหวยบนดินเพื่อทดแทนปริมาณการซื้อหวยได้ดิน สอดคล้องกับการ วิเคราะห์เชิงคุณภาพที่พบว่า หากผู้ที่เคยซื้อหวยมาก่อนจะมีแนวโน้มซื้อหวยบนดินหรือหวย ออนไลน์ แต่หากไม่เคยซื้อหวยมาก่อนก็จะมีแนวโน้มในการซื้อหวยบนดินหรือหวยออนไลน์

นอกจากนี้ยังพบว่าพฤติกรรมของผู้บริโภคสินค้าประเภทหวยมีลักษณะเป็นไปตาม Prospect Theory ซึ่งบ่งชี้ได้ว่า ในสถานการณ์ที่ต้องสูญเสียเงินไปในเกม ผู้ซื้อสินค้าประเภทหวย จะมีพฤติกรรมที่กล้าเสี่ยงเพื่อถอนทุนมากขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่ามีแนวโน้มของการถูกมอมเมาด้วย สินค้าประเภทหวยได้

พฤติกรรมกาซื้อหวยได้ดินของประชาชนในตำบลอ่างศิลา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี (2556) โดยฐิติมน สือเสาวลักษณ์

ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการซื้อหวยได้ดินของประชาชนในตำบลอ่างศิลา อำเภอ เมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้หญิงนิยมซื้อหวยได้ดินมากกว่าผู้ชาย มีอายุระหว่าง 40-49 ปี สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตร/ ประมง มีรายได้ 10,001- 15,000 บาทต่อเดือน ประชาชนที่มีพฤติกรรมกาซื้อหวยได้ดินชื่นชอบที่จะเล่นหวยประเภท 2 ตัว ล่าง 2 ตัวบน

โดยมีค่าใช้จ่ายในการซื้อต่อครั้ง 901 บาทขึ้นไป และมักจะซื้อหวยได้ดินกับคนเดินโพยและมีหลักในการ ซื้อหวยได้ดินจากข่าวลือ ความเชื่อจากแหล่งใบ้หวย สาเหตุที่ซื้อหวยได้ดินนั้นเป็น เพราะชอบเสี่ยงโชค

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อหอยไต้ดิน พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยในด้านต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออย่างมาก เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านรูปแบบการซื้อหอยไต้ดินให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 ด้านความสะดวกในการซื้อให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 ด้านราคาให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 3 และด้านผลตอบแทนที่ได้รับ/ เงินรางวัลให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการซื้อหอยไต้ดินของประชาชนในตำบลอ่างศิลา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ อาชีพ รายได้และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กันกับพฤติกรรมการซื้อหอยไต้ดิน แต่สถานภาพไม่มีความสัมพันธ์กันกับพฤติกรรมการซื้อหอยไต้ดิน

ผลกระทบนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาหอยไต้ดิน (2556) โดยภราดร สุขสัมมากร

ผลการวิจัย พบว่า นโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาหอยไต้ดิน เริ่มขึ้นในรัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีที่ผลักดันให้หอยไต้ดินขึ้นมาเป็นหอยบนดินโดยการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัวและ 2 ตัว เพื่อนำรายได้คืนสู่สังคม ซึ่งเป็นการสร้างคะแนนนิยมให้แก่ นายกรัฐมนตรี แต่ทำให้ประชาชนนิยมเล่นหอยเพิ่มขึ้น รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี มีนโยบายยกเลิกหอยบนดินเพื่อแก้ไขปัญหาหอยไต้ดิน แต่กลับทำให้ประชาชนหันไปเล่นหอยไต้ดินเพิ่มขึ้น และรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีได้พยายามผลักดันให้มีการออกสลากแบบออนไลน์เพื่อแก้ไขปัญหาการจำหน่ายสลากเกินราคา ซึ่งเป็นต้นเหตุให้ประชาชนหันไปนิยมซื้อหอยไต้ดิน แต่การดำเนินการล่าช้าไม่เป็นรูปธรรม ทำให้ในปัจจุบัน เจ้ามือหอยไต้ดินได้พัฒนาเครือข่ายแพร่หลายในเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต และสื่อสิ่งพิมพ์อย่างกว้างขวาง

นโยบายแก้ไขปัญหาหอยไต้ดินของรัฐบาลที่ผ่านมาได้ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคม คือ เด็กและเยาวชนนิยมรู้ว่าหอยไต้ดินเป็นเรื่องผิดกฎหมาย แต่เลียนแบบผู้ใหญ่ที่เล่นหอยไต้ดิน ทั้งซื้อง่ายและทำขาย หากเมื่อใดเงินที่ใช้เล่นหอยไต้ดินหมด ก็จะทำให้เด็กและเยาวชนเป็นพวกลักเล็กขโมยน้อย จนกลายเป็นโจรลักวิ่งชิงปล้นผลกระทบทางเศรษฐกิจ คือ ประชาชนผู้มีรายได้น้อยนิยมซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเพิ่มขึ้น มีการกระจายรายได้ไม่เหมาะสม รายได้ส่วนใหญ่ตกไปอยู่ในมือของเจ้ามือหอย ทำให้เกิดหนี้สินภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้น เกิดปัญหาการกู้หนี้ยืมสินนอกระบบ และผลกระทบทางการเมือง คือ รัฐบาลปัจจุบันไม่กล้าที่นำนโยบายการแก้ไขปัญหาหอยไต้ดินเป็นเครื่องมือในการหาเสียง หรือสร้างคะแนนนิยม เพราะเสี่ยงต่อคะแนนนิยมของประชาชนที่มีทั้งด้านบวกและ

ด้านลบ จึงไม่ดำเนินการแก้ไขปัญหาวัยไต่ดินอย่างจริงจัง ดังนั้น นโยบายการ-แก้ไขปัญหาวัยไต่ดินของรัฐบาลไม่ว่าจะกี่ชุดที่ผ่านมา จึงไม่สามารถทำให้ประชาชนลดความต้องการซื้อหวัยไต่ดินได้แต่อย่างใด

และจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามประชาชนผู้นิยมการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล และผู้นิยมซื้อหวัยไต่ดินบริเวณสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (เก่า) ถนนราชดำเนิน และสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ใหม่) ถนนสนามบินน้ำ จำนวน 150 คน พบว่า ร้อยละ 96.7 เห็นว่านโยบายปราบปรามเจ้ามือหวัยไต่ดิน เป็นนโยบายประชานิยมของรัฐบาลที่เป็นไปได้ยากและอาจไม่ประสบความสำเร็จ เพราะมีผลกระทบต่อรายได้ของผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ตั้งแต่พ่อค้า นักการเมืองท้องถิ่นและข้าราชการที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาทางกฎหมายในการควบคุมการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา (2555) โดย ศศิธร นิธิปริษานนท์

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ยังมีปัญหาที่ส่งผลให้สลากกินแบ่งรัฐบาลมีราคาแพงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดหลายประการ ได้แก่ ปัญหาในการผูกขาดการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งกฎหมายมิได้มีการบัญญัติระเบียบวิธีการคัดเลือกตัวแทนจำหน่ายไว้อย่างชัดเจน แต่กลับบัญญัติให้อำนาจแก่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดวิธีการจำหน่าย วิธีการคัดเลือกตัวแทนจำหน่าย ตลอดจนคุณสมบัติของผู้สมัครเป็นตัวแทนจำหน่าย ก่อให้เกิดช่องว่างที่ทำให้

ผู้พิจารณาสามารถคัดเลือกตัวแทนจำหน่ายใช้ดุลพินิจอย่างอิสระ นอกจากนี้การที่กฎหมายบัญญัติให้คณะกรรมการเป็นตัวแทนที่มาจากหน่วยงานราชการและตัวแทนจากภาครัฐ ส่งผลให้เกิดการใช้อำนาจจากการดำรงตำแหน่งเหล่านั้น เอื้อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงานสลากฯ นอกจากนี้กฎหมายยังบัญญัติให้คณะกรรมการเป็นผู้ตรวจสอบการดำเนินกิจการของสำนักงานสลากฯ ส่งผลให้การดำเนินกิจการนี้ขาดความโปร่งใสทั้งยังก่อให้เกิดการทุจริตภายในองค์กรได้ง่าย ปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลผ่านตัวแทนจำหน่ายหลายทอด สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ได้บัญญัติให้สำนักงานสลากฯ จัดจำหน่ายสลากเอง หรือจะให้ผู้อื่นเป็นผู้จำหน่ายก็ได้ นอกจากนี้แล้วมิได้มีบทบัญญัติอื่นที่กำหนด

เกี่ยวกับการจัดจำหน่ายสลากไว้แต่อย่างใด ส่งผลให้สำนักงานสลากฯ โดยคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลออกระเบียบในการจัดจำหน่ายสลาก ผ่านตัวแทนจำหน่าย ทั้งที่เป็นนิติบุคคล และบุคคลธรรมดาโดยที่กฎหมาย หรือทางสำนักงานสลากฯ เองมีอาจเข้าไปควบคุมการจำหน่ายของตัวแทนเหล่านั้นได้ จึงเกิดการจำหน่ายสลากต่อกันไปเป็นทอด ๆ และทำให้สลากมีราคาแพงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ นอกจากนี้การที่กฎหมายบัญญัติไว้เพียงเท่านั้น ยังก่อให้เกิดปัญหาในการกำหนดราคาจำหน่ายสลากในแต่ละทอด เนื่องจากการจำหน่ายสลากต่อ ๆ กันไปของผู้ค้าสลาก ทำให้ในแต่ละทอดต้องมีการเพิ่มราคาสลากโดยที่กฎหมาย และสำนักงานสลากฯ ไม่อาจเข้าไปดำเนินการควบคุมราคามีให้มีการจำหน่ายเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดได้แม้แต่น้อย ปัญหาในการดำเนินคดีแก่พ่อค้าคนกลางที่จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา เนื่องจากกฎหมายกำหนดมาตรการลงโทษปรับผู้จำหน่ายสลากเกินราคาไว้ แต่สามารถเอาผิดได้เพียงผู้ค้าปลีกรายย่อยได้เท่านั้น แต่การค้าสลากเกินราคาในช่วงระหว่างตัวแทนด้วยกัน กลับไม่มีบทกฎหมายลงโทษ ปัญหามาตรการในการลงโทษผู้จำหน่ายสลากเกินราคา การที่พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลพ.ศ. 2517 บัญญัติโทษปรับแก่ผู้การทำความผิดไม่เกิน 2,000 บาท ยังไม่อาจทำให้ผู้ฝ่าฝืนเกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมาย อีกทั้งไม่สอดคล้องหรือเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สามารถเข้าถึงความเป็นจริงทางสังคมในโลกเชิงประจักษ์เพื่อสะท้อนให้เห็นกระบวนการพัฒนาวิถีชีวิตของนักเรียนหยกกลุ่มหนึ่ง จึงจำเป็นต้องใช้ระเบียบวิธีและตรรกะที่เป็นพื้นฐานของระเบียบวิธีที่สอดคล้องกับแนวคิดที่ต้องการศึกษา ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพตามแนวทฤษฎีการปฏิสังสรรค์เชิงสัญลักษณ์ (symbolic interactionism) ที่เรียกว่า “วิธีการศึกษาแบบธรรมชาติ” (naturalistic inquiry) ในการเก็บข้อมูลภาคสนามในครั้งนี้ โดยที่ Blumer ได้กล่าวไว้ว่า “จงเคารพต่อธรรมชาติของโลกเชิงประจักษ์และจัดระเบียบจุดยืนทางระเบียบวิธีวิจัยที่สะท้อนให้เห็นความเคารพดังกล่าว” นอกจากนี้ Blumer ยังได้เสนอแนวคิดที่ว่า สังคมศาสตร์ไม่ควรใช้ตรรกะและระเบียบวิธีของวิทยาศาสตร์กายภาพ เนื่องจากสิ่งที่เป็นประเด็นในการศึกษา (subject matter) มีลักษณะที่ต่างกัน ทั้งนี้เพราะโลกเชิงประจักษ์ของมนุษย์เป็น “โลกแห่งความหมาย” (meaningful world) ที่มนุษย์กระทำต่อสิ่งต่างๆ ภายใต้พื้นฐานของการตีความที่มีต่อสิ่งเหล่านั้น (Blumer 1969 อ้างถึงในปริญทร์ 2547)

อาจกล่าวได้ว่าการวิจัยเชิงคุณภาพในแนวนี้เป็นการศึกษาหาความจริงโดยพิจารณาปรากฏการณ์ที่สนใจในพื้นที่ที่ตั้งทางสังคมตามความเป็นจริง เพื่อหาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์กับสภาพแวดล้อมนั้น โดยเป็นการศึกษาความหมายเชิงจิตวิสัย (subjective meaning) ของบุคคลที่ให้ต่อวัตถุทางสังคม (social objects) จึงเป็นการวิเคราะห์การกระทำที่มีความหมายทางสังคมอย่างเป็นระบบ โดยผ่านการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมกับบุคคลในที่เป็นธรรมชาติ (natural setting) เพื่อจะนำไปสู่การทำความเข้าใจบุคคลและการตีความของเขาว่ามีการมองโลกทางสังคมของตนเองเช่นไร (Neuman, 1991, Bailey, 1996 อ้างถึงในพสุนิต สารมาศ.2545: 19)

การทำความเข้าใจชีวิตของคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เราต้องนำตัวเองเข้าไปแทนที่ตำแหน่งที่บุคคลนั้น หรือที่เรียกว่าความสามารถในการสวมบทบาท (role-taking ability) หรือทำความเข้าใจด้วยการเอาใจเขามาใส่ใจเรา (sense of understanding) เพราะเมื่อเราอยู่ภายใต้

สถานการณ์หรือบริบทสิ่งแวดล้อมทางสังคมแบบเดียวกัน เราจะรับรู้ถึงโลกทัศน์ อารมณ์ ความรู้สึก นึกคิด แรงจูงใจ การให้ความหมายแก่สิ่งต่างๆ ตลอดจนการให้ความหมายหรืออธิบายการกระทำ (account) ซึ่งทั้งหมดก็คือกระบวนการคิดและการตัดสินใจในการแสดงพฤติกรรมออกมา ซึ่งช่วยให้เราสามารถเข้าใจพฤติกรรมที่แตกต่างจากเราได้

และการศึกษาชีวิตบุคคลอื่นเพื่อสะท้อนวิถีชีวิต เราต้องนำเสนอผ่านมุมมองของผู้ถูกศึกษา (the native's viewpoint) และนักวิจัยต้องยืนยันผลการศึกษาว่า ผู้วิจัยได้เข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่ตั้งแห่งพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง (in their subject's world) ซึ่งหมายความว่าผู้วิจัยได้มีโอกาสร่วมรับรู้ประสบการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันของผู้ถูกศึกษา จากการที่เข้าไปคลุกคลีอย่างใกล้ชิด ศึกษา สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (participant observation) ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง (face to face interaction) ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่าการศึกษาดังกล่าวสามารถเข้าถึงความเป็นจริงทางสังคมที่สะท้อนจากการมองโลกจากจุดยืนของผู้ถูกศึกษาเอง เพราะเป็นความจริงที่ถูกนำเสนอผ่านการบอกเล่าของผู้ถูกศึกษา มากกว่าเป็นการตีความหรือสรุปเอาเองจากนักวิจัยที่เป็นคนนอก

ดังนั้นวิธีการศึกษาแบบธรรมชาติ (naturalistic inquiry) จึงเป็นวิธีการที่สามารถเข้าถึงความเป็นจริงในโลกเชิงประจักษ์ได้เป็นอย่างดี ช่วยให้นักวิจัยสามารถเข้าถึงความหมายแห่งการกระทำของบุคคล ซึ่งเป็นความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่เกิดขึ้นมาตลอดช่วงการปฏิสังสรรค์ นอกจากนี้ความเป็นจริงตามแนวทฤษฎีการปฏิสังสรรค์เชิงสัญลักษณ์ เป็นความจริงทางสังคมที่เป็นที่รับรู้และเข้าใจกันนั้น ก็คือผลผลิตจากสังคม (social construction of reality) ซึ่งบุคคลได้ให้ความหมายหรือการนิยามสถานการณ์ดังกล่าวมาจากการปฏิสังสรรค์ทางสังคม ฉะนั้นความเป็นจริงทางสังคมจึงสามารถรับรู้และเข้าใจได้เมื่อเราสามารถเข้าใจความหมายร่วม (intersubjective meaning) ที่สมาชิกในสังคมนั้น ๆ สร้างขึ้นมาและยึดถือร่วมกัน (พสุนิต สารมาศ. 2545)

ระเบียบวิธีการศึกษาแบบธรรมชาติ (naturalistic inquiry)

มีตรรกะและระเบียบวิธีวิจัยที่สำคัญดังนี้ (Blumer, 1969 อ้างถึงในบุรินทร์, 2547)

1.การวิจัยคือกระบวนการปฏิสังสรรค์

ตามทัศนะของ Blumer การทดลองใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ คือกระบวนการปฏิสังสรรค์ชนิดหนึ่ง ซึ่งตรงข้ามกับการทดลองตามแบบอุดมคติของนักวิทยาศาสตร์กายภาพ ในการทดลองเกี่ยวกับมนุษย์ผู้ทดลอง (นักวิจัย) ไม่สามารถควบคุมสิ่งเร้าต่างๆ ที่มีผลต่อผู้ถูกทดลองในทุกแง่มุมได้ ทั้งนี้เพราะว่าโดยข้อเท็จจริงแล้วผู้ถูกทดลองก็คือผู้กระทั้งเข้าสู่สถานการณ์ของการทดลอง พร้อมกับการนิยามสถานการณ์ตนเอง เมื่อเข้ามาแล้วผู้ถูกทดลองก็ได้ทำการตีความและกำหนดความหมายต่างๆ ในระหว่างช่วงของการปฏิสังสรรค์กับคนอื่นๆ ภายในห้องทดลอง (สนามแห่งการศึกษา) กล่าวอีกนัยหนึ่ง การปฏิสังสรรค์ระหว่างมนุษย์เกี่ยวข้องกับกระบวนการตีความและเชื่อประสานแนวการกระทำของแต่ละฝ่ายเข้าด้วยกัน ดังนั้นกระบวนการปฏิสังสรรค์ที่เกิดขึ้นภายในห้องทดลองซึ่งผู้ทดลองพยายามควบคุมสถานการณ์ และนำผู้ถูกทดลองเข้าสัมผัสกับสิ่งเร้าที่เขาต้องการศึกษาไม่ได้เปลี่ยนแปลงธรรมชาติและการทำงานของเขaley ทำให้ระเบียบวิธีที่ใช้นั้นต้องเป็นระเบียบวิธีที่คำนึงถึงข้อเท็จจริงข้างต้นตลอดเวลา

การศึกษาแบบธรรมชาติเป็นวิธีการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับลักษณะตามธรรมชาติของปรากฏการณ์ทางสังคม จึงจะไม่เข้าไปทำการใดๆ อันเป็นการสอดแทรก ขัดขวางให้ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นดำเนินการผิดไปจากธรรมชาติของปรากฏการณ์นั้น หรือนำกรอบแนวคิดที่คาดเดาไว้ล่วงหน้าไปบีบรัด (perceived order) ปรากฏการณ์ทางสังคมให้เป็นไปในแบบที่นักวิจัยต้องการ แต่เป็นการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับสภาพตามธรรมชาติของปรากฏการณ์ทางสังคมที่ดำเนินไอย่างต่อเนื่องตามลำดับเวลา

2.ระเบียบวิธีวิจัยจะต้องได้รับการตรวจสอบจากโลกเชิงประจักษ์

ในการวิจัยต้องได้รับการตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำตรงจากการทดสอบเชิงประจักษ์ ในการสร้างองค์ความรู้ทางสังคม นักวิจัยต้องเข้าไปคลุกคลีโลกเชิงประจักษ์อย่างใกล้ชิด จะต้องทำการสำรวจตรวจสอบอย่างระมัดระวัง เพื่อให้เราสามารถมั่นใจได้ว่าความคิดพื้นฐาน ข้อมูล มโนทัศน์ ตลอดจนการตีความของเราถูกต้อง โดยข้อเท็จจริงแล้วโลกเชิงประจักษ์ต้องนำหน้าระเบียบวิธีเสมอ และไม่มีระเบียบวิธีใดเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดเครื่องมือเดียว ซึ่งหากยึดถือแล้วก็จะทำให้ผู้วิจัยเข้าสู่การครอบงำของ “กฎแห่งเครื่องมือ” (Law of instrument) ซึ่งหมายถึงแนวโน้มในการนิยาม

ปัญหาในลักษณะที่สามารถตอบได้ด้วยระเบียบวิธีที่เรายึดถือและต้องการใช้เท่านั้น ดังนั้นตัวระเบียบวิธีเองก็จำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบจากโลกเชิงประจักษ์ด้วยเช่นกัน

3. ผู้ศึกษาต้องสวมบทบาทของผู้ถูกศึกษา

ตามทัศนะของ Blumer นักวิทยาศาสตร์กายภาพสามารถสวมบทบาทของ “ผู้สังเกตเชิงวัตถุวิสัย” (objective observers) ได้อย่างสมบูรณ์ เพราะว่าจะตอบไม่ได้กระทำต่อสิ่งต่างๆ จากพื้นฐานการตีความของสิ่งเหล่านั้น ในทางตรงกันข้ามมนุษย์กระทำต่อสิ่งต่างๆ จากพื้นฐานการตีความ แต่การตีความนั้นไม่ใช่ตีความตาม “สายตา” ของนักวิทยาศาสตร์ ทำให้นักสังคมศาสตร์มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสวมบทบาทของมนุษย์ผู้ที่กำลังทำการศึกษายู่ ในทางกลับกันหากนักสังคมศาสตร์ยึดถือบทบาทเฉพาะของผู้สังเกตการณ์ซึ่งเป็นคนนอกในการศึกษาการกระทำของมนุษย์ทั้งหลายแล้ว เขาจะตกอยู่ในภาวะ “อัตวิสัยนิยมที่เลวร้ายที่สุด” เนื่องจากข้อสรุปที่ได้อาจจะจบลงด้วยการตีความของเขาเองแทนการตีความของผู้ที่กำลังศึกษา

ด้วยเหตุนี้นักวิจัยจึงต้องใช้มุมมองของผู้ถูกศึกษา กล่าวคือต้องเป็นผู้ที่สังเกตที่สามารถเข้าถึงอัตวิสัยของผู้ถูกศึกษา (subjective observer) เพราะตามแนวทฤษฎีปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์นั้น คนเราแสดงพฤติกรรมหรือจะกระทำสิ่งต่างๆ จากพื้นฐานของการตีความหมาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องมองวัตถุต่างๆ ทางสังคมเหมือนกับผู้ถูกศึกษาเห็น นักวิจัยหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะเข้าไปคลุกคลีใกล้ชิดกับผู้ถูกศึกษา เพื่อให้นักวิจัยมีโอกาสร่วมรับรู้ความรู้สึกนึกคิดและทัศนะการมองโลกของเขาเหล่านั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4. ใช้มโนทัศน์เรารู้สึกมากกว่ามโนทัศน์เชิงนิยาม

ตามความคิดของ Blumer มโนทัศน์ (concept) มีลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ 1) มโนทัศน์เป็นตัวกล่อมเกลากการรับรู้ของเรา ดังนั้นมโนทัศน์จึงเป็นตัวส่งเสริมการกระทำ 2) มโนทัศน์มีเนื้อหาที่รับรู้ได้จึงทำให้เราสามารถเข้าถึงและชี้ให้เห็นเนื้อหาบางประการของประสบการณ์ของเราและเข้าถึงหรือเข้าใจลักษณะร่วมของมันได้ จากกระบวนการสร้างภาวะนามธรรม เราสามารถแยกและจับต้องยึดถือประสบการณ์บางประการซึ่งไม่อาจเข้าถึงได้ผ่านการรับรู้โดยตรง ดังนั้นมโนทัศน์จึงทำให้เราสามารถศึกษาเนื้อหาของประสบการณ์ได้ และ 3) มโนทัศน์มีลักษณะเชิงสัญลักษณ์ซึ่งหมายความว่าเราสามารถเข้าร่วมกันได้

ทั้งนี้นักวิจัยต้องใช้มโนทัศน์เรารู้สึก (sensitizing concept) ในการศึกษา เนื่องจากปรากฏการณ์ทางสังคมมีลักษณะไม่แน่นอน เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ Blumer จึงเสนอให้ใช้มโนทัศน์เรารู้สึก เพื่อใช้เป็นแนวทางการศึกษาเราควรให้ความสนใจปรากฏการณ์ที่ศึกษาในแง่มุมไหนบ้าง มโนทัศน์เรารู้สึกจึงมีความแตกต่างมโนทัศน์เชิงนิยาม (definition concept) ที่ใช้ในระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณซึ่งระบุชัดเจนในสิ่งที่เราต้องศึกษา จึงเป็นความพยายามล้อมกรอบปิดปรากฏการณ์เข้าสู่กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ซึ่งขาดความยืดหยุ่นและอาจบิดเบือนสภาพความเป็นจริง และยังเป็นการลดทอนความซับซ้อนของปรากฏการณ์ โดยระเบียบวิธีการศึกษาเชิงปริมาณมักมองข้ามลักษณะในเชิงกระบวนการของปรากฏการณ์ทางสังคม

5. ใช้ตัวแบบสมมุติฐานเชิงกระบวนการ

เนื่องจากสิ่งที่เป็นประเด็นศึกษาของสังคมศาสตร์แตกต่างจากวิทยาศาสตร์กายภาพ ดังนั้นจึงต้องใช้ตัวแบบสมมุติฐาน (model of causation) ที่แตกต่างกัน ซึ่ง Blumer กล่าวว่าตัวแบบสมมุติฐาน “เชิงกลไก” (mechanical models of causation) ที่สามารถใช้ได้ในวิทยาศาสตร์กายภาพคือเชื่อว่า ภายใต้สภาวะการณ์หนึ่งๆ ปัจจัยที่ปรากฏก่อนหน้าชุดหนึ่ง (สาเหตุ) จะก่อให้เกิดผลที่สามารถสังเกตได้ ตามมาชุดหนึ่ง (ผลลัพธ์) ยกตัวอย่างเช่น เพราะมีรายได้น้อย (สาเหตุ) จึงทำให้เล่นหวย (ผลลัพธ์)

แต่ในทางสังคมศาสตร์การจะเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคม จำต้องใช้ตัวแบบสมมุติฐานเชิงกระบวนการ Blumer เสนอให้เรามองปรากฏการณ์ในฐานะที่เป็นผลของกระบวนการพัฒนาการ คือมีภาพของการเคลื่อนไหวอย่างค่อยเป็นค่อยไป อย่างเป็นลำดับขั้น (process of becoming) ที่ว่า “กระบวนการชนิดหนึ่งต้องปรากฏขึ้นเสมอจึงจะทำให้ปรากฏการณ์ที่สามารถสังเกตได้ชนิดหนึ่งๆ เกิดขึ้นได้” โดยตัวแบบเชิงกระบวนการนี้มีหลักคิดพื้นฐานว่า ปรากฏการณ์ที่สังเกตเห็นได้ถูกผลิตขึ้นมาจากกระบวนการพัฒนาการ ซึ่งขั้นตอนแรกๆ มิได้เป็นตัวกำหนดขั้นต่อไปโดยอัตโนมัติ ฉะนั้นนักวิจัยจึงต้องค้นหาขั้นตอนต่างๆ ที่จำเป็นต่อการเกิดขึ้นของปรากฏการณ์นั้น และเมื่อปรากฏขึ้นมาแล้วสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้

กระบวนการวิจัยตามระเบียบวิธีการศึกษาแบบธรรมชาติ มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นการค้นคว้า (Exploration)

ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอนที่สัมพันธ์กัน คือ การเข้าไปคลุกคลีทำความคุ้นเคยกับปรากฏการณ์ที่จะทำการศึกษา เพื่อพัฒนาและปรับปรุงความชัดเจนของ conceptualization และสุดท้ายคือขั้นตอนการพรรณนาปรากฏการณ์อย่างละเอียดลึกซึ้ง

จะเห็นได้ว่าขั้นตอนนี้ นักวิจัยต้องเข้าไปสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มคนที่เราเลือกมาศึกษา ด้วยใจที่เปิดกว้าง (open mind) โดยพิจารณาว่าจริงๆ แล้วชีวิตและประสบการณ์ของกลุ่มคนที่เราจะศึกษานั้นเป็นอย่างไร เพื่อรับรู้ข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ และยังเป็นการตรวจสอบว่า การรับรู้ของนักวิจัยที่มีต่อกลุ่มผู้ถูกศึกษามีความสอดคล้องหรือตรงกับโลกของเขาเหล่านั้นมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้ไม่เป็นการบิดเบือนผลการศึกษาให้เป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดการณ์เอาไว้ก่อน ขั้นตอนนี้เอง ทำให้กิจกรรมการวิจัยมีลักษณะที่ยืดหยุ่นตลอดเวลา (flexible pursuit) ถึงแม้ว่านักวิจัยอาจมีภาพปรากฏการณ์ที่ได้มาจากการศึกษาล่วงหน้ามาก่อน แต่

เมื่อเราลงสัมผัสกับผู้ถูกศึกษาและข้อมูล ก็จะสามารถปรับปรุงแนวคิดในการศึกษาให้รัดกุม และชัดเจนมากขึ้นอีก โดยขั้นตอนการค้นคว้านี้จะสิ้นสุดลงตรงที่การพรรณนาปรากฏการณ์ทางสังคมที่เราทำการศึกษา (detailed description of phenomenon)

2. ขั้นพินิจสอบสวน (Inspection)

เป็นขั้นตอนต่อมาจากขั้นตอนการค้นคว้า โดยการนำข้อมูลที่ได้พรรณนาอย่างละเอียดมาพิจารณาเพื่อวิเคราะห์ค้นหาคุณสมบัติที่มีลักษณะร่วมของปรากฏการณ์ โดยการเปรียบเทียบตัวอย่างเชิงประจักษ์ที่แตกต่างกันแล้วดึงลักษณะร่วมออกมาวิเคราะห์ แล้วจึงทำการนำลักษณะร่วมไปเปรียบเทียบกับตัวอย่างเชิงประจักษ์อื่นๆ ต่อไป กระบวนการนี้จะดำเนินต่อไปจนกระทั่งได้มโนทัศน์เรารู้สึกที่พัฒนาแล้ว (well developed sensitizing concept) หลังจากนั้นก็เป็น การสร้างข้อเสนอเชิงทฤษฎีโดยการเชื่อมโยงมโนทัศน์เข้าด้วยกัน ซึ่งนักวิจัยต้องแยกแยะความสัมพันธ์ต่าง ๆ แล้วทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจนแน่ชัดว่าไม่มีกลุ่มตัวอย่างใดไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการที่ค้นพบ

กล่าวโดยสรุประเบียบวิธีการศึกษาตามแบบธรรมชาติมีความสมบูรณ์ในเชิงตรรกะในแง่ที่เป็นทั้งวิธีการค้นหาและวิธีการพิสูจน์ทฤษฎีในขณะเดียว โดยในระหว่างขั้นพินิจสอบสวน นักวิจัยทำการสร้างข้อเสนอเชิงทฤษฎีโดยการเปรียบเทียบโครงร่างความคิดกับข้อมูลเชิงพรรณนาได้ในระหว่างขั้นการค้นคว้า นั่นคือข้อเสนอทางทฤษฎีที่นักวิจัยค้นพบได้รับการทดสอบเชิงประจักษ์มาแล้วอย่างน้อยหนึ่งครั้ง แลผลการศึกษาเป็นการค้นพบทฤษฎีที่เรียกว่า “grounded theory” นั่นคือการสร้างทฤษฎีที่มีรากฐานมาจากข้อมูลเชิงประจักษ์นั่นเอง (Glaser and Strauss. 19967 อ้างใน Herman. 1994)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูล (informants) มีความสำคัญมากสำหรับการวิจัย เนื่องจากผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลจะต้องมีการทำงานที่ประสานกันเพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารและความหมายต่างๆ ในการใช้อธิบายลักษณะของปรากฏการณ์หรือวัฒนธรรมย่อยของกลุ่มต่างๆ ซึ่งวิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลที่ดีนั้น (Spradley 1979 อ้างถึงใน ปุรินทร์ 2547) ควรมีลักษณะอย่างน้อยที่สุด 5 ประการที่ผู้ให้ข้อมูลจะพึงมีดังนี้

1. มีความเข้าใจในวัฒนธรรมของตนเองเป็นอย่างดี (Through Enculturation) ลักษณะของผู้ให้ข้อมูลที่ดีย่อมต้องผ่านกระบวนการธรรมชาติของการเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมพิเศษอันเป็นลักษณะเฉพาะของตน ซึ่งศักยภาพของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนจะแตกต่างกันไปตามระดับของการเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมหรือโลกของเขา โดยปกติแล้วผู้ให้ข้อมูลที่ดีนั้นมักจะผ่านเหตุการณ์หรือเรียนรู้โลกของตนเป็นเวลานานพอสมควร ทำให้สามารถตอบคำถามได้อย่างมั่นใจเนื่องจากเขาเรียนรู้การแสดงพฤติกรรมนั้นๆ อย่างเป็นธรรมชาติหรือเป็นไปโดยอัตโนมัติ และสามารถปรับพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ มาเป็นเวลาหลายปี

2. มีส่วนร่วมในเหตุการณ์หรือวัฒนธรรมปัจจุบัน (Current Involvement) การเลือกผู้ให้ข้อมูล เราจะต้องระลึกไว้เสมอว่าเขาจะต้องอยู่ในสถานการณ์ปัจจุบัน (ยังคงเล่นหอยอยู่) ไม่ใช่เคยอยู่หรือเคยแสดงพฤติกรรมนั้นๆ แต่ปัจจุบันออกไปจากสถานการณ์นั้นๆ (เลิกเล่นหอยแล้ว) เหตุผลคือผู้ให้ข้อมูลในลักษณะนี้จะใช้ความรู้ ความเข้าใจ และความหมายปัจจุบันในการชี้นำพฤติกรรมของเขา เขาจะสามารถอธิบายในสิ่งที่พวกเขารู้ได้อย่างชัดเจน ทันสมัย สามารถแปลความหมายของ

เหตุการณ์ใหม่ๆ ได้ และเมื่อเกิดปัญหาก็สามารถประยุกต์ความรู้ของตนเพื่อแก้ปัญหาชีวิตประจำวันได้ ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัยเข้าถึงลักษณะของการปรับตัวของผู้ให้ข้อมูลอีกด้วย

3. อยู่ในสภาพของวัฒนธรรมที่แตกต่างจากผู้วิจัย (Unfamiliar Culture Scene) คือเมื่อผู้วิจัยลักษณะหรือมีวัฒนธรรมที่แตกต่างออกไป จะทำให้สามารถดึงดูดที่น่าสนใจในการวิเคราะห์ออกมาได้มากขึ้น ทั้งนี้เพราะลักษณะของความแตกต่างดังกล่าวจะทำให้ผู้วิจัยรับรู้และดึงเอาสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาหรือเรื่องเล็กๆ น้อยๆ มาใช้ประโยชน์ต่อการศึกษาได้

4. ผู้ให้ข้อมูลมีเวลาเพียงพอในการให้ข้อมูลเพื่อการศึกษา (Adequate Time) เนื่องจากการวิจัยเชิงคุณภาพต้องใช้เวลายาวนานพอสมควรในการศึกษา สังเกตและสัมภาษณ์ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นจะต้องเลือกผู้ให้ข้อมูลที่มีเวลามากพอที่จะให้ความร่วมมือ หรือเต็มใจใช้เวลาเพื่อให้การสังเกตและการสัมภาษณ์ลุล่วงไปด้วยดี

5. ผู้ให้ข้อมูลไม่ใช่ผู้วิเคราะห์ (Non – analytic) ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จะใช้ภาษาและความคิดของตนเองการอธิบายเหตุการณ์และการกระทำโดยไม่ทำการวิเคราะห์ถึงความหมายหรือนัยสำคัญของเหตุการณ์เหล่านั้นมาก่อน ในขณะที่เดียวกันก็อาจมีผู้ให้ข้อมูลบางส่วนที่ให้ผู้ให้ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์และแปลความหมายของเหตุการณ์จากมโนทัศน์ของ “Folk Theory” ซึ่งผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 แบบนี้สามารถเป็นตัวแทนที่ดีได้ แต่อย่างไรก็ตามควรหลีกเลี่ยงผู้ให้ข้อมูลที่พยายามวิเคราะห์วัฒนธรรม ปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมของตน เนื่องจากในการวิจัยต้องการข้อมูลตามความเป็นจริงมากกว่าข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์แล้ว

นอกจากนี้ในกระบวนการศึกษาวิจัยถือได้ว่าผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เปิดโลกของเขาให้ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษา เรียนรู้ และมีส่วนช่วยให้ผู้วิจัยทำความเข้าใจโลกแห่งความเป็นจริงทางสังคมที่ต้องการค้นพบ ผู้ให้ข้อมูลจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุด ผู้วิจัยจึงต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้ให้ข้อมูลเพื่อการศึกษาโดยยึดถือจรรยาบรรณแห่งการทำวิจัยเป็นหลัก ทั้งนี้เพราะข้อมูลและข่าวสารที่ได้มาจากการทำวิจัยนั้น ผู้ให้ข้อมูลมีพื้นฐานมาจากความเชื่อใจกัน ดังนั้นการนำเสนอข้อมูลจึงต้องมีรากฐานอยู่บนความเป็นจริง และผู้วิจัยต้องกระทำอย่างเต็มความสามารถในการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลทั้งทางร่างกาย จิตใจและทางสังคม ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิอย่างเต็มที่ในการขอสงวนสิทธิ์ในการไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวบางประการ เช่น การเปิดเผยชื่อนามสกุลจริง รวมถึงการนำเสนอข้อมูลที่ทำให้สามารถสืบรู้ถึงตัวผู้ให้ข้อมูลได้ เป็นต้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนที่สำคัญตอนหนึ่งของการศึกษาวิจัยในการที่จะได้มาซึ่งรายละเอียดของปรากฏการณ์นำข้อมูลมาศึกษาวิเคราะห์ต่อไป โดยได้ระบุระเบียบวิธีที่ใช้ไปแล้วข้างต้นคือวิธีการศึกษาแบบธรรมชาติซึ่งมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเช่นเดียวกับวิธีการทางชาติพันธุ์วรรณาและวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพทั้งหลาย เช่น การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การวิเคราะห์เอกสาร สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ การสร้างประวัติชีวิต เป็นต้น เพื่อที่จะทำให้เข้าใจปรากฏการณ์ที่ศึกษาได้ชัดเจนมากขึ้น ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการเชื่อมประสานการสังเกตการณ์และการทำให้รากฐานเชิงประจักษ์บรรลู่ข้อเสนองเชิงสังเกตอย่างต่อเนื่องด้วย ดังนั้นจึงเน้นการรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมที่ศึกษาทั้งในแง่ของเวลา ความต่อเนื่องของพฤติกรรม และผลของการกระทำเหล่านั้น เช่น คำพูด การสนทนา ท่าทีที่เปิดเผยหรือมีลักษณะอันเป็นสัญลักษณ์หรือพฤติกรรมที่ปกปิด และพยายามใช้ข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เกิดขึ้นเพื่ออธิบายพฤติกรรมของผู้ถูกศึกษาอย่างถูกต้องตามความเป็นจริงจากจุดยืนของผู้ถูกศึกษาภายใต้โลกของเขาเอง

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พยายามก้าวเข้าสู่โลกของนักเรียนหอย ผ่านระบบความหมาย/สัญลักษณ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิสังสรรค์ภายในกลุ่มสมาชิกนักเรียนหอย รวมถึงการกระทำทางสังคมหรือปฏิบัติการทางสังคมต่างๆ ที่คนเล่นหอย สร้างสรรค์ขึ้นมาใช้และยึดถือปฏิบัติจนเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน โดยผู้วิจัยจะยึดถือความเป็นกลางในขณะที่เข้าไปศึกษานักเรียนหอย แล้ว พยายามสวมจุดยืนของผู้ที่ถูกศึกษาและมองธรรมชาติของพฤติกรรมต่างๆ จากทัศนคติและความรู้สึก นึกคิดของเขาเอง โดยอาศัยข้อมูลจากการสังเกตและสัมภาษณ์เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดในแต่ละส่วนดังนี้

การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (participant observation)

ในการศึกษาครั้งนี้จะทำการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ซึ่งระดับการมีส่วนร่วมจะมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับลักษณะประเด็นปัญหาการวิจัย Blumer (1969) ได้อธิบายถึงการสังเกตการณ์

แบบมีส่วนร่วมว่าเป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้สังเกตกับผู้ถูกสังเกต โดยผู้สังเกตหรือผู้วิจัยต้องเข้าร่วมในกิจกรรมบางอย่าง หรือมีประสบการณ์เรียนรู้ร่วมกับผู้ให้ข้อมูล โดยจะต้องมีการปฏิสัมพันธ์ต่อกันภายใต้สภาพแวดล้อมที่เป็นไปตามธรรมชาติของผู้ให้ข้อมูล เพราะจะทำให้ผู้วิจัยสามารถรับรู้และเข้าใจโลกของผู้ให้ข้อมูลได้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

นอกจากนั้น Bailey (1996: 65-71) ได้เสนอองค์ประกอบหลักของการสังเกตไว้ 3 ส่วน (ปูลินทร์ นาคสิงห์ 2547: 66-97) คือ

1. การสังเกตสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (observations of physical surroundings) ผู้วิจัยจำเป็นต้องให้ความสนใจแก่สภาพแวดล้อมทางกายภาพของผู้ถูกศึกษาไม่ว่าจะเป็นสถานที่ตั้งของแหล่งขอยหย วัตถุสิ่งของต่างๆ ภายในสถานที่ขอยหย วัตถุสิ่งของที่นักเรียนขอยหยใช้หาตัวเลข ของที่ใช้ในการแก้บ่น หรืออื่นๆ ที่มีนัยสำคัญทางสังคมของสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่จะทำให้เราเข้าใจความหมายที่พวกเขากระทำต่อสิ่งเหล่านั้น

2. การสังเกตสมาชิก (observations of members) ผู้วิจัยจะต้องใช้เวลาค่อนข้างมากในการสังเกตผู้คนในสถานการณ์หรือในที่ตั้งของการศึกษา การสังเกตสถานภาพและบุคลิกภาพของผู้คน เช่น เพศ เชื้อชาติ ความเชื่อและสังคมของกลุ่มนักเรียนขอยหย เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้มีนัยสำคัญในการที่แต่ละคนมีการปฏิสัมพันธ์กันและจะบ่งบอกถึงอะไร บางอย่าง นักวิจัยจึงต้องบันทึกการสังเกตในส่วนนี้อย่างละเอียด

3. การสังเกตพฤติกรรมทั้งที่เป็นคำพูดและไม่ใช้คำพูด (observation of nonverbal and verbal behaviors) เพื่อมองถึงแบบแผนที่กระทำอย่างต่อเนื่องคืออะไร อะไรคือพฤติกรรมที่แปลกใหม่หรือคาดไม่ถึง ซึ่งเป้าหมายของการทำวิจัยคือการทำความเข้าใจความหมายที่อยู่เบื้องหลังพฤติกรรมเหล่านั้น โดยมีสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญคือ

3.1 ภาษากาย (body language) เช่น วิธีการได้เลขเด็ด อาทิ การขุดต้นไม้เพื่อหาตัวเลข หรือ สีหน้า ท่าทางที่แสดงออกมาทั้งก่อนและหลังการประกาศผลรางวัล เป็นต้น

3.2 ภาษาพูด (verbal behaviors) ผู้วิจัยต้องจดบันทึก “คำสนทนา” ของการให้ความหมายในบริบทของความสัมพันธ์ทางสังคมนั้น เช่น ใช้คำประเภทใด ใช้ภาษาเทคนิคหรือภาษาวิชาการ หรือมีภาษาเฉพาะของกลุ่มนักเรียนขอยหยหรือไม่ ใช้ในบริบทหรือมีความหมายอย่างไร

การสัมภาษณ์ (Interview)

นอกจากการสังเกตการณ์แล้ว เทคนิคที่ใช้ควบคู่ในระหว่างการเก็บข้อมูลก็คือ การสัมภาษณ์ที่มีลักษณะ เป็นทางการ (informal interview) ที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นการสัมภาษณ์ แต่จะรู้สึกเหมือนกับการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันมากกว่า อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมีการเตรียมคำถามล่วงหน้าอย่างคร่าวๆ ว่าจะซักถามในเรื่องใดบ้าง เป็นต้นว่า เล่นหอยครั้งแรกเมื่อไหร่ เมื่อถูกหอยกินมากกว่าถูกหอยแล้วทำไมถึงยังเล่นหอยอยู่ ได้เลขเด็ดมาด้วยวิธีใด วิธีการเล่นหอยต้องจดจำกฎเกณฑ์กติกาที่พลิกแพลงที่มีมากมายได้อย่างไร

ซึ่งคำถามการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการหรือการพูดคุยแลกเปลี่ยนนั้นจะถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์มากกว่า เพราะในระหว่างที่อยู่ในกระบวนการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยจะมีการซักถามเพิ่มเติมเพื่อดึงเอารายละเอียดอื่นๆ อีก ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นการสัมภาษณ์โดยมีการกำหนดประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้าส่วนหนึ่ง แต่ก็เปิดโอกาสให้ถามคำถามนอกเหนือจากที่เตรียมไว้ล่วงหน้า ซึ่งเรียกว่า semi-standardized interview เนื่องจากว่าผู้วิจัยจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษามากบ้าง จึงจะสามารถกำหนดประเด็นคำถามล่วงหน้าเพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ และสามารถพัฒนาคำถามต่อเนื่อง หรือคำถามเชิงลึกได้ตลอดเวลาตามความเหมาะสมของสถานการณ์ ดังนั้นการสัมภาษณ์จึงไม่ใช่เรื่องการตั้งโครงสร้างของคำถามไว้อย่างเคร่งครัด มักพบว่าจะมีประเด็นคำถามมักเกิดขึ้นหลังจากผู้วิจัยเข้าไปสังเกตศึกษาในระยะเวลาช่วงหนึ่งมาแล้ว

การจดบันทึก (field note)

การจดบันทึกเป็นเทคนิคที่สำคัญในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากการสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์ โดยอาจทำการจดบันทึกคร่าวๆ ในประเด็นหรือข้อความสำคัญๆ เพื่อให้การสังเกตการณ์หรือสัมภาษณ์ (หรือการพูดคุย) เป็นธรรมชาติและถูกรบกวนน้อยที่สุด หลังจากนั้นจะนำมาจดบันทึกแบบลงรายละเอียดที่มีความครบถ้วน อีกทั้งยังเป็นการตรวจทานบันทึกและปรับแต่งข้อมูลที่ได้มาให้มีรายละเอียดที่สมบูรณ์หลังจากออกจากสนามหรือที่ตั้งของ

การศึกษาแล้ว ในกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลอนุญาตให้ทำการบันทึกเสียง ผู้วิจัยก็จะทำการถอดเทปบันทึกเสียงเป็นลายลักษณ์อักษร

ทั้งนี้ในการจดบันทึกจะทำการบันทึกทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้จากการสังเกตการณ์และพูดคุยกับผู้ให้ข้อมูล เป็นต้นว่า สีหน้าอาการ น้ำเสียงหรืออารมณ์ความรู้สึกในระหว่างที่ทำการสนทนากันอยู่ ลักษณะการพูดถึงหรือทำที่มีต่อนักเล่นหอยคนอื่นๆ อาการขณะลื่นผลรางวัล ความรู้สึกหลังจากประกาศผลรางวัลแล้ว การจดบันทึกอย่างละเอียดจะเป็นวัตถุดิบสำคัญสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สิ่งที่นักวิจัยต้องพยายามเรียนรู้เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในปรากฏการณ์และการจัดระเบียบของข้อมูลหรือปรากฏการณ์ (ปรีนทร์ 2547: 67) ก็คือ

1. ผู้ให้ข้อมูลรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับวัฒนธรรมของเขาซึ่งเราจะสามารถค้นหาได้
2. มโนทัศน์อะไรที่ผู้ให้ข้อมูลใช้ในการจัดประเภทประสบการณ์ของเขา
3. ผู้ให้ข้อมูลนิยามมโนทัศน์เหล่านั้นอย่างไร
4. เราจะแปลความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของผู้ให้ข้อมูลไปสู่การพรรณนาเชิงวัฒนธรรมให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างไร

ในการค้นหาคำตอบสำหรับคำถามข้างต้น ได้ยึดหลักแนวคิดการปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์นิยมที่ว่าทุกคนเรียนรู้ความหมายของสิ่งต่างๆ จากการสังเกตและการเข้าร่วมปฏิสังสรรค์ทางสังคมกับคนอื่นๆ แนวคิดนี้สามารถนำมาใช้ได้กับกระบวนการศึกษาและการค้นพบถึงความหมายของพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูลและเหตุการณ์ต่างๆ ภายใต้วัฒนธรรมของเขา ซึ่งในการศึกษาภาคสนามจะต้องพยายามค้นหาความหมายละวัฒนธรรมจากข้อมูล 3 ประการ คือจากสิ่งที่ประชากรพูด จากแนวทางที่ประชากรแสดงพฤติกรรม และจากวัสดุและอุปกรณ์ที่ประชากรใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยพยายามจำแนกแยกแยะปรากฏการณ์ เพื่อทำความเข้าใจความหมายของปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ตามลำดับชีวิตของนักเล่นหอยจากทัศนะของพวกเขาเอง

โดยผู้วิจัยจะทำการพรรณนาควบคู่ไปกับการวิเคราะห์ ให้เห็นสภาพเงื่อนไข กระบวนการและ ขั้นตอนความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตของนักเรียนหอย หรือ โลกของนักเรียนหอยนั่นเอง

จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพตามระเบียบวิธีการศึกษาแบบธรรมชาติ โดยพยายามสร้างกรอบในการอธิบายปรากฏการณ์ ซึ่งผู้วิจัยอาจใช้ ทฤษฎีเป็นแนวทางแล้วสรุปออกมา ในรูปของข้อเสนอกว้างๆ (universal propositions) หรือตัวแบบเชิงเหตุผล (causal models) ที่สามารถนำไปใช้อธิบายปรากฏการณ์และตัวอย่างกรณีศึกษาทั้งหมดได้ อย่างไรก็ตามข้อเสนอกและ ตัวแบบเชิงเหตุผลนี้ก็เพียงเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยให้การศึกษาเป็นระบบมากขึ้น และให้เหตุผลแก่ ปรากฏการณ์ที่ต้องการวิเคราะห์เท่านั้น เนื่องจากผลของการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์ประชากร ตัวอย่างหรือข้อมูลตามความเป็นจริงอาจจะไม่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดที่ได้เสนอไว้ก็ได้ เมื่อเป็น เช่นนี้กรอบในการอธิบายดังกล่าวก็จะมีประโยชน์ต่อผู้วิจัย โดยชี้ให้เห็นกรณีที่ขัดแย้งจะได้นำกรณี ที่ขัดแย้งเหล่านั้นไปพิจารณาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงข้อเสนอกเพื่อให้มีรากฐานจากหลักฐานเชิง ประจักษ์มากขึ้น และจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างทฤษฎีต่อไป

บทที่ 4

ประวัติศาสตร์หวย : จากหวย ก.ข. ถึงสลากกินแบ่งรัฐบาล

ความหมายของ “หวย”

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 ได้ให้ความหมายของคำว่าหวยไว้ดังนี้

“หวย” การพนันอย่างหนึ่ง เดิมใช้ออกเป็นตั๋วหนังสือ, (ปาก) สลากกินแบ่ง

“สลากกินแบ่ง” สลากที่จำหน่ายแก่ผู้ถือ เพื่อรับรางวัลในการเสี่ยงโชค โดยผู้จำหน่ายชักส่วนลดเป็นกำไร

และใน พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2554 ได้ให้ความหมายของคำว่าหวยไว้ดังนี้

“หวย ก ข” น. การพนันอย่างหนึ่ง ที่ออกเป็นตั๋วหนังสือ คือ ใช้พยัญชนะในภาษาไทยตั้งแต่ ก ถึง ฮ เป็นหลัก โดยตัดออกเป็นบางตัว เหลือเพียง ๓๖ ตัว ตัวที่ออกเสียงเหมือนกันจะตั้งชื่อให้ต่างกัน เช่น ข ง่วยโป๊ ข เจี่ยมกวย ค หะตั้ง ค เม่งจู ฆ ยิดชั่ว ทั้งนี้เพราะได้นำวิธีเล่นหวยของจีนมาปรับปรุงใช้, หวย ก็เรียก.

“หวยใต้ดิน” (ปาก) ดู สลากกินรวบ.

“หวยเบอร์” (ปาก) ดู สลากกินรวบ.

“หวยเถื่อน” (ปาก) ดู สลากกินรวบ.

“สลากกินรวบ” (๑) น. การพนันเสี่ยงโชคอย่างหนึ่งที่ผิดกฎหมาย เจ้ามือรับแทงตัวเลขซึ่งใช้ตัวเลขท้ายของรางวัลที่หนึ่งหรือรางวัลเลขท้ายสองตัว สามตัว ของสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นตัวเลขถูกรางวัล ถ้าผู้เล่นแทงถูก เจ้ามือจ่ายเงินให้ตามอัตราที่กำหนดไว้ เช่น เขาถูกสลากกินรวบกินจนหมดตัว, ภาษาปากว่า กินรวบ หวยใต้ดิน หรือหวยเถื่อน (๒) (โบ) น. สลากชนิดที่จำหน่ายแก่ผู้ถือเพื่อรับสิ่งของเป็นรางวัลในการเสี่ยงโชคโดยผู้จำหน่ายรวบเงินค่าสลากไว้ทั้งหมด

“สลากกินแบ่ง” น. สลากที่จัดให้มีขึ้นเพื่อขายให้แก่ผู้เล่นเป็นการเสี่ยงโชค โดยมีการให้รางวัลที่แบ่งเป็นหลายรางวัลแก่ผู้เล่นซึ่งถือสลากเลขหมายรางวัลที่ออกตามวิธีการที่กำหนด, ลอตเตอรี่ หวย หรือ หวยเบอร์ ก็เรียก.

ความเป็นมาของหวย ก.ข.

ช่วงที่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นครองราชย์สมบัติ เป็นเวลาที่ประเทศไทยตกอยู่ในภาวะยากจนเป็นอย่างมากอันเป็นผลพวงจากศึกสงคราม ต้องใช้เงินจำนวนมหาศาลเพื่อทำนุบำรุงบ้านเมืองขึ้นมาใหม่ จึงต้องทำการฟื้นฟูสภาวะเศรษฐกิจและเริ่มค้าขายกับนานาประเทศ โดยไทยได้ส่งเรือสินค้าเข้าไปค้าขายในประเทศต่างๆ มากมาย เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสนพระราชหฤทัยและเชี่ยวชาญการส่งเรือสินค้าออกไปค้าขายมาตั้งแต่ครั้งดำรงยศเป็นพระเจ้าลูกเธอ กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ จนสมเด็จพระบรมชนกนาถตรัสเรียกพระองค์ว่า “เจ้าสัว” และเมื่อพระองค์เสด็จขึ้นครองราชย์สมบัติก็ได้ทรงสนับสนุนการค้ากับต่างประเทศมากขึ้น โดยโปรดเกล้าฯ ให้ต่อเรือกำปั่นเพื่อใช้ในการค้าจำนวนมาก รายได้จากการค้าสำเภานี้นับเป็นรายได้สำคัญของประเทศในขณะนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังการทำสนธิสัญญาเบอรินที่ไทยอนุญาตให้ชาวต่างชาติเข้ามาค้าขายภายในประเทศอย่างเสรี ยกเว้นสินค้าประเภทข้าว อารูปีน และฝิ่น

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ระบบการจัดเก็บภาษี เช่น จังกอบ อากรฤชา ส่วย ภาษีเงินค่าราชการจากไพร่ เงินค่าผูกปี่ข้อมือจีน เป็นต้น ทำให้หาเงินเข้าท้องพระคลังหลวงได้เพิ่มมากขึ้น การเก็บภาษีอากรนี้ทรงตั้งระบบการเก็บภาษีโดยให้เอกชนประมูลรับเหมาผูกขาดไปเรียกเก็บภาษีจากราษฎรเอง เรียกว่า เจ้าภาษีหรือนายอากร ซึ่งส่วนใหญ่ชาวจีนจะเป็นผู้ประมูลได้ สำหรับภาษีที่เก็บจากการเล่นพนันนั้นพบว่าการเก็บอากรบ่อนเบี้ยตั้งแต่ในรัชกาลพระเจ้าบรมโกศแห่งกรุงศรีอยุธยาแล้ว และเมื่อถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 2 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ สามารถเก็บอากรบ่อนเบี้ยได้ถึงปีละ 260,000 บาท

เมื่อปี พ.ศ.2375 เกิดภาวะ “น้ำน้อย” หรือปัญหาภัยแล้ง เกิดภาวะข้าวยากมากแพงจนถึงขั้นต้องนำเข้าข้าวจากต่างประเทศ ถึงกระนั้นชาวบ้านก็ไม่มีเงินซื้อข้าวกิน ผู้พอจะมีก็นำเงินเก็บฝังดินไม่นำออกมาใช้ เจ้าภาษีนายอากรก็ไม่มีค่าเงินหลวงส่ง พระศรีไชยบาล หรือเจ้าสัวหง ซึ่งเป็น

นายอากรสุรา จึงกราบบังคมทูลว่าเงินที่ราษฎรเคยนำออกใช้ในสมัย อาทิ เงินตราบัว ตราครุฑ ตราปราสาท ซึ่งหมายถึงเงินพดด้วง ราษฎรนำเก็บฝังดินไว้จะกลับมาหมุนเวียนดังเดิม หากจะนำ “หอย” ที่เมืองจันทน์ที่ตั้งขึ้น นำมาตั้งที่เมืองไทยบ้าง

รัชกาลที่ 3 จึงโปรดให้ตั้งโรงหอยขึ้นเพื่อให้ประชาชนนำเงินออกมาใช้ โดยตั้งโรงหอยแห่งแรกเมื่อปี พ.ศ.2378 โดยเป็นของเจ้าสัวหง ตั้งอยู่ในกำแพงเมืองใกล้สะพานหัน ออกหอยเวลาเช้าของทุกวัน ไม่นานนักพระศรีวิโรจน์ดิศก็ตั้งโรงหอยอีกแห่งแถวบางลำภู ออกหอยเวลาค่ำของทุกวัน กลายเป็นว่าหอยออกวันละ 2 เวลา ทำให้ในปีแรกของการตั้งโรงหอยขึ้น ทางกรมได้รับอากรเฉพาะหอยเป็นเงินถึง 20,000 บาท ซึ่งยังไม่นับรวมอากรอื่นๆ

“เดิมเจ้าสัวหงออกหอยแต่เวลาเช้าวันละครึ่ง ต่อมาไม่ช้าพระศรีวิโรจน์ดิศ เห็นเจ้าสัวหงมีกำไรมากจึงกราบบังคมทูลขอตั้งหอยขึ้นอีกโรง ๑ โรงหอยของพระศรีวิโรจน์ดิศอยู่ทางบางลำภู ออกหอยเวลาค่ำวันละครึ่ง เพื่อมิให้พ้องเวลากับหอยโรงเจ้าสัวหง หอยจึงมีเป็น ๒ โรง เรียกกันว่าโรงเช้าโรง ๑ โรงค่ำโรง ๑

ต่อมาหอยโรงพระศรีวิโรจน์ทำการไม่เรียบร้อย ที่สุดอากรหอยจึงไปรวมอยู่อยู่ที่โรงเจ้าสัวหงแห่งเดียว เลยเป็นเหตุให้ออกหอยได้ ๒ เวลา แต่คงเรียกตามมูลเหตุเดิมว่า หอยโรงเช้าเวลา ๑ หอยโรงค่ำเวลา ๑ มาจนกระทั่งเลิกอากรหอย เงินอากรหอยนั้นได้ยืมว่าเมื่อแรกตั้งอากรหอยในรัชกาลที่ ๓ เงินอากรราวปีละ ๒๐,๐๐๐ บาท เจ้าสัวหงจะได้ทำอยู่กี่ปี และผู้ใดจะได้ทำต่อมาหาทราบไม่ ปรากฏแต่ว่า ต่อมาจัดให้ว่าประมูลกันคราวละปีเหมือนอากรบ่อนเบี้ย เมื่อการออกหอยมีการประมูลกันเป็นอากร เงินหลวงก็เพิ่มทวีขึ้นโดยลำดับ” (ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 17 ตำนานเรื่องเล็กลอยและบ่อนเบี้ยในกรุงสยาม)

จึงเห็นได้ว่านับตั้งแต่มีการเล่นหอย ก.ข. ระบบอากรหอยกลายเป็นแหล่งรายได้สำคัญในฐานะอากรที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาสภาวะเศรษฐกิจฝืดเคือง และใช้ในการ “บำรุงผลประโยชน์ของแผ่นดิน” นับตั้งแต่นั้นมา

นายอากรหอย และแขวงหอย

ในการหารายได้เข้าหลวงโดยเฉพาะการจัดเก็บอากรหอยนั้น เปิดให้เอกชนที่ได้รับสัมปทานเป็นผู้ดำเนินการโรงหอย โดยผู้ชนะการประมูลคือผู้ที่เสนอจำนวนเงินที่จะส่งให้แก่หลวงมากที่สุดก็จะได้รับสัมปทานไป การประมูลเป็นคราวละปีเหมือนอากรบ่อนเบี้ย แต่จะเริ่มประมูลช้ากว่าอากรประเภทอื่น ทั้งนี้ นายอากรหอยจะได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น “ขุนบานเบิกบุรีรัตน์” หรือเรียกสั้นๆ ว่า “ขุนบาล” นายอากรหอยคนแรกก็คือ เจ้สัวหง โดยตั้งโรงหอยโรงแรกในกำแพงเมืองใกล้สะพานหัน

เมื่อผู้ใดชนะการประมูลได้รับแต่งตั้งเป็นนายอากรหอย หรือเจ้าของสัมปทานโรงหอยแล้ว ก็ จะทำการประกาศกำหนดวันประมูลแขวงหอย ซึ่งแต่เดิมคนที่ จะเล่นหอย ก.ข. จะต้องไปเล่นที่โรงหอยเท่านั้น ต่อมาเมื่อมีคนนิยมเล่นกันมากขึ้นจึงเกิดร้านรับแทงหอย ซึ่งก็คือการช่วงสัมปทานไปดำเนินการรับแทงหอย

การแบ่งแขวงหอยมี 2 แบบ คือ แขวงในกรุงฯ คือ “แขวงท้องที่ใกล้ ไปมาถึงโรงหอยได้ทุกวัน” และแขวงหัวเมือง คือ “แขวงท้องที่ไกล จะไปมาโรงหอยไม่ได้ทุกวัน” โดยแขวงในกรุงฯ มีประมาณ 19 แขวง และแขวงหัวเมืองก็มีประมาณ 19 แขวงเช่นกัน ซึ่งการแบ่งแขวงหอยนั้นใช้วิธีการดูจำนวนประชากรในท้องที่นั้นๆ เป็นเกณฑ์ บางท้องที่แม้จะมีพื้นที่ขนาดเล็กแต่ถ้าหากมีประชากรหนาแน่นเป็นจำนวนมากก็จะแบ่งเป็นหลายแขวง

ความแตกต่างระหว่างแขวงหอยในกรุงฯ กับแขวงหอยหัวเมือง คือ แขวงในกรุงฯ นั้นขุนบานเป็นเจ้าของโรงหอยหรือเจ้ามือหอย แขวงหอยในกรุงฯ แต่ละแขวงจะทำหน้าที่เพียงรับแทงหอยในพื้นที่ของตนแล้วส่งเงินให้โรงหอยทุกวัน หากใครแทงหอยถูกก็ไปรับเงินจากขุนบาน คนที่เสนอเงินให้เปล่าหรือแป๊ะเจี๊ยะมากที่สุดให้แก่ขุนบาน ก็จะได้เป็นแขวงในกรุงฯ มี 19 คน หรือ 19 แขวง

ส่วนผู้ที่ เป็นแขวงหอยหัวเมือง คือผู้ที่เสนอจำนวนอากรจำนวนมากที่สุดให้แก่ขุนบาน โดยแขวงหัวเมืองทำหน้าที่เป็นเจ้ามือเอง แต่อาศัยการออกหอยจากขุนบาน แขวงหอยหัวเมืองต้องรับผิดชอบกำไรขาดทุนที่เกิดขึ้นเอง แต่ขุนบานเข้าไปหุ้นด้วยครึ่งหนึ่งหรือบาทละสลึงตามแต่จะตกลง เพื่อป้องกันขุนบานลักลอบเข้าไปแทงเสียเอง

แขวงหอยทั้งหมด (38 แขวง) จะต้องซื้อสมุด “โผ” จากขุนบานเพื่อใช้ในการทำบัญชีอากร
หอย ห้ามใช้สมุดอย่างอื่น เพราะจะมีตราขุนบานประทับอยู่ทุกใบสมุด สมุดโผนี้นำเข้ามาจาก
ประเทศจีนเล่มละ 15 สตางค์ เอามาประทับตราขุนบานแล้วขายต่อให้แขวงเล่มละ 1 บาท ส่วน
แขวงหอยก็ขายต่อให้กับเสมียนในราคาเล่มละ 1 บาท 50 สตางค์

เมื่อใครได้สิทธิแขวงใดไป จะมีอำนาจอนุญาตให้ผู้อื่น “ตั้งม้าเขียนหอย” หรือเปิดร้านเขียน
หอย เปิดร้านเขียนหอย เพื่อรับแทงหอยจากประชาชนทั่วไปได้ โดยผู้ที่ต้องการเป็นเสมียนหอยต้อง
ไปขออนุญาตต่อแขวงนั้นและจ่ายค่าอนุญาตเดือนละ 10 บาทหรือ 5 บาทตามขนาดของแขวงหรือ
ที่แขวงที่กำหนดไว้

ในสมัยรัชกาลที่ 4 มีผู้ขอตั้งโรงหอย (ผูกอากรหอย) ที่เมืองเพชรบุรีและกรุงเก่า (อยุธยา) แต่
ก็ตั้งอยู่ได้ไม่นาน พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ทรงโปรดให้เลิกเสียทั้งสองแห่ง เนื่องจาก
เสด็จประพาสแล้วพบว่าประชาชนยากจนลง เมื่อถึงในสมัยรัชกาลที่ 5 หลังจากเปิดเส้นทางรถไฟ
สายเหนือและสายตะวันตก ก็มีผู้ผูกอากรหอยอีกครั้งที่กรุงเก่า (อยุธยา) และนครปฐม เปิดได้ปี
เดียวก็ปิดตัวลง

แต่หลังจากการเปลี่ยนรูปแบบจัดการปกครองใหม่เป็นแบบมณฑลเทศาภิบาล หลังจัดตั้ง
มณฑลกรุงเทพฯ เมื่อปีพ.ศ.2437 ในปีต่อมาก็มีผู้ผูกอากรหอยได้ที่ เมืองนนทบุรี เมืองประทุมธานี
เมืองนครเขื่อนขันธ์ เมืองสมุทรปราการ และขยายไปยังเมืองธัญบุรี เมืองมีนบุรี โรงหอยตามเมือง
ต่างๆ เหล่านี้ได้ดำเนินการจนกระทั่งมีประกาศยกเลิกการเล่นหอย ก.ข.

“เรื่องหอยที่ทรงไว้ว่า ในรัชกาลที่ ๔ มีผู้ผูกขาดไปตั้งที่เมืองเพชรบุรีแห่ง ๑ แลว่าที่กรุงเก่าอีก
แห่ง ๑ นั้น ผู้ผูกขาดหอยไปตั้งที่กรุงเก่าชื่อจีนกุนเป็นคนอยู่กรุงเทพ ฯ เมื่อผูกได้แล้วไปตั้ง
เล่นอยู่ที่ข้างฉางข้าว คือ ที่ตรงตลาดหัวทุวันนี ในขณะนั้นมีร้านหอยย่อยเรียกว่าหอยเบี้ย
เพราะแทงได้ตั้งแต่ ๕ เบี้ยขึ้นไป เกิดขึ้นทั้งในกรุงเทพ ฯ แลที่กรุงเก่า แต่เล่นอยู่ไม่ช้าก็เลิก
เวลานี้มีคนสูงอายุที่เคยเล่นหอยเบี้ยในกรุงเทพ ฯ แลที่กรุงเก่ายังมีชีวิตรออยู่อีกหลายคน
มาในรัชกาลที่ ๕ เมื่อเปิดทางรถไฟสายเหนือแลสายตะวันตกแล้ว ขุนบาลประมุขเงินอากร
หอยขึ้น แลขอขยายเขตออกไปตั้งเขียนหอยที่กรุงเก่ากับที่นครปฐมอีกราว ๑ แต่เล่นอยู่ได้ปี
เดียวก็โปรดให้เลิกเสีย

แขวงหอยที่ทรงไว้ว่า เปน ๒ อย่าง เรียกว่าแขวงในกรุงอย่าง ๑ แขวงหัวเมืองอย่าง ๑ นั้น ความจริงเปนชั้นการหลังแรกแต่ยังมีได้จัดมณฑลกรุงเทพ ฯ นั้น แขวงหอยคงมีเฉพาะแต่ใน เขตกรุงเทพ ฯ เท่านั้น ต่อเมื่อยกเมืองนนทบุรี เมืองประทุมธานี เมืองนครเขื่อนขันธ์ เมืองสมุทรปราการ รวมกับกรุงเทพ ฯ ตั้งเปนมณฑลกรุงเทพ ฯ ขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๗ แล้ว รุ่งขึ้นอีกปี ๑ จึงมีแขวงหอยไปตั้งใน ๔ เมืองนั้น คั้นภายหลังเมื่อโปรดให้จัดการปกครองในทุ่งหลวงขึ้น เปนเมืองธัญญบุรี แลทุ่งแสนแสบขึ้นเปนเมืองมีนบุรี อากรหอยก็ขยายเขตออกไปตั้งแขวง ใน ๒ เมืองนั้น เล่นมาจนตลอด พ.ศ. ๒๔๕๔ ถึงเวลาเลิกหอย” (จดหมายเหตุ พระยาโบราณราชธานินทร์ กราบบังคมทูลสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เกี่ยวกับพระราชนิพนธ์ตำนานเรื่องเลิกหอยและบ่อนเบี้ยในกรุงสยาม 24 ม.ค. 2462 (สป 2. 13/4) ม-สบ. 2/6)

บรรยายทางสังคมยุคหอย ก.ข.

เมื่อหอย ก.ข.มีขึ้นไม่นาน ก็กลายเป็นการเล่นที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย มีประชาชนเล่นหอย ก.ข. เป็นจำนวนมากหลายพันคนต่อวัน และมีทุกระดับตั้งแต่ไพร่จนถึงผู้ดี สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพมีความเห็นว่าคนที่นิยมเล่นหอย ก.ข. มักเป็นคนชั้นสูง ผิดกับคนเล่นพนันอื่นๆ อาทิ เล่นเบี้ย ถั่วโปมักเป็นคนชั้นต่ำ เนื่องจากในสมัยที่ยังอนุญาตเปิดโรงบ่อนเบี้ยจำเป็นต้องไปเล่นถึงโรงบ่อน แต่หอย ก.ข.สามารถเล่นได้ทุกที่ (ผ่านโพยขายหอยก็ได้) คนชั้นสูงจึงไม่จำเป็นต้องเปิดตัวให้สังคมทั่วไปรับรู้

ในเพลงยาวตำนานหอยของนายกล้า ซึ่งแต่งขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับหอย ก.ข. หลากหลายแง่มุมทั้งรายละเอียดตัวหอย วิธีการเล่น วิธีการแทง การไ้หอย ตลอดจนสภาพสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเล่นหอยในยุคนั้นอย่างน่าสนใจ

“ดูโรงห้องแคบแคบก็แยบคาย	เที่ยวตั้งรายสองแถวแนวนอน
มีเสมียนเขียนหมดคอยจดคน	ที่สุดจนแทงท่อนุนขึ้นไป
แล้วมีข้อลิขิตปิดประกาศ	ตั้งแต่บาทลงมาไม่ว่าไหน
เมื่อออกถูกตามตัวตัวเอาไป	ก็ใช้ให้สามสิบพอดิบพอดี
ใครจะเล่นตัวไรก็ไปเขียน	ให้เสมียนเขาดูไม่สู้ดี

ไม่ว่าจนเชียวใจไพร่ผู้ดี	สุดแต่มีเงินให้ก็ได้แพง
“ทั้งโรงใหม่โรงเก่าเหมือนเล่าหมู	ไปยื่นดูแทงผิดแล้วคิดขัน
ทั้งสองโรงตั้งเรียงเคียงประชัน	ถึงเมื่อวันจะออกก็บอกความ
ดูเบียดเสียดเยียดยัดอัดถนน	ประชาชนนี้กระไรช่างล้นหลาม
ทั้งสาวแซ่แก่หนุ่มออกกรูมราม	ราวสักสามสี่พันดีฉันดู”

นอกจากนั้นในประชุมพงศาวดาร เล่มที่ 17 ยังได้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่คนเล่นหอยมารวมตัวกันเป็นจำนวนมาก คือ “พอถึงเดือน 11 ขึ้น 14 ค่ำ 15 ค่ำ มีคนเข้ามากรุงเทพฯ มากมายหลายร้อยหลายพันมาทั้งทางรถไฟแลทางเรือ ถึงเพลาค่ำลงคนแน่นท้องถนนตั้งแต่หน้าโรงหอยลามไปจนในถนนเจริญกรุงทุกปี เสมอมีงานอะไรเป็นการใหญ่ของขุนบานอย่าง ๑ ที่แท้ก็เสมอพากันเข้ามาอำนวยพรขุนบานนั่นเอง”

เนื่องจากมีคนเล่นหอยเป็นจำนวนมาก ประกอบกับเปิดโรงหอยทั้งโรงเช้าและโรงค่ำ เรียกได้ว่าสามารถเล่นหอยได้ทั้งวันตลอดเวลา จึงมีผู้คนเข้าออกโรงหอยกันอย่างพลุกพล่าน ดังนั้นบริเวณหน้าโรงหอยในสมัยรัชกาลที่ 3 จึงมีร้านค้าขายข้าวปลาอาหาร ของกินเล่นหรือขนมขายเป็นจำนวนมาก ดังนี้

“บ้างขายของสองแถวในท้องที่	บ้างทำหมี่ทอดมันเป็นคว้นเขียว
หอมระรื่นชื่นใจทั้งไข่เจียว	ทั้งกล้วยเตี๋ยกุ้งต้มอุดมมี
ตั้งร้านขายขายสรรพทั้งกับข้าว	บ้างตั้งเตาติดต้มขนมอี
เสียงฉ่ำฉ่ำน่าฉ่ำเป็นมันดี	กระตูกผีถั่วเขียวทั้งเอี้ยวดย
ล้วนขนมนานาออกคาดื่น	บ้างต้กเย็นให้กันเป็นคว้นอุย
น่าอร่อยมีรสแมนชดจ๊วย	ตะเกียบพุยโพงกินจนสิ้นม้วย
กินเจียวเตาเหลียวกับโตโหล	ขนมโก๋ตือบะดูสะสวย
ขนมแข่งของดีเจ้าตีกล้วย	ใครถูกรวยแล้วก็ซื้อกันอ้ออึ้ง
ที่ตัดใส่ในถ้วยนั้นกล้วยถอ	มีต่างต่างวางล่อเงินสลึง
ขนมเปี๊ยะซาลาเปาทั้งเต้าทึง	มันใส่ถึงน้ำตาลก็หวานดี
เจ้าดั่งเมข้าวพองเป็นของเด็ก	ที่พวกเจ้าชอบพอกะหลอจี
ทั้งวันเล่นหมี่ข้าวล้วนตัวดี	เป็นสุดที่จะชมขนมเจ้า

ไต่ยืนเขาเรียกอยู่ไม่รู้หมด	ยากที่จะจดจำเหมือนคำเด็ก
ด้วยตัวฉันนั้นไม่เคยเป็นเชยเจ๊ก	ตั้งแต่เล็กจนใหญ่ไม่ได้ลอง
สาวพัดจะมีขายรายถนน	สักแสนคนถึงจะกินไม่สิ้นของ
มีหลากหลายมากหลายอยู่ก่ายกอง	ตั้งร้านสองฟากข้างหนทางโต”

ในลำดับเวลาถัดมา คนเล่นหอยไม่จำเป็นต้องไปเล่นถึงโรงหอยอีกต่อไป เจ้าสัวหงเปิดให้มีการเดินขายโปยหอย ทำให้สามารถเล่นได้อย่างสะดวกสบายมากขึ้น แสน วิชาชาญถึงขึ้นเปรียบเทียบไว้ว่า

“เจ้าสัวหงสักโรงหอยมาถึงหน้าบ้านเช้าหนึ่งเที่ยว บ่ายหนึ่งเที่ยวตรงตามเวลา เรียกว่าพอกินข้าวกินปลาเสร็จ ตีความฝันหรือคำใบ้หอยจากผู้ที่เกี่ยวข้องได้เปรียบร้อยก็เสียหุฟงเสียงซ้องโหม่งหรือเสียงปี่สมอ พอมาเกือบถึงหน้าบ้านก็ออกไปยืนรอซื้อกับผู้เดินโปยหอยรับกระดาดำรับแทงเก็บเอาไว้กับตัว พอบ่ายก็จะมีผู้เดินโปยมารับแทงใหม่ และบอกด้วยว่าหอยเข้าออกอะไรหากถูกก็ไปรับเงินที่โรงหอยหรือถ้าผิดก็แทงแก้ตัวต่อได้อีกรอบหนึ่ง”

การเล่นหอย ก.ข.

หอย ก.ข. ที่คนไทยเล่นกันนั้น เป็นการเล่นชนิดหนึ่งที่คนจีนคิดขึ้น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพอ้างถึงหนังสือ “ซื่อยัง” ว่าหอยเกิดขึ้นในสมัยพระเจ้าตากวง (บ้างก็ออกเสียงว่าพระเจ้าต้ากง) รัชกาลที่ 6 ในราชวงศ์ไต้เซง ในอำเภอว่างง่าม มณฑลเจี๋ยกึ่ง (เจ้อเจียน) ตรงกับสมัยรัชกาลที่ 2 ต่อกับรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

มีผู้คิดค้นการเล่นชนิดใหม่ขึ้น เรียกว่า “ฮวยหอย” แปลว่า “ชุมนุมดอกไม้” เพราะเริ่มแรกเขียนตัวหอยเป็นรูปดอกไม้ ต่อมาจึงเปลี่ยนเป็นชื่อคน ลักษณะการเล่นนั้นทำป้ายเล็กจำนวน 34 ป้าย เขียนชื่อคนมีชื่อเสียงโบราณยุคราชวงศ์ซ่งลงป้ายละชื่อ เช่น “สามหอย” “ง่วยโป” เป็นต้น มีวิธีการเล่นคือเจ้ามือจะทำการเลือกตัวหอยขึ้นมา 1 ตัวจาก 34 ตัว แล้วใส่ลงในกระบอกไม้ปิดมิดชิด แล้วนำไปแขวนไว้บนหลังคา โดยมีเพียงเจ้ามือคนเดียวเท่านั้นที่รู้ว่าเป็นป้ายอะไร จากนั้นก็ให้คนทายว่าเป็นป้ายของบุคคลที่มีชื่อเสียงคนใด หากใครทายถูกก็จะได้รับเงิน 30 ต่อ

แต่เดิมหอยนิยมเล่นกันเฉพาะในหมู่คนจีนอพยพ เมื่อนำมาเผยแพร่และเล่นกันในหมู่คนไทยจึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนตัวหอยเพื่อให้ยาต่อการจดจำ จากเดิมนำชื่อของบุคคลสำคัญในสมัยราชวงศ์ซ้องจำนวน 36 คน โดยใช้เพื่อใช้แทนตัวหอย โดยเขียนเป็นภาพบุคคลสำคัญมีตัวหนังสือจีนกำกับ และแบบที่เขียนเป็นรูปสัตว์ที่เป็นชาติก่อนของบุคคลนั้นกำกับไว้ด้วย ด้วยเหตุที่คนไทยอ่านหนังสือจีนไม่ออก เจ้าสัวหงจึงทำการปรับเอาตัวอักษรไทยมาใช้แทน โดยใช้ตัวอักษรไทยมากำกับภาพบุคคลสำคัญ เป็นที่มาของคำว่า หอย ก ข เช่น อักษร ก หมายถึงอุปราชา ชื่อสามหอย ชาติเป็นชะนี อักษร ข หมายถึงนายทหาร ชื่อวงวียโป ชาติเป็นเต่า อักษร ว หมายถึงตัวหลงจีน ชื่อแซ่หุน ชาติเป็นนกกระสา เป็นต้น

ตัวหอย ก. ข.

แต่เดิม “ฮวยหอย” มีตัวหอย 34 ตัว เมื่อปรับเป็น หอย ก.ข. ได้เพิ่มขึ้นไปอีก 2 ตัว กลายเป็น 36 ตัว โดยใช้ตัวอักษรไทยตั้งแต่ ก. ข. ข. ค. เรียงไปจน ฮ. แต่ตัดอักษรออกไป 8 ตัวได้แก่ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ ศ ษ และการนำอักษรไทยมากำกับ ทำให้ทางการเรียกว่า “อากรหอย ก.ข.” และชาวบ้านทั่วไปนิยมเรียกชื่อตัวหอยด้วยตัวอักษรพร้อมกับชื่อบุคคล เช่น “กอสามหอย” “ซองวียโป” “สอสะไ้” บางตัวก็เอาคำไทยใช้แทนชื่อจีน เช่น “จอหลงซี” “ฉอขายหมู” “ตอเรือจ้าง”

ระยะแรกของการเล่นหอย ก.ข. ยังคงใช้กฎกติกาตามอย่างจีน คือ ถ้าหอยตัวใดออกไปแล้วเจ้าของโรงหอยห้ามนำมาออกซ้ำอีกภายใน 3 วัน รวมถึงตัวพ้องด้วย ต่อมาเกิดปัญหาวุ่นวายขึ้นทางการต้องตัดตัว ง. จีเกา และ ฐ. ให้เผ่ง ซึ่งเป็นตัวหอยที่สร้างปัญหา จึงเหลือตัวหอยเพียง 34 ตัวเท่านั้น

ตัวหอย ก.ข. จัดแสดงในนิทรรศการของดีมีมาอวด ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

https://oer.learn.in.th/search_detail/result/38159

โดยมีรายละเอียดของหอยแต่ละตัวดังนี้

ก.สามหอย 三槐	เป็นอุปราชา	ชาติเดิมเป็นชะนี
ข.ง่วยโป้ 月宝	เป็นนายทหาร	ชาติเดิมเป็นเต่า
ข.เจียมกวย 占魁	เป็นขุนนางจอหงวน	ชาติเดิมเป็นปลา
ค.หะตั้ง [†] 合同	เป็นหญิงชาวตลาด	ชาติเดิมเป็นหอยแครง
ค.เม่งจู 明珠	เป็นภรรยาเจ้าเมือง	ชาติเดิมเป็นปลาตะเพียน
ฌ.ยิดซัว 日山	เป็นหลวงจีน	ชาติเดิมเป็นไก่
ง.จีเกา 安士	เป็นทหารโจร	ชาติเดิมเป็นสิ่งโต (ถูกยกเลิกละทิ้ง)
จ.อันสือ 只得	เป็นนางชี	ชาติเดิมเป็นแมวป่า

จ.จิตติ 福孫	เป็นคนฆ่าหมู	ชาติเดิมเป็นแมวลาย
ช.ฮกซุน 青元	เป็นพลเมือง	ชาติเดิมเป็นสุนัข
ช.แซ่หวงวน 火官	เป็นคนโง่	ชาติเดิมเป็นไก่
ฉ.ฮวยกัว 榮生	เป็นขุนนาง	ชาติเดิมเป็นไก่ฟ้า
ญ.ย่องเต็ง 光明	เป็นคนรับใช้เจ้าเมือง	ชาติเดิมเป็นห่าน
ด.กวางเหม้ง 必得	เป็นหลวงจีนที่ปรึกษา	ชาติเดิมเป็นม้า
ต.ปิดติต 扳桂	เป็นคนแจวเรือจ้าง	ชาติเดิมเป็นหมู
ถ.พันก้วย 上招	เป็นขุนนาง	ชาติเดิมเป็นหอยสังข์
ท.เซียงเจียว 天申	เป็นนางงาม	ชาติเดิมเป็นนกนางแอ่น
ธ.ไท่ผิง 井利	เป็นเจ้าเมือง	ชาติเดิมเป็นมังกร (ถูกยกเลิกภายหลัง)
น.เทียนลิน 江詞	เป็นหลวงจีน	ชาติเดิมเป็นปู
บ.แจหลี 有利	เป็นหลวงจีน	ชาติเดิมเป็นตะพานน้ำ
ป.กั้งสือ 元貴	เป็นพลเมือง	ชาติเดิมเป็นงู
ผ.ฉิวหลี่ 吉品	เป็นคนตกเบ็ด	ชาติเดิมเป็นเหยี่ยว
ฝ.ง่วนก้วย 九官	เป็นคนโง่	ชาติเดิมเป็นกิ้งกือ
พ.กิดปิ่น 坤山	เป็นคนโง่	ชาติเดิมเป็นแกะ
ฟ.เกากัว 汗雲	เป็นลูกเขยเจ้าเมือง	ชาติเดิมเป็นกา
ภ.คุนซัว 逢春	เป็นแม่ทัพโจร	ชาติเดิมเป็นเสือด
ม.หันหุน 銀玉	เป็นขุนนางทหาร	ชาติเดิมเป็นควาย
ย.ฮ่องซุน 天良	เป็นขุนนาง	ชาติเดิมเป็นนกยูง
ร.กินเง็ก 青云	เป็นน้องสาวเจ้าเมือง	ชาติเดิมเป็นผีเสื้อ

ล.เทียนเหลียง 合海	เป็นหลวงจีน	ชาติเดิมเป็นปลาไหล
ว.แซ่หลิน 茂林	เป็นหลวงจีน	ชาติเดิมเป็นนกกระสา
ส.ฮะไ้ 元吉	เป็นขุนนาง	ชาติเดิมเป็นกบ
ห.บ๋องหลิม 萬金	เป็นคนขายถ่าน	ชาติเดิมเป็นผึ้ง
ฟ.่งวนกิด 正順	เป็นคนโซ	ชาติเดิมเป็นเนื้อทราย
อ.บ๋วนกิม 志高	เป็นนักเรียน	ชาติเดิมเป็นงูดิน
ฮ.เจี๋ยสู่น 太平	เป็นขุนนางทหารรักษาด่าน	ชาติเดิมเป็นหมูป่า

วิธีการออกหวย

เจ้าของโรงหวยจะทำป้ายหรือตัวหวยขึ้นมา 2 ชุด ชุดหนึ่งแขวนไว้ให้เล่นหวยดูว่ามีตัวอะไรบ้าง อีกชุดหนึ่งเป็นป้ายหรือตัวหวยขนาดเล็กกว่า สำหรับให้เจ้าของโรงหวยจับ โดยจะเลือกตัวหวยขึ้นมาหนึ่งตัวจาก 36 ตัวไม่ให้ใครรู้นอกจากตนเอง แล้วนำใส่ถุงผ้าแขวนไว้เพื่อรอเวลาออกหวย เมื่อครั้งมีการเล่นหวย ก.ข. ใหม่ๆ ผู้เล่นจะต้องไปที่โรงหวย บอกตัวที่จะแทงและจำนวนเงินที่จะแทงกับเสมียนประจำโรงหวย ซึ่งกำหนดให้แทงตัวละไม่เกิน 1 บาทและอย่างต่ำตัวละ 1 เฟื้อง

เมื่อเสมียนหรือคนเขียนหวยได้รับเงินค่าแทงเรียบร้อยแล้ว ก็จะเขียน “ใบโพย” ส่งให้โรงหวย และส่ง “ใบตอบ” ที่ประทับดวงตราประจำร้านเพื่อใช้เป็นหลักฐานสำคัญให้แก่ผู้แทง และเพื่อป้องกันการลักลอบแก้ไขตัวที่แทง จึงต้องมีวิธีการเขียนเครื่องหมายเพื่อป้องกันเอาไว้ เช่น หากแทง “ก” เสมียนต้องเขียนเป็น “ก๊” เพราะมีความคล้ายคลึงกับ “ถ” ซึ่งต้องเขียนเป็น “ถั” เป็นต้น ซึ่งคนเขียนหวยจะต้องให้ความระมัดระวังมิฉะนั้นหาก หวยออกตัว ก.สามหวย ขุนบานจะไม่จ่ายรางวัล คนเขียนหวยต้องรับผิดชอบเอาเอง

เมื่อถึงเวลาออกหวย เจ้าของโรงหวยก็จะนำตัวหวยออกจากถุง ไม้ไผ่ หรือกำปั้นอย่างใดอย่างหนึ่ง แสดงให้ทุกคนได้เห็นว่าหวยออกตัวไหน หากใครแทงถูกก็สามารถไปขึ้นเงินที่เสมียนได้ 30 ต่อ แต่ไม่คืนทุนเดิมให้ ดังนั้นถ้าแทงหวย ก.ข. 1 บาท ถ้าถูกก็จะขึ้นเงินได้ 29 บาท

ในสมัยรัชกาลที่ 5 ยี่ก่อง (ซึ่งในสมัยรัชกาลที่ 6 พระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นพระอนุวัตรราชนิคม) เป็นนายอากรหอย ทำการออกหอยทุกวันๆ ละ 2 รอบ คือเวลา 09.00 น. และเวลา 15.00 น. ทุกวันยี่ก่องจะนั่งรถเจ๊กจากใต้สองง (ข้างปอเต็กตึ๊ง) วนไปราชวงศ์ โอเดียน จนถึงวัดเล่งเน่ยยี่ มายังสำนักงานเรียกว่า หอยยี่ก่อง เพื่อนำตัวหอยใส่ลงในถุงปักไหมและใส่ลงไปในต้อตั้ง (มีลักษณะคล้ายแจกัน ทำด้วยกระเบื้องมี 4 หู ร้อยด้วยเชือกแดง) เมื่อเสร็จแล้วจึงให้คนที่ไว้วางใจตั้งขึ้นไปแขวนไว้บนยอดไม้ไผ่ เมื่อถึงเวลา 10.00 น. จึงนำลงมาเปิดดูให้รู้ทั่วกันว่าหอยออกอะไร (มังกร พุทธิภูมิกล. 2542)

วิธีการแทง

คนเล่นหอย ก.ข. สามารถแทงตัวหอยทั้งโรงเช้า (รอบเช้า) และโรงค่ำ (รอบค่ำ) ในคราวเดียวกันได้ แต่ต้องระบุให้ชัดเจนว่าโรงเช้าจะแทงตัวใด เท่าไหร่ และโรงค่ำจะแทงตัวใด เท่าไหร่ การที่เปิดให้แทงโรงเช้าและโรงค่ำได้ในคราวเดียวทำให้ขุนบานได้เปรียบผู้แทง กล่าวคือ เมื่อออกหอยโรงเช้าแล้ว ขุนบานจะนำโพยที่รวบรวมไว้มาเปิดออกดูว่าในรอบเช้านี้ผู้แทงนิยมแทงหอยตัวใดมาก ก็จะคิดเตรียมการยกย้ายตัวหอยโรงค่ำเพื่อลดความเสี่ยงลง

ซึ่งผู้เล่นสามารถเลือกวิธีการแทงหอย ก.ข. ได้หลายวิธี อาทิ

“แทงถูกยกผิดซ้ำ” คือ หากแทง ก.สามหอย ที่โรงเช้า หากถูกหอยก็ยกเลิกการแทงที่โรงค่ำ แต่ถ้าแทงไม่ถูกก็ให้แทง ก.สามหอย อีกครั้งในโรงค่ำ

“แทงหู้” เช่น โรงเช้าแทง ก.สามหอย และ ข.ง่วยเป๊ ตัวละ 1 บาท แล้วสั่งเสมียนว่าถ้าถูกหอยตัวใดตัวหนึ่งให้เอาเงินรางวัลที่ขุนบานไปแทงอีกหนึ่งตัวที่เหลือในโรงค่ำ ซึ่งจะแทงเท่าไหรก็ได้ แต่ต้องแจ้งไว้ล่วงหน้าให้ชัดเจน กล่าวได้ว่าการแทงลักษณะนี้ต้องแทงโรงเช้าถูกก่อน 1 ตัว แล้วจึงนำกำไร (เงินรางวัล) ไปแทงต่อในโรงค่ำ

“แทงหิ้ง” เป็นการแทงของนักแทงขาใหญ่กระเป๋านักที่แทงด้วยจำนวนเงินมากๆ กำหนดขั้นต่ำว่าต้องแทงครั้งละไม่ต่ำกว่า 22 บาท โดยแทงแต่ละตัวได้สูงสุด 1 บาท ขุนบานจะยอมให้คนแทงด้วยวิธีนี้เขียนโพยได้โดยไม่ต้องผ่านเสมียนหรือคนเขียนหอย แต่ต้องเขียนโพยให้ถูกต้องตามแบบแผน ผู้ที่แทงวิธีนี้หากแทงถูกในโรงเช้าจะยอมให้ขุนบานเปิดโพยออกดู หากแทงไม่ถูกก็จะไม่

ยอมให้ขุนบานเปิดโปงดูว่าแนวโน้มของคนแทงโรงค้ำจะแทงหวยตัวไหน “บางทีพวกแทงหิ้งอาจจะแทงถูกเอาเงินขุนบานได้ถึง 10,000 หรือ 20.000 บาทก็มี ด้วยเหตุนี้พวกนักเลงโตจึงชอบแทงหิ้ง”

วิธีการหาหวยดี

หลักการสำคัญของการเล่นหวย ก.ข. คือการเดาให้ถูกว่าหวยจะออกตัวใดแล้วก็แทงตัวนั้น ซึ่งโอกาสที่จะแทงถูกคือ 1 ใน 36 ฝ่ายคนเล่นเองก็ต้องพยายามหาวิธีการต่างๆ เพื่อเดาใจขุนบาน เรียกว่าการ “จับวิถีจิต” ว่าขุนบานจะออกหวยตัวใด ทั้งการใช้ความคิด อาศัยตำราหลักวิชา บ้างก็ใช้ไสยศาสตร์ ไม่เว้นแม้แต่การขุดดูเพื่อหาตัวหวยจากพระพุทธรูปหรือจากต้นไม้ก็มีมาแต่โบราณแล้ว ทั้งนี้พอจะรวบรวมวิธีการหาหวยดี ในยุคสมัยการเล่นหวย ก.ข. ได้ดังนี้

ขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ในเพลงยาวตำนานหวยของนายกล้า ได้กล่าวถึงดังนี้

“ถึงวันดีพิธีข้างไสยศาสตร์	จุดกระดาดเงินทองออกกองเผา
ทั้งเครื่องเซ่นมั่งสาสุราเมา	ไหว้ขุนเถ้านับถือที่ฤาชา
แล้งแต่เงื้อมมือเปิดไถ่ทั้งบายศรี	เที่ยวเซ่นผีศักดิ์สิทธิ์ทุกทิศา
ขึ้นทุนจุดสมมุติว่าเจ้ามา	ทำบูชาหมายจะให้กำไรรวย
กิตติศัพท์เฟื่องฟุ้งทั้งกรุงศรี	ถึงวันดีแล้วก็บอกจะออกหวย
ฝูงประชาพากันยากเพราะอยากรวย	ช่วยส่งส่วยเจ้าสัวกลัวจะจน”
“บ้างเชิญลงผีท้าวเจ้านครา	บ้างเชิญอารักขังให้สังหรณ์
เอาเตว็ดเข้าไว้ในที่นอน	บนละครเจ้ากรับลับก็มี”

ขุดต้นไม้

เริ่มเดิมทีคงเป็นการไปหาหวยดีจากสิ่งที่ตนเห็นว่าศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งตามความเชื่อของคนไทยแล้วจะมีรุกขเทวดาประจำต้นไม้ใหญ่ เมื่อไม่อาจหาหวยดีด้วยวิธีอื่นได้แล้ว ก็เริ่มมองหาจากต้นไม้

ใหญ่ ในตำนานหอยของสมเด็จพระเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพได้กล่าวถึงการหาหอยดีด้วยวิธีนี้แต่ไม่มีรายละเอียดว่าเป็นอย่างไร และในหนังสือตำนานหอยแห่งเมืองสยามได้พูดถึงวิธีนี้ว่า

“เรื่องการขุดเลขจากเปลือกไม้ก็น่าจะทำกันมาตั้งแต่ยุคหอย ก.ข. เพียง โดยขุดเปลือกไม้ให้ลึกลงไปถึงเนื้อ เอาแบ่งลูบลงก็จะปรากฏลวดลายเป็นตัวเลขออกมา แล้วแต่ใครตามันใครตาดีก็มองเห็นเลขเต็ง ก.ข. ตาไม่ดีก็มองเห็นตัวเลขที่ไม่ใช่ตัวเต็ง” (ตำนานหอยแห่งเมืองสยาม)

ใบหอย

เป็นธรรมดาว่าคนเล่นหอยย่อมอยากรู้ล่วงหน้าว่าหอยจะออกตัวใด จึงทำให้เกิดอาชีพคนใบหอยขึ้น ซึ่งมีมาตั้งแต่การเริ่มมีหอย ก.ข. ในสมัยรัชกาลที่ 3 แล้ว ดังในตำนานหอยของนายกกล้า ได้กล่าวไว้ว่า

“หมอคคนหนึ่งแยบคายชื่อนายแสง	เขารู้แจ้งภาแซ่แน่หนักหนา
อยู่แถบวัดจักรวรรดิราชา	เป็นครูบาบอกใบ้ให้ทุกคน
บ้างเอาไปถูกเปาะเคราะห์ตัวดี	ปะลางที่มันกินสิ้นถนน
ที่เสียมากออกปากว่าเต็มทน	ยังมีคนหนึ่งชื่อภักขา
ถึงหอยล่างหอยบนไม่ย่นย่อ	คุยออกจ้ออวดเอกทั้งเลขผา
อยู่วัดโคกเคียงถัดวัดออกมา	ชื่ออุทาพุงขาวเป็นลาวเวียง
ว่าทนายเปาะถูกบับเหมือนจับปีก	คนรู้จักอิงอ้อออกชื่อเสียง
มันตั้งตัวเป็นครูอ้ายหูเพรียง	ชั้นลาวเวียงผีปอบก็ชอบบอย”
“บ้างว่าหมอทนายเขาทนายบั้ง	อยู่บ้านหลังวัดสระเกษวิเศษไส
เป็นเผ่าพันธุ์พวกพม่ากะลาใบ	พูดออกโอ้อ้อว่าท่านตาจีน
ใครขอใบไม่หลอกบอกทุกที	เป็นคนมีสัจจารักษาศิล
ก็พากันไปขอตาหมอจีน	ถึงเจ็บตั้นเจ็บตาอุส่าห์ไป”
“นางดุ่มหว่าเ็นดูดีฉันด้วย	คุณพ่อช่วยโปรดปรานประทานใบ
พอคืนทุนเท่าเบี้ยที่เสียไป	กินบรล้วยแล้วลูกไม่ถูกเลย
เจ้าหมอจีนเต็มตะกละเห็นสะสวย	ว่าแทงหอยมันไม่แน่นะแม่เอ๋ย

คงคิดมั่งถูกมั่งไม่ฟังเลย

ใครไม่เคยพบเข้าก็เฝ้าม

ออกมาพลุทุกวันนี้ฉันไป

เขาคิดได้ถูกหอยรวยเสียถม

เสียงแรงแม่ได้มาอย่าปรามม

จะให้สมดังจิตที่คิดปอง”

มีคนเล่นหอยไม่น้อยที่พยายามถามกับตัวขุนบานโดยตรงว่าจะออกหอยตัวใด (ซึ่งวิธีนี้เริ่มใช้กันตั้งแต่ยุคเจ้าสัวหง) บางครั้งขุนบานจะตอบให้ แต่ไม่บอกตรงๆ เป็นเพียงการบอกใบ้ ตั้งใจให้ผู้ถามได้คิดทลายเล่นสนุกๆ หลวงอุดรภักดิ์พานิช (เต็ง) เคยเล่าให้สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพถึงเหตุการณ์ดังกล่าว

“ปีนั้นหลวงอุดรแรกออกหอยยังไม่ชำนาญ ต้องอาศัยรอยท่านผู้ ๑ เป็นผู้ช่วยเลือกตัวหอย วันหนึ่งมีคนที่ท่านผู้นั้นใช้สอยอยู่เรือนขอใบ้หอย ท่านคิดอยู่แล้วว่าวันนั้นจะออกตัวไหนจึงบอกใบ้ให้ หมายถึงพอจะทำให้คิดทลายเล่นสนุกๆ ครั้นเวลาค่ำท่านผู้นั้นไปโรงหอย บอกแนะนำให้หลวงอุดรออกหอยตัวที่คิดไว้แล้ว กลับมาบ้านจึงรู้ความว่ามีผู้อื่นมาวนคนในเรือนให้ขอให้ แลได้ใบ้ไปคิดทลายถูกเสียด้วย พอรู้เข้าก็ตกใจให้คนรีบไปบอกหลวงอุดรว่า อย่าให้ออกหอยตัวที่แนะนำเป็นอันขาด คนออกไปถึงจวนเวลาออกหอย พอหลวงอุดรเปลี่ยนตัวหอยทัน หาไม่หอยคืนนั้นก็เห็นจะถูกเข้าถนัด”

แต่เมื่อถูกถามบ่อยๆ ก็เกิดความรำคาญจึงจ้างให้คนคิดใบ้หอยลงไว้หน้าโรงหอยเสีย ต่อมาคนใบ้หอยเป็นที่นิยมและสร้างตัวให้ร่ำรวยได้ มีเสมียนหอยคนหนึ่ง ชื่อพุ่ม เขียนกลอนใบ้หอยเก่งมากจนเป็นที่เลื่องลือและร่ำรวย ต่อมาได้รับตำแหน่งเป็นพระยารัตนาธิเบศ (ส.พลายน้อย อ้างในผาสูก พงษ์ไพจิตร)

นอกจากนั้นนักเลงหอยมักนิยมหาหอยดีจากพระสงฆ์ที่คนทั้งหลายในความเคารพนับถือ โดยสังเกตจากพฤติกรรมที่ท่านแสดงออก หากรูปใดมีพฤติกรรมแปลกๆ ก็พากันคิดไปว่าท่านใบ้หอยเป็นท่าน ซึ่งพระสงฆ์ที่ได้รับการกล่าวขานกันมากที่สุดก็คือ “ขรัวโต” ซึ่งเชื่อกันว่าเป็น สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) อดีตเจ้าอาวาสวัดระฆังโฆสิตาราม ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4

เหตุการณ์หนึ่งที่เล่าสืบกันมาว่า ขรัวโตใบ้หอย คือ ในปีหนึ่งทางวัดต้องเตรียมจัดสถานที่สำหรับงานกุฐินพระราชทาน สมเด็จโตท่านให้กรรมการวัดนำตุ๊กตากระดาดรูปช้างมาติดไว้ตาม

กำแพงแก้วรอบพระอุโบสถ มีผู้โชคดีจากเหตุการณ์ดังกล่าวด้วยการแหงนหวย ตัว ข ช ฌ (เนื่องจากตัวหวยทั้งสามตัวนี้ออกเสียงคล้ายกัน) ปรากฏว่าวันรุ่งขึ้น หวยตัวที่ออกคือ “ฌ.ฮวยแก้ว” (แสน วิชชาญ) และในประชุมพงศาวดาร เล่มที่ 17 สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพก็ได้เล่าถึงเหตุการณ์ดังกล่าวด้วยเช่นกัน แต่ไม่ได้ระบุว่าเป็นผู้ใด

“เคยมีพระราชคณະองค์ ๑ ที่มักประพฤติแปลกๆ อย่างนั้น แต่งวัดรับเสด็จจุนปี ๑ เอาตุ๊กตากระดาดที่เขาทำเป็นรูปช้างมาตั้งรายตามกำแพงแก้ว พวกนักเลงหวยที่ไปในกระบวนพระกฐินวันนั้น เอาช้างเป็นนิมิตมาแหงตัว ข ช ฌ หวยเจ้ากรรมออกตัว ฌ ถูกกันได้จนเลื่องภาครัง ๑ ”

ตำราจีน

ตามตำราจีนจะแบ่งตัวหวยทั้ง 36 ตัวเป็นหมวด มีทั้งหมด 6 หมวดแต่ละหมวดจะเป็นตัวหวยที่เป็นคนประเภทเดียวกัน

หมวดที่ 1 ประกอบด้วย ถ ย ญ ช รวม 4 ตัว จีนเรียกว่า สี่จอหงวน แปลว่า ขุนนาง 4 คน

หมวดที่ 2 ประกอบด้วย ฌ บ จ น ว ล รวม 6 ตัว จีนเรียกว่า ลักเต้าสี่อ แปลว่า พระทั้ง 6

หมวดที่ 3 ประกอบด้วย ฝ ฟ พ ช รวม 4 ตัว จีนเรียกว่า สี่กิดเจียะ แปลว่า คนโชทั้ง 4

หมวดที่ 4 ประกอบด้วย ท ร ค ศ รวม 4 ตัว จีนเรียกว่า สี่จาไบ้ แปลว่า ผู้หญิงทั้ง 4

หมวดที่ 5 ประกอบด้วย ข ม ต ฮ ภ รวม 5 ตัว จีนเรียกว่า โงวไฮ้วจั้ง แปลว่า เสือทั้ง 5

หมวดที่ 6 ประกอบด้วย ช ป ด ฌ ฝ ห ส อ ก ฟ ฌ รวม 11 ตัว จีนเรียก ซุ่ยยี้ แปลว่า หวยนอกเกณฑ์

วิธีการหาหวยดีจากตำราจีนนี้ คือ ให้สังเกตเหตุการณ์ที่กระทบต่ออารมณ์ของขุนบาน แล้วนำไปเทียบกับหมวดต่างๆ

“เช่นวันใดขุนบานทำบุญมีงเด็ก คาดว่าเวลาขุนบานเลือกตัวหวยในวันนั้นอารมณ์คงนี้กอยู่ถึงพระ ก็แหง ฌ บ จ น ว ล ดักไว้ ถ้ามีฉะนั้นถ้าวันใดเป็นวันฤกษ์วันมงคลของขุนบานดังเช่นวันประเดิมออกหวย คาดว่าขุนบานคงไม่ออกตัวหวยอันเป็นอัปรมงคลเป็นต้น ดังเช่นหวยในจำพวกโจรแลจำพวกคนโช ก็กันตัวหวยพวกนั้นออกเสียได้ แล้วคิดคาดการณ์ประกอบว่าขุนบานจะเลือกหวยมงคลประเภทไหน ก็แหงหวยประเภทนั้นดัก ”

กระบวนคิดยิดต๋อ

คนเล่นหอยจะอาศัยประโยชน์จากการประกาศผลการออกตัวหอยในครั้งที่ผ่านๆ มาเช่น วันไหนหอยออกตัวไหนก็จดบันทึกไว้ทุกๆ วันแล้วเอามาวิเคราะห์ดูลำดับหอยที่เคยออก หรืออาจสังเกตเห็นว่าเมื่อขุนบานเลือกออกตัวหอยหนึ่งออกไปแล้วจะข้ามไปกี่ตัว หรือไม่ก็ดูว่าหอยตัวนั้นออกไปแล้วจะเว้นออกซ้ำอีกไปอีกวัน วิธีนี้จะเรียกว่าเป็นการจดสถิติก็น่าจะได้

พจนานุกรมออนไลน์ ฉบับ อ.เบ็ญจ ฌ นคร ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ยิดต๋อ (จ.) น. รายวัน, สถิติรายวันที่แล้วๆ มา เมื่อมีการออกหอย ที่โรงหอยมีประกาศตัวหอยที่ออกในวันก่อนๆ เรียกว่า ยิดต๋อ, การคิดคาดหมายโดยอาศัยตัวเลขหรือเหตุการณ์ที่แล้วๆ มา เรียกว่า คิดยิดต๋อ, บางทีออกเสียงเป็น ยิดต๋อ หรือ ยี่ต๋อ (<http://dictionary.sanook.com>)

ตำราขอโชคปีละครั้ง

ก่อนจะยกเลิกการเล่นหอย ก.ช. วิธีขอโชคปีละครั้งเป็นวิธีที่นิยมกันมาก ไม่ทราบว่ามีผู้ใดเป็นผู้คิดริเริ่ม และมีหลายตำหรับจึงมีรายละเอียดในการประกอบพิธีกรรมแตกต่างกันบางประการ

“วิธีหาหอยดีไม่มีขีดค้นความเชื่อของมนุษย์ แม้ที่สุุดจนพระพุทธรูปฤาถันไม่กี่มีคนไปอธิษฐานขจัดถูดยตัวหอย เพื่อจะผุดโผล่ขึ้นมาให้บ้าง แต่วิธีที่ปลาดจริง ๆ นั้น เกิดขึ้นเมื่อก่อนจะเลิกหอยไม่กี่ปีนัก ใครจะเป็นผู้คิดก็หาทราบไม่ เกิดเป็นลัทธิอัน ๑ เมื่อถึงวันเข้าพระวัสสาเขียนตัวหอยครบทุกตัวแล้วเอาคว่ำไว้ในที่ซ่อนเร้น เช่นในหม้อเป็นต้น ปิดผนึกเสียให้แน่นแล้วบูชาอธิษฐานไปจนตลอดพรรษา เมื่อถึงวันก่อนจะออกพรรษาเปิดผนึกดู ถ้าหอยตัวใดหงายขึ้นในนั้นก็เชื่อว่าจะออกตัวนั้นเมื่อวันออกพรรษา คนเชื่อถือนี่แพร่หลายมาก จนเกิดเป็นประเพณี” (ตำนานเรื่องเลิกลอยแลบ่อนเบี้ยในสยาม)

“ให้เอาทองแดงบางมาตัดเป็น ๓๔ แผ่น ให้ลงตัวอักษรในทองแดงตัวละแผ่น แล้วให้เอาบาตรมาทำน้ำมนต์ ให้เอาแผ่นทองแดงทั้ง ๓๔ แผ่นนั้น ใส่ลงในบาตรน้ำมนต์ แล้ววงสายสิญจน์เสียให้รอบบาตร นิมนต์พระสงฆ์มา ๗ รูป สวดพระพุทธรุคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ พาหุงทั้ง ๘ บท และมหากาฐนิโก ฯลฯ ให้อธิษฐานเอาตามความพอใจของเรา

เกิด ถ้าลอยขึ้นมาตัวใดให้เอาตัวนั้นแล ปีหนึ่งทำได้หนึ่ง ถ้าทำบ่อยๆ ไม่ได้จะเสื่อมเสีย”
(พระตำหรับวิเศษ ไสยศาสตร์-โชคกลาง)

อีกตำหรับหนึ่งว่าดังนี้

“สิทธิการียะ ถ้าผู้ใดจะทำหอย ให้เอาข้าวห่อเป็นข้าวต้ม ๓๔ ห่อแล้วให้ลงตัวในห่อข้าวต้ม
นั้น ห่อละตัวทั้ง ๓๔ ตัวแล ให้ไปทำในพระอุโบสถ ก่อเตาไฟ ๓ เข้าแล้วใส่หม้อต้มให้วง
สายสิญจ์เสียให้รอบเตาไฟ แล้วจึงให้ไปนิมนต์พระมา ๗ รูป สวดพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ
พระสังฆคุณ สวดมหาการุณิก สวดพาหุง พระ ๗ รูปนั้นให้สวดมนต์ ๖ รูป อีกรูปหนึ่งให้
เป็นผู้คอยใส่ไฟ สวดไปจนกว่าข้าวต้มมันนั้นจะสุก ถ้าสุกแล้วให้แก้มือ เมื่อเห็นห่อไหนไม่สุก
จึงให้แทงเปิด องค์ที่เป็นผู้คอยใส่ไฟนั้นห้ามมิให้พูดจากับใครเลย ตำหรับนี้ทำได้ปีละ ๑ หน
เท่านั้น” (พระตำหรับวิเศษ ไสยศาสตร์-โชคกลาง)

พระคาถาขอมิตรี

เป็นคาถาที่ใช้เพื่อให้มองเห็นตัวหอยด้วยตา ปรากฏขึ้นในใจ หรือไม่ก็ผ่านทางความฝัน
(พระตำหรับวิเศษ ไสยศาสตร์-โชคกลาง)

“ • นะมะพะทะ อิติอะระหัง อุทปาติยานัง พุทธะนิมิตตัง อุปปันนังโหติ ฯ ๐ ”

คาถาบทนี้ใช้ภาวนาให้เห็นตัวหอย มาบังเกิดให้ปรากฏในจักขุทวาร มโนทวาร ถ้าหากไม่
ปรากฏให้เห็น ก็จะมีฝันเห็นเป็นที่แน่นอน...”

“ • นิमितสังญาโต อะระพุกโร โลกะวิฑู พระพุทธะนิมิตตัง อะระหังพุทโธ โลกะวิฑู ฯ ๐ ”

พระคาถานี้ใช้ภาวนาขอหอยแล

คาถาเรียกอักษรในผง

เป็นคาถาที่ภาวนาพร้อมกับการลงผงในกระดานชนวน โดยจะภาวนาซ้ำ 34 รอบตาม
จำนวนหอย ก.ข. ลงท้ายคาถาแต่ละรอบด้วยชื่อตัวหอยแต่ละตัว ตั้งแต่ ก. – ฮ. และเมื่อจะลงผงตัว
ใดก็ให้ว่าด้วยสูตรนี้

“ • นามะนั่งสมาธิ ยุตตะโก ยุตตะกะ แห่งนามะ จงมาบังเกิดเป็นตัว ก. ฯ

และว่าสูตรนี้ซ้ำ แต่เปลี่ยนตัวหอยในท้ายสูตร เป็นตัว ข. จนกระทั่งถึงตัว ฮ. จนครบตัวหอย แล้วจึงกวาดผงนั้นใส่ฝ่ามือกำไว้หนึ่งปริกรรม ตัวหอยที่จะออกจะปรากฏให้เห็นในจิตใจ หรือไม่ก็เกิดความรู้สึกผิดปกติที่ฝ่ามือ เช่น เกิดความร้อนที่ฝ่ามือ ก็ให้แบมือเปิดออกดูก็จะเห็นตัวหอยที่จะออก

คาถาอาราธนา “ • อุภาสะวันทา ข้าพเจ้าจะขอเดชเดชะคุณพระพุทธรเจ้า คุณพระธรรมเจ้า คุณพระสังฆเจ้า คุณพระบิดา คุณพระมารดา คุณพระเพลิง คุณพระธรรณี คุณนางพระคงคา คุณพระภูมิเจ้าที่ คุณเจ้ากรุงพาลี รุกขะเทวดา อากาศเทวดา เจตมุตีทั้ง ๔ อันรักษาร่างกายแห่งข้าพเจ้า (ชื่อเจ้าของ) ที่จะออกพระธรรมอักษร กอ. ขอ. ตัวใด ที่โรงหอยเวลาวันนี้ ให้ตัวที่จะออกนั้น มาปรากฏแจ้งประจักษ์แห่งข้าพเจ้า เอหิมาเรสิ มาเรสิ นิพพานะปัจจะโยโหตุ ฯ ๐๐ ให้ว่าคาถานี้ 3 จบ แล้วปริกรรมด้วยคาถาดังนี้

คาถาปริกรรม “ • มอ. ลอ. ข้อ. ไช. ไช. ข้อ. มอ. ลอ. นะขึ้นมาอิติด้วยประการดังนี้ โมขึ้นมาอิติด้วยประการดังนี้ พุทขึ้นมาอิติด้วยประการดังนี้ ธาขึ้นมาอิติด้วยประการดังนี้ ยะขึ้นมาอิติด้วยประการดังนี้ ฯ ๐๐

ตำราโสฬส-สรวตะ

เป็นวิชาที่ค้นคิดความมหัศจรรย์ของตัวเลข เพื่อนำมาใช้ในการเล่นถั่ว เล่นโป ต่อมาพัฒนาเพื่อนำมาใช้ทำนายในการเล่นหอย ก.ข. เกจิอาจารย์ที่โด่งดังในอดีตมักเชี่ยวชาญในวิชานี้ อาทิ สมเด็จพระยาปวรศรีวิยาลงกรณ์ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) สมเด็จพระวันรัต (แดง) สมเด็จพระสังฆราช (แพ) ล้วนแต่ชำนาญในวิชาโสฬส-สรวตะ เป็นอย่างดี แต่ท่านใช้วิชานี้เพื่อลบสมอในยามว่างเท่านั้น

พื้นฐานของวิชาที่ว่าด้วยความมหัศจรรย์ของตัวเลขนี้ สามารถนำมาใช้ในการคิดหอย ก.ข. โดยนำตัวเลขแทนตัวอักษรทั้งหมด โดยมีเลข 9 ตัวเท่านั้นคือ

เลข ๑ เท่ากับ ก. ข. น. ย.

เลข ๒ เท่ากับ ข. ช. บ. ร.

เลข ๓ เท่ากับ ข. ฉ. ป. ล.

เลข ๔ เท่ากับ ค. ญ. ผ. ว.

เลข ๕ เท่ากับ ค. ด. ฝ. ส.

เลข ๖ เท่ากับ ช. ต. พ. ห.

เลข ๗ เท่ากับ ง. ถ. พ. พ.

เลข ๘ เท่ากับ จ. ท. ภ. อ.

เลข ๙ เท่ากับ ฉ. ฐ. ม. ฮ.

การคิดหอย ก.ข. ตามที่แบ่งออกเป็น ๙ หมวด โดยมีเลขทั้ง ๙ ตัวกำกับนี้ มีข้อเคล็ดลับสำคัญของท่านโบราณจารย์ท่านกล่าวไว้ว่า “ตกตัวบัญญัติจะ (๕) เมื่อใด เมื่อนั้นให้ขายตัวแพงเถาะ หากขุนบาลไม่ออกหัวอกแตกแล” (พระตำหรับวิเศษ ไสยศาสตร์-โชคลาภ)

การยกเลิก หอย ก.ข.

คนไทยเล่นหอย ก.ข. กันหนัก โดยปกติเงินเดิมพันหอยต่อวันมีมูลค่าสูงถึง 40,000 - 50,000 บาท แต่หากเป็นช่วงออกพรรษาจำนวนเงินเดิมพันพุ่งสูงขึ้นเป็นวันละ 120,000 – 140,000 บาทเลยทีเดียว ซึ่งทำรายได้มหาศาลให้กับนายอากรหรือขุนบาน จึงมีผู้อยากชนะการประมูลเป็นนายอากรหอยจำนวนมาก ในปีสุดท้ายก่อนการยกเลิกหอย ก.ข. เงินอากรหอยมีมูลค่าถึง 3,420,000 บาท และขุนบานซึ่งทำหน้าที่ออกหอย ก.ข. คนสุดท้ายคือ พระอนุวัตรราชนิยม (สง เตชะวนิช) ที่ชาวบ้านทั่วไปเรียกท่านว่า “ยี่กอหง”

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ตั้งข้อสังเกตว่าในการหารายได้เข้าหลวงจากอากรต่างๆ ไม่มีอากรใดจะมีประสิทธิภาพมากกว่าอากรหอยอีกแล้ว แต่ครั้งเมื่อมีคนเล่นหอย ก.ข. เป็นจำนวนมากขึ้นจำนวนหมื่นจำนวนแสน รัฐบาลก็เริ่มจะมองเห็นผลกระทบด้านลบมากขึ้น

“ถ้าหากว่าประสงค์แต่จะให้ได้เงินเป็นประมาณแล้ว ไม่มีวิธีเก็บภาษีอากรอย่างอื่นจะสะดวกยิ่งกว่าอากรหอยแลบ่อนเบี้ย เพราะรัฐบาลไม่ต้องตั้งพิกัดอัตราเรียกเร่งรบกวนให้ราษฎรบ่นว่าเดือนร้อน ราษฎรก็พากันสมัคหาเงินมาเสียให้รัฐบาล แม้สิ้นเนื้อประดาตัวที่สุดถึงจะต้องขายสมบัติบ้านช่องตลอดจนขายตัวเอง ก็ยังเต็มใจเสียภาษีโดยทางบ่อนเบี้ยแลอากรหอย”

“ว่าโดยย่อก็คือเป็นเหตุที่ทำให้ไพร่บ้านพลเมืองยากจน ไม่มีกำลังที่จะประกอบการให้ตนเองแลบ้านเมืองมีความเจริญประการ ๑ เป็นเหตุให้ไพร่บ้านพลเมืองเกิดนิสยเป็นคนพาลสันดาลชั่วประการ ๑ ...

ส่วนหอยนั้นให้โทษแก่คนชั้นสูงมากกว่าคนชั้นต่ำ เพราะอาจเล่นได้ในที่ลับไม่ต้อง
ออกหน้าไปแทงถึงโรงหอย ผู้ดีจึงชอบเล่น กระบวนทางได้เสียก็ผิดกัน เล่นเบี้ยนั้นมีทุนไป
เล่นเท่าใดก็มักเล่นหมดพกในเวลาเดียว แต่เล่นหอยชักทุนที่ละน้อยค่อยเล่นค่อยเปลี่ยนไป
ถ้าจะอุปมาว่าด้วยลักษณะที่เสีย คนเล่นเบี้ยเหมือนเป็นอหิวาตะกะโรค คนเล่นหอยเหมือน
วรรณโรค ใครลงได้เป็นแล้วก็มักตาย ผิดกันแต่อย่างหนึ่งตายเร็ว อีกอย่างหนึ่งตายช้า ที่
นักเลงเล่นเบี้ยถาเล่นหอยคนใดจะเล่นรวยจนถึงตั้งตัวได้เพราะการเล่นเบี้ยเล่นหอยนั้นยังไม่
เคยปรากฏตัวเลย...”

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริให้ยกเลิกบ่อนเบี้ยและหอย แต่
ด้วยจำนวนเงินที่ได้รับจากอากรบ่อนเบี้ยและหอย เมื่อรวมกันแล้วมีมูลค่าถึง 9 ล้านกว่าบาท หาก
ยกเลิกเสียแล้วก็เกรงว่าจะไม่มีเงินเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมือง จึงทำได้เพียง
ลดจำนวนบ่อนเบี้ยและโรงหอยลงเท่านั้น ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว สามารถ
ทำการประกาศยกเลิกหอย ก.ข.ได้เป็นผลสำเร็จ โดยพระเจ้าพี่ยาเธอกรมพระจันทบุรีนฤนาถ
เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติในขณะนั้น ได้เตรียมการสำหรับการนี้ไว้ล่วงหน้าหลายปี
ท้ายที่สุดหอย ก.ข.ถูกยกเลิก เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2459 รวมแล้วหอย ก.ข.ดำรงอยู่ในสังคมไทย
เป็นเวลาถึง 81 ปี

ลอตเตอรี่ - สลากกินแบ่ง

การออกสลากกินแบ่งในประเทศไทย เกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยพระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานราชานุญาตให้กรม
ทหารมหาดเล็ก "ออกลอตเตอรี่ (Lottery)" ซึ่งแปลว่า "การเสี่ยงโชค" เป็นครั้งแรกในประเทศไทย
เนื่องในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนพรรษา จุลศักราช 1236 หรือตรงกับพ.ศ. 2417 ณ ตึกทองคำ
เดีย ในบริเวณพระบรมมหาราชวัง ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งพิพิธภัณฑสถานของไทยและต่างประเทศ (ปัจจุบันคือ
ศาลาสหทัยสมาคม) หลังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม โดยมีนายเฮนรี อาลบาสเตอร์ ชาวอังกฤษ เป็น
ผู้อำนวยการออกลอตเตอรี่ตามแบบของยุโรป จึงน่าจะถือได้ว่านายเฮนรี อาลบาสเตอร์ เป็นผู้ให้
กำเนิดสลากกินแบ่งในประเทศไทย

“...ข้าพเจ้าจะขอแจ้งความให้ท่านทั้งปวงทราบ เดิมทหารมหาดเล็กปรึกษากันเรื่องที่จะเฉลิมพระชนพรรษา บ่นกันว่า ที่จะจุดโคมเหมือนทุกๆ ปี จะไม่คิดการขึ้นใหม่สักสิ่งหนึ่ง เขาเห็นว่าไม่เป็นการสนองพระเดชพระคุณด้วยเต็มกำลัง...”

“...ในคราวหลังพระยาภาณุวงศ์ แอลอฟฟิเชอร์ ทหารมหาดเล็กได้คำนวณทูลพระกรุณาว่า ด้วยลูกค้าต่างประเทศ ได้เอาสิ่งของมาช่วยประดับโรงมูเซียมขึ้นนั้น ออฟฟิเชอร์จะขอตอบแทนบ้าง จะช่วยจัดแจงให้ขายของนั้นบ้าง แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ทำดั่งคิด

ออฟฟิเชอร์จึงได้มอบหมายให้ข้าพเจ้าจัดการ ลอตเตอรี่ ตามธรรมเนียมยุโรป...”

การออกสลากครั้งแรกนี้ มีอาลบาสเตอร์ ชาวอังกฤษ เป็นผู้อำนวยการออกสลากพิมพ์สลากออกจำหน่าย 20,000 ฉบับ ราคาฉบับละ 1 ตำลึง หรือ 4 บาท โดยรางวัลที่ 1 จ่าย 100 ชั่ง รางวัลที่ 2 จ่าย 50 ชั่ง และรางวัลที่ 3 จ่าย 25 ชั่ง ตัวเลขมีเพียง 4 หลักเท่านั้น ผลการออกรางวัลสลากครั้งแรกในประวัติศาสตร์ไทย รางวัลที่ 1 ได้แก่ 1672 รางวัลที่ 2 ได้แก่ 1425 และรางวัลที่ 3 ได้แก่ 3662 การจำหน่ายสลากในครั้งนั้นจำหน่ายได้เพียง 4,930 ฉบับ ดังนั้นเงินที่จ่ายเป็นรางวัลจึงลดลงตามส่วน (<http://catholichaab.com>)

หลังจากปี พ.ศ. 2417 ประเทศไทยออกสลากเป็นครั้งแรก สู้แต่ความต้องการหรือความจำเป็น ดังนี้

ปี พ.ศ. 2460 อยู่ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 ประเทศฝ่ายสัมพันธมิตร คือ สหราชอาณาจักรอังกฤษมีความประสงค์จะกู้เงินจากประเทศไทยเพื่อใช้ในการสงคราม แต่จะกู้จากรัฐบาลโดยตรง ก็เกรงจะกระทบกระเทือนงบประมาณของประเทศที่จะต้องใช้ในการร่วมสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตร ดังนั้นสภารักษาติแห่งอังกฤษจึงดำเนินนโยบายกู้เงินจากประชาชนชาวไทยด้วยวิธีออกลอตเตอรี่ โดยได้ตั้งเงินรางวัลไว้สูงและมารางวัลด้วยกันเพื่อเป็นเครื่องล่อใจที่จะได้มาซึ่งเงินก้อนใหญ่ จำหน่ายฉบับละ 5 บาท มีเงื่อนไขในการรับรางวัลว่า ถ้าจำหน่ายเลขสลากได้น้อยกว่าที่กำหนดไว้ เงินรางวัลจะลดลงตามส่วน ถ้าจำหน่ายได้มากเงินรางวัลก็จะเพิ่มขึ้นตามส่วน ปรากฏว่าจำหน่ายได้มากกว่าที่คาดไว้ ได้ทำการออกสลาก ณ ที่ทำการสถานทูตอังกฤษ เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2460 การออกลอตเตอรี่ของสภารักษาติแห่งประเทศอังกฤษ ได้ดำเนินการไปจนถึง พ.ศ. 2461

ปี พ.ศ. 2461 ปีเดียวกันที่มีการออกลอตเตอรี่ของสมาธิแห่งชาติแห่งประเทศไทย กรมพระนครบาลและคณะกรรมการจัดงานฤดูหนาว ที่จัดขึ้นในสวนจิตรลดา เนื่องในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ออกลอตเตอรี่เพื่อเก็บเงินบำรุงสภาอากาศสยามและกองเสือป่า วิธีออกไม่มีเครื่องมืออะไร เพียงแต่ใช้ตัวเลข 1 - 0 บรรจุลงในกล่องหรืออับเล็กๆ แล้วใส่ลงในไห หรือหม้อทองเหลืองตามจำนวนเลขหลักที่จะออก แล้วใช้มือล้วงตามลำดับจนครบตัวเลขที่ออกตามกำหนดรางวัล

ปี พ.ศ. 2466 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตพิเศษ ให้ออกลอตเตอรี่บำรุงเสือป่ากองอาสาสมัคร พิมพ์ออกจำหน่าย 1,000,000 ฉบับๆ ละ 1 บาท กำหนดออกปีละหนึ่งครั้ง คือเริ่มพิมพ์จำหน่ายตั้งแต่ พ.ศ. 2466 และออกรางวัลในปี พ.ศ. 2467 ต่อมาได้ร่นเวลาเข้าเป็นออก 3 เดือนต่อครั้ง เหตุที่ออกลอตเตอรี่เสือป่าก็เพื่อจะนำเงินซื้อปืนพระราชทานแก่กองเสือป่า แต่พอออกได้ปีเดียวเท่านั้น การออกลอตเตอรี่บำรุงเสือป่าก็ต้องหยุดชะงักลง เพราะเกิดการทุจริตในการออกสลากขึ้น

รายได้ที่ได้รับจากการออกลอตเตอรี่บำรุงเสือป่ากองอาสาสมัคร ก็ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ซื้อปืนพระราชทานแก่กองเสือป่าและพระราชทานนามปืนรุ่นนี้ว่า "ปืนพระราม6" ภายหลังที่สิ้นเกล้าฯ รัชกาลที่ 6 เสด็จสวรรคตแล้ว กิจการเสือป่าก็ล้มเลิกไป ทางราชการจึงได้โอนปืนพระราม6 ให้แก่กรมตำรวจไว้ใช้ในราชการกรมตำรวจต่อมา

ปี พ.ศ. 2476 กิจการลอตเตอรี่ได้หยุดดำเนินการไป 10 ปี นับจากการออกลอตเตอรี่บำรุงเสือป่ากองอาสาสมัครในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในปี พ.ศ. 2476 รัฐบาลไทยจึงเริ่มดำเนินการออกสลากอีกตามลำดับดังนี้

1. ลอตเตอรี่สภาอากาศสยาม มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บเงินบำรุงการกุศลและเป็นค่าใช้จ่ายสาธารณประโยชน์อื่นๆ พิมพ์ออกจำหน่าย 500,000 ฉบับ ราคาฉบับละ 1 บาท ทำการออกรางวัล ณ บริเวณพระราชอุทยานสราญรมย์ เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2476 วิธีการออกรางวัลเปลี่ยนเป็นการล้วงตัวเลขจากไหมาใช้วงล้อชนิดตั้งเป็นเครื่องมือออกรางวัล การออกลอตเตอรี่ครั้งนี้ได้รับความสนใจจากประชาชนมาก

2. ลอตเตอรี่รัฐบาลสยาม รัฐบาลเห็นว่าลอตเตอรี่อยู่ในความนิยมของประชาชน และสามารถหารายได้มาบำรุงสาธารณประโยชน์ต่างๆ ได้ จึงจัดให้มีการออกลอตเตอรี่อีกครั้งหนึ่ง เรียก

"ลอตเตอรี่รัฐบาลสยาม" มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเงินรายได้ไปใช้จ่ายด้านการศึกษาและการพยาบาล พิมพ์ออกจำหน่าย 1,000,000 ฉบับ ราคาฉบับละ 1 บาท ทำการออกรางวัลที่พระราชอุทยานสราญรมย์

3. ลอตเตอรี่สรรพากรของรัฐบาลสยาม ในปี พ.ศ. 2476 รัฐบาลซึ่งขณะนั้นพระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี มีนโยบายลดเงินรัฐอุปการลง แต่เพื่อที่จะได้เงินมาชดเชยเงินรัฐอุปการซึ่งจะต้องขาดไปจึงพิจารณาเห็นว่าการออกลอตเตอรี่รัฐบาลสยาม ดำเนินการได้ผลตามที่ได้ตั้งจุดประสงค์ไว้ จึงให้มีการออกลอตเตอรี่รัฐบาลขึ้น และกระทรวงการคลังเห็นว่าควรมอบหมายให้กรมสรรพากรเป็นผู้ดำเนินการ การออกสลากครั้งนี้จะจำหน่ายลอตเตอรี่เป็นจำนวนมาก และเพื่อให้ลอตเตอรี่จำหน่ายได้มากหรือครบตามจำนวน รัฐบาลจึงออกพระราชบัญญัติการพนัน โดยมีให้ผู้อื่นออกลอตเตอรี่ การออกลอตเตอรี่โดยกรมสรรพากรเป็นที่นิยมของประชาชนทั่วราชอาณาจักร สลากมีจำหน่าย 70 จังหวัด และจำหน่ายได้หมดตามกำหนด เมื่อออกสลากครั้งแรกมีผู้ถูกรางวัลกระจายไปถึง 68 จังหวัด

ปี พ.ศ. 2477 ลอตเตอรี่ของรัฐบาลยังคงดำเนินการโดยกรมสรรพากร มีความมุ่งหมายจะให้ได้เงินเป็นจำนวนมาก และจำออกเป็นการประจำ การออกลอตเตอรี่จะออกเป็นงวดๆ (ในปีหนึ่งออก 3 หรือ 4 งวด เป็นต้น) ในปี พ.ศ. 2477 นอกจากการออกลอตเตอรี่โดยวิธีปกติคือ มีตัวจำหน่ายในราคาถูกแต่มีจำนวนมากฉบับ จำหน่ายให้กับบุคคลซึ่งมีทรัพย์สินน้อยไม่มีรายได้ประจำ แล้วกรมสรรพากรยังหาวิธีออกลอตเตอรี่ที่จะให้ได้เงินเพิ่มมากขึ้นจากบุคคลผู้มีทรัพย์สินหรือมีเงินเดือนประจำอีกวิธีหนึ่งควบคู่ไปกับการออกลอตเตอรี่วิธีแรก โดยใช้ชื่อว่า การออกลอตเตอรี่พิเศษของกรมสรรพากร

ต่อมากระทรวงมหาดไทยมีความประสงค์จะหาเงินบำรุงเทศบาล โดยวิธีออกลอตเตอรี่ เช่นเดียวกับที่กรมสรรพากรดำเนินการอยู่ กระทรวงมหาดไทยเริ่มดำเนินการออกลอตเตอรี่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2477 เป็นต้นไป เฉพาะในปี 2477 ทำการออกลอตเตอรี่ควบคู่ไปกับลอตเตอรี่ของกรมสรรพากร แต่พยายามไม่ให้แข่งขันกันกับกรมสรรพากร คือถ้าเดือนใดเป็นเดือนที่ออกลอตเตอรี่ของกรมสรรพากร เดือนนั้นจะงดจำหน่ายลอตเตอรี่ของเทศบาล ทั้งนี้ลอตเตอรี่ของเทศบาลแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

1. "สลากกินแบ่งเทศบาลทั่วไป" จำหน่ายทั่วราชอาณาจักรเพื่อได้เงินมาบำรุงเทศบาลทั่วไป โดยนำรายได้มาก่อสร้างสาธารณะวัตถุต่างๆ เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน สนามกีฬา เป็นต้น

2. "สลากกินแบ่งเทศบาลจังหวัด" เพื่อได้เงินมาบำรุงจังหวัด แต่ในบางจังหวัดการจำหน่ายจะได้น้อยก็สามารถรวมกับจังหวัดอื่นได้ กำหนดให้เทศบาลจังหวัดพระนครและธนบุรีออกเป็นตัวอย่างก่อนโดยให้ออกรวมกัน

กระทรวงมหาดไทยได้สร้างสถานที่ทำการถาวรอยู่ที่สนามด้านในศาลากลางจังหวัดพระนครราคาประมาณ 4,000 บาท ถือเป็นสถานที่ทำการแห่งแรกของสลากกินแบ่ง

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ในปีถัดมารัฐบาลมีนโยบายลดเงินรัฐอุปการทำให้รัฐขาดรายได้ จึงได้ดำริให้มีการออกลอตเตอรี่รัฐบาลเป็นประจำขึ้นโดยเรียกว่า "ลอตเตอรี่รัฐบาลสยาม" เพื่อหาเงินมาชดเชยในส่วนดังกล่าว ดังที่ปรากฏในจดหมายเหตุเลขาธิการคณะรัฐมนตรีถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ดังนี้

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช 2476

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรียบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ด้วยกระทรวงการคลังได้เสนอโครงการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลเพื่อให้ได้เงินมาชดเชยในการที่จะลดอัตราเงินรัชฎาปลการลงในพระพุทธศักราช 2477 และขอให้รัฐบาลห้ามมิให้ผู้ใดออกสลากกินแบ่งขึ้นอีกเป็นอันขาดด้วย คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติเมื่อวันที่ 14 เดือนนี้ เห็นชอบด้วยโครงการออกสลากกินแบ่งที่กระทรวงการคลังเสนอมาและอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้กับรับนโยบายในเรื่องที่รัฐบาลจะห้ามมิให้ผู้อื่นออกสลากกินแบ่งขึ้นอีกตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อกระทรวงมหาดไทยจักได้ส่งไปยังจังหวัดต่าง ๆ มิให้อนุญาตให้ผู้ใดออกสลากกินแบ่งควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ปี พ.ศ. 2482 กระทรวงการคลังได้รับโอนกิจการสลากกินแบ่งมาจากกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2482 และเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2482 กระทรวงการคลังได้แต่งตั้งคณะกรรมการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลเป็นชุดแรก จึงได้ถือเอาวันที่ 5 เมษายน 2482 เป็นวันสถาปนาสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล คณะกรรมการชุดนี้มีสำนักงานอยู่ที่บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดพระนครและธนบุรี คือ บริเวณหน้ากระทรวงมหาดไทยด้านวัดราชบพิธในปัจจุบัน เรียกว่า "สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล" ได้มีการปรับปรุงการออกสลากกินแบ่งจาก 4 เดือนต่อหนึ่งครั้ง มาเป็นออกเดือนละครั้ง ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2482 เป็นต้นมา พิมพ์สลากออกจำหน่ายเดือนละ 500,000 ฉบับ ราคาฉบับละ 1 บาท

หลังจากปี พ.ศ. 2487 สถิติการจำหน่ายสลากสูงขึ้น จึงเพิ่มราคาสลากเป็น 2 บาท ในปี พ.ศ. 2491 และในปี พ.ศ. 2492 ก็ได้เพิ่มราคาเป็น 3 บาทและ 4 บาท แบ่งสลากออกเป็นส่วนๆ

จำหน่ายส่วนละบาท ต่อมาในปี พ.ศ. 2493 ได้เพิ่มราคาสลากเป็น 5 และ 6 บาท จนถึงปี พ.ศ. 2495 เพิ่มราคาเป็น 8 บาท และจากนั้นก็เพิ่มราคา 10 บาท ทุกวันนี้การเปลี่ยนแปลงราคา ก็เพื่อจะเพิ่มเงินรางวัลต่างๆ ให้สูงขึ้น เพื่อเป็นที่สนใจของประชาชน และ ให้ผู้ที่มียาได้พอสมควรได้มีโอกาสซื้อสลากกินแบ่งๆ ได้ ไม่ได้มุ่งหวังให้คนที่มียาได้น้อยเกินไปได้เสียโชค แต่ผู้มียาได้น้อยก็เสียโชคซื้อสลากด้วยการรวมหุ้นกันซื้อ สลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการเปลี่ยนแปลงค่างวดการออกสลากให้เร็วขึ้นเป็นเดือนละ 2 ครั้ง 3 ครั้ง 4 ครั้ง ทำให้สถิติการจำหน่ายสูงขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495 จำหน่ายปีละ 159 ล้านฉบับ ปี พ.ศ. 2517 พิมพ์สลากออกจำหน่าย 180 ล้านฉบับต่อปี ปี พ.ศ. 2518 มีสถิติการจำหน่ายสูงสุด 252 ล้านฉบับ มีการออกรางวัลเป็น 3 งวดต่อเดือน ปี พ.ศ. 2519 ในเดือนตุลาคมจึงได้ลดจำนวนลง เพราะมีการเปลี่ยนแปลงงวดออกรางวัลเดือนละ 2 งวด งวดละ 10 ล้านฉบับ ลดลงเดือนละ 1 ล้านฉบับ

การที่ต้องลดจำนวนและเปลี่ยนแปลงงวดการออกสลากก็เนื่องจากการพนันประเภทหนึ่งซึ่งเรียกว่า "สลากกินรวบ" ถือเอาเลขท้ายสามตัวหรือสองตัวของรางวัลที่ 1 เลขท้าย 3 ตัว และ เลขท้าย 2 ตัว ซึ่งมีการชวนเชื่อว่าการจ่ายหลายต่อ มีการหลอกลวงกันโกงกัน ถูกแล้วไม่จ่ายเงิน บางครั้งก็บอกว่าเจ้ามือถูกตำรวจจับ ราษฎรมัวเมาเกินไปมากทั้งๆ ที่ถูกโกง แทนที่จะมีการปราบปรามทำให้รัฐบาลในสมัยนั้นหาทางแก้ไขด้วยวิธี การลดจำนวนงวดสลากลง (ในบางระยะที่มีการลดสลาก ก็มีการพนันประเภทหวย ก.ข. เพิ่มขึ้น แทนที่ จึงมีลักษณะหลอกลวงประชาชน เพราะการออกรางวัลไม่แน่นอน แล้วแต่จำนวนของผู้ที่แทง) ทำให้มีผู้วิพากษ์วิจารณ์กันมากกว่าวิธีการนี้จะถูกต้องหรือไม่ เพราะการพนันด้วยวิธีการดัดแปลง อาศัยอย่างอื่นก็มีมาก ที่มีการออกสลากก็เพื่อลดการเล่น การพนันประเภทอื่น หันมาเสี่ยงโชคกัน

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ในปีถัดมารัฐบาลมีนโยบายลดเงินรัชชูปการทำให้รัฐขาดรายได้ จึงได้ดำริให้มีการออกลอตเตอรี่รัฐบาลเป็นประจำขึ้นโดยเรียกว่า "ลอตเตอรี่รัฐบาลสยาม" โดยพิมพ์ออกจำหน่ายจำนวน 1 ล้านฉบับ ฉบับละ 1 บาท ปีละ 4 งวด กระทั่งปีพ.ศ. 2482 จึงมีการก่อตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และในปี พ.ศ. 2517 ได้มีการออกพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลขึ้น กำหนดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นนิติบุคคล และเป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงการคลัง

สลากกินแบ่งรัฐบาล

เมื่อกิจการสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นกิจการที่มั่นคงที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง และเป็นกิจการที่มีรายได้-รายจ่ายมาก ทั้งปริมาณและรายการ สมควรมีกฎหมายกำหนดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการนี้ เป็นนิติบุคคล รายได้และรายจ่ายควรเป็นไปโดยรัดกุมเป็นกิจลักษณะและเหมาะสม ในปี พ.ศ. 2517 คณะรัฐมนตรีจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติและลงมติให้ใช้เป็นกฎหมายได้ จึงได้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2517 และให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2517 เป็นต้นไป สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงมีฐานะเป็นนิติบุคคลในลักษณะรัฐวิสาหกิจกระทำกิจการตามวัตถุประสงค์ คือ

1. ออกสลากกินแบ่งรัฐบาล
2. จัดการโรงพิมพ์อันเป็นอุปกรณ์ในการพิมพ์สลากและสิ่งพิมพ์อื่นที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลให้ความเห็นชอบ ซึ่งมีลักษณะเป็นสิ่งพิมพ์กันปลอมแปลง ขณะนี้มีการพิมพ์ ตั๋วรถยนต์โดยสารประจำทางขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ตั๋วแลกเงินไปรษณีย์ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย ตั๋ว무원และตั๋วแผ่นของบริษัท ขนส่ง จำกัด
3. กระทำกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์แก่การดำเนินงานของสำนักงานฯ ขณะนี้ส่วนใหญ่เป็นการให้สวัสดิการแก่พนักงานและลูกจ้าง

รูปแบบ การออกแบบ และการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล

ตั้งแต่มีการพิมพ์สลากกินแบ่งจำหน่ายขึ้นในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2417 เป็นต้นมา โดยหลักของการออกแบบและกำหนดรูปแบบตามวัตถุประสงค์ต่างๆ นั้น องค์ประกอบสำคัญๆ ก็คือ ประการแรก มีความหมาย ประการที่สอง มีศิลปะและความสวยงาม

รูปแบบสลากกินแบ่งรัฐบาล

พอจะแบ่งรูปแบบของสลากกินแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะทั่วไปตามวัตถุประสงค์ของการจำหน่าย ในเรื่องของความหมายก็คงจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจำหน่ายสลากเพื่อการนั้นๆ เช่น ลอตเตอรี่บำรุงเสือป่ากองอาสาสมัคร พ.ศ. 2466 จะเห็นภาพเสือนอนในพงหญ้าผกขึ้น ท่าทางเตรียมพร้อมที่จะต่อสู้เมื่อมีภัยมา ใครจะมารุกรานไม่ได้ ฉะนั้นกองเสือป่าซึ่งมีหน้าที่ป้องกันประเทศในยามคับขัน หรือสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลซึ่งใช้ภาพหนุมาน พาลี สุครีพหรือตัวกินรี ออกแบบพิมพ์เป็นภาพพื้นเพื่อกำหนดเป็นตราประจำวัด ในการจำหน่ายมีข้อสังเกตอย่างหนึ่งคือ สลากดังกล่าวจะมีภาพสัตว์ต่างๆ เช่น ไก่ ช้าง ม้า วัว ควาย ฯลฯ พิมพ์อยู่บนหน้าหมวดตัวเลขทั้งตัวเลขไทย และตัวเลขอารบิก เพื่อให้ผู้ซื้อได้สังเกตและจำง่ายว่าเป็นสลากชุดอะไร จะได้เก็บภาพและเลขได้ง่ายในการเสี่ยงโชค เป็นการจูงใจอย่างหนึ่งหรือสลากกินแบ่งบำรุงงานฉลองรัฐธรรมนูญ ปี 2483 มีรูปอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยสีส้มพิมพ์บนกระดาษสีขาวตั้งอยู่ในส่วนกลางของสลาก และมีรัศมีสีเดียวกันแผ่ไปเต็มหน้าสลาก ในส่วนกลางด้านบนมีอักษรว่า "อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยเป็นปัจจัยใหญ่หลวง โนมนำชีวิตจิตใจของพี่น้องชาวไทยให้สมัครสมานสามัคคีกันในการสร้างชาติ" ซึ่งมีความหมายในตัวอยู่แล้ว สำหรับสลากกินแบ่งบำรุงในวันชาติ ก็เขียนเป็นภาพคนถือคบเพลิงก้าวเดินไปข้างหน้า คบเพลิงสว่างไสวเปล่งประกายรัศมีครอบคลุมไปทั่ว โดยมีภาพเบื้องหลังรัศมีธงชาติ ซึ่งคงจะหมายถึงชาติจะรุ่งเรืองเมื่อทุกคนในชาติร่วมมือร่วมใจกันก้าวเดินไปข้างหน้าไปสู่จุดหมายแห่งความชาติช่วงชั่วนิรันดร์

2. การกำหนดรูปแบบและเนื้อหา ในเรื่องของศิลปะและความสวยงาม ผู้ออกแบบจะสร้างแนวความคิดใช้ฝีมือ ความสามารถเฉพาะตัวในการนำเอาภาพ เครื่องหมาย ลวดลาย เรื่องราว ข้อความตัวอักษรจัดเป็นองค์ประกอบ ให้มีความผสมกลมกลืน มีความหมายกำหนดสีสรรให้สวยงามดูแล้วน่าสนใจ เป็นสื่อความหมายได้ ทำให้สลากนั้นมีคุณค่าน่าซื้อและน่าเก็บรักษา องค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ระบบการพิมพ์ อุปกรณ์ เช่น หมึก กระดาษ ก็มีผลเป็นอย่างมากในเรื่องความสวยงาม

3. มีการพัฒนาไปตามสมัย ทั้งการกำหนดขนาด รูปแบบ และเนื้อหา ส่วนใหญ่จะใช้เครื่องหมายสัญลักษณ์ตราของผู้ออกแบบแล้ว เรื่องราวทางวรรณคดี ภาพต่างๆ เป็นองค์ประกอบในการออกแบบเช่น สัญลักษณ์ของปี เครื่องหมายของจังหวัด หรือตรานกยูงยักษ์ ภาพตัวละครสัตว์ในวรรณคดีประเภทต่างๆ วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ ไกรทอง พระอภัยมณี ฯลฯ ตลอดจนภาพที่เกี่ยวข้องกับสวรรค์ โดยมีเทพเทวดา นางฟ้า ก็นำมาใช้เป็นองค์ประกอบในการออกแบบเสมอ

การออกแบบ

การออกแบบได้พัฒนาไปตามยุคสมัย และเทคโนโลยีทางการพิมพ์ พอจะแบ่งได้เป็นสมัยต่างๆ ดังนี้

สมัยแรก ตั้งแต่ พ.ศ. 2482 จนถึง พ.ศ. 2500

การออกแบบในสมัยแรกๆ ส่วนใหญ่ช่างเขียนผู้ออกแบบจะใช้ฝีมือ และความสามารถเฉพาะตัวมากกว่าจะใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์เข้าช่วย อีกทั้งระหว่างนั้นเอกชนเป็นผู้รับออกแบบและรับพิมพ์ ซึ่งการพิมพ์คงจะใช้แทนพิมพ์ระบบเลตเตอร์เพรสแบบป้อนด้วยมือ พิมพ์ด้วยกระดาษปอนด์คุณภาพไม่ดีนัก สำหรับสีที่พิมพ์ก็มีเพียง 2-3 สี เท่านั้น จึงทำให้การออกแบบไม่สลับซับซ้อน ยังไม่คำนึงถึงเรื่องการป้องกันการปลอมแปลงมากนัก

ต่อมาในปี พ.ศ. 2495 ได้ซื้อเครื่องพิมพ์ระบบเลตเตอร์เพรส และกล้องถ่ายภาพสีทางการพิมพ์ จากประเทศสหรัฐอเมริกา มาเพื่อใช้พิมพ์สลากเองแทนการจ้างเอกชนพิมพ์ เป็นการดำเนินงานครบขั้นตอนยิ่งขึ้น

การออกแบบในช่วงปี 2495 จนถึง พ.ศ. 2500 ในสมัยนี้ ฯพณฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นประธานสำนักงานสลากกินแบ่งมีนโยบายให้ส่งเสริมด้านวัฒนธรรม วรรณคดี และศิลปกรรมของไทย จึงได้ระดมช่างเขียนฝีมือดีในสมัยนั้น เช่น นายภักดี กินจา นายสง่า มะยูระ นายบุญยัง แสนสมรส นายพิน รอดหวี นายจิตร พิมพ์โกวิท (อีกหลายท่านไม่สามารถกล่าวชื่อนามได้) ช่างเขียนดังกล่าวเป็นผู้เขียนภาพรามเกียรติ์ในวัดพระศรีรัตนศาสดาราม มาออกแบบสลาก จะเห็นว่าสลากในระหว่าง พ.ศ. 2496-2498 เป็นภาพลายเส้นเรื่องราวเกี่ยวกับปูชนียสถาน สถาปัตยกรรมสำคัญๆ เช่น ป้อมพระกาฬ พระปรางค์วัดอรุณ ชุมประตู่ วัดโพธิ์ อนุสาวรีย์พระบรมรูปทรงม้า และพระราชูปถัมภ์ ฯลฯ อีกทั้งแบบสลากในพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เรื่อง "ธรรมาธรรมะสงคราม" ในชุดต่างๆ ซึ่งต้นแบบเป็นลายฝีพระหัตถ์ของสมเด็จพระยานริศรานุวัดติวงศ์ บิดาแห่งสถาปัตยกรรมไทย แบบสลากในชุดนี้มีเรื่องราวและลายเส้นอ่อนช้อย พิมพ์สวดสีสวยงามทรงคุณค่าทางศิลปะอย่างยิ่ง

สมัยที่สอง ตั้งแต่ พ.ศ. 2501 ถึง พ.ศ. 2514

ได้มีการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน เช่น นโยบายการออกแบบฉลาก ปริมาณการพิมพ์ที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ การออกแบบฉลากจึงมีลักษณะเรียบง่าย ส่วนใหญ่จะใช้ลายไทย ลายประดิษฐ์ต่างๆ บ้างโดยเขียนเป็นลายเส้น เป็นลายนำมืองค์ประกอบอื่นๆ เช่น ตัวอักษรประดิษฐ์ ลวดลายประดิษฐ์ ตราครุฑพ่าห์ พิมพ์ทับกันเพื่อให้มีน้ำหนัก มีสีอ่อนแก่ ให้ยากกับการปลอมแปลงไปด้วย และในปี พ.ศ. 2509 ได้ซื้อเครื่องพิมพ์ในระบบทรายออฟเซต คือเครื่องพิมพ์ "แซมบอน" มาจากประเทศอังกฤษเพื่อนำมาใช้พิมพ์เสริมแทนพิมพ์ "นิวอีว่า" ที่มีอยู่เดิมซึ่งใช้งานมานาน ลวดลายที่พิมพ์ลงบนฉลากในระยะนี้ จึงถูกออกแบบโดยกำหนดเป็นลายพื้น ลายกรอบ โดยส่งไปทำแม่พิมพ์ที่ประเทศอังกฤษ ซึ่งใช้พิมพ์สลับเปลี่ยนหมุนเวียนสลับกันไป จะเห็นได้ว่ารูปแบบฉลากในยุคนี้เป็นแบบที่เรียบง่าย (ตัวอย่างฉลากปี 2509-2512)

สมัยที่สาม ตั้งแต่ พ.ศ. 2515 ถึง พ.ศ. 2532

เป็นสมัยแห่งการพัฒนาในปี 2514 หัวหน้าแผนกแม่พิมพ์สมัยนั้น ได้คิดค้นการทำแม่พิมพ์ทองแดงรูปทรงกระบอกซึ่งใช้พิมพ์กับแทนพิมพ์ "แซมบอน" แทนการสั่งมาจากประเทศอังกฤษ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จึงมีนโยบายที่จะเผยแพร่เงินสาธารณประโยชน์ และประชาสัมพันธ์ที่ได้บริจาคสร้างโรงพยาบาล โรงเรียน การกีฬา การศาสนา และ การสงเคราะห์ต่างๆ ไว้ ด้วยการพิมพ์ไว้ในสลากกินแบ่งดังจะเห็นได้จากใบสลากที่มีภาพอาคารโรงพยาบาล โรงเรียน วัดวาอาราม พิมพ์อยู่ตั้งแต่ พ.ศ. 2514 จนถึง พ.ศ. 2518 จึงได้เลิกไปและใช้แบบที่เป็นลวดลายอีกครั้ง

ในช่วยสมัยที่สามนี้ เทคโนโลยีทางการพิมพ์ได้พัฒนาเจริญก้าวหน้าไปกว่าเดิมมาก เครื่องพิมพ์ อุปกรณ์การพิมพ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการออกแบบได้นำมาใช้ ทำให้งานในด้านการพิมพ์มีความแปลกใหม่ มีการออกแบบพิมพ์สกดสีสี่สี (process colour) ด้วยแทนพิมพ์ "ทิมสัน" เป็นเครื่องพิมพ์ในระบบเวทออฟเซต (wet offset) ทำให้ภาพและสีของสลากมีความคมชัดและสวยงามมีศิลปะมากขึ้น

เนื่องจากปริมาณการจำหน่ายมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ได้มีการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาในด้านปริมาณการผลิต ซึ่งเครื่องพิมพ์ที่มีอยู่ไม่เพียงพอเพราะบางเครื่องหมดอายุในการใช้งาน และบางเครื่องปรับปรุงไปใช้พิมพ์ตัวม้วนรถยนต์โดยสารขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ จึงได้จัดซื้อเครื่องพิมพ์ในระบบทรายออฟเซต (dry offset) ชื่อ "มุลเลอร์มาตินี" กราฟฟ้า 1, 2 และ 3 จาก

ประเทศเยอรมัน เป็นเครื่องพิมพ์ที่มีความเร็วสูงเหมาะกับงานพิมพ์ที่มีการผลิตจำนวนมาก เครื่องพิมพ์ดังกล่าวได้ติดตั้งระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุมตัวเลขในการพิมพ์สลาก กล่าวคือ ในระหว่างพิมพ์ถ้าตัวเลขต่างพิมพ์ผิดพลาด เครื่องพิมพ์จะหยุดทันที ทำให้มีความถูกต้องในการพิมพ์ตัวเลขสลากที่สมบูรณ์ ทำให้ลดความสูญเสียในด้านวัตถุดิบ อุปกรณ์ และเวลาในการทำงาน

ในด้านการพิมพ์ เครื่องพิมพ์ดังกล่าวมีหน่วยพิมพ์ด้านหน้าจำนวนถึงหกสีและด้านหลังอีกหนึ่งสี สามารถพิมพ์สอด้สี (process colour) ทั้งระบบสกรีนและลายเส้น เป็นการพิมพ์ที่ช่วยในด้านป้องกันการปลอมแปลงเป็นอย่างดี

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 เป็นต้นมาได้มี พ.ร.บ.สลากกินแบ่งควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติกำหนดไว้ การออกแบบจากปี 2518 เป็นต้นมา ได้มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าแต่ละปี โดยกำหนดวัตถุประสงค์และรูปแบบเสนอต่อคณะกรรมการสลากกินแบ่งเพื่อขอความเห็นชอบในการจัดพิมพ์สลากเป็นชุด โดยมีนโยบายในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ศิลปกรรม โบราณวัตถุ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว สนับสนุนงานด้านศิลปหัตถกรรม ซึ่งจะเห็นสลากที่พิมพ์เป็นชุด เช่น ดอกไม้ กล้วยไม้ ชุดปลา ชุดนก ชุดปูชนียสถานที่สำคัญๆ ชุดสัตว์หิมพานต์และชุดรามเกียรติ์ ซึ่งสลากชุดต่างๆ มีความสวยงามมีค่าควรกับการเก็บรักษา

ในวันที่ 5 เมษายน 2532 เป็นวันครบรอบ 50 ปีของการก่อตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล มีการพิมพ์ดวงตราไปรษณียากรที่ระลึกขึ้น โดยความร่วมมือของการสื่อสารแห่งประเทศไทยจัดพิมพ์จำหน่ายขึ้นทั่วไป และได้นำแบบการประกวดตราไปรษณียากรพิมพ์ในสลากงวดวันที่ 16 เมษายน 2532 เป็นที่ระลึกในโอกาสดังกล่าวด้วย

อย่างไรก็ดีจากอดีตถึงปัจจุบันจะเห็นว่ารูปแบบสลากกินแบ่งได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ของการออกสลากเป็นสำคัญ ดังนั้นการออกแบบการกำหนดรูปสลากรูปภาพศิลปะ (Graphic Art) จะต้องสอดคล้องกับระบบการพิมพ์และความเหมาะสมในด้านอื่นๆ ด้วย เช่น เอกลักษณ์ความเป็นไทย การอนุรักษ์ปูชนียสถาน สิ่งแวดล้อม ทางธรรมชาติและสถานที่สำคัญๆ ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม การใช้ลวดลายไทยมาประดิษฐ์ การใช้ลวดลายจากเครื่องมือสมัยใหม่ เช่น จากคอมพิวเตอร์ ผู้ออกแบบจะต้องคำนึงคุณค่าของความเป็นไทย การใช้ความผสมผสานในการออกแบบให้เกิดความกลมกลืนความสลับซับซ้อนในการพิมพ์

และยากกับการปลอมแปลง มีรูปแบบที่สวยงาม มีความหมายมีคุณค่าพอที่จะเก็บรักษาและสะสมได้ สิ่งดังกล่าวก็คือคุณค่าทางศิลปะที่ยังคงเหลืออยู่ตลอดกาล

เครื่องพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล

เครื่องพิมพ์ที่ใช้ในการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล มีหลายระบบ ใช้เทคโนโลยีจากต่างประเทศและมีหลายระบบ ดังนี้

เครื่องพิมพ์ "นิวอีร่า"

มี 2 เครื่อง เป็นเครื่องพิมพ์ระบบเลดเดอร์เพรส ผลิตจากประเทศสหรัฐอเมริกา เริ่มพิมพ์สลากงวดที่ 29 พฤษภาคม 2495 ใช้พิมพ์สลากเป็นเวลา 14 ปี ปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขและปรับปรุงแทนพิมพ์ใหม่ เพื่อใช้พิมพ์ตัวม้วนรยนต์โดยสารขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

เครื่องพิมพ์ "แฮมบอน"

เป็นเครื่องพิมพ์ระบบออฟเซต ผลิตจากประเทศฝรั่งเศส เริ่มพิมพ์สลากงวดที่ 1 ตุลาคม 2509 ใช้พิมพ์สลากเป็นเวลา 14 ปี ปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขและปรับปรุงแทนพิมพ์ใหม่ เพื่อใช้พิมพ์ตัวม้วนรยนต์โดยสารขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

เครื่องพิมพ์ "ทิมสัน"

เป็นเครื่องพิมพ์ระบบออฟเซต ผลิตจากประเทศอังกฤษ เริ่มพิมพ์สลากงวดที่ 10 เมษายน 2517 ใช้พิมพ์สลากเป็นเวลา ๓ ปี และปัจจุบันใช้สำหรับพิมพ์ตัวแลกเงินไปรษณีย์ และอื่นๆ

เครื่องพิมพ์ "มุลเลอร์ มาตินี" กราฟฟ้า 1 , 2 และ 3

มี 3 เครื่อง ที่ใช้พิมพ์สลากอยู่จนถึงปัจจุบัน เป็นเครื่องพิมพ์ระบบออฟเซตผลิตจากประเทศสวิสเซอร์แลนด์ เครื่องแรกเริ่มพิมพ์สลากงวดวันที่ 16 กันยายน 2521 เครื่องที่สองเริ่มพิมพ์สลากงวดวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2522 เครื่องที่สาม เริ่มพิมพ์สลากงวดวันที่ 31 ธันวาคม 2526

ประเภทของสลาก การออกสลากจำหน่ายตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พอจะแบ่งประเภทของสลากได้ดังนี้

ประเภทหารายได้ให้กับรัฐนำไปใช้ในการบริหาร เช่น

- สลากกินแบ่งรัฐบาล (สลากกินแบ่งรัฐบาลไทย สลากกินแบ่งรัฐบาลสยาม)
- สลากออมสิน
- สลากบำรุงจังหวัด
- สลากบำรุงเทศบาล

ประเภทบำรุงสาธารณะ และด้านการสังคมสงเคราะห์ เช่น

- สลากบำรุงสาธารณะ
- สลากกินแบ่งส่งเสริมสวัสดิการประชาชน
- สลากสาธารณะกุศล - และการกุศล
- สลากกินแบ่งบำรุงอาคารสงเคราะห์และสังคมสงเคราะห์
- สลากส่งเสริมสวัสดิการประชาชน

ประเภทช่วยชาติ เช่น

- สลากบำรุงวันชาติ
- สลากกินแบ่งช่วยชาติ

ประเภทที่ออกในโอกาสและเทศกาลต่างๆ เช่น

- สลากกินแบ่งงานปีใหม่
- สลากกินแบ่งบำรุงงานฉลองรัฐธรรมนูญ
- สลากบำรุงกาชาด
- สลากกินแบ่งกาสิโน
- สลากกินแบ่งบำรุงตรุษสงกรานต์

ประเภทที่ออกเพื่อหารายได้เฉพาะกิจ เช่น

- สลากบำรุงเสือป่า
- สลากบำรุงพันธุ์ม้าเพื่อการทหาร
- สลากกินแบ่งสงเคราะห์เด็กของสหประชาชาติ
- สลากสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

- สลากสยาminster เป็นต้น

บทที่ 5

หวยในสังคมไทยปัจจุบัน

สถานการณ์คนเล่นหวย

หวยในสังคมไทยมีอยู่มากมายหลายรูปแบบ อาทิ หวยรัฐ (สลากกินแบ่งรัฐบาล) หวยใต้ดิน หวยหุ้น หวยยี่กี หวยปิงปอง หวยรถส. หวยอมสิน ฯลฯ แต่ในรายงานฉบับนี้กำลังจัดขอบเขตความสนใจ โดยจะให้รายละเอียดเกี่ยวกับสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือลอตเตอรี่ และ หวยใต้ดินเป็นหลัก เนื่องจากมีจำนวนผู้เล่นหวยทั้งสองชนิดนี้เป็นจำนวนมากที่สุด นอกนั้นมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับหวยประเภทอื่นบ้างเล็กน้อยพอสังเขป

จากรายงานสถานการณ์ พฤติกรรมและผลกระทบการพนันในประเทศไทย ประจำปี 2558 จัดทำโดยศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน ประมาณการว่ามีผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจำนวน 19,007,796 คน มีวงเงินหมุนเวียนต่อปี 77,143,203,262 บาท และมีผู้ซื้อหวยใต้ดินจำนวน 16,492,686 คน มีวงเงินหมุนเวียนต่อปี 130,879,361,698 บาท รองลงมาคือผู้ซื้อหวยหุ้นมีจำนวน 334,929 คน และหวยยี่กี/หวยปิงปองจำนวน 21,552 คน จึงเห็นได้ชัดว่าคนไทยนิยมเล่นหวยใต้ดินมากกว่าสลากกินแบ่งรัฐบาล และมีวงเงินหมุนเวียนสำหรับหวยสองประเภทนี้มากถึง 208,022,564,960 บาทต่อปี

ทัศนคติที่มีต่อหวย เมื่อถามว่า “การซื้อหวยใต้ดินไม่ถือว่าเป็นการพนัน” มีผู้เห็นด้วยร้อยละ 22.3 ผู้ไม่เห็นด้วยร้อยละ 69.7 ไม่แน่ใจร้อยละ 8 แต่เมื่อถามว่า “การซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ถือว่าเป็นการพนัน” มีผู้เห็นด้วยร้อยละ 50 ผู้ไม่เห็นด้วยร้อยละ 42.2 ไม่แน่ใจร้อยละ 7.8 ทำให้พออนุมานได้ว่าคนไทยมองหวย

ทั้งนี้ประชากรภาคอีสานนิยมเล่นหวยมากที่สุดทั้งสลากกินแบ่งรัฐบาลและหวยใต้ดิน ส่วนภาคใต้มีประชากรเล่นหวยในอัตราส่วนน้อยที่สุด ระยะเวลาที่ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลนานเฉลี่ย 15 ปี ใช้เงินในการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเฉลี่ยงวดละ 246 บาท สูงสุดเฉลี่ยงวดละ 528 บาท และส่วนใหญ่ไม่ถูกรางวัล ด้านหวยใต้ดิน ใช้เงินในการซื้อหวยใต้ดินเฉลี่ยงวดละ 347 บาท สูงสุดเฉลี่ยงวดละ 993 บาท และส่วนใหญ่ไม่ถูกรางวัล หรือเล่นแล้วเสียนั่นเอง

สลากกินแบ่งรัฐบาล

ปัจจุบันสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล นำเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล นำเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายสลากนำไปจัดสรรตามกฎหมายดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 132 ตอนพิเศษ 102 ง)

1. ร้อยละ 60 เป็นเงินรางวัล
2. ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 เป็นรายได้แผ่นดิน
3. ไม่น้อยกว่าร้อยละ 17 เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานซึ่งรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากด้วย
4. ร้อยละ 3 เป็นเงินกองทุนสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อพัฒนาสังคม

กลไกช่องทางการกระจาย

ปริมาณการพิมพ์สลากของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้กำหนดเพดานสูงสุดเอาไว้ไม่เกิน 71 ล้านฉบับคู่ แบ่งเป็นสลากกินแบ่งรัฐบาลประมาณ 50 ล้านฉบับคู่ และสลากการกุศลประมาณ 20 ล้านฉบับคู่ ซึ่งในแต่ละงวดจะมีปริมาณการพิมพ์มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับกระแสดemand ของตลาดในช่วงนั้นๆ เมื่อจัดพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาลแต่ละงวดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จะจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลให้กับตัวแทนจำหน่ายกลุ่มต่างๆ ตามรายงานประจำปี 2558 ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ระบุไว้ดังนี้

1. ส่วนกลาง ได้แก่ ตัวแทนจำหน่ายรายย่อย บุคคลทั่วไปและผู้พิการในส่วนกลาง
2. ส่วนภูมิภาค เพื่อจัดสรรไปยังตัวแทนจำหน่ายรายย่อย บุคคลทั่วไปและผู้พิการในส่วนภูมิภาค ผ่านทางผู้ว่าราชการจังหวัด (75 จังหวัด) และ คลังจังหวัด (76 คลังจังหวัด)
3. สมาคมคนพิการ มูลนิธิ และองค์กรการกุศล ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ประมาณ 900 องค์กร (ข้อมูลวันที่ 24 เมษายน 2560)

โดยจะจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลให้แก่ตัวแทนจำหน่ายรายย่อย บุคคลทั่วไปและผู้พิการในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคร้อยละ 40 และให้แก่สมาคมคนพิการ มูลนิธิ และองค์กรการกุศลร้อยละ 60

4. นิติบุคคล ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จะได้รับการจัดสรรเฉพาะสลากการกุศล

คุณสมบัติตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

ประเภทบุคคลทั่วไป

1. มีสัญชาติไทย
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
3. ไม่เป็นผู้วิกลจริตจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือผู้ไร้ความสามารถ หรือผู้เสมือนไร้ความสามารถ หรือเป็นโรคติดต่อซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจของสังคม
4. ไม่เป็นตัวแทนจำหน่ายสลาก หรือเป็นผู้ทำการค้าสลากกับสำนักงานฯ หรือเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากของสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย หรือเป็นสมาชิกผู้จำหน่ายสลากของสมาคมองค์กรที่ได้รับการจัดสรรสลากจากสำนักงานฯ
5. ต้องไม่เป็นพนักงาน หรือลูกจ้างของสำนักงานฯ หรือคู่สมรสตามกฎหมาย
6. ไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจ
7. ไม่เป็นพระภิกษุ สงฆ์ นักบวช นักพรต ยกเว้นบวชตามประเพณีครั้งคราว

ประเภทคนพิการ

1. เป็นคนพิการที่ได้ขึ้นทะเบียนกับ "สำนักส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์" หรือเป็นคนพิการที่มีเอกสารรับรองจากหน่วยงานราชการ
2. มีสัญชาติไทยอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี
3. มีความสามารถที่จะประกอบอาชีพค้าสลากได้ด้วยตนเอง
4. ไม่มีโควตาสลากกับสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือมีโควตาสลากอยู่แล้วแต่ได้รับไม่ถึง 6 เล่ม

ประเภทนิติบุคคล

1. เป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย
2. หนังสือจดทะเบียนนิติบุคคล ต้องมีข้อกำหนดวัตถุประสงค์ประกอบการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

3. มีแผนการจัดจำหน่ายสลากของบริษัท/ห้างหุ้นส่วนจำกัด และเป้าหมายในการทำตลาดที่ชัดเจน
4. มีจุดจำหน่ายสลากที่สามารถตรวจสอบได้ ไม่น้อยกว่า 1 จุด กรณีมีสมาชิกจะต้องควบคุมสมาชิกให้ทำการค้าสลากได้ด้วยตนเองตามราคาที่กำหนด ตามสถานที่ที่ได้แจ้งต่อบริษัท/ห้างหุ้นส่วนจำกัดและต้องแจ้งรายชื่อ จำนวนสลากที่รับไปจำหน่ายตลอดจนแผนที่ของจุดจำหน่ายแต่ละแห่ง ต่อสำนักงานฯ และสมาชิกต้องไม่เป็นผู้ได้รับการจัดสรรสลากจากตัวแทนหรือหน่วยงานอื่น

ประเภทสมาคม องค์กร มูลนิธิ

1. มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย
2. เป็นองค์กร/หน่วยงาน ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสาธารณะประโยชน์ และประกอบกรจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล
3. มีเอกสารรับรองจากหน่วยงานของรัฐ หรือเอกสารผลการดำเนินงานที่แจ้งต่อนายทะเบียนไม่น้อยกว่า 1 ปี แสดงรายชื่อสมาชิก และจำนวนสลากที่รับไปจำหน่าย หรือวิธีการที่จะนำสลากไปจำหน่ายพร้อมแผนการจำหน่าย
4. เป็นองค์กรที่มีความสามารถควบคุมสมาชิก ให้ทำการค้าสลากได้ด้วยตนเองตามราคาที่กำหนดตามสถานที่ที่ได้แจ้งต่อสมาคม หรือองค์การการกุศลนั้นและสมาชิกต้องไม่เป็นผู้ได้รับการจัดสรรสลากจากหน่วยงานอื่น
5. ต้องไม่ใช่งานของส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจ

หลักเกณฑ์เงื่อนไข ที่ตัวแทนจำหน่ายต้องปฏิบัติ

ต้องรับสลากทุกงวดตลอดอายุสัญญา

ขายปลีกตามราคาที่กำหนดและต้องรับผิดชอบควบคุมมิให้ขายเกินราคา

ห้ามโอนสิทธิ

การย้ายสถานที่ขายต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากสำนักงานฯ

ถึงแก่กรรมระหว่างอายุสัญญา ถือว่าสัญญาสิ้นสุด

หากผู้ขายบอกเลิกสัญญาก่อนกำหนด ต้องแจ้งล่วงหน้าอย่างน้อย 1 เดือน

ต้องปฏิบัติตามสัญญาระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ ประกาศ

หากปฏิบัติผิดหลักเกณฑ์สัญญา สำนักงานฯ มีสิทธิบอกเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดสัญญา

ตัวแทนจำหน่ายจะขาดคุณสมบัติในกรณีดังนี้

ไม่มารับสลากตามวันที่กำหนดโดยไม่แจ้งเหตุผล

ย้ายภูมิลำเนาออกนอกเขตจังหวัด

ขายสลากเกินราคาและถูกจับกุม

สละสิทธิ์

ถึงแก่กรรม

โครงการซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล

เป็นโครงการแก้ปัญหาการเข้าถึงโควตาสลาก หรือเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ค้ารายย่อยตัวจริงสามารถซื้อสลากได้โดยตรงจากสำนักงานสลากฯ ตามจำนวนและตามความสามารถในการจำหน่ายของตนเอง ขั้นต่ำ 5 เล่ม แต่ไม่เกิน 50 เล่ม ในราคาใบละ 70 บาท 40 สตางค์ โดยต้องทำการลงทะเบียนเป็นผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลตามโครงการซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งสามารถทำผ่านเว็บไซต์สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือ ที่ธนาคารกรุงไทยทุกสาขา โดยกรอกข้อมูลตามที่กำหนด เช่น รหัสประจำตัวประชาชน ชื่อสกุล ที่อยู่ สถานที่หรือจุดที่ขายสลากกินแบ่งรัฐบาล ระบุที่ทำการไปรษณีย์ที่จะไปรับสลากกินแบ่งรัฐบาล เมื่อลงทะเบียนแล้วจะได้รับบัตรประจำตัวผู้ซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาลมีวิธีการดังนี้

(<http://www.ktb.co.th/promotion/detail/454>)

วิธีการการซื้อ-จองล่วงหน้า ผู้ที่ลงทะเบียนเรียบร้อยแล้ว สามารถทำการซื้อ-จองสลากผ่านช่องทางต่าง ๆ ของธนาคารกรุงไทย โดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้แยกระยะเวลาการเปิดให้ซื้อ-จองแต่ละงวดเป็น 2 วัน คือ วันซื้อและวันจอง และจะประกาศวันที่เปิดให้ซื้อ-จองแต่ละงวดให้ทราบล่วงหน้า วันซื้อ เปิดให้ทำการตั้งแต่ 8.15 น. – 15.30 น. และวันจอง เปิดให้ทำการตั้งแต่ 8.15 น. – 15.30 น. ก่อนทำการซื้อ-จองสลากฯ ให้ตรวจสอบยอดเงินในบัญชี จะต้อง

เงินคงเหลือในบัญชี พร้อมค่าธรรมเนียม ไม่น้อยกว่า 35,210 บาท โดยไม่นับรวมวงเงินสินเชื่อ ก่อนเวลา 18.00 น. ของวันก่อนวันซื้อ-จองสลากฯ มิฉะนั้นจะไม่สามารถทำการได้

- ซื้อ-จองที่ธนาคารกรุงไทยทุกสาขา โดยนำบัตรบาร์โค้ดที่ได้รับหลังการลงทะเบียนไปติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อทำการซื้อ-จอง

- ทำรายการซื้อ-จองผ่านเครื่อง ATM ธนาคารกรุงไทยทั่วประเทศ

- ทำรายการซื้อ-จองผ่าน KTB netbank ทั้งบนเว็บไซต์ และ Application บนมือถือทั้ง iOS และ Android

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะนำส่งสลากที่ผู้ซื้อ-จองได้รับการจัดสรร ไปยังที่ทำการไปรษณีย์ที่ได้ระบุไว้จากการลงทะเบียน โดยผู้ซื้อ-จองสลากที่ได้รับการจัดสรรต้องนำบัตรประจำตัวประชาชนไปเป็นหลักฐานการรับสลาก กรณี ผู้ซื้อ-จองสลากฯ ที่ไม่ได้มารับสลากด้วยตนเองสามารถมอบอำนาจได้

อุปกรณ์และวิธีการออกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ใช้อุปกรณ์และวิธีการออกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาลในแต่ละรางวัล ดังนี้ (http://www.glo.or.th/ewt_news.php?nid=7601)

1. วงล้อออกรางวัล

ใช้สำหรับการออกรางวัลที่ 4 และ 5 มีจำนวนทั้งหมด 12 วง เลือกใช้เพียง 6 วงเท่านั้น เนื่องจากการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลมีเพียง 6 หลัก วงล้อที่เหลือใช้เป็นชุดสำรองในกรณีที่วงล้อที่เลือกไว้มีปัญหาไม่สามารถใช้ในการออกรางวัลได้

ลักษณะวงล้อ

1. ทำจากพลาสติกโปร่งใส มีแกนวงล้อติดจานเพื่องโย้หมุนได้โดยรอบและด้านหน้าของวงล้อจะมีรอบสีแดงล้อมรอบกระຈังสีเหลี่ยม

2. รอบวงล้อแต่ละวง มีหมายเลขตั้งแต่ 0 – 9 กำกับ ครบทั้ง 10 หมายเลข

3. หมายเลข 0 – 9 ในแต่ละวง จะไม่เรียงลำดับหมายเลข โดยในแต่ละวงจะมีการคละหมายเลขไม่ซ้ำกัน

ผู้ทำหน้าที่ออกรางวัล

ผู้ทำหน้าที่ออกรางวัลจะเป็นพนักงานหญิงของสำนักงานฯ และเจ้าหน้าที่หญิงจากหน่วยงานภายนอกที่รับเชิญมาร่วมทำการออกรางวัล

การใช้งาน

1. ผู้ที่ทำหน้าที่หมุนวงล้อ จะหมุนโดยใช้มือสลับกัน ขวา-ซ้าย และเมื่อหมุนรางวัลครบหนึ่งแล้ว จะขยับเลื่อนตำแหน่งไปที่วงล้อหลักถัดไป ฉะนั้น วงล้อจะถูกหมุนสลับ ขวา-ซ้าย ทุกครั้งของการออกรางวัล

2. วงล้อจะถูกหมุนไม่ต่ำกว่า 5 รอบต่อครั้ง และเมื่อวงล้อหยุดหมุน หมายเลขที่ปรากฏในกรอบสีแดง จะเป็นผลของรางวัล

2. เครื่องออกรางวัลอัตโนมัติ Multipick

ใช้สำหรับออกรางวัลที่ 2 และ 3 ประกอบด้วยเครื่องออกรางวัล 1 ชุด (6หลัก) และลูกปิงปองหมายเลข จำนวน 12 ชุด ซึ่งจะเลือกใช้ลูกปิงปองหมายเลขเพียง 6 ชุดเท่านั้น เนื่องจากการออกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาลมีเพียง 6 หลัก

ลักษณะเครื่องออกรางวัลอัตโนมัติ Multipick

- ใช้ระบบแรงลม เป่าลมเพื่อให้ลูกปิงปองหมายเลขคละกัน
- ลูกปิงปองแต่ละชุด จะมีหมายเลข 0 – 9 กำกับ โดยหมายเลขเดียวกันจะมีสีเดียวกัน และหมายเลข 0 – 9 จะมีสีไม่ซ้ำกัน
- ก่อนทำการออกรางวัลจะนำลูกปิงปองในแต่ละชุด บรรจุลงในช่องเครื่องอัตโนมัติ Multipick ของแต่ละหลัก

ผู้ทำหน้าที่ออกรางวัล

ผู้ทำหน้าที่ออกรางวัลจะเป็นประธานกรรมการที่รับเชิญมาร่วมทำการออกรางวัลในวันนั้น

การใช้งาน

- ประธานกรรมการจะเป็นผู้กดปุ่มสัญญาณเพื่อทำการออกรางวัล โดยปุ่มสัญญาณจะมีหมายเลข 1 – 3 หมายเลข 1 เริ่มการออกรางวัล หมายเลข 2 เครื่องทำงาน โดยระบบลมจะเป่าลมให้ลูกปิงปองด้านในแต่ละหลักคละกัน หมายเลข 3 ลมจะดันลูก

ป้องกันลูกใดลูกหนึ่งขึ้นมาบนกรวยด้านบนของเครื่องออกรางวัลอัตโนมัติ เพื่อเป็นผลของรางวัล

- เครื่องออกรางวัลอัตโนมัติ จะใช้สำหรับการออกรางวัล ณ ห้องออกรางวัล สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเท่านั้น ส่วนการออกรางวัลสลากสัญญาจะใช้วงล้อในการออกรางวัลแทน

3. อุปกรณ์ลาดกระบัง 6

ใช้สำหรับการออกรางวัลเลขหน้า 3 ตัว เลขท้าย 3 ตัว เลขท้าย 2 ตัว และรางวัลที่ 1 มีจำนวน 7 ชุด และลูกบอลหมายเลขมีจำนวน 6 ชุด

ลักษณะอุปกรณ์ลาดกระบัง 6

- อุปกรณ์ลาดกระบัง 6 ด้านหน้าและด้านข้างโปร่งใส ด้านหลังทึบแสง ภายในมีแกนพลาสติกใสสำหรับคละลูกบอลหมายเลข ด้านข้างมีด้ามจับเป็นแบบคั่นยก สำหรับให้กรรมการออกรางวัลยกคั่นยก เพื่อให้ลูกบอลตกลงมาในที่รองรับ ด้านหน้าฐานของอุปกรณ์ระบุหมายเลขหลักที่ 1 – 6 เว้นอุปกรณ์หลักกลาง ไม่มีหลายเลขกำกับ ซึ่งจะใช้เฉพาะการออกรางวัลที่ 1
- ลูกบอลหมายเลขมีลักษณะด้านหน้าทึบแสง และด้านหลังโปร่งใส แต่ละลูกจะมีหมายเลขกำกับทั้ง 2 ด้าน ลูกบอลแต่ละชุดประกอบด้วยหมายเลข 0 -9 จำนวน 10 หมายเลข จะบรรจุอยู่ในตลับพลาสติกทึบแสง

ผู้ทำหน้าที่ออกรางวัล

ผู้ทำหน้าที่ออกรางวัลจะเป็นกรรมการที่รับเชิญมาร่วมทำการออกรางวัลในงวดนั้นจำนวน 6 ท่าน

การใช้งาน

- ก่อนทำการออกรางวัล พนักงานหมุนของสำนักงานฯ จะแสดงหมายเลขของลูกบอลทีละ 1 หมายเลข และใส่ลงไปในอุปกรณ์พร้อมกันทั้ง 6 หลัก เริ่มจากหมายเลข 1 – 5 และทำการหมุนอุปกรณ์เพื่อให้ลูกบอลภายในคละกันก่อนแสดงหมายเลข 6 – 0 พร้อมทำการหมุนอุปกรณ์อีกครั้ง

- เริ่มทำการออกรางวัลเรียงลำดับจาก รางวัลเลขหน้า 3 ตัว จำนวน 2 ครั้ง เลขท้าย 3 ตัว จำนวน 2 ครั้ง เลขท้าย 2 ตัว จำนวน 1 ครั้ง และรางวัลที่ 1
- ประธานกรรมการจะเป็นผู้กดปุ่มสัญญาณ เพื่อให้กรรมการที่ยืนประจำหลักทำการยกคันยก ลูกบอลลูกใดลูกหนึ่งจะตกลงมาในที่รองรับ ซึ่งเป็นผลของรางวัลนั้น ยกเว้นรางวัลที่ 1 ลูกบอลที่ตกลงมาในที่รองรับทั้ง 6 หลัก จะนำไปใส่ที่อุปกรณ์กลาง และให้กรรมการแต่ละหลักออกไปที่อุปกรณ์กลางเพื่อทำการยกคันยกลูกบอลที่ตกลงมาในที่รองรับ พนักงานจะนำกลับไปวางที่หลักของตนเพื่อเป็นการเรียงลำดับใหม่เฉพาะรางวัลที่ 1

4. ลูกบอลสีแทนตำแหน่งรางวัล

ใช้แทนตำแหน่งรางวัลที่ 2 – 5 โดยประธานกรรมการจะเป็นผู้เสี่ยงจับลูกบอลสีว่าจะเริ่มทำการออกรางวัลใดเรียงลำดับก่อนหลัง มีจำนวน 4 สี ดังนี้

สีเหลือง	แทนตำแหน่งรางวัลที่ 2	มีจำนวน 5 รางวัล
สีชมพู	แทนตำแหน่งรางวัลที่ 3	มีจำนวน 10 รางวัล
สีเขียว	แทนตำแหน่งรางวัลที่ 4	มีจำนวน 50 รางวัล
สีน้ำเงิน	แทนตำแหน่งรางวัลที่ 5	มีจำนวน 100 รางวัล

5. ลูกยางหมายเลข

ใช้สำหรับให้ประธานกรรมการเสี่ยงจับ มี 2 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 ใช้สำหรับเสี่ยงหลักออกรางวัล มีจำนวน 6 ลูก ประกอบด้วย หมายเลข 1 – 6

ชุดที่ 2 ใช้สำหรับเสี่ยงหมายเลขกรรมการออกรางวัล เพื่อขึ้นไปออกรางวัลด้วยอุปกรณ์ลาดกระบัง 6 ประกอบด้วยหมายเลข 1 – 9 โดยในการออกรางวัลจะมีกรรมการเพียง 6 ท่านขึ้นไปทำหน้าที่ออกรางวัล

การแก้ไขกรณีเกิดเหตุการณ์ขัดข้องในการออกรางวัล

กรณีเกิดเหตุการณ์ขัดข้องในการออกรางวัล ให้อยู่ในดุลยพินิจของประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ได้รับมอบหมายให้ทำการแทนประธานกรรมการ ดังนี้

วงล้อออกรางวัล

กรณีที่วงล้อหยุดหมุนแล้วตัวเลขที่ปรากฏในรอบสีแดง แสดงหมายเลขไม่ชัดเจน อยู่ก้ำกึ่งระหว่างหมายเลขใดหมายเลขหนึ่ง

วิธีการแก้ไข : ให้ประธานกรรมการนำค้อนยางเคาะที่ฐานของวงล้อ เมื่อวงล้อปรากฏหมายเลขชัดเจน ให้ถือว่าเป็นผลของรางวัลนั้น

เครื่องออกรางวัลอัตโนมัติ Multipick

กรณีที่เครื่องออกรางวัลอัตโนมัติไม่ทำงาน หรือช่องใดช่องหนึ่งไม่สามารถเป่าลมให้ลูกปิงปองหมายเลขคละกันได้

วิธีการแก้ไข : ให้ใช้วงล้อออกรางวัลแทน

อุปกรณ์ลาดกระบัง 6

กรณีฝาตลับที่บัสแสงลูกบอลหมายเลขเปิดออกภายในอุปกรณ์ระหว่างทำการออกรางวัล

วิธีแก้ไข : ให้เริ่มทำการออกรางวัลใหม่เฉพาะอุปกรณ์หลักนั้น โดยนำลูกบอลหมายเลขทั้ง 10 หมายเลขออกจากอุปกรณ์และทำการแสดงหมายเลขทั้ง 10 หมายเลขอีกครั้งก่อนทำการออกรางวัลใหม่เฉพาะอุปกรณ์หลักนั้น

หมายเหตุ : สำหรับการออกรางวัลที่ 1 หากฝาตลับที่บัสแสงลูกบอลหมายเลขเปิดออกภายในอุปกรณ์หลักกลาง ให้ประธานกรรมการนำลูกบอลหมายเลขที่มีปัญหาออกมาจากอุปกรณ์เพื่อปิดฝาตลับที่บัสแสง และใส่กลับเข้าไปในอุปกรณ์เพื่อทำการออกรางวัลใหม่เฉพาะหลักกลาง

กรณีลูกบอลหมายเลขตกลงมาในที่รองรับด้านหน้าเรียบร้อยแล้วฝาของตลับที่บัสแสงเปิดออก

วิธีการแก้ไข : มี 2 แนวทางคือ

1. ใช้ลูกบอลหมายเลขที่ตกลงมาในที่รองรับเป็นผลของรางวัลนั้น
2. ให้เริ่มทำการออกรางวัลใหม่เฉพาะหลักนั้นโดยนำลูกบอลหมายเลขทั้ง 10 หมายเลขออกจากอุปกรณ์และทำการแสดงหมายเลขทั้ง 10 หมายเลขอีกครั้ง ก่อนทำการออกรางวัลใหม่เฉพาะอุปกรณ์หลักนั้น

หมายเหตุ : สำหรับการออกรางวัลที่ 1 หากลูกบอลหมายเลขตกลงมาในที่รองรับด้านหน้าของหลักกลางเรียบร้อยแล้ว ฝาของตลับที่บัสแสงเปิดออกให้ดำเนินการตาม 2.1

กรณีลูกบอลหมายเลขตกลงมาในที่รองรับด้านหน้ามากกว่า 1 ลูก

วิธีการแก้ไข : มี 2 แนวทางคือ

1, ใช้ลูกบอลหมายเลขที่ตกลงมาในที่รองรับลูกแรกเป็นผลของรางวัลนั้น

2, ให้เริ่มทำการออกรางวัลใหม่เฉพาะหลักนั้นโดยนำลูกบอลหมายเลขทั้ง 2 ลูกใส่กลับเข้าไปในอุปกรณ์เพื่อทำการออกรางวัลใหม่

หมายเหตุ : สำหรับการออกรางวัลที่ 1 หากลูกบอลหมายเลขตกลงมาในที่รองรับด้านหน้าที่หลักกลางมากกว่า 1 ลูก ให้ดำเนินการตาม 3.1 หรือ 3.2

อัตราตอบแทนการถูกรางวัล

สลากกินแบ่งรัฐบาล 1 ชุด มี 1 ล้านฉบับๆ ละ 80 บาท ถ้าจำหน่ายหมดกำหนดเงินรางวัลต่อชุด ดังนี้ (http://www.glo.or.th/main.php?filename=glo_lotto) โดยเริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ.2560

รางวัลที่ 1	จำนวน 1 รางวัลๆ ละ	6,000,000 บาท
รางวัลที่ 2	จำนวน 5 รางวัลๆ ละ	200,000 บาท
รางวัลที่ 3	จำนวน 10 รางวัลๆ ละ	80,000 บาท
รางวัลที่ 4	จำนวน 50 รางวัลๆ ละ	40,000 บาท
รางวัลที่ 5	จำนวน 100 รางวัลๆ ละ	20,000 บาท
รางวัลข้างเคียงรางวัลที่หนึ่ง	จำนวน 2 รางวัลๆ ละ	100,000 บาท
รางวัลเลขหน้า 3 ตัว เสี่ยง 2 ครั้ง	จำนวน 2,000 รางวัลๆ ละ	4,000 บาท
รางวัลเลขท้าย 3 ตัว เสี่ยง 2 ครั้ง	จำนวน 2,000 รางวัลๆ ละ	4,000 บาท
รางวัลเลขท้าย 2 ตัว เสี่ยง 1 ครั้ง	จำนวน 10,000 รางวัลๆ ละ	2,000 บาท

สลาก 1 ชุด มี 14,168 รางวัล เป็นเงิน 48,000,000 บาท

ก. เงินรางวัลจะจ่ายแก่ผู้ถือสลากฉบับที่ถูกรางวัลนำมาขอรับ

ข. ถ้าสลากจำหน่ายไม่หมด เงินรางวัลหนึ่งๆ ต้องลดลงตามส่วน

ค. ผู้ถูกรางวัลโปรดไปขอรับรางวัลภายใน 2 ปี นับจากวันออกรางวัลสลาก หากพ้นกำหนดจะนำส่งรายได้แผ่นดิน

ง. ผู้ขอรับเงินรางวัลต้องชำระค่าอากรแสตมป์ ในอัตรา 1 บาทของเงินรางวัล ทุก 200 บาทหรือเศษของ 200 บาท

ผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อย

ผู้สนใจขายสลากกินแบ่งรัฐบาล นอกจากจะไปขึ้นทะเบียนตัวแทนจำหน่ายที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อรับโควตาจัดจำหน่าย ยังสามารถเลือกซื้อสลากได้จากยี่ป้าที่ได้นำมาขายต่ออีกทีหนึ่ง เช่น ศูนย์กลางค้าสลากไทย ถนนสนามบินน้ำ จ.นนทบุรี สีแยกคอกวัว กรุงเทพฯ รวมถึงการสั่งซื้อออนไลน์ ซึ่งการหาซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากแหล่งเหล่านี้จะมีต้นทุนที่สูงกว่าปกติ แต่การเลือกซื้อจากแหล่งเหล่านี้มีข้อดีคือ สามารถเลือกซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลในหมายเลขที่ต้องการได้ อีกทั้งยังมีขายเป็นเลขชุด (ในหนึ่งชุดจะมีตั้งแต่ 2 ใบคู่ 3 ใบคู่ จนถึง 50 ใบคู่) ซึ่งเป็นที่ต้องการของผู้ซื้อจำนวนมาก

พี่สมชาย (นามสมมติ)

พี่สมชายพิการทางร่างกาย (ขา) วางแผนขายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนรถมอเตอร์ไซด์สามล้อปกติจะขายบริเวณหน้าโบสถ์วัดกัลยาณมิตรเป็นประจำ พี่สมชายเล่าให้ฟังว่าตามปกติคนพิการที่จะได้รับโควตาสำหรับคนพิการ ทั้งนี้จะต้องเป็นสมาชิกสมาคมผู้พิการองค์กรใดองค์กรหนึ่งก่อน เช่น สมาคมสงเคราะห์ พวกเขาจะต้องไปรับที่สภาสังคมสงเคราะห์หรือสมาคม องค์กรคนพิการที่ได้เป็นสมาชิกอยู่ นอกจากนั้นพี่สมชายยังได้สลากกินแบ่งจากรัฐบาลตามโครงการโครงการซื้อ-จONGL่องหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยเปิดบัญชีไว้และนำเงินเข้า 35,200 บาท ถ้าได้ก็จะถูกหักเงินในบัญชี จากนั้นก็จะไปรับที่สำนักงานไปรษณีย์ที่ลงทะเบียนไว้

“...อย่างห่วยออกวันที่ 1 วันที่ 2-3 ก็ไปกดคิวตอน 08.15 น. พอกดคิวได้ก็จะได้ใบสลิป อีก 3 วันไปรับที่ไปรษณีย์ ซึ่งไปลงทะเบียนที่ธนาคารกรุงไทย คินสลากฯไม่ได้นะ อย่างผมขายไม่หมด เหลือ 70 ก็ต้องขาย ขายเพื่อให้ได้ทุนคืน...”

เนื่องจากพืชสมชายต้องการจำนวนสลากกินแบ่งรัฐบาลขายให้เพียงพอกับความต้องการของลูกค้า จำเป็นต้องมีสลากกินแบ่งรัฐบาลจำนวน 1,000 ใบหรือ 10 เล่มจึงจะเพียงพอต่อการขายในแต่ละงวด จึงไปซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเพิ่มเติมที่สี่แยกคอกวัว

“...ถ้าลงทุนซื้อมา 10 เล่ม หรือ “1 ขอน” จะได้มา 1,000 ฉบับ ซึ่งจะมีตัวเลขให้ลูกค้าเลือกครบหลัก อย่างลูกค้าหา 788 ก็มี 788 ให้เรามีครบทุกเล่ม มี 1-10 ขึ้นด้วยอะไรก็มีหมด ไปดูที่แยกคอกวัวสิ เขามารวมเป็นขอนหนึ่ง 10 เล่ม เป็นชุด ครบทุกหลัก อย่างวางขายเล่มละ 7,500 อย่าง 10 เล่มก็ 75,000 ขายได้ 80,000 บาท...”

เมื่อถามว่าทำไมผู้ค้ารายย่อยหรือคนเร่ขายบางคนจึงขายเกินจากราคาที่กำหนดไว้ 80 บาท ก็ได้รับคำตอบว่า มีบางรายได้รับโควตามาบางคนไม่ขายเองแต่เอามา “ปล่อย” โดยจะมีคนรับซื้อเล่มละ 7,300 – 7,400 บาท จากราคาปกติคือเล่มละ 7,040 บาท ได้โควตามา 5 เล่มก็ได้ไปเลยทันที 2,000 บาท แล้วบางคนที่ไม่มีย่อยขายก็ยอมมาซื้อต่อ

“...ระบบในปัจจุบันช่วยให้การขายเกินราคาดนัยลงจริง เพราะเขากำหนดว่าห้ามขายเกิน 80 บาท แต่ถ้าเป็นห่วยชุดตกลงกันได้ ก็อีกราคาหนึ่ง คนซื้อเขารู้ คนขายก็รู้คนซื้อก็รู้ เข้าใจกัน...”

อีกเหตุผลหนึ่งคือ ในสลากกินแบ่งรัฐบาล 1 เล่ม จะมี 100 ใบ และในจำนวนนั้นโดยปกติจะมีตัวเลขที่ผู้ซื้อไม่ต้องการอยู่จำนวนหนึ่ง เช่น เลขที่เพิ่งออกวางวัลไปในงวดล่าสุดและเลขเบิ้ล เช่น 00 11 22 33 44 55 66 77 โดยมากเลขเบิ้ลมักเป็นเลขที่ผู้ซื้อไม่ค่อยอยากได้ นี่เป็นสาเหตุหนึ่งที่เป็นตัวกำหนดให้ราคาและความต้องการลดลง สลากจึงมีราคาไม่เท่ากัน และเป็นสาเหตุให้มีการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา เพราะต้องนำมาชดเชยหรือโปะในสลากที่มีตัวเลขที่คนไม่ต้องการ อาจจำเป็นต้องแลกเปลี่ยนเลขกันระหว่างผู้ขายด้วยกัน หรืออาจซื้อเลขที่ขายหมดไปแล้วมาเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มช่องทางการขายให้กับตัวผู้ขายเองและเป็นทางเลือกให้กับผู้ซื้อ (สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2560)

ป่าจู้ไรรัก

เป็นผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยที่บริเวณท่าช้างวังหลวง กรุงเทพมหานคร ป่าจู้ไรรักได้ให้ข้อมูลไว้ว่าตนได้ขายห่วยบริเวณท่าช้างมานานแล้วประมาณ 6-7 ปี รับมาครั้งละ 5 เล่ม เล่มละ

ประมาณ 7,000 บาท เป็นประจำทุกงวดจากกองสลาก โดยรับมาในราคาชุดละ 71 บาท แต่เมื่อนำมาขายต่อจะขายชุดละ 80 บาท ซึ่งไม่ขายทุกวัน และจะขายดีมากเมื่อหวยใกล้ออกวันที่ 1 หรือ 31 ของทุกเดือน

ส่วนมากคนที่มาซื้อจะเป็นคนวัยทำงานหรือวัยกลางคน และมีลูกค้าประจำเป็นทหารเรือ คนในวัง แม่ค้า ส่วนวัยรุ่นก็มีบ้างแต่ส่วนน้อยที่จะมาซื้อ และเมื่อถามถึงวิธีการเลือกเลขของผู้มาซื้อ ก็ได้รับคำตอบว่าลูกค้าแต่ละคนจะมีเลขในใจกันมาอยู่แล้ว อย่างเช่นเมื่อช่วงเดือนก่อน ๆ คนเขานิยมเล่นเลขในหลวงกันที่เล่นกันบ่อยคือเลข 45 กับ 54 เป็นประจำเกือบทุกงวดแต่หลัง ๆ เริ่มซาลง (สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2560)

ลุงอัครชัย

เป็นผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาลที่พิการแขนทั้งสองข้าง โดยรับสลากมาจากกองสลาก บางครั้งก็ซื้อต่อจากยี่ปู้ในบางงวดที่ขายดีมาก ๆ ขายมากกว่า 20 ปีแต่ไม่มีจุดจำหน่ายที่ถาวรโดยจะเร่ขายไปตามที่ชุมนุมชน เช่น ย่านสีลม ท่าช้างวังหลัง ลูกค้าส่วนมากจะคนวัยทำงาน วัยรุ่นก็มีบ้างแต่น้อย

เลขที่ลูกค้านิยมซื้อกันช่วงเดือนนี้ ส่วนมากคนจะซื้อตามกระแสข่าวเลขดัง เช่น เลขรณายก คันใหม่ หรือถ้ามีข่าวคนคลอดลูกในรถก็จะตามซื้อเลขทะเบียนรถคันนั้น เมื่อถามถึงวิธีการเลือกเลขให้คนมาซื้อบ้างไหมอัครชัยจึงกล่าวว่าบางครั้งก็แนะนำบ้างแต่ถ้าลูกค้าไม่ถามก็จะให้เขาเลือกเลขเอง ลุงยังเล่าให้ฟังว่า ครั้งหนึ่งมีตำรวจมาซื้อหวยกับลุง ถูกรางวัลที่ 1 ได้รางวัลถึง 30 ล้านบาท ตำรวจคนนั้นเอาเงินมาให้ลุง 2 หมื่น โดยเลขที่ซื้อตำรวจคนนั้นเล่ากับลุงว่าฝันว่าอุ้มเด็กก็เลยตีเป็นเลข 968,130 (สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2560)

ยายทุเรียน

คุณยายทุเรียนอายุ 80 ปี ขายสลากกินแบ่งรัฐบาลงวดละ 500 ใบ หรือ 5 เล่ม โดยซื้อต่อมาในราคาเล่มละ 7,200 บาท คิดเป็นเงิน 36,000 บาทต่อหนึ่งงวด แต่ต้องนำมาขายขายใบละ 80 บาท หมายความว่าได้กำไรใบละ 8 บาท ถ้าขายหมดก็จะได้กำไรหรือรายได้งวดละ 4,000 บาท คุณยายบอกว่าขายราคาเท่านี้ไม่พอกินหรอก เมื่อก่อนขายใบละ 100 แต่ตอนนี้ขายได้แค่ 80 บาท แต่ทำอะไรไม่ได้เพราะรัฐบาลกำหนดราคาไว้ ลูกค้าส่วนมากจะเป็นพวกข้าราชการ และแม่ค้าก็คิดว่าคงหวังเลขเพื่อจะมีโอกาสรวยกับเขาบ้าง

ตามธรรมดาคุณยายจะปล่อยให้ลูกค้าเลือกเลขเองจะไม่เข้าไปยุ่ง แต่ถ้าหากถามก็จะแนะนำให้ได้ ช่วงนี้คนที่มาซื้อส่วนใหญ่จะหาเลข 35 เป็นเลขเด็ดมาจากวัดป่าคำชะโนด แต่ช่วงก่อน ๆ คนนิยมซื้อเลขในหลวง 29,15,52 (สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2560)

เทคนิคการขาย

จากข้อมูลสัมภาษณ์ผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยทั้งหมดทำให้ถึงเทคนิคในการขาย ซึ่งหากต้องการเพิ่มยอดขาย ผู้ขายสลากกินแบ่งรัฐบาลจะต้องมีความสามารถในการให้คำแนะนำกับผู้ซื้อ อาทิ เลขดังประจำปี เลขมหามงคล เลขวันนักขัตฤกษ์ เลขดังประจำงวด อาจต้องมีความรู้ด้านการทำนายฝัน ยกตัวอย่างเช่น เลขมหามงคล จะเกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ วันมหามงคลต่าง ๆ วันสวรรคต วันประสูติ วันพระราชสมภพ พระชันษา เลขบุคคลสำคัญ หรือบุคคลที่มีชื่อเสียง เช่น ทะเบียนรถยนต์ วันเดือนปีเกิดนายก วันเดือนปีและอายุของคนดังที่เสียชีวิต เลขดังตามเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละงวด เลขดังตามความเชื่อ เช่น เด็กคลอดในรถก็เล่นทะเบียนรถ อุบัติเหตุร้ายแรง ภัยพิบัติก็เล่นวันที่เกิดเหตุ เลขดังพระเกจิอาจารย์ นิยมเล่นเลขอายุ จำนวนพรรษา วัน เดือน ปีมรณภาพ เวลามรณภาพ เลขรถบรรทุกศพ เป็นต้น

หอยไต้ดิน

รูปแบบการเล่นและอัตราการจ่ายรางวัล

สามารถเล่นหอยไต้ดินได้หลายรูปแบบ เช่น สามตัวตรง สามตัวไต้ด สามตัวล่าง สองตัวบน สองตัวล่าง เลขวิ่ง โดยเจ้ามือหอยแต่ละเจ้าจะเปิดรับไม่เหมือนกัน เช่น บางเจ้าไม่เปิดรับเลขวิ่ง เป็นต้น ส่วนอัตราการจ่ายรางวัลแตกต่างกันแล้วแต่ตามเจ้ามือหอย เนื่องจากปัจจุบันมีผู้ตั้งตัวเป็นเจ้ามือมากขึ้น การแข่งขันจึงสูง

ในแวดวงหอยไต้ดิน มีรูปแบบการเล่นถึง 8 วิธีด้วยกัน หากแบ่งคร่าวๆ คือ เล่นบน กับ เล่นล่าง

บน ประกอบด้วย สามตัวตรง สามตัวไต้ด สองตัวบน สองตัวไต้ด (คู่ไต้ด) วิ่งบน โดยอิงกับการออกรางวัลที่ 1 ของสลากกินแบ่งรัฐบาล

ล่าง ประกอบด้วย สามตัวล่าง อิงกับการออกรางวัลเลขท้าย 3 ตัวของสลากกินแบ่งรัฐบาล สองตัวล่างและวิ่งล่าง อิงกับรางวัลเลขท้าย 2 ตัวของสลากกินแบ่งรัฐบาล

แต่รูปแบบการเล่นที่เป็นที่นิยม มีอยู่ 4 รูปแบบหลักๆ และมีอัตรากลางการจ่ายรางวัลเฉลี่ย ดังนี้

เลขสามตัวตรง	หมายถึง เลขท้ายสามตัวของรางวัลที่ 1 ตัวเลขตรงตามหลักร้อย หลักสิบ และหลักหน่วยโดยไม่มีการสลับตำแหน่ง การเล่นในรูปแบบนี้จะได้รับอัตราการจ่ายรางวัลสูงสุดคือ 1 บาทต่อ 500 – 700 บาท (เฉลี่ย 600 เท่า)
เลขสามตัวไต้ด	หมายถึง เลขท้ายสามตัวของรางวัลที่ 1 โดยสามารถสลับตำแหน่งได้ ขอให้มิตัวเลขตรงกันสามตัวก็พอ อัตราการจ่ายรางวัล 1 บาทต่อ 60 – 70 บาท (เฉลี่ย 65 เท่า)
เลขสองตัวบน	หมายถึง เลขท้ายสองตัวของรางวัลที่ 1 อัตราการจ่ายรางวัล 1 บาทต่อ 60 – 70 บาท (เฉลี่ย 65 เท่า)
เลขสองตัวล่าง	หมายถึง รางวัลเลขท้าย 2 ตัว อัตราการจ่ายรางวัล 1 บาทต่อ 60 – 70 บาท (เฉลี่ย 65 เท่า)

“... ของที่นี้ 1 บาทต่อ 600 เรทไม่เท่ากันแล้วแต่ที่ บางที่ 500 ก็มี ส่วน 700 นี้ไม่ค่อยได้ยิน บาทหนึ่งได้ 600 โต๊ดบาทหนึ่งได้ 600 บนกับล่างบาทหนึ่งได้ 600 ที่รับเล่นก็มี 3 ตัวตรง โต๊ด บน-ล่าง 2 ตัว ที่รับมีแค่นี้ ส่วนเลขวิ่งไม่เคยรับ” (นุ้ม.สัมภาษณ์, 13 กรกฎาคม 2560)

การซื้อขายหวยใต้ดิน

ด้านผู้ซื้อมักเลือกซื้อจากเจ้ามือหวย/คนขายหวยใต้ดินเจ้าประจำที่อยู่ในชุมชน ละแวกบ้าน หรือสถานที่ทำงาน ปัจจุบันสามารถสั่งซื้อได้ทางโทรศัพท์ ส่วนด้านเจ้ามือจะไม่รับแบบสุ่มสุ่มห่า จะเลือกจากคนที่รู้จัก หรือได้รับการแนะนำกันมา ส่วนผู้ซื้อก็จะเลือกซื้อจากเจ้ามือ/ผู้ขายที่น่าเชื่อถือ ไม่มีประวัติไม่จ่ายเงิน ทั้งนี้จะมีการซื้อขายกันมากที่สุดช่วง 1 – 2 วันก่อนวันหวยออก

“...คนที่เราไม่รู้จักก็มี แต่เพื่อนก็รับรอง เหมือนเชื่อใจกัน...”

“...ที่ออฟฟิศใหญ่มาก อย่างสำนักใหญ่ มี 400 คน ก็อาจจะมีคนขายสักห้าหกคน คน บางสำนักมี 20 คน อาจมีขาย 2 คน ส่วนของพี่ไม่ได้ขายคนในสำนักแต่เป็นลูกค้าเก่าๆ ที่สำนักเก่า ...ช่วงหลังๆ พอเขารู้เขาก็โทรมาเอง ช่วงแรกเราก็จะกระตือรือร้น ซื้อไว้ๆ ปีหลังๆ ก็เกียจไม่ใช้อีพหลัก ใครจะซื้อเขาก็โทรมาเอง รับผิดชอบถ้ามีคนจะซื้อ ...ที่เขาเลือกซื้อ กับพี่ น่าจะเพื่อนแนะนำ บอกต่อๆ กันมา เคยเล่นกันบ่อยๆ อย่างของพี่จ่ายตรง จ่ายเร็ว...” (นุ้ม.สัมภาษณ์, 13 กรกฎาคม 2560)

ส่วนราคาซื้อ-ขาย ไม่จำกัดขั้นต่ำ เล่นได้ตั้งแต่ 5 บาท 10 บาท และปิดรับในเวลาประมาณ 12.00 ของวันที่หวยออก มีบางรายปิดรับ 14.00 น.

“...การจ่ายตังเขาก็โอนเข้าบัญชีพี่ บอกเลขที่ให้ตอนเขาซื้อกับเราครั้งแรก เขาจะซื้อกี่ตัวก็เลข เล่นแบบไหนไม่เกียจ เมื่อยอดรวมตรงกันก็ไม่มีปัญหา... ถ้าเขาถูกรางวัลเราก็โอนเข้าบัญชีให้เขาเหมือนกัน” (นุ้ม.สัมภาษณ์, 13 กรกฎาคม 2560)

บางครั้งเจ้ามือหอย/คนขายหอยใต้ดิน จะประกาศไม่รับแทงหรือเรียกว่าเลขปิด หรือเลขอื่น เลขจ่ายครึ่ง คือถ้าถูกรางวัลเจ้ามือหอยจะจ่ายให้แค่ครึ่งเดียว ซึ่งได้รับคำสั่งมาจากเจ้ามือรายใหญ่ ส่งต่อลงมาเป็นทอดๆ ซึ่งเป็นเลขเด็ดเลขดังตามกระแสในแต่ละงวด

“...มีบ้างที่งวดนี้ไม่รับเลขนี้ หรือจ่ายครึ่งหนึ่งเขาบอกมาก่อน คนที่เอาเงินไปส่งเขา คนที่เราจะส่งเขาก็จะบอกมาว่างวดนี้ปิดตัวไหนบ้าง บอกล่วงหน้า 4-5 วัน...” (ป๋ม. สัมภาษณ์, 13 กรกฎาคม 2560)

การส่งโพยหอย

ในอดีตคนขายหอยใต้ดินจะต้องทำหลักหลักฐานโดยเขียนหมายเลขที่ลูกค้าสั่งซื้อลงในสมุด เล่มเล็กๆ หรือจดโพยหอย รวบรวมเลขเพื่อส่งต่อไปให้กับเจ้ามือหอย ในขณะเดียวกันก็ต้องเขียนให้ กระดาษแผ่นเล็กๆ เป็นสำเนาส่งให้กับลูกค้า ยกตัวอย่างเช่น

บน 145 – 100 X 100 หมายความว่าซื้อเลข 145 โดยแทงแบบสามตัวตรง 100 บาท และ แทงแบบโต้ดอีก 100 บาท แต่ถ้าคนเล่นหอยใต้ดินแล้วแค่พูดสั้นๆ ว่า “หนึ่ง สี่ ห้า ร้อยคุณร้อย”

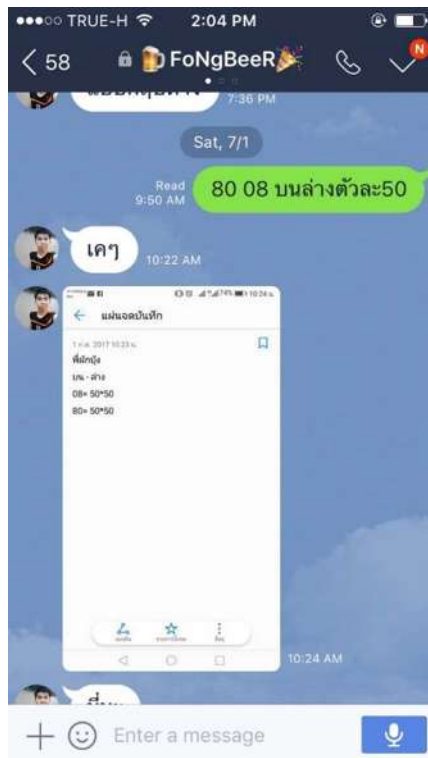
ล่าง 54 – 20 X 20 หมายความว่าซื้อเลข 54 โดยแทงแบบสองตัวตรง 20 บาท และแทง แบบโต้ดอีก

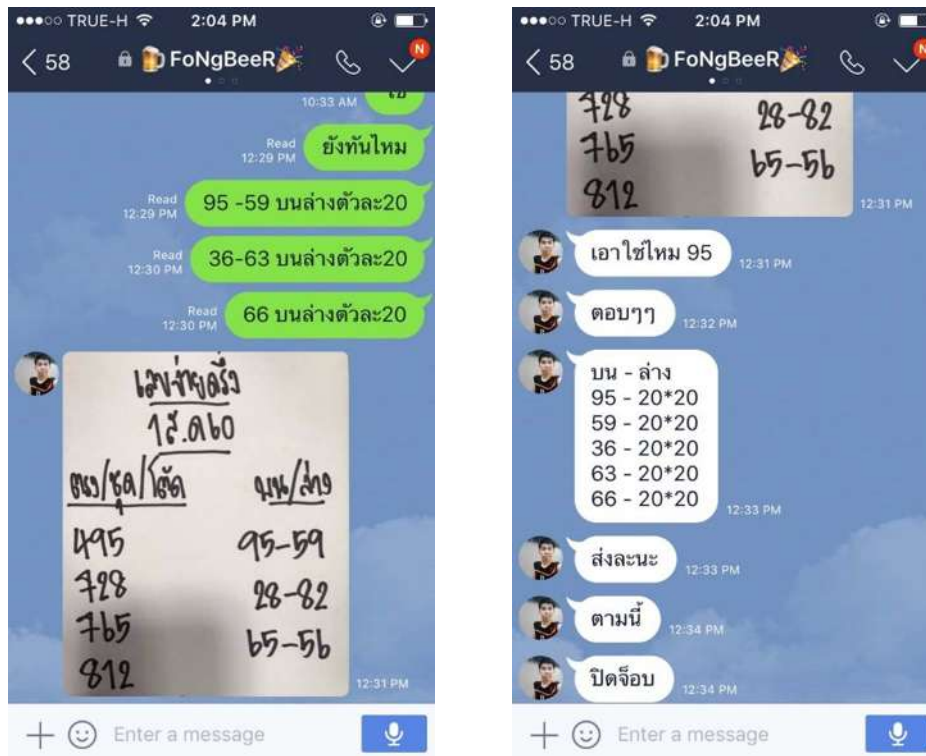
ในกรณีที่ซื้อเลขหลายตัวหรือเป็นจำนวนมาก จำเป็นต้องจดโพยให้กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ แต่ สามารถเข้าใจได้ตรงกันทั้งสองฝ่ายดังนี้

บน	ล่าง
145 – 100 X 100	14 – 100
427 – 50 X 50	81 – 50 X 50
81 – 100	

ปัจจุบันโพยกระดาษได้เปลี่ยนเป็นโพยดิจิทัลเกือบหมดแล้ว ด้วยการส่งโพยผ่าน แอปพลิเคชัน Line ทางโทรศัพท์มือถือแทน

“...เมื่อก่อนเขาซื้อเราก็เขียนให้ เวลาให้ลูกค้าเราก็เซ็นชื่อเราเป็นหลักฐานว่าซื้อเลขอะไร จำนวนเท่าไร แต่ตอนนี้มีไลน์แล้วก็ดูว่าซื้อเท่าไร ตอนนี้ส่งไลน์มายังเป็นหลักฐานว่าซื้อกี่บาท หากส่งต่อให้เจ้ามือก็ส่งรวมไปเลย แต่ไม่ได้บอกชื่อเพราะว่าเขาไม่สนใจเอาแค่เลขอะไร แต่ของเราก็เอาไว้เอง โอนเงินผ่านบัญชี...” (นุ้ม.สัมภาษณ์, 13 กรกฎาคม 2560)

เทคนิคในการขาย

ผู้ขายหิ้วได้ดินมักจะสร้างแรงจูงใจในการซื้อด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้ซื้อไม่ต้องจ่ายเงินในทันทีที่สามารถเลื่อนไปจ่ายในงวดถัดไปได้ แต่ถ้าถูกรางวัลก็สามารถรับเงินได้เลยทันที และยังมีใช้วิธีการลดราคา เช่น แทง 100 บาท ก็จ่ายเพียง 80 บาท หรือลดให้ 20% แต่ถ้าถูกรางวัลก็จะได้รับเงินเต็มจำนวนในราคาที่ซื้อไป 100 บาท

“...หักเป็นเปอร์เซ็นต์ได้ด้วย เช่น เราแทงตัวละ 25 บาท 4 ตัว 100 บาท เราไม่ต้องจ่าย 100 บาท จ่ายแค่ 80 บาท ได้ส่วนลด 20% หรือถ้าจะเอาเต็มๆ ก็แทงเพิ่มเข้าไป เช่น ตอนแรกตั้งใจแทง 100 บาท ลด 20% เหลือ 80 บาท เอาส่วนที่ลดไปแทงเพิ่มเป็น 120 บาท คือมีส่วนลดตรงนี้

แล้วก็ติดเงินได้ ซื้อเลขได้มากขึ้นในจำนวนเงินมากขึ้น หากเครดิตๆ ทำงานไถ่กัน ติด 2-3 งวดก็ได้แล้วแต่เขา ก็หักกันไปเรื่อยๆ ส่วนใหญ่คนเป็นเจ้ามือหิ้วเปิดขายอย่างอื่นด้วย เป็นการซื้อของ สินค้าอย่างอื่น มีการแลกเปลี่ยน อย่างร้านขายของชำมีติดค่าอย่างอื่นด้วย เขาก็จะจดบัญชีไว้ เอาใจกันเต็มที่...” (จอย. สัมภาษณ์, 5 พฤษภาคม 2560)

หอยประเภทอื่นๆ

นอกจากหอยทั้งสองประเภทดังรายละเอียดข้างต้น ในสังคมไทยยังมีหอยประเภทอื่นๆ อีกมากมายที่นิยมเล่นกัน อาทิ หอยหุ่น หอยปิงปอง หอยยี่เก ฯลฯ ทั้งนี้จะขอให้รายละเอียดของหอยแต่ละประเภทและวิธีการเล่นพอสังเขป ดังนี้

หอยหุ่น

เป็นการพนันที่อาศัยเลขท้าย 2 ตัวของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ในการออกรางวัล ซึ่งหมายความว่าสามารถเล่นได้ทุกวันที่ตลาดหลักทรัพย์เปิดทำการ หรือเดือนละ 20 ครั้ง และในแต่ละวันสามารถเล่นได้หลายรอบ อย่างน้อยก็ในรอบคือช่วงเปิดและปิดดัชนีตลาดหลักทรัพย์ในช่วงเช้า และช่วงบ่ายของแต่ละวันทำการ อัตราการจ่ายรางวัลส่วนใหญ่จะใกล้เคียงกับหอยใต้ดิน วิธีการเล่น แบ่งเป็น

“ตัวบน” หมายถึงตัวเลข 2 หลักหลังจุดทศนิยมของดัชนี (Index) ตลาดหลักทรัพย์ที่ปิดและเปิดตลาดในช่วงเช้าและบ่าย เช่น ดัชนี (Index) ปิดตลาดช่วงเช้าที่ 365.25 ดังนั้นผลออกหอยหุ่นตัวบนคือ 25

“ตัวล่าง” หมายถึงตัวเลข 2 หลักหลังจุดทศนิยมของการเปลี่ยนแปลงดัชนี (Change) ตลาดหลักทรัพย์ที่ปิดหรือเปิดตลาดเทียบกับดัชนีที่ปิดตลาดของรอบที่ผ่านมา เช่น มีการเปลี่ยนแปลง (Change) ที่ 2.94 ดังนั้นผลออกหอยหุ่นตัวล่างคือ 94

“สามตัว” หมายถึงการนำตัวเลขหลักสุดท้ายของมูลค่าการซื้อขาย (Value) และนำเลขหลังทศนิยมตำแหน่งที่หนึ่งและสองของดัชนี (Index) ตลาดหลักทรัพย์ที่ปิดตลาด เช่น มูลค่าการซื้อขาย (Value) 3,027 ล้านบาท และดัชนีปิดตลาด (set index) ที่ 234.56 ดังนั้นผลการออกหอยหุ่นสามตัวคือ 756

หอยปิงปอง

เป็นการพนันที่อาจพบเห็นได้ตามแหล่งชุมนุมชนใหญ่ๆ เช่น ตลาดสดขนาดใหญ่ เล่นได้ทุกวัน วันละ 2 – 3 รอบ แล้วแต่แหล่ง วิธีการเล่นคือ เจ้ามือจะล้วงลูกปิงปองจากในกล่อง ภายในกล่องมีลูกปิงปองอยู่ 10 ลูก แต่ละลูกจะมีเลขกำกับ 1 หมายเลข ตั้งแต่ 0 – 9 โดยจะล้วงหยิบลูกปิงปองขึ้นมา 3 ครั้ง ถือเป็นหลักร้อย หลักสิบ หลักหน่วยตามลำดับ ในบางพื้นที่อาจเรียกว่าหอยล้วง

รูปแบบการเล่นและอัตราการจ่ายรางวัล (วีรพันธ์ พรหมมนตรี)

สามตัว แทง 1 บาท ถ้าถูกเจ้ามือจ่าย 500 บาท
สองตัว แทง 1 บาท ถ้าถูกเจ้ามือจ่าย 80 บาท
แทงได้ด แทง 1 บาท ถ้าถูกเจ้ามือจ่าย 90 บาท
แทงตั้ง 1 ตัว แทง 1 บาท ถ้าถูกเจ้ามือจ่าย 10 บาท
แทงวิ่ง 1 ตัวใน 3 ตัว แทง 1 บาท ถ้าถูกเจ้ามือจ่าย 3 บาท
แทงวิ่ง 1 ตัวใน 2 ตัว แทง 1 บาท ถ้าถูกเจ้ามือจ่าย 4 บาท

ห่วยติดแอร์

เป็นการเล่นห่วยที่พบไม่บ่อยนัก เจ้ามือจะเสนอขายสลากกินแบ่งรัฐบาลในราคาที่สูงกว่าปกติหลายเท่า อาจมีราคาถึงใบละ 400 บาท แต่ถ้าหากถูรางวัลสามารถนำสลากกินแบ่งรัฐบาลไปขึ้นเงินกับสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และได้รับรางวัลจากเจ้ามือ เป็นการสร้างแรงจูงใจกับผู้ซื้อที่สามารถลุ้นรางวัลได้สองต่อ แม้เจ้ามือจะจ่ายเงินรางวัลในอัตราที่ต่ำ แต่ก็สามารถลุ้นรางวัลได้หลากหลายกว่า

“ลูกค้าที่ซื้อห่วยแบบนี้ (ห่วยติดแอร์) ซอปปๆ กันเพราะอยากได้ลุ้นรางวัลหลายๆ ทาง อยากถู 2 เด้ง...” (เล็ก. สัมภาษณ์, 8 มิถุนายน 2560)

ในบางพื้นที่เจ้ามืออาจแบ่งขายเป็น “เสี้ยว” หรือครึ่งใบ โดยมีอัตราการจ่ายของเจ้ามือแตกต่างกันไปในแต่ละเจ้าและแต่ละพื้นที่ แต่เท่าที่มีการเปิดเผย จะมีอัตราจ่าย ดังนี้
(<http://tnews.teenee.com/crime/11012.html>)

สามตัวตรง เลขท้ายรางวัลที่ 1 ถ้าถูกเจ้ามือจ่าย 10,000 บาท
สามตัวได้ด เลขท้ายรางวัลที่ 1 ถ้าถูกเจ้ามือจ่าย 1,000 บาท
สองตัวบน เลขหน้ารางวัลที่ 1 ถ้าถูกเจ้ามือจ่าย 1,000 บาท
สามตัวข้างเคียงรางวัลที่ 1 ถ้าถูกเจ้ามือจ่าย 800 บาท
สองตัว รางวัลที่ 2 ถ้าถูกเจ้ามือจ่าย 800 บาท
สามตัว รางวัลที่ 3 ถ้าถูกเจ้ามือจ่าย 800 บาท
สี่ตัว รางวัลที่ 4 ถ้าถูกเจ้ามือจ่าย 800 บาท
ห้าตัว รางวัลที่ 5 ถ้าถูกเจ้ามือจ่าย 2,000 บาท
สามตัวล่าง รางวัลเลขท้าย 3 ตัว ถ้าถูกเจ้ามือจ่าย 1,000 บาท

สองตัวล่าง รางวัลเลขท้าย 2 ตัว ถ้าถูกเจ้ามือจ่าย 1,000 บาท

สองตัวโต๊ด รางวัลเลขท้าย 2 ตัว ถ้าถูกเจ้ามือจ่าย 300 บาท

หวยยี่กี

หวยยี่กี หรือจับยี่กี เป็นการพนันที่มีความคล้ายกับหวย กข.ในอดีตเพียงแต่ตัวหวยที่ใช้ออกมีจำนวนน้อยกว่า วิธีการเล่นคือ เจ้ามือหรือที่เรียกกันในกลุ่มชนว่า “บก.” จะนำลูกบิงปองที่เขียนหมายเลขไว้ลงในกล่องและลือคกุญแจไว้ใน 1 กล่องจะมีลูกบิงปอง 1 หมายเลขเท่านั้น ผู้แทงต้องเดาใจ บก. ว่าในกล่องนั้นจะมีลูกบิงปองหมายเลขใด ซึ่งเป็นไปได้ตั้งแต่หมายเลข 1 – 12 หากแทงถูกเจ้ามือจะจ่าย 110 บาทต่อการแทง 10 บาท และสามารถเล่นได้ทุกวัน วันละหลายรอบๆ ละ 1 กล่อง ทุกครึ่งชั่วโมงออกรางวัล รวมแล้วอาจถึงวันละ 20 - 26 รอบ

สามารถแทงได้หลายแบบ คือ นอกจากจะเลือกแทงที่ละตัวยังสามารถแทง “ยิงแดง” หรือ “ยิงดำ” ซึ่งเป็นที่รู้จักกันว่า “แดง” หมายถึงหมายเลขตั้งแต่ 1 – 6 ส่วน “ดำ” หมายถึงหมายเลข 7 – 12 ดังนั้นถ้าแทงแบบ “ยิงแดง” แล้วหมายเลขในกล่องนั้นออกเลขใดเลขหนึ่งตั้งแต่ 1 – 6 หมายความว่าออกแดงก็จะถือว่าแทงถูก แต่ผู้เล่นต้องยอมรับกติกาข้อหนึ่งที่ว่า “การโพก” คือเจ้ามือจะโพกจำนวนเงินแทงไว้ที่ 10,000 บาท เงินรางวัลที่จะจ่าย “อื่น” ไว้ที่ 110,000 บาท แต่ถ้ามียอดแทงเกินที่โพกไว้ เช่น 20,000 บาท เงินรางวัลที่เจ้ามือต้องจ่ายก็จะอยู่ที่ 110,000 บาทเท่าเดิม

บทที่ 6

โลกของคนเล่นหอย

ในบทนี้จะทำความเข้าใจว่าจากคนธรรมดาทั่วไปคนหนึ่งที่ไม่เคยซื้อหอยมาก่อนในชีวิต เขาเหล่านั้นต้องผ่านขั้นตอนกระบวนการอะไรบ้างจนทำให้กลายเป็น “คนเล่นหอย” ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่ตั้งแห่งพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง (in their subject's world) ซึ่งหมายความว่าผู้วิจัยได้มีโอกาสร่วมรับรู้ประสบการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงจากการที่เข้าไปคลุกคลีอย่างใกล้ชิด ศึกษาสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง ผ่านการรับรู้ถึงโลกทัศน์ อารมณ์ความรู้สึกนึกคิด แรงจูงใจ การให้ความหมายแก่สิ่งต่างๆ ตลอดจนการให้ความหมายหรืออธิบายการกระทำ (account) ซึ่งทั้งหมดก็คือกระบวนการคิดและการตัดสินใจในการแสดงพฤติกรรมออกมา ซึ่งช่วยให้เราสามารถเข้าใจพฤติกรรมของคนเล่นหอยได้

กระบวนการเข้าสู่โลกของคนเล่นหอย

ในกระบวนการที่คนๆ หนึ่งที่ไม่เคยเกี่ยวข้องกับหอยมาก่อนกลายเป็น “คนเล่นหอย” ไม่ว่าจะเป็นสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือหอยใต้ดิน พวกเขาเหล่านั้นต้องผ่านการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง และในแต่ละขั้นก็มีเงื่อนไขสำคัญทำให้เกิดพัฒนาการไปสู่ขั้นตอนต่อไป เมื่อผู้วิจัยเก็บข้อมูลและนำมาวิเคราะห์แบบแผนขั้นตอนต่อเนื่องของกระบวนการกลายเป็นคนเล่นหอย สามารถแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเริ่มเข้าสู่โลกของคนเล่นหอย 2) ขั้นเรียนรู้วิธีการเป็นคนเล่นหอย และ 3) ขั้นกลายเป็นคนเล่นหอย ดังรายละเอียดดังนี้

1) เริ่มเข้าสู่โลกของหอย

ขั้นตอนแรกที่คนธรรมดาคนหนึ่งก้าวเข้าสู่โลกของคนเล่นหอย ซึ่งเป็นโลกที่เขาไม่คุ้นเคยมาก่อน จากเดิมวันที่ 1 และ วันที่ 16 เป็นวันที่ไม่มีความพิเศษแตกต่างจากวันอื่นๆ ของเดือน แต่หลังจากที่ซื้อหอยครั้งแรก กลายเป็นสองวันที่เฝ้ารอ เป็นวันแห่งความหวังที่จะมีโอกาสโชคดีจากการเสี่ยงโชคจากตัวเลข

พบว่าส่วนใหญ่ในการซื้อหวยครั้งแรกในชีวิต มีเงื่อนไขมาจากเครือข่ายทางสังคมสิ่งแวดล้อมรอบตัว หรือมีคนในครอบครัวหรือคนรู้จักเล่นมาก่อน คือ เริ่มสังเกตเห็นว่าคนรอบตัวก็เล่นหวยกันทั้งนั้น หรือเริ่มรับรู้ว่ามีรูปแบบทางสังคมแบบนี้อยู่ด้วย และเข้าถึงได้ไม่ยาก เช่นจะซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลก็มีแผงจำหน่ายทั่วไป ไม่นับรวมคนที่นำมาเร่ขาย หรือจะซื้อหวยใต้ดิน ก็มีคนเดินไปมาถึงบ้านหรืออาจจะโทรสั่งซื้อก็ไม่ยาก จึงนำไปสู่การตัดสินใจซื้อหวยครั้งแรก และนำไปสู่การซื้อครั้งต่อมา

ประสบการณ์ซื้อหวยครั้งแรก

เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ซื้อหวยครั้งแรกในรูปแบบหวยใต้ดิน และมีบางส่วนเริ่มต้นจากการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล อย่างไรก็ตามพบว่าพฤติกรรมกรรมการซื้อหวยในครั้งต่อมา จะซื้อทั้งสลากกินแบ่งรัฐบาลควบคู่กับหวยใต้ดิน มากน้อยแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล แต่จะนิยมซื้อหวยใต้ดินมากกว่า

“...นานมากแล้ว ไม่แน่ใจว่า ม.ปลาย หรือมหาวิทยาลัย เพราะแม่เล่น เราก็เล่นบ้าง ตามแม่ไป ไม่ได้จริงจัง อย่างที่บอกแค่บ้าง แค่ 5 บาท 10 บาท เล่นบ้าง หลังๆ มากี่เล็ก เลิกเล่นได้ดินนานแล้วเหมือนกัน ถ้าจำไม่ผิด ยุคทักษิณมั่งที่ให้หวย (ใต้ดิน) เป็นสิ่งผิดกฎหมาย ก็คือเลิก เราก็ไม่อยากจะเสี่ยง ก็เลยเลิก ไม่เล่น ถ้าจำไม่ผิดช่วงยุคของทักษิณมั่งที่บอกว่าห้ามหมดเลยทั้งเจ้ามือ จับได้ริบทรัพย์ อะไรสักอย่าง ถ้าจำไม่ผิดนะ เพราะงั้นก็คือเล่นไม่ได้ และเราก็ไม่อยากจะเสี่ยงด้วย ก็คือไม่เล่นกันทั้งบ้านเลย...” (อ. สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2560)

“...เริ่มเล่นจากการเล่นสนุกๆ ครั้งแรกเล่นใต้ดิน มาเล่นหลังแต่งงานแล้ว ไม่อยากบอกว่าสิ่งแวดล้อมพาไป ลูกน้องในร้านเขาเล่นกันอยู่แล้ว เขานำรัก พอถูกหวยเขาจะซื้อขนมมาเลี้ยงเรา เราก็อยากถูกหวยบ้าง ความรู้สึกสนุก พอถูกแล้วจะได้เลี้ยงเขาบ้าง เหตุผลจากลูกน้อง...” (จอย. สัมภาษณ์, 5 พฤษภาคม 2560)

“...ตอนนั้นลงของขาย อายุประมาณ 40 กว่า ก่อนหน้านั้นเล่นหวยไม่เป็น เห็นเอาแปะถูกเยอะ แล้วคนข้างบ้านเขาขาย พวกเจ๊ขาย จริงๆ เขาไม่ได้ชวนจริงจังอะไรหรอก เราอยากจะทำก็ซื้อ เขาคุยกันว่าอาจารย์นั้นได้มา ไม่ลองเล่นหรือเขาให้เลขเด็ดมานะ เขาถูกกันหลายงวดนะ...” (จ่า. สัมภาษณ์, 13 พฤษภาคม 2560)

“...วันนั้นมีคนมาเร่ขายถึงบ้าน ถามว่าเจ้ไม่ซื้อบ้างหรอ ชักหน่อยซิ อุดหนุนชักหน่อยซิ เพื่อนชวน ลอดเตอริมาแล้วหน้าบ้าน เห็นเพื่อนๆ ซื้อมันก็ซื้อตามเขา อย่างน้อยๆ ก็ 5 หรือ 6 ใบ...” (ทิพย์. สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2560)

การให้ความหมายต่อการเล่นหวย

จากประสบการณ์การซื้อหวยครั้งแรก หรือแม้แต่คนที่ไม่เคยซื้อหวยเลยก็ตาม ต่างก็รับรู้ว่าการซื้อหวยเป็นการเสี่ยงโชค โอกาสที่จะเสียเงินให้กับรัฐหรือเจ้ามือหวยได้มีมากกว่า แต่ก็ไม่ได้ทำให้ล้มเลิกความตั้งใจที่จะซื้อในครั้งต่อไปหรือเมื่อมีโอกาส ดูเหมือนว่าทุกคนยังคงพร้อมที่จะเสี่ยงโชคจากตัวเลขกันไป แต่แต่ละคนต่างให้ความหมายต่อการเล่นหวยที่ต่างกันไป

“...โอกาสใครจะบ้างถูก 6 ตัวไม่มีทาง ซื้อมันตลอดมาตั้งกี่ปี ไม่ได้ซื้อทุกงวด หลังๆ มานี้ก็ซื้อเดือนละ 2 งวดก็ 4 ใบ 4 ใบ 1 ปี ก็ 48 ใบเข้าไปละ ผลๆ อาจจะถึง 1,000 ใบด้วยซ้ำ เพราะมันก็ปีแล้วก็จำไม่ได้... ไม่ถูกก็เอาใหม่ ใครมันจะมีโชคไปทุกเดือนๆ สุดท้ายก็กลับมาค่าเดิมซ้ำๆ ถูกก็ได้ ไม่ถูกก็ได้ ไม่ได้ถือว่าเป็นเงินมากมายอะไรต่อเดือน...” (อุ. สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2560)

“...ก็เชื่อว่าจะมีโชคกับเขาบ้าง ซื้อมันติดกระเป๋ไว้ให้มีลุ้นรางวัล 1 ใบ ติดกระเป๋าไว้งวดละเลข คนเรามีโชคอยู่แล้วทุกคน แต่บางโอกาสก็มีโชค บางโอกาสก็ไม่มีโชค ถ้าไม่ซื้อบ้างก็จะมีรู้ว่าโชคไปตกที่ไหนอย่างไร งวดหนึ่งครั้งเดือน 15 วันอาจจะจะมีโชค เป็นวันของเรา คนอื่นอาจจะจะมีโชคด้านอื่น เช่น หัวหน้ามอบหมายงานเป็นพิเศษ ฯลฯ แต่เราอยู่บ้านเฉยๆ...” (โอ. สัมภาษณ์, 17 กรกฎาคม 2560)

“...คิดว่าอาจจะจะมีโชค แต่ยังไม่ถึงเวลา คิดว่าน่าจะมีซักครั้ง โชคน่าจะเป็นของเรา อย่างตามข่าวที่หวยออก 116 คนแก่อายุ 80 กว่า เขาซื้อทิ้งไว้ งวดนี้จึงหะคนขายหยิบมาให้ เหลือใบสุดท้าย ได้ 6 ล้าน ถือเป็นโชคของเค้า กว่าที่จะถึง 80 เขาซื้อมาตั้งแต่สาว แค่หวังอยากมีเงิน ซักวันคงเป็นของเราเป็นคนชอบทำบุญ อาจจะมีโอกาสเข้ามาบ้าง กำลังรอซื้อทิ้งไว้ โอกาสถูกมันก็ไม่ค่อย โอกาสถูกยากมาก แต่หวังอยู่ แค่หวัง ซื้อมันทิ้งไว้...” (โหน่ง. สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2560)

“...มาขอพรจากที่นี้บ่อย แม้ไม่ถูกรางวัลก็ยังคงมาขอพรเรื่อยๆ ทุกงวด ไม่รู้จะทำอะไร ยังหวังอยู่ ทุกคนมีความหวังทำอะไรไม่ได้ ส่วนใหญ่คนมาที่นี่มีทุกข์ทั้งนั้นแหละ คนมีทุกข์ไม่อย่างนั้นก็ไม่มา...” (เข้ม. สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2560)

“...หวังอยากถูกรางวัลและอยากปลดหนี้ นับวันต่างคนต่างแก่ อยากสบายตอนแก่ หากไม่มีหนี้เราก็คงอยู่ได้...” (ยม. สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2560)

“...ก็เพราะทนายถูก แล้วมันสะใจ เข้าใจหรือเปล่า มันสะใจ งวดนี้ทนายถูก ก็ดีใจ ถ้าถูกแล้วจะเคยตัว ทนายถูก ถูกซื้อถูก ถูกมากก็ดี แต่บอกตรงๆ ไม่ให้กินข้าวก็ได้แต่ไม่ให้ซื้อหวยใจจะขาดซื้อแล้วมันก็ถูก ดีใจและดีใจ ซื้อเยอะขึ้น ตัวนี้ชอบมากก็ซื้อมาก หากงวดนี้ถูกรางวัลหน้าเยอะหน่อย หากไม่ถูกรางวัลหน้าก็ซื้อน้อยหน่อย...” (จำ. สัมภาษณ์, 13 พฤษภาคม 2560)

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่า เงื่อนไขที่ทำให้เริ่มเข้าสู่โลกของคนเล่นหวยคือการที่พบว่ามีการขายทางสังคมสิ่งแวดล้อมรอบตัว หรือมีคนในครอบครัวหรือคนรู้จักเล่นหวย ซึ่งเป็นช่องทางที่สามารถเข้าถึงได้คือสามารถเลือกซื้อหวยได้ จึงทำให้มีประสบการณ์ซื้อหวยเป็นครั้งแรกและครั้งต่อมา ซึ่งแต่ละบุคคลต่างก็ให้ความหมายต่อการเล่นหวยแตกต่างกันไป แต่ส่วนใหญ่แล้ว *หวยคือความหวังและการเสี่ยงโชค*

2. เรียนรู้วิธีการเล่นหวย

เมื่อเข้าสู่โลกของหวยในขั้นตอนที่ 1 แล้ว หมายความว่าผู้นั้นตัดสินใจจะอยู่โลกของคนเล่นหวยต่อไป จำเป็นต้องเรียนรู้กฎกติกาการเล่นหวยแต่ละประเภทดังที่ได้กล่าวไปในบทที่ 5 ในหัวข้อสลากกินแบ่งรัฐบาล และ หวยใต้ดิน ซึ่งคนๆ หนึ่งจำเป็นที่จะต้องรู้ทั้งสองประเภท เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการเลือกซื้อหวยประเภทใดประเภทหนึ่ง แต่ส่วนใหญ่แล้วนิยมซื้อควบคู่กันทั้งสองประเภท นอกจากนี้ยังต้องเรียนรู้วิธีการเสาะแสวงหาเลขเด็ดเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกในลำดับถัดไป ซึ่งไม่ว่าจะซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือหวยใต้ดินก็ตาม คนเล่นหวยเหล่านี้มีวิธีการที่สามารถใช้ร่วมกันได้

เรียนรู้การเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาล

ผู้ที่นิยมซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือลอตเตอรี่ บางครั้งก็จะเรียกกันสั้นๆ ว่าหวยรัฐ โดยไม่ซื้อหวยใต้ดินเลยนั้นจะให้เหตุผลเชิงกฎหมาย ศีลธรรมและความเสี่ยงในการซื้อเป็นหลัก

“...ซื้อลอตเตอรี่มันถือว่าถูกกฎหมาย แต่ว่าเกิดฝากบ้ำซื้อหวยนี้ ก็น่าจะมีผิดมั้ง มันถือเป็นการพนัน...ไม่กลับไปเล่นใต้ดินเพราะใต้ดินถือเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายไปแล้ว สมมติจับได้ขึ้นมาคุมมัยละกับการเล่น สมมติเล่นแค่ 100 นึง แล้วเจ้ามือมานั่งถูกจับ เออ ก็ผู้เล่นรัฐบาล 80 บาทสบายใจ ซื้อที่ไหนก็ได้ เพราะว่าไม่ใช่คอบวยไม่ได้จริงจางขนาดนั้น ตอนนี้อยู่ที่ซื้อลอตเตอรี่ เพราะเราหาง่าย ซื้อเองเมื่อไรก็ได้ แต่ถ้าหวยใต้ดินก็ไม่รู้ว่า ซื้อจริงไหม จดถูกไหม หรือบางทีอาจจะยกขึ้นมาเป็นทรัพย์สินของเขาเองหรือเปล่า ถ้าเกิดถูกขึ้นมาเอาดั่งกับใครละ...”
(อ. สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2560)

“...ไม่ต้องอธิบายอะไรมากเลย ถูกกฎหมายสำคัญว่าผิดกฎหมาย นอกจากตัวกฎหมายแล้วจะต้องเจอกับคนที่ผิดกฎหมาย แล้วก็มีความเสี่ยงหลายอย่าง ลอตเตอรี่ซื้อมาแล้วลุ้นรางวัลก็จบ อันนั้น (หวยใต้ดิน) ต้องไปลุ้นกับเจ้ามืออีก บางเจ้าบอกว่าไม่ได้ส่งให้เจ้ามือ ถามว่าเงินพวกนั้นไปไหนก็เข้ากระเป๋าเจ้ามือ แต่ซื้อลอตเตอรี่ก็เคยเห็นในทีวีอยู่ว่าโรงพยาบาลนี้ได้รับเงินบริจาคจากสำนักงานสลากฯ เหมือนเอาเงินรวมไว้ที่รัฐ ใครมีโชคก็เอารางวัลไป ใครไม่มีโชค เงินที่เสียไปก็ไม่เสียตาย...” (อ. สัมภาษณ์, 17 กรกฎาคม 2560)

ส่วนการเรียนรู้การเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้นไม่ยาก ไม่ซับซ้อน เพราะมีรูปแบบการเล่นไม่มาก ลงทุน 80 บาทต่อสลากกินแบ่งรัฐบาล 1 ใบจากนั้นก็ลุ้นว่าจะถูกรางวัลหรือไม่ อย่างไรก็ตามพวกเขาต้องอาศัยเทคนิคในการเลือกซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อไม่ให้รู้สึกว่าคุณเสียเปรียบจากราคาขายที่แพงกว่าปกติ

“...ถ้าพวกตาดีมาถามเนีย 90 ไม่เอา ไม่ซื้อ ตะก่อนซื้อเพราะมันไม่มีเรื่องเข้ม้งวดเรื่องพวกนี้ไง แล้วเราก็โอเค เข้าใจว่าคุณรับมาแพง รับมา 85 แล้วเจ๊บางคน ต่อให้รัฐบาลประกาศ 80 ก็เหอะ แต่เชื่อว่าคนมันขาย 90 เพราะมันรับมาแพงกว่านั้น แต่อย่างที่เราเลือกไป เจ้าอื่นก็ได้ ที่มันราคา 80 บาท ที่มันปะหน้าแฉง ก็อย่างพวกที่เดินเลขพวกนี้ น้อยรายที่จะเจอ 80 เพราะมันก็คิดค่าเดินทางปะละ เดินขายนะ ก็มีบวกค่าเดินทาง ค่าเหนื่อย ค่าอะไรให้มะ แต่คุณขาย 90 เราก็ไม่ซื้อ เพราะว่าเดี๋ยวนี้คนขายกันเยอะ ก็ทางเลือกมากขึ้น ก็เลยซื้ออย่างนั้นดีกว่า...”

“...ซื้อเป็นใบๆ ถ้าคุณมาราคาโดดสูงเวอร์ไปไรเงี้ย ก็ไม่เอา ก็ไม่เล่นก็ได้ หรือไปดูเลขอื่นก็ได้ เพราะบางทีบางเจ้าใช้ว่าเลขเด็ดทุกคนทุกเจ้าจะเหมือนกัน อย่างร้านนี้ขายเราได้ 80 - 85 กับอีกร้านหนึ่ง 95-100 ด้วยเลขที่เหมือนกัน เราไม่แน่ใจก็ไปเจ้าอื่น เพราะเราไม่ได้ผูกกับเจ้าไหน เรามองว่ามันมีให้เลือกเยอะ ส่วนที่เราซื้อ ก็จะซื้อช่วงต้นเดือน คือต้นงวด เรียกต้นงวดดีกว่า เพราะมันหาง่ายกว่า และซื้อเลือกเยอะ ไม่ต้องเดินหา หาเสร็จแล้วคือจบ ไม่มานั่งหาต่อ อย่างง่าย ๆ อย่างผ่านงวดใหม่มา 3 วัน 5 วันประมาณนี้ ก็ไปหาเลขตัวเองแล้วว่ามีมัย บางร้านยังไม่ได้ไปรับมา หรือมาแล้วแต่มีไม่เยอะ มันก็มีข้อเสียให้เลือกเยอะ ไม่ต้องมานั่งเดินหา ไม่มีเจ้า ก. ก็ไปหาเจ้า ข. ก็ไม่ไปนั่งตามหา ถ้าไม่ได้ก็ ข้าฯ ไม่ได้เล่นกับมันอะไรมากมาย...” (อ. สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2560)

“...ก่อนหน้านั้นขึ้นถึง 110 บาท ไม่อยากอุดหนุน ใจไม่เชียร์ แต่ตอนนี้เกือบทุกแผงก็ยังราคา นั้นอยู่คือเกิน 100 ไปเยอะ อย่างเจ้าที่วัดขายกัน 110 เพราะว่าเขามาเอาเลข แต่ละที่ขายไม่เท่ากัน ที่เคยเจอแพงสุด 110 หรือหากซื้อจากร้านมาส่งถึงบ้านและรู้ว่าเราตามหาเลขอะไร ราคา ก็จะขึ้นไป 120 เพราะว่าตามมาส่ง...” (อ. สัมภาษณ์, 17 กรกฎาคม 2560)

แต่ในบางกรณีการที่สลากกินแบ่งรัฐบาลมีราคาสูงกว่าปกติก็อาจยอมรับได้ หากเป็นการซื้อจากผู้ขายที่เป็นคนพิการ รวมถึงการซื้อสลากเป็นชุด

“...บางที่ซื้อไปเพราะสงสารก็มี คนตาบอด หยิบให้ใบหนึ่งแล้วกัน ให้คนตาบอดเลือกให้ แกก็หยิบไป แล้วแต่ว่าจะหยิบใบไหนออกมา คนตาบอด คนพิการ ก็จะบอกหยิบให้หน่อยแล้วกัน ใบหนึ่งอะไรก็ได้ อยากซื้อ อยากช่วยเค้า ส่วนต่างมันมี ก็ถือว่าทำบุญให้กับคนพิการ แต่ถ้ากับคนปกติก็อย่าหวังเลย ไม่ทำ ซื้อราคาปกติเท่านั้น แล้วก็ไม่ได้แบบว่าไปซื้อเพราะ motto หรือคำขวัญของสลากกินแบ่งฯ ที่ว่า เอาภาษีมาช่วยสังคม ไม่ถึงขนาดนั้น ถ้าคนจริงจังอาจจะคิด แต่เราไม่จริงจัง...”

“...เลขชุดขายแพงกว่าเลขปลีก เลขปลีกใบละ 80 บาท เลขชุด 3 ใบ ที่เคยซื้อสูงสุด 3 ใบ 300 ก็ตกใบละร้อย ก็พอเข้าใจได้เพราะคนขายเค้ารวมเอามาจากหลายเล่ม หลายแหล่งรวมกัน...” (อ. สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2560)

เรียนรู้การเล่นหอยไต้ดิน

ผู้ที่นิยมเล่นหอยไต้ดิน มักให้เหตุผลว่าสามารถหาซื้อได้ในราคาซื้อที่ถูกกว่าสลากกินแบ่งรัฐบาล ในจำนวนเงินที่เท่ากันสามารถเล่นได้หลายตัวกว่า ผลตอบแทนที่สูงกว่า และมีโอกาสถูกรางวัลมากกว่า อย่างไรก็ตามผู้นิยมเล่นหอยไต้ดินต้องเรียนรู้วิธีการเล่น วิธีการแทงที่มีหลากหลายกว่าสลากกินแบ่งรัฐบาล

“...เพื่อนชวน ตอนแรกก็ไม่กล้าซื้อไต้ดิน กลัว ตอนนั้นซื้อรัฐบาล พอหอยออกเลขมันกลับตำแหน่ง ก็เลยลองซื้อไต้ดินกลับเลขไปกลับเลขมา เห็นเพื่อนๆ กันแถวนี้ที่เขาเล่นกัน คอยกัน เขาก็แนะนำว่าต้องทำอย่างนั้นอย่างนี้ พอเสร็จเพื่อนก็ถามว่าฝากซื้อเลขมั้ย เราก็บอกให้ซื้อให้ด้วย เริ่มจาก 5 บาท 10 สูงสุดตัวละบาท...” (ทิพย์. สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2560)

“...เริ่มจากที่ไม่เป็นเลย ได้ยินเขาพูดกัน มาในสิ่งที่ไม่เคยมาก่อน เรียนรู้จากพนักงานว่าเขาเล่นอะไรกัน เขาเล่นกันแรงนะ 3 ตัว เราคิดว่าโอกาสถูกน้อยไป น้อยมาก เขابอกว่าไม่ใช่อย่างนั้น มีทั้งได้ด เต็ง อย่างแทง 325 อาจะออก 253 เป็นอย่างนี้ก็ได้ แบบนี้เราเขียนไม่เป็น เขابอกว่าเขียนตรง เช่น เล่น 623 เขียน 20 บาท หากบอกว่าได้ด คุณ 30 ข้างหลัง ข้างล่าง เขียนชื่อ... สด แล้วก็ส่งได้เลย... ส่วนใหญ่ไม่ค่อยเล่น 3 ตัวเพราะว่าโอกาสถูกยาก ก็รู้แหละว่าหากถูก 3 ตัว ผลตอบแทนได้มากกว่า 1 บาทได้ 650 บาท เยอะกว่าเยอะมาก แต่ชอบเล่นแค่ 2 ตัวเพราะว่ามีเปอร์เซ็นต์ถูกมากกว่า...” (จอย. สัมภาษณ์, 5 พฤษภาคม 2560)

“...ลอตเตอรี่ได้ลุ้นรางวัลใหญ่ เป็นความฝันของคนจน เพื่อฟลุ๊คได้รางวัลใหญ่ แต่โอกาสถูกน้อย ส่วนไต้ดินพอได้ถูก 2 ตัว 3 ตัว ได้ง่ายหน่อย เพราะไต้ดินมีกลับด้วย...” (ทิพย์. สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2560)

“... เหตุผลคือถูกแล้วได้เงินเยอะกว่า มีดั่งค์น้อยก็เล่นได้ ได้มากกว่าซื้อลอตเตอรี่ ลอตเตอรี่ถ้าถูกรางวัล (เลขท้ายสองตัว) ได้ 2,000 อย่างไต้ดินถ้าถูก 10 บาทหรือ 20 บาทได้ตั้ง 1,300 ซื้อลอตเตอรี่ 100 นึงถึงได้ 2,000 แต่คนชอบเล่นไต้ดินมากกว่าอย่าง 20*20 (จ่ายแค่ 40 บาท) ทั้งตรงและโหดเขาก็ได้เป็นหมื่น...” (ยม. สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2560)

เรียนรู้วิธีการหาเลขเด็ด

คนเล่นหวยไม่ว่าจะซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือหวยใต้ดิน เล่นเป็นบางงวด หรือเล่นเป็นนิสัย แต่เมื่อเข้าสู่โลกของคนเล่นหวย แล้วขั้นตอนต่อไปคือ การแสวงหาเลขเด็ดทุกงวดในรอบ 15 วัน เขาเหล่านั้นจำเป็นต้องหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งเลขเด็ด เลขดัง เพื่อนำมาตัดสินใจเลือกซื้อ ซึ่งแหล่งข้อมูลนั้นมีหลากหลายให้เลือกตามความถนัดและความชอบของแต่ละบุคคลแต่ละคนไม่ได้จำกัดแค่ช่องทางเดียว จำเป็นต้องอาศัยหลายๆ ช่องทาง โดยเชื่อว่าจะเพิ่มโอกาสให้ถูกรางวัลมากขึ้น การแสวงหาเลขเด็ดมีหลากหลายวิธีมาก แต่ในงานวิจัยนี้ทำการรวบรวมวิธีการที่เป็นที่นิยมเท่านั้น ดังนี้

เหตุการณ์สำคัญและของสำคัญในชีวิต

คนเล่นหวยสามารถนำเหตุการณ์สำคัญ ๆ ในชีวิตของเขา เช่น ขึ้นบ้านใหม่ ซื้อรถใหม่ คลอดลูก งานบวช งานศพ อุบัติเหตุ ฯลฯ นำมาใช้ในการหาเลขเด็ด นอกจากนั้นยังหาได้ได้จากวัตถุลี้ลับของรอบๆ ตัวอีกด้วย เช่น เลขบัตรประจำตัวประชาชน เลขหนังสือเดินทาง ทะเบียนรถ เลขที่บ้าน เลขหมายเลขโทรศัพท์มือถือ ตลอดจนวันเกิด อายุ ปีเกิดของตนเองหรือของบิดามารดา เป็นต้น วิธีการนี้เป็นที่นิยมทั้งคนเล่นหวยมือใหม่ และคนที่เล่นมานาน เพราะสามารถแปรเลขได้จากเหตุการณ์รอบๆ ตัวได้ไม่ยาก

“...ซื้อลอตเตอรี่มานานแล้ว แต่เพิ่งเล่นหวยใต้ดินประมาณ 2 ปีนี้เอง เมื่อก่อนทำงานออฟฟิศเค้าห้ามเล่นหวยใต้ดิน ก่อนหน้านั้นที่ซื้อลอตเตอรี่ซื้อเสี่ยงไ้ ก็ไม่รู้จะขอพรจากไหน เราก็ซื้อตามความรู้สึกของเรา ตามบัตรประชาชน บ้านเลขที่ แล้วก็อายุ ปี พ.ศ. เกิด เมื่อก่อนจะเล่นแบบนี้...” (ปึก. สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2560)

“...อย่างของเราหลักๆ คือเราเฝ้าเลขประจำ เช่น เลขที่บ้าน เลขเบอร์โทรศัพท์ อย่างที่ผ่านๆ มา ก็จะมีถูกเช่น เลขที่บ้าน บ้านเก่า บ้านใหม่ อายุพี่ชายที่เสียไปแล้ว ที่ถูกนะ แคนั้นจริงๆ เรามีเลขส่วนตัวของเรา เรามีเลขเฝ้า เราไม่หวังเลขฟลุ๊ค เลขฟลุ๊คคือเลขที่มาจากคนอื่นๆ ให้มาหรือเลขที่เค้าโพสกัน เรามีเลขส่วนตัวของเราอยู่แล้ว งวดนี้อยากซื้อเลขมือถือก็ซื้อ จะเอาเลขไหนของมือถือมาเล่นก็ได้ ส่วนใหญ่ที่เล่นก็จะเป็นท้ายๆ ของมือถือ เลขท้ายมือถือตัวเอง เลขที่บ้าน อายุพี่ชาย เพราะพี่ชายเราเสียไปแล้วไง เล่นเลขอายุพี่ชายที่เสีย วันที่เสีย ซึ่งก็จะเล่นเลขเฝ้าของเราอยู่แล้ว...” (อุ. สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2560)

เลขดังประจำปี เลขมหามงคล

อาศัยวันสำคัญต่างๆ ในรอบปีมาเป็นแนวทางในการเลือกซื้อเลข หากช่วงระยะเวลาออกหวยงวดถัดไปตรงกับวันสำคัญใด คนเล่นหวยจะนำ “ชุดตัวเลข” ที่ตรงกับวันสำคัญนั้นเป็นแนวทางในการซื้อเลข นอกจากนั้นคนเล่นหวยยังนิยมเล่น “เลขมหามงคล” โดยจะมีความเกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ วันมหาราชของค์ต่างๆ วันสวรรคต วันประสูติ วันพระราชสมภพ พระชันษา ของพระมหากษัตริย์ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์องค์ต่างๆ เช่น

“...ในหลวงรัชกาล 9 สวรรคตวันที่ 13 เขาก็แห่ไปซื้อ 13 ก็ออก เลข ร.9 ร.10 วันเกิดพระเทพวันเกิดพระบรมฯ มันก็ออก...” (ว้าว.สัมภาษณ์, 19 พฤษภาคม 2560)

“...เลขที่เกี่ยวกับสวรรคตทั้งหมด ที่ออกๆมา ที่แพร่หลายทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นวันเดือนปีเกิด อายุ เวลา ที่เกี่ยวกับพระองค์ เราไม่เล่น ไม่เอา เพราะว่าการสวรรคต คุณเอาเลขทั้งหมดมาเปิดเผย หากเราถูกคงดีใจเพราะได้เงิน แต่อีกใจเอ้ยท่านสวรรคต ของในหลวง เราไม่เอาเลย ไม่ว่าจะเป็นเลขรถ เลขห้อง เอามาโพสต์กันตามออนไลน์ต่างๆ เราไม่เอาแล้วก็ได้ใครถามเราก็บอกว่าไม่เล่น เอามาเสนอเรา เราก็บอกไม่เล่น เราไม่อยากมีโชคมีลาภจากเรื่องตรงนี้ เพราะว่ามันคือเรื่องเศร้าอะ แล้วคุณเอาเลขท่านพวกนี้มาเล่น เราไม่รู้นะ ส่วนตัวเรามองแบบนั้น คนอื่นคิดยังไงเราไม่รู้...” (อู. สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2560)

ตัวอย่างเลขดังประจำปี

เดือนมกราคม	วันครูแห่งชาติ วันเด็กแห่งชาติ วันกองทัพไทย
เดือนกุมภาพันธ์	วันวาเลนไทน์ วันมาฆบูชา
เดือนมีนาคม	วันตรุษจีน วันแห่งชัยชนะของท้าวสุรนารี (วันย่าโม)
เดือนเมษายน	วันจักรี วันพระราชสมภพ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ วันสงกรานต์

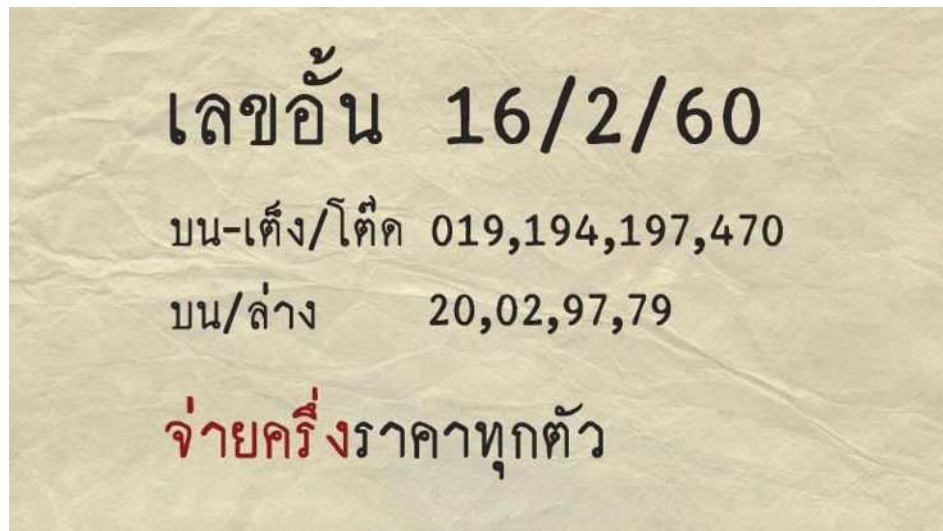
เดือนพฤษภาคม	วันแรงงาน วันฉัตรมงคล วันพืชมงคล วันวิสาขบูชา
เดือนมิถุนายน	วันเสด็จสวรรคตของพุ่มพวง ดวงจันทร์ วันสุนทรภู่ วันเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตย วันประสูติสมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ 20
เดือนกรกฎาคม	วันพระราชสมภพสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
เดือนสิงหาคม	วันเฉลิมพระชนพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ วันสารทจีน
เดือนกันยายน	วันสืบ นาคะเสถียร เทศกาลกินเจ วันเครื่องบินชนตึกเวิร์ลเทรดเซ็นเตอร์ สหรัฐอเมริกา
เดือนตุลาคม	วันปิยมหาราช วันตำรวจ วันออกพรรษา วันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
เดือนธันวาคม	วันรัฐธรรมนูญ วันเฉลิมพระชนพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 วันสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

เลขมงคล สมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ 20

เมื่อคราวที่สมเด็จพระมหาหมื่นวงศ์ (อัมพร อมฺพโร) ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าแต่งตั้งขึ้นเป็นสมเด็จพระสังฆราชองค์ใหม่ ทำให้เกิดเลขเด็ด เลขดังขึ้นมาจำนวนหนึ่งอันมีที่มาจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวท่าน ดังนี้ เป็นสมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ 20, วันสถาปนา 12 กุมภาพันธ์, เกิด 26 มิถุนายน พ.ศ.2470, อายุ 89 ปี 68 พรรษา, ทะเบียนรถประจำตำแหน่ง ร.ย.ล.0197

เลขเด็ดเลขดังประจำงวดวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2560 ได้แก่ 20, 12 ทำให้สลากกินแบ่งรัฐบาลที่มีหมายเลขดังกล่าวถูกกว้านซื้อจนเกลี้ยงแผง บางส่วนหันไปเล่นใต้ดิน แต่เจ้ามือเกือบทั้งประเทศกลับ “อั้น” ไม่ยอมรับแทงหรือรับแทงแต่จ่ายแค่ครึ่งเดียวหากถูกรางวัล ได้แก่เลข 019 - 194 - 197 - 470 - 20 - 02 - 97 - 79

(www.ที่สุดในโลก.com/เลขอัน-16260.html)

หอยหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์ เป็นแหล่งหนึ่งที่นำเสนอ “เลขเด่น” ซึ่งคนเล่นหอยก็ตั้งตารอลุ้นเลขเด่นในแต่ละงวด รู้จักกันในชื่อหอยหนังสือพิมพ์ โดยประชาชนทั่วไปให้ความสนใจหรือติดตามหอยไทยรัฐกันมากที่สุด รองลงมาคือหอยเดลินิวส์ หอยบ้านเมือง หอยบางกอกทูเดย์ และมหาทักษา ตามลำดับ (Youtube / เลขเด็ด มาแล้วจ้า <https://www.youtube.com/watch?v=x696jWb12V4>)

ไทยรัฐ
งวด 30 ธันวาคม 2559

		3
0	8	7
		9

ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เดลินิวส์
งวด 30 ธันวาคม 2559

6*		3
0	7*	4
8		1

ที่มา : หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

บ้านเมือง
... ..

งวด 30 ธันวาคม 2559

6 862
86 62 16 64 36
8
81 28 84 78 83

ที่มา : หนังสือพิมพ์บ้านเมือง

บางกอกทูเดย์

งวด 30 ธันวาคม 2559

6	9	2
5	0	6
3	7	

ที่มา : หนังสือพิมพ์บางกอกทูเดย์

ในแต่ละงวดการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล หวยหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับก็ให้เลขเด่น เลขเด็ดต่างกันไป คนเล่นหวยอาจใช้เลขใดเลขหนึ่งจากหวยหนังสือพิมพ์มาใช้เป็นแนวทาง ส่วนใหญ่จะเลือกเลขที่ชอบขึ้นมา 2 – 3 ตัว แล้วนำเลขที่ชอบนั้นมาชนกัน เป็นชุดเลข 2 ตัวบ้าง 3 ตัวบ้างขึ้นอยู่กับความชอบในการซื้อ

“..ดูแต่ไทยรัฐ ส่วนเดลินิวส์เมื่อก่อนก็ชอบดู แต่เป็นดอกจันทน์ไว้ ชอบของไทยรัฐมากกว่า เพราะโอกาสเข้าบ่อย งวดที่แล้วมี 54 16 เลขมีโอกาสมากกว่า เราก็สลับเอาหา ได้เลขมา 5 ตัวก็จับมาโยงเอาทั้ง 5 ตัว เพราะว่าเลขไม่เยอะ หากไปพึ่งเจ้าอื่นเยอะๆ ตาย...” (จำ. สัมภาษณ์, 13 พฤษภาคม 2560)

หวยของ อาจารย์สำนักต่างๆ

เลขเด็ดจากหวยของ ถือเป็นแหล่งยอดนิยมแหล่งหนึ่ง พบได้ง่ายตามแผงขายสลากกินแบ่งรัฐบาลทั่วไป มีหลากหลายสำนักให้เลือกซื้อหา มีขนาดเท่ากับกระดาษ A4 ภายในจะมีชุดตัวเลขจำนวนหนึ่ง บางสำนักอาจให้ 2 ตัวหรือ 3 ตัวเน้นๆ เพื่อนำไปซื้อตามนั้นได้เลย ราคาจำหน่ายหวยของอยู่ที่แผ่นละ 10 – 20 บาท ปัจจุบันมีผู้รวบรวมหวยของแล้วโพสต์ตามโซเชียลมีเดียต่างๆ

“...เราก็ตามดู พอหวยออกจะต้องมาตามว่าเลขที่อาจารย์นั้นให้ เข้ามัย อาจารย์คนนี้ไม่เข้าแรกๆ ก็เข้าบ่อย ก็มาดูอย่างนี้ อย่าง “หวยเต่า” ช้างบน มี 53 ออกข้างล่าง 35 สลับกัน อย่างนี้

ใกล้เคียง ไม่ออกกลางก็ออกบน คนที่เล่นก็เอาจับบนจับล่าง อย่าง “หลวงพ่อกปากแดง” เดี่ยวนี้ ไม่เข้าเลย เขาหาเลขส่วนน้อย อาจารย์ไหน สำนักไหนให้เลขเยอะเกินเราก็ไม่เล่น บางทีให้ ล่างก็ขึ้นบนแล้วแต่คนถนัด จะต้องรู้ว่าตัวไหนเข้าบ่อย...”

“...ดูตัวเลขว่าชอบหรือไม่หากไม่ชอบก็เล่นตัวเดียว เล่นหอยวิ่งได้น้อยหน่อย งวดนี้ให้ 0 แต่ไม่ รู้ว่า 0 อะไร ตัวของ “นกตาทิพย์” เขาแนะนำอย่างนี้แต่ 0 อะไรไม่รู้แต่เขามั่นใจว่ามาแน่ เรา เชื่อหรือไม่เชื่อ เราเชื่อได้แต่อย่าหลง “ปิ่นเพชร” เขาให้น้อยเพราะว่าเขาให้แบบมั่นใจ เขาให้ แค่นี้เราก็มาจับดูว่าให้อะไร งวดที่แล้ว “โดนดทอง” ให้ 53 แต่ออก 35 เราก็ดูว่าอาจารย์ไหน เราชอบมั๊ย “น้องใหม่” เข้าครั้งเดียว เราก็ดู...”

“...สำนักไหนเราไม่เกี่ยว เราดูหลายๆ เจ้าและเอาเลขหลายๆ สำนักมาเทียบ “ตาทิพย์” ให้เป็น หอยวิ่ง บางทีเขาให้ข้างบนแต่ออกข้างล่าง แต่ก็มีคนถูก ถูกบ่อยแต่เข้าตัวเดียว เป็นเจ้าพ่อ หอยวิ่ง...” (จำ. สัมภาษณ์, 13 พฤษภาคม 2560)

แหล่งเลขเด็ดเลขดังนี้ ออกไปทางลิ้นใต้ ไสยศาสตร์ ที่ยากจะพิสูจน์ได้ มีชื่อเรียกได้หลายชื่อ ใกล้เคียงกัน คือ หวยขันน้ำมนต์ หวยอ่างน้ำมนต์ หวยโองน้ำมนต์ โดยแหล่งที่มีความเคลื่อนไหว ออกมาให้คนเล่นหวยได้ติดตามบ่อยๆ อาทิ อ่างน้ำมนต์วัดสว่างอารมณ์ ขันน้ำมนต์กุมารพลาณินล วัดบุญญารักษ์ เป็นต้น

หวนนายกรัฐมนตรื

นายกรัฐมนตรืเป็นบุคคลที่คอหวนนิยมติดตามข่าวสารเพื่อค้นหาเลขเด็ดมากที่สุด โดยเฉพาะการติดตามหมายเลขทะเบียนรถที่นายกรัฐมนตรืใช้ในการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ยังสถานที่ต่างๆ ทั้งนี้ในยุคที่นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรเป็นนายกรัฐมนตรื เป็นช่วงที่ผลการออกรางวัลไปตรงกับทะเบียนรถทั้งรถประจำตำแหน่งและรถส่วนตัว ซึ่งเกิดขึ้นหลายครั้งจนผิดสังเกต (ธีระพร วีระถาวร) กระทั่งเกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์กันไปว่าเป็นหวนล๊อค ดังนี้

งวดวันที่ 16 สิงหาคม 2554 รางวัลเลขท้าย 2 ตัว (ล่าง) ออกหมายเลข 62 ซึ่งตรงกับทะเบียนรถตู้โฟล์คสวาเก้นที่เป็นรถประจำตำแหน่ง หมายเลข 01662 กรุงเทพมหานคร

งวดวันที่ 1 กันยายน 2554 รางวัลที่ 1 ออกหมายเลข 724533 ซึ่งมีเลขท้ายสามตัว (บน) ตรงกับรถตำรวจติดตามทะเบียน ฏก 4533 และเลขท้ายสองตัว (บน) ตรงกับทะเบียนของรถตู้โฟล์คสวาเก้นของนายกรัฐมนตรืซึ่งมีหมายเลข ฮน 333 กรุงเทพมหานคร

งวดวันที่ 16 กันยายน 2554 รางวัลที่ 1 ออกหมายเลข 731198 ซึ่งมีเลขท้ายสองตัว (บน) ตรงกับเลขท้ายสองตัวของทะเบียนรถตู้คันแรกของนายกรัฐมนตรืที่เคยใช้หาเสียง ส่วนรางวัลเลขท้าย 2 ตัว (ล่าง) ออก 28 ซึ่งตรงกับลำดับการเป็นนายกรัฐมนตรืคนที่ 28 ของนายกรัฐมนตรืคนปัจจุบัน

งวดวันที่ 16 พฤศจิกายน 2554 รางวัลที่ 1 ออกหมายเลข 997777 ซึ่งมีเลขท้ายสามตัว (บน) ตรงกับทะเบียนของรถรับส่งลูกชายของนายกรัฐมนตรื ซึ่งมีหมายเลข วจ 777 และรางวัลเลขท้าย 2

ตัว (ล่าง) ออก 57 ตรงกับเลขท้ายสองตัวของทะเบียนรถเมล์ที่นายกรัฐมนตรีนั่งไปช่วยน้ำท่วมซึ่งมีหมายเลข 12-0757 กรุงเทพมหานคร

งวดวันที่ 16 สิงหาคม 2555 รางวัลที่ 1 ออกหมายเลข 683877 ซึ่งเลขท้ายสองตัว (บน) ตรงกับทะเบียนรถตู้โฟล์คสวาเก้นที่หมายเลข กธ 77 เชียงใหม่ รถคันนี้เป็นรถที่นายกรัฐมนตรีใช้เดินทางไปเปิดงานยกระดับคุณภาพชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2555

งวดวันที่ 16 ธันวาคม 2555 รางวัลที่ 1 ออกหมายเลข 529524 ซึ่งมีเลขท้ายสองตัว (บน) ตรงกับเลขท้ายสองตัวของทะเบียนรถตู้โฟล์คสวาเก้น หมายเลข ฮภ 2924 กรุงเทพมหานคร

งวดวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2556 รางวัลที่ 1 ออกหมายเลข 565566 และรางวัลเลขท้าย 2 ตัว (ล่าง) ออกหมายเลข 66 ซึ่งตรงกับเลขท้ายสองตัวของทะเบียนรถยนต์ นข 666 ขณะลงพื้นที่ปฏิบัติภารกิจที่จังหวัดอุดรธานี

มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าคอหอยเริ่มติดตามข่าวหอยนายก โดยเฉพาะการตามเลขทะเบียนรถนายก อย่างเห็นได้ชัดในยุครัฐบาลทักษิณ เกิดกระแสอย่างมากในยุครัฐบาลยิ่งลักษณ์ และยังคงต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันคือรัฐบาลประยุทธ์

“...คิดว่าเป็นการเมืองนะ แบบนักการเมืองให้ประชาชนตรงๆ คนก็ชอบ คนก็รัก แบบว่าเค้าได้ฐานเสียงไง คิดว่านั่นนะ ก็ได้ยินมาเรื่อยๆ หอยนายกๆ น่ะ...” (โอ๋. สัมภาษณ์, 17 กรกฎาคม 2560)

“,,อย่างหวยนายกฯ ที่ออก 63 เขาบอกว่าเป็นอายุนายก นายกฯอายุ 63 ปี ตอนนั้นนายกไปไหน กท.รกกก็เอามาแทงกันเลย มีคำเ้าะที่ว่าลื้อคได้ มั่นลื้อคเ้าะเขาออกไม่เช่นนั้น กท.รกกจะมาออกได้ 823 ออก 16 มี.ค.หรือ 1 มี.ค. จำไม่ได้...” (จำ. สัมภาษณ์, 13 พฤษภาคม 2560)

หวยเกจิอาจารย์

เมื่อมีข่าวการมรณภาพของพระเกจิอาจารย์โดกก็ตาม หากเป็นเป็นพระสงฆ์ที่ศรัทธาเป็นการส่วนตัวหรือมีชื่อเสียงโด่งดังระดับประเทศ คอหวยก็จะนิยมนำข้อมูลของเกจิอาจารย์องค์นั้นๆ มาเป็นแนวทางในการเสาะหาเลขเด็ด เช่น เล่นเลขที่เกี่ยวกับอายุ วันเดือนปีเกิด วันเดือนปีมรณภาพ ยกตัวอย่างข่าวการมรณภาพของ "หลวงพ่อชั่น อินทปัญโญ" เจ้าอาวาสวัดบางสาม พระเกจิอาจารย์ชื่อดังแห่งลุ่มแม่น้ำท่าจีน ที่ปรากฏในเว็บไซต์แห่งหนึ่ง ระบุว่า

“ หลวงพ่อชั่น อาพาธด้วยโรคชรา เบาหวาน ความดันโลหิตสูง และกล้ามเนื้อหัวใจอ่อนแรง ได้เข้ารับการรักษาที่ รพ.สมเด็จพระสังฆราชของคหที่ 17 มานานกว่า 3 ปี กระทั่งล่าสุดเมื่อเดือน ส.ค. ที่ผ่านมา หลวงพ่อชั่นก็ได้เข้ารับการรักษาที่ รพ.สมเด็จพระสังฆราชของคหที่ 17 อีกครั้ง ด้วยอาการหายใจเหนื่อยหอบ คณะแพทย์ได้ให้การรักษาย่างสุดความสามารถ จนในที่สุดได้มรณภาพอย่างสงบในเวลา 14.00 น. วันที่ 5 ธ.ค. 2559 อายุ 73 ปี 52 พรรษา

พระครูอินทปัญญาร หรือ "หลวงพ่อชั่น อินทปัญโญ" มีนามเดิมว่า นายชั่น สันทองเ้ายม เกิดเมื่อวันที่ 14 มี.ค. 2486 ที่บ้านไผ่เดาะ ต.บางตะเคียน อ.สองพี่น้อง จ. สุพรรณบุรี จบการศึกษาชั้น ป.4 ที่วัดบางสาม มีอาชีพทำนา ครั้นเมื่ออายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ได้อุปสมบท ณ พัทธสีมา วัดบางสาม เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2507 โดยมีพระครูเขมานุโยค (หลวงพ่อชุน โยคเขโม) เป็นพระอุปัชฌาย์ พระอธิการจันทร วัดสำเภาทอง เป็นพระกัมวาจาจารย์ พระผล ปริบูรณ์ วัดบางสาม เป็นพระอนุสาวนาจารย์ หลวงพ่อชั่น ได้รับฉายาว่า อินทปัญโญ” (<http://lotto.thaiza.com>) (เน้นตัวหนาที่ตัวเลข ตรงตามต้นฉบับบนเว็บไซต์ทุกประการ)

ด้านล่างของข่าวดังกล่าวมีการสรุปเลขเด็ดไว้ดังนี้ คือ 07-14-86-00-09-73-52-17-486-559 ซึ่งได้มาจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลวงพ่อชั่นนั่นเอง

หอยดาราคนดัง

มักเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับดาราหรือคนดัง โดยเฉพาะเรื่องการเสียชีวิต เช่นข่าวการเสียชีวิตของพระเอกชื่อดัง “ทฤษฎี (ปอ) สหวงษ์” ซึ่งเป็นดาราขวัญใจมหาชน เป็นที่รักของคนทั้งประเทศ ในกรณีนี้ข้อมูลที่คอบหอยนำมาใช้เป็นแนวทางในการเสาะหาเลขเด็ด มีหลากหลาย เช่น วันที่เสียชีวิต – 18, วันเกิด – 23, เลขทะเบียนรถเคลื่อนศพ – 481, อายุ – 36, เลขฝ่ามือ – 31 หรือ 33 น่าสนใจว่าข่าวระบุในตอนท้ายว่า

“งวดที่ผ่านมามีคนถูกหอยกันเยอะมาก เนื่องจากนำตัวเลขในบัตรที่ปอบริจาคร่างกายเลข 317 ไปซื้อหอยและลอตเตอรี่จนถูกกันถ้วนหน้า ทำเอาฮือฮาไปตามๆ กัน”
(www.manager.co.th)

เมื่อทำการตรวจสอบผลสลากกินแบ่งรัฐบาลย้อนหลัง งวดวันที่ 17 มกราคม 2559 รางวัลที่ 1 คือ 304371 ซึ่งเป็นโต๊ด 3 ตัวบนนั่นเอง

ยังมีเลขเด็ดเลขดังจากดาราคนดังที่เสียชีวิตมานานแล้ว อย่างเช่น พุ่มพวง ดวงจันทร์ ถือเป็นช่องทางที่คอบหอยแฟนคลับพุ่มพวงมักจะนำมาใช้เสมอเมื่อครบวาระการเสียชีวิตของเธอ ช่วงใกล้ถึงและทั้งเดือนมิถุนายนของทุกปี เลขที่เกี่ยวข้องกับพุ่มพวงจะหมดเกลี้ยงแผง เช่น วันเสียชีวิต – 13, จำนวนครบรอบปี เช่น ปี 2560 หากพุ่มพวงยังมีชีวิตอยู่ก็จะมีอายุ 56 ปีเลขที่ตามหาก็คือ 56, จำนวนปีที่เสียชีวิตไปแล้ว – 25 โดยคอบหอยจำนวนไม่น้อยที่เชื่อว่า “เมื่อใกล้ครบรอบเดือนที่ “แม่ผิ้ง” จากไป เลขวันเสียชีวิตและจำนวนครบรอบปีมักจะให้โชคกับแฟนเพลง แฟนคลับเสมอ”
(https://www.matichon.co.th/news/545160)

เหตุการณ์แปลกผิดปกติตามหน้าข่าว

ยิ่งใกล้วันหอยออกมากเท่าไร จะยิ่งมีข่าวเหตุการณ์แปลกๆ เกี่ยวกับพืช สัตว์ สิ่งของ ฯลฯ ที่มีลักษณะผิดปกติไปจากปกติที่เคยพบเห็น มีคอบหอยจำนวนไม่น้อยที่ใช้ข่าวเหตุการณ์แปลกเป็นข้อมูลในการหาเลขเด็ดได้เช่นกัน ยกตัวอย่าง เช่น ข่าวการคลอดลูกวัว 2 หัว 6 ขา 2 หาง

หากอธิบายตามหลักวิทยาศาสตร์ก็ต้องบอกว่าเกิดจากการแบ่งเซลล์ผิดปกติแล้วเสียชีวิตก่อนคลอด ไม่เช่นนั้นก็จะกลายเป็นวัวแฝดต่อไป แต่สำหรับชาวบ้านบางคนบางกลุ่มมองเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นจะนำโชคลาภมาสู่ผู้ที่ได้พบเห็น จึงมีการนำดอกไม้ธูปเทียนไปขอเลขเด็ด

(<https://www.khaosod.co.th>)

ความฝัน

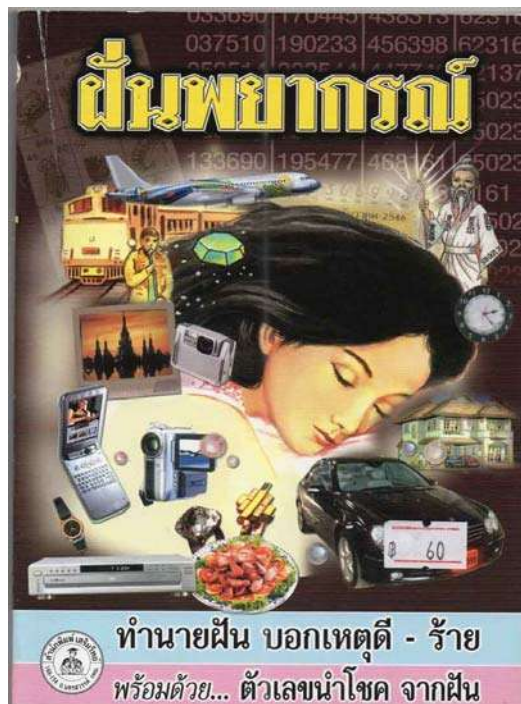
มีผู้พยายาม “ถอดรหัส” จากความฝันที่เกี่ยวข้องกับคน สัตว์ สิ่งของ แล้ว “ให้ความหมาย” จนได้มาซึ่งตัวเลข โดยอาศัยการสังเกต หรือดึงเอาลักษณะเด่นของสิ่งที่ปรากฏให้เห็นในฝันนำมาพิจารณา ความเชื่อที่ว่าความฝันสามารถบอกเหตุการณ์ล่วงหน้าได้จริงนั้นอยู่คู่สังคมไทยมานาน คอหอยจำนวนไม่น้อยที่ให้ความเชื่อถือและนิยมใช้ศาสตร์นี้เป็นแนวทางในการแปรเป็นเลขเด็ด

“...มาทำงานที่ใหม่ๆ ป้าก็ฝันเห็นคนแก่สมัยโบราณ เขาบอกว่าเป็นศาลพระภูมิ ทางขึ้นไปมีรถสามล้อ มีศาลพระภูมิเก่า ป้าก็เดินไปเป็นเดือน มาอนกลางคืนแล้วฝันว่ามีผู้หญิงสองตายายว่าอยากกินหมากกับพลู บอกว่าเดี๋ยวจะซื้อให้แล้วอยู่ตรงไหน บอกว่าทางขึ้นบันได ก็มาถามรปภ.ว่ามีศาลพระภูมิไหม เราไม่เคยได้มอง ก็บอกว่าศาลอยู่ที่รถสามล้อที่เขาจัดแสดงเดินเป็นเดือนไม่รู้ว่ามีศาล ก็ซื้อหมากกับพลูให้ท่าน ตกกลางคืนมาท่านก็ให้ซื้อหอย 55 พุดเลยว่าจะเข้าไปซื้อเลย 55 รปภ.ยังหั่นกับป้ามาหลายรอบ งวดชนงวด จนกระทั่งเขาบอกว่าถูกหอย (บอย) จังเลย...” (ยม. สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2560)

“...ถ้าไก่เป็น 9 ถ้าเป็นหญิง 4 ชาย 5 อย่างฝันว่าฟันหลุดหรือฟันหักถือว่าไม่ค่อยดี เท่าที่รู้มีไก่เป็น 9 ปืนเป็น 8 ถ้าเป็นพระสงฆ์ 7 ช้างเป็น 8 ถ้าฝันถึงพระในโบสถ์เป็นคนมีบุญมีวาสนา

ถ้าตัดนิ้วเป็น 6 ผันเห็นมือถ้า 5 นิ้วก็ตีเป็น 5 ตามนั้นเลย...” (เข้ม. สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2560)

“...ตอนที่ (นิทรรศการ) ต้มยำกุ้งจะเปิด ผันว่าคุณเอะเลาะกับรปภ. เรื่องอะไรไม่รู้ คุณเอตีรปภ.ใหญ่เลย คุณเอบอกว่าไปแจ้งตำรวจมาจับเลย บอกว่าคุณเออย่าจับเลยเค้าเพิ่งมาเป็นรปภ. ป้าก็บอกว่าต้องเอาอายุของรปภ. ก็เลยไปถามอายุ 36 แต่ห่วยออก 63 ออก 863 คนที่บ้านบอกว่าผันเห็นคนที่ถูกตำรวจจับจะมีโชคมีลาภ...” (ยม. สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2560)

ในหนังสือ “ฝันพยากรณ์” เขียนโดย “ญาณทิพย์” ได้เขียนถึงหลักการทำนายและวิธีการสังเกตจากตำรับโบราณเดิม เมื่ออ่านแล้วผู้เขียนพอจะเห็นแนวทางการสังเกตคน สัตว์ สิ่งของที่ปรากฏในฝัน ไม่ว่าจะเป็นลักษณะรูปร่าง รูปทรงที่เห็นได้อย่างเด่นชัด การพ้องพยัญชนะ การพ้องเสียง ปีนักษัตร อาทิจ

ถ้าฝันเห็นสิ่งของในลักษณะเรียวยาว เป็นแท่ง เป็นเส้น มักจะเป็นเลข 1 สิ่งของที่ต้องใช้เป็นคู่ มักจะเป็นเลข 2 ถ้าฝันเห็นวัตถุสิ่งของที่มีรูปทรงสี่เหลี่ยม หรือมี 4 มุม สัตว์ 4 ขา มักจะเป็นเลข 4

ยกเว้นว่าสัตว์เหล่านั้นเป็นสัตว์ประจำปีนักษัตร คือ หนู (ปีชวด) เป็นเลข 1, วัว (ปีฉลู) เป็นเลข 2, เสือ (ปีขาล) เป็นเลข 3, กระต่าย (ปีเถาะ) เป็นเลข 4, พญานาค ภูเขาใหญ่ (ปีมะโรง) เป็นเลข 5, งูเล็ก (ปีมะเส็ง) เป็นเลข 6, ม้า (ปีมะเมีย) เป็นเลข 7, แพะ (ปีมะแม) เป็นเลข 8, แต่ถ้าฝันเห็นไก่ นิยมให้เป็นเลข 1 เพราะถือว่า ก.ไก่ เป็นพยัญชนะไทยตัวแรก

ถ้าฝันเห็นเรือ มักเป็นเลข 5 เนื่องจาก ร. มีลักษณะคล้ายกับเลข 5 ฝันเห็นแหวน มักจะตรงกับ 6 ซึ่ง ว. มีลักษณะคล้ายกับเลข ๖ แต่บางตำราก็อาจให้ความหมายเป็น 0 เพราะมีลักษณะเป็นวงกลม

ถ้าฝันเห็นจิ้งจก ตุ๊กแก จรูด จอบ มักเป็นเลข 7 เพราะถือเอาตามตัวอักษร จ.อยู่ในคำว่าเจ็ด ส่วนตุ๊กแกนั้นถือเอาไม้ตรีที่มีลักษณะคล้ายเลข ๗ แต่ถ้าฝันเห็นนก มักเป็นเลข 6 เพราะถือตามการออกเสียง “นก” ใกล้เคียงกับคำว่า “หก” หรือ 6 และอาจเทียบว่า นก คือ วิหค ก็ได้

การฝันเห็นคนตาย ศพ โลงศพ มักเป็นเลข 4 เพราะในทางอิทธิพลทางตัวเลข 0 และ 4 สามารถแทนกันได้ แต่ถ้าฝันเห็นคนตายไปแล้วเป็นคนแปลกหน้าและเป็น “ผี” มักเป็นเลข 6 (ซึ่งแปลความหมายว่า ผีหลอก คือ ผีโกหก คำว่าหลอกหรือโกหกจึงเท่ากับ 6)

ถ้าฝันเห็น กษัตริย์ ประมุข บิดามารดา พระประธาน เพชรพลอย มงกุฎ ฐานา ภูเขาสูงใหญ่ มักเป็นเลข 9

ในหนังสือ ฝันพยากรณ์ ได้สรุปความฝันกับสัญลักษณ์ตัวเลขไว้ดังนี้

เลข 1 เป็นสัญลักษณ์ของ หนู (ชวด), ไก่, เสือเรือน, ดินสอ, ปากกา, ไม้ไผ่, ก้านธูป, บุหรี่, หอนอน, เส้นเชือก, เทียนไข, ปืนปักผม, สายสร้อย, กบ, ดอกบัว ฯลฯ

เลข 2 เป็นสัญลักษณ์ของ วัว (ฉลู), น้ำ, ตะเกียบ, กางเกง, เสื่อ, รองเท้า, รางรถไฟ, ซ้อนส้ม, ข้าวสาร, ข้าวคั่ว, เลือด, ตุ่มหู, แขน, ขา ฯลฯ

เลข 3 เป็นสัญลักษณ์ของ เสือ (ขาล), สามง่าม, คราด, ส้อม (ไม่รวมซ้อน), คทา, จั้วหลังคา, ทางสามแยกหรือสามแพร่ง, ธงสามเหลี่ยม, เต่า, ตะพานน้ำ, ลม, เต่าไฟ ฯลฯ

เลข 4 เป็นสัญลักษณ์ของ คนตาย, โลงศพ, หีบห่อ, กระเป๋าเดินทาง, ลังไม้, สมุด, เครื่องบิน, สัตว์สี่เท้า, รถยนต์, ผ้าเช็ดหน้า, วัวปักเป้า, ไฟปัก ฯลฯ

เลข 5 เป็นสัญลักษณ์ของ ภูเขาใหญ่ (มะโรง), พญานาค, ผู้หญิง, เรือ, วัวจูป้า, ศรีษะคน, ดวงดาว, เมฆหมอก, ห่าน, ดอกไม้หอม, มือ, เท้า ฯลฯ

เลข 6 เป็นสัญลักษณ์ของ ฐู (มะเส็ง), ไม้เท้า, เบ็ดตกปลา, คันร่ม, ฝีหลอก, หวี, ขวาน, ลูกเต๋า (หกเหลี่ยม), ระฆัง, นก (วิหค), กุญแจ, หมวก ฯลฯ

เลข 7 เป็นสัญลักษณ์ของ ม้า (มะเมีย), ตึกแก, จิ้งจก, จอบ, จรวด, เจริตศาล, แจกัน, มีดพัว, จักจั่น, เจริต, แจกัน, อาคารบ้านเรือน, หลังคา ฯลฯ

เลข 8 เป็นสัญลักษณ์ของ แพะ (มะแม), แวนตา, นมผู้หญิง, คนกอดอก, เป็ด, พระสงฆ์, ญาติผู้ใหญ่, แมงมุม, โปสท์, ปลวก, ปราสาท พระปรางค์, ไซ้ตรวน, ปลิง ฯลฯ

เลข 9 เป็นสัญลักษณ์ของ กษัตริย์, บิดามารดา, พระพุทธรูป, พระแก้วมรกต, พระปฐมเจดีย์, ภูเขาทอง, ลิง (วอก), ยักษ์, เทวดา, ฉัตร, ช้าง ฯลฯ

เลข 0 เป็นสัญลักษณ์ของ ห่วง, แหวน, กำไลข้อมือ, ถังน้ำ, พระอาทิตย์, พระจันทร์, คนตาย, หลุม, ป่อ, ล้อรถ, ชามจาน, กลอง, โถส้วม, ช้อง, ผลไม้ลูกกลมๆ, กระจด ฯลฯ

สูตรเลขวิ้ง – เลขเด่นประจำวัน

สูตรเลขวิ้ง

เป็นสูตรสำเร็จรูปที่แพร่หลายสูตรหนึ่ง โดยถือเอาวันออกสลาฯ เป็นเกณฑ์ ซึ่งวันที่ออกสลาฯ จะมีกำลังหรืออิทธิพลแตกต่างกันไป เรียกว่า อิทธิพลเลขกำลังวัน

สลาฯ ออกตรงกับวัน	อิทธิพลเลขกำลังวัน		
วันอาทิตย์	1	8	4
วันจันทร์	9	3	7
วันอังคาร	3	0	5
วันพุธ	2	8	5
วันพฤหัสบดี	1	4	7
วันศุกร์	6	3	5
วันเสาร์	1	5	8

วิธีการหา “เลขวิ้ง” จากสูตรนี้คือ สมมติว่าวันที่ออกสลาฯ ตรงกับวันจันทร์ ดูในตารางนี้ก็จะได้เลข 9, 3 และ 7 ถือเป็นเลขวิ้ง หมายความว่า เลขท้ายรางวัลที่ 1, รางวัลเลขท้าย 3 ตัว, รางวัลเลข

ท้าย 2 ตัว จะต้องมียเลข 9, 3 และ 7 อยู่ในหลักใดหลักหนึ่งอย่างแน่นอน ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับนักเล่นหวยแล้วว่าจะนำเลขวิ่งเหล่านี้ไปชนกับเลขใด เพื่อตัดสินใจเลือกซื้อต่อไป หรืออาจใช้สูตรเลขเด่นควบคู่ไปด้วย

สูตรเลขเด่น

เป็นสูตรที่อาศัยการเพียงเคียงกำลังวันกับวันที่ออกสลากกินแบ่งรัฐบาล เพื่อทำการหาเลขเด่นในงวดที่จะมาถึง

วันที่สลากฯออก	งวดวันที่ 1			งวดวันที่ 16		
	อิทธิพลเลขกำลังวัน			อิทธิพลเลขกำลังวัน		
วันอาทิตย์	5	7	4	6	4	5
วันจันทร์	4	7	9	4	9	3
วันอังคาร	7	3	4	6	1	3
วันพุธ	5	9	4	6	4	2
วันพฤหัสบดี	3	5	8	8	2	3
วันศุกร์	5	4	3	6	3	4
วันเสาร์	4	7	8	1	5	7

วิธีการหา “เลขเด่น” จากสูตรนี้คือ ให้อู่วางงวดถัดไปวันที่ออกสลากฯ ตรงกับวันอะไรในรอบสัปดาห์ เป็นงวดต้นเดือนหรืองวดกลางเดือน สมมติว่าตรงกับวันพฤหัสบดีที่ 1 ก็ให้นำเลข 3, 5, 8 เป็น “เลขเด่น” ซึ่งอาจจะไปตรงกับเลขท้ายรางวัลที่ 1, รางวัลเลขท้าย 3 ตัว, รางวัลเลขท้าย 2 ตัว ของงวดที่จะถึง หลักใดหลักหนึ่ง ซึ่งภายใน 3 ตัวนั้นจะต้องมีเลขเด่นไม่น้อยกว่า 1 หรือ 2 ตัว

สูตรเลขลือคกำลังวัน

เป็นสูตรที่นิยมอย่างกว้างขวางสูตรหนึ่ง อยู่ในรูปของตารางใช้งานง่าย มีแบบที่ใช้ได้ตลอดชีพ กับแบบที่ใช้ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด มีอาจารย์ที่คิดค้นสูตรเลขลือคกำลังวันมากมายจนนับไม่ถ้วน และมีขายตามแผงขายสลากกินแบ่งทั่วไป

เลขประจำวัน 40 ชุด ลือค 40 ชุด ได้ตลอดชีพได้เลขใดก็ได้
ให้ลูกลือคนั้น เลขออกวันอะไรก็ได้ ลือคนั้น เข้าทุกงวดของหวย

ป.น.	อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์
0	00-06 07-08	02-05 07-08	03-06 07-09	02-04 06-08	02-04 05-07	02-04 05-08	01-09 04-08
1	11-14 15-18	11-15 16-17	12-16 17-19	12-13 16-18	11-14 15-16	10-11 14-15	11-13 15-16
2	22-24 27-28	20-22 27-28	23-24 27-29	22-28 24-26	20-24 25-29	20-24 25-29	20-21 22-29
3	30-31 35-39	33-34 35-37	31-33 35-38	32-33 37-34	31-32 37-38	30-37 34-39	32-35 37-39
4	43-44 45-47	43-45 47-49	40-41 42-44	40-42 48-49	40-41 46-48	44-45 46-48	41-42 44-47
5	51-53 54-58	51-54 57-59	51-51 54-57	52-54 53-59	50-54 55-58	50-53 57-59	50-52 55-59
6	62-63 67-68	63-66 67-69	65-67 68-69	63-65 66-68	60-62 63-68	61-64 66-69	62-63 67-68
7	74-77 78-79	74-75 77-78	71-78 77-78	70-72 74-76	72-73 74-76	70-74 75-78	71-73 77-78
8	80-82 84-86	83-85 87-88	81-83 87-88	84-85 87-89	81-82 85-87	82-84 85-86	80-85 81-89
9	91-93 96-98	90-93 97-98	93-94 97-98	93-94 97-98	94-95 96-98	92-94 96-97	93-95 96-99

ดูหน่วยแบบๆ ก็รวบไว้

วิธีการใช้ตาราง ให้เลือก “เลขเด่น” หรือเลขที่ชอบ (ตัวเลขสีแดงในแนวตั้ง) เทียบกับวันที่ออกสลากฯ งวดถัดไปว่าตรงกับวันไหน จากนั้นก็แค่ดูในตารางว่ามีเลขอะไรบ้าง เช่น ชอบเลข 4 และวัน

ออกสลากฯ งวดถัดไปตรงกับวันศุกร์ ภายในล็อตจะมีหมายเลข 44 – 45 – 46 – 48 เลขเหล่านั้นถือเป็นเลขเด็ดที่สามารถนำไปเลือกซื้อได้ทันที

“...ห่วยออกวันอังคารถ้าไม่ออกเลขเบิ้ล ก็เลขหาม เขาคำนวณว่างวดนี้ออกวันอังคารแล้วออกเลขเบิ้ลหรือออกหาม เขาซื้อ 77 แต่จะซื้อ 737 ส่วน 77 ก็ชอบ เรามาดูห่วยรายวันมี 77 37 73 เราก็มาดูรายวันด้วย วันอังคารเขาบอกว่าออกเราก็มาดูอีกทีว่าใช่ เราก็มาคำนวณแต่บวกลบคูณหารทำไมไม่เป็น อย่างวันอาทิตย์มี 6 ก็มี 4 มันจะคล้าย แต่ก็ออกคล้ายของเค้าจริงๆ...” (จำ. สัมภาษณ์, 13 พฤษภาคม 2560)

สูตรคำนวณงวดต่องวด

สูตรคำนวณเลขเด็ดมีจำนวนมากมายหลายสูตรจนนับไม่ถ้วน ในที่นี้จะยกวิธีคำนวณจาก “คัมภีร์มหาเศรษฐี” ซึ่งสามารถหาซื้อได้ที่แผงหนังสือในแหล่งชุมชนใหญ่ๆ ทั่วไป หน้าปกหนังสือเขียนว่าเป็นคู่มือเลือกซื้อเลขสลากกินแบ่งรัฐบาล พร้อมสูตรคิดคำนวณสด ภายในเล่มมีการให้เลขเด่นล่วงหน้าตั้งแต่ งวดวันอังคารที่ 1 พฤศจิกายน 2559 ถึง 1 ตุลาคม 2560 โดยแต่ละงวดจะให้ “เลขเด่นเหนือ 3 ตัวมา 1 ตัว” “เลขเด่นใต้ 3 ตัวมา 1 ตัว” และชุดตัวเลข 2 หลักอีก 24 ตัว ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับห่วยของของสำนักต่างๆ ทั่วไป

จุดขายสำหรับหนังสือเล่มนี้คือ “สูตรคำนวณสด” ที่รับประกันว่าเพียงแค่ บวก ลบ คูณ หาร เป็นก็สามารถทำตามสูตรได้อย่างแน่นอน โดยเป็นการคำนวณหาเลขเด็ดแบบงวดต่องวด วิธีการคำนวณคือ จะนำผลการออกรางวัลในงวดที่เพิ่งผ่านไปนำมาคำนวณ โดยแบ่งเป็น

- สูตรคำนวณเลขบน เป็นการคำนวณหาเลขเด่น เลขหลักร้อย หลักสิบ และหลักหน่วยของรางวัลที่ 1 แบ่งเป็น สูตรปักหลักร้อย 1 - 3, สูตรปักหลักสิบ 1 - 3, สูตรปักหลักสิบ 1 - 3 รวม 9 สูตร
- สูตรคำนวณเลขท้าย 2 ตัว เป็นการคำนวณหาเลขหลักสิบและหลักหน่วยของรางวัลเลขท้าย 2 ตัว (สูตรคำนวณเลขล่าง) แบ่งเป็น สูตรปักหลักสิบ 1 - 3, สูตรปักหลักหน่วย 1 - 3 รวม 6 สูตร

ทั้ง 2 วิธีใช้หลักการคำนวณคล้ายๆ กัน เลขที่คำนวณได้จะอยู่ประจำหลักดังกล่าว เรียกว่า “เลขบังคับหลัก” ในแต่ละสูตรให้นำมาเทียบกับตารางจะได้เลขเด่นมา 6 ตัว จากนั้นให้ทำการคำนวณอีก 2 สูตร ก็จะได้เลขเด่นมาอีกสูตรละ 6 ตัว รวม 3 สูตรจะได้เลขเด่นประจำหลักๆ ละ 18 ตัว จากนั้นก็นำเลขเด่นที่คำนวณได้แต่ละสูตรมา “ชนเด่น” คือ ให้เลือกเอาเฉพาะเลขเด่นที่ชนกันหรือซ้ำกัน ก็จะเหลือเลขเด่นของแต่ละหลักๆ 3 ตัว สุดท้ายจึงทำการ “จับคู่ชุด” ในลำดับสุดท้าย

ผู้คิดค้นสูตรนี้ได้นำผลการออกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล ประจำงวดวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2559 มาใช้เป็นฐานการคำนวณตามสูตรแต่ละสูตร และทำการจับคู่ชุดเลขบน และจับคู่ชุดเลขท้าย 2 ตัว เพื่อสรุปให้ผู้อ่านเห็นอย่างชัดเจน เมื่อนำไปเทียบกับผลการออกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล ประจำงวดวันที่ 16 กันยายน พ.ศ.2559 ปรากฏว่าตรงตามสูตรการคำนวณอย่างไม่มีผิดเพี้ยน

สถิติหายย้อนหลัง

เป็นวิธีที่นิยมวิธีหนึ่ง เป็นการรวบรวมสถิติหายที่ออกในอดีต แล้วนำมาคิดวิเคราะห์ว่างวดต่อไปจะเป็นเลขใด

สถิติหายเลข 3 ตัวบน ย้อนหลัง 5 ปี รวม 120 งวด

2 ครั้ง	327	630	684	704	804	825								
1 ครั้ง	004	025	049	069	072	094	102	116	123	125	142	143	148	149
	151	157	198	211	217	237	241	245	255	257	260	269	283	286
	289	297	318	343	350	351	354	358	360	363	364	371	383	391
	404	406	409	421	431	433	435	438	443	449	453	458	459	460
	466	477	489	500	507	519	523	524	537	566	608	609	615	650
	656	672	673	677	686	688	694	712	720	728	729	737	742	763
	764	767	785	795	800	816	842	846	863	864	866	881	882	891
	902	905	918	920	925	932	947	981	996	997				

สถิติหน่วยเลขท้าย 3 ตัว (3 ตัวล่าง) ย้อนหลัง 5 ปี รวม 120 งวด

4 ครั้ง	576
3 ครั้ง	008 158 390 639 945
2 ครั้ง	054 068 074 112 123 148 160 173 175 242 253 285 324 375 386 477 480 490 502 516 529 535 558 570 596 598 623 648 709 716 734 743 752 753 775 799 830 864 876 880 904 912 973
1 ครั้ง	004 005 013 017 020 028 031 032 034 038 043 045 046 052 056 069 075 076 077 080 081 083 084 086 087 089 094 098 101 103 104 109 111 114 116 117 126 133 140 143 149 150 152 155 159 161 163 164 166 170 179 186 187 188 195 196 199 201 203 205 210 217 227 228 235 241 246 250 251 256 257 261 268 271 272 275 281 284 286 291 294 302 303 304 305 308 309 314 321 329 333 334 338 339 342 344 349 352 355 359 366 373 374 380 392 396 397 398 400 402 406 409 412 417 422 426 429 430 434 440 441 448 450 451 452 458 461 472 473 484 489 492 495 498 499 500 503 505 507 510 513 520 521 523 526 530 532 537 553 554 555 557 560 565 567 574 577 580 581 584 587 589 595 603 607 622 624 627 628 630 631 633 634 636 637 638 641 643 647 650 657 669 670 671 672 673 688 694 695 700 708 713 714 718 721 725 736 740 742 745 749 750 754 757 761 763 766 768 769 770 773 778 781 782 784 786 787 790 797 798 800 802 804 807 813 814 818 819 820 823 825 826 828 832 834 835 836 843 848 851 852 853 855 857 860 861 862 868 871 873 877 881 888 889 895 901 903 906 910 923 925 928 937 938 940 941 944 950 952 953 959 962 969 972 976 979 980 982 989

สถิติหวยเลข 2 ตัวล่าง ย้อนหลัง 5 ปี รวม 120 งวด

5 ครั้ง	79
4 ครั้ง	35 53
3 ครั้ง	07 14 26 44 52 86 90 92 95 98
2 ครั้ง	02 05 06 08 09 20 25 28 33 37 38 40 42 45 47 57 62 63 78 82 87
1 ครั้ง	00 01 03 11 15 18 22 27 30 32 34 36 39 43 46 48 49 50 51 55 56 58 60 61 65 66 69 70 72 74 77 80 89 91 94

<https://www.myhora.com>

คนเล่นหวยที่นิยมใช้สถิติเป็นแนวทางในการแสวงหาเลขเด็ด ให้ความเห็นต่อการใช้วิธีนี้ไว้ดังนี้

“...เอา (สถิติ) มาคำนวณ มาคำนวณเลขที่ไม่เคยออกเลยก็ไม่ซื้อ เลขที่เคยซื้อคือเลขที่ออกบ่อยๆ เอาจ่ายๆ สถิติ มี 000001 จนถึง 999999 มีแค่ 1 ล้านหมายเลข แต่ไม่เคยออกเลย และ 000000 จนถึง 100000 300000 400000 เลขพวกนี้ไม่เคยออกเลย คือซื้อตลอดแต่ยังไม่มา ไบหนึ่งหยิบมั่วๆ โอกาสถูกยิ่งมากกว่าเลย เพราะ 000000 และ 999999 ไม่เคยออกอย่างงวดที่ผ่านมา 53 และ 2 งวดก่อนออก 35 เคยออกไปแล้ว คิดว่ายังไงก็ไม่ออกจากที่ได้มาก็เลยตัดทิ้งไป ผลคือออกคือพลาดไป...” (ว้าว. สัมภาษณ์, 19 พฤษภาคม 2560)

นอกจากนี้ยังมีการใช้สถิติในรูปแบบอื่นๆ เช่น

สถิติหวยออกเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2557 - 2560

ผลหวยงวดวันที่	รางวัลที่ 1	เลขท้าย 2 ตัว	เลขหน้า 3 ตัว	เลขท้าย 3 ตัว
16 พฤษภาคม 2560	454891	53	008, 396	490, 603
2 พฤษภาคม 2560	008656	35	573, 949	773, 923

16 พฤษภาคม 2559	141737	98	382, 975	087, 268
2 พฤษภาคม 2559	399459	02	238, 403	046, 671
16 พฤษภาคม 2558	011421	38	-	484, 799 , 851, 928
2 พฤษภาคม 2558	543466	30	-	163, 195 , 366, 818
16 พฤษภาคม 2557	087523	20	-	112, 150 , 246, 505
2 พฤษภาคม 2557	103297	52	-	143, 158 , 673, 797

<http://lotto.mthai.com/lotto-stat-bymonth/may>

วิธีการนำสถิติหวยย้อนหลังรูปแบบนี้ คือ

“...เราก็ดูเดือน 5 วันที่เท่าไร ออกเลขอะไร เทียบกับปีที่แล้วมาปีนี้อาจเหมือนกัน บางทีก็มาออกซ้ำ งวดปีที่แล้วออกอะไร ปีที่แล้วล่าง 98 บน 37...” (จำ. สัมภาษณ์, 13 พฤษภาคม 2560)

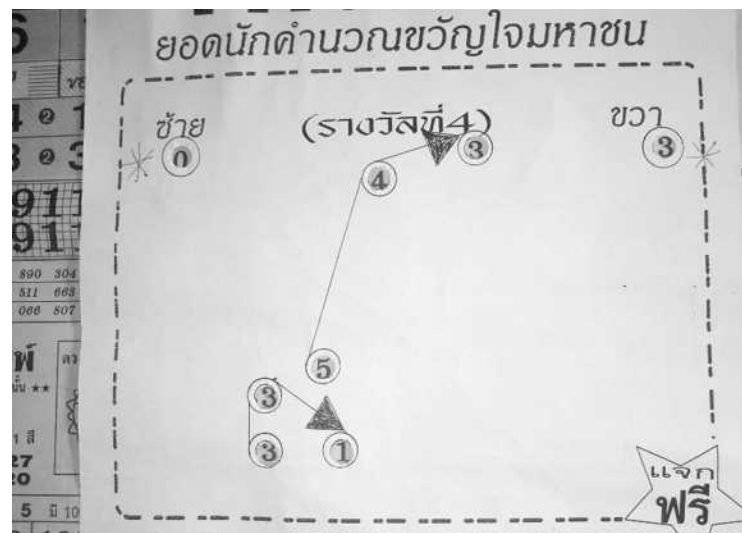
กระดาศำนวนหอย

เป็นวิธีการที่นักเลงหอยไม่ค่อยนิยมใช้สักเท่าไรเนื่องจากมีความเห็นว่าเป็นการหลอกลวงประชาชน แต่ก็พบว่ายังมีการนำเสนอขายกระดาศำนวนหอยโดยมักตั้งโต๊ะขายชั่วคราวตามแหล่งชุมชนใหญ่ๆ และจะเปลี่ยนสถานที่ไปเรื่อยๆ

โดย “นักคำนวณ” จะทำการสาธิตวิธีการใช้กระดาศำนวนหอย กระดาศดังกล่าวมีขนาดเท่ากับ A4 ที่ได้เจาะเป็นรูไว้ ให้นำไปทาบกับเรียงเบอร์หรือใบตรวจหอยยี่ห้อที่ระบุไว้เท่านั้น โดยทาบให้ตรงกับช่องรางวัลที่ 4 เมื่อทาบได้ตรงตำแหน่ง (ตรงรูที่เขียนว่าซ้ายและขวา) ก็จะเห็นตัวเลขในรูที่เหลือ ซึ่งจะได้ตัวเลขมา 2 ชุดๆ ละ 3 หมายเลข เรียงลำดับตามลูกศร ซึ่งหมายถึงเลข 3 ตัวบน 2 ชุด

ผลการออกลากกับแบ่งรัฐบาล เรียงตามลำดับเลข พร้อมสถิติ			
งวดประจำวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2560			
รางวัลที่ 1 เงินรางวัล 3 ล้านบาท	เลขท้าย 2 ตัว	รางวัลที่ 2 มี 5 รางวัลๆ ละ 100,000 บาท	
229116	14	180722	354053 690334 706247
เลข 3 ตัวหน้า-3 ตัวท้าย รางวัลละ 2,000 บาท	ขอไม่ใช้คดี	243550	รางวัลที่ 3 มี 10 รางวัลๆ ละ 40,000 บาท
เลข 3 ตัวหน้า ① 464 ② 128		163153	557362 823475 980260
เลข 3 ตัวท้าย ① 953 ② 375		314197	612553 845080
รางวัลข้างเคียง		374238	723617 961307
รางวัลที่ 1		รางวัลที่ 4 มี 50 รางวัลๆ ละ 20,000 บาท	
รางวัลละ 50,000 บาท		007825	324540 553800 779413
สถิติออก		017114	341844 569273 794182
ในฉบับเดือน		028078	362273 590931 795404
30/12 377712 48 890 304 477 789		028608	385453 598302 808318
17/1 145157 25 511 663 516 838		109806	387343 614669 811385
1/2 054672 42 068 807 426 628		154834	428555 615102 816350
กิจกรรมเพชรกรีน		195215	443387 634906 828148
** สนับสนุนการออกลากกับแบ่งรัฐบาล **		212985	445101 686705 847263
รับสมัคร : ย่างพิมพ์		250491	453512 686796 857114
เครื่องไฮดรอลิค ตัด 4 2 นิ้ว, 1 นิ้ว		262883	460976 691103 945749
ติดต่อ 02-4575827		300688	509370 724886 977788
02-4675020		303793	521797 731617
		307799	548462 767520
		รางวัลที่ 5 มี 100 รางวัลๆ ละ 10,000 บาท	
		000000 000000 100000 000000 500000	

“นักคำนวณ” จะนำกระดาดคำนวณมาทาบเรียงเบอร์ย้อนหลังอย่างน้อย 6 งวด แล้วทำให้เห็นว่ากระดาดดังกล่าวสามารถบอกตัวเลขที่จะออกรางวัลในครั้งถัดๆ ไปได้หลายงวด แต่ไม่ยืนยันว่าจะถูกทุกงวด ซึ่งหลังจากการสาธิตก็มักจะมีผู้คล้อยตามว่ามันสามารถทำได้จริง และซื้อกระดาดคำนวณหอยซึ่งมีราคาค่อนข้างแพง ผู้วิจัยซื้อมาแผ่นละ 200 บาทและนำมาทดลองใช้ใน 2 งวด ต่อจากนั้น ผลปรากฏว่าถูก 1 ครั้ง (3 ตัวติด) และผิด 1 ครั้งคือไม่เข้าเลย

การขูดต้นไม้

การขูดต้นไม้หาเลขเป็นวิธีการหาตัวเลขที่รู้จักกันดีวิธีหนึ่งของคนไทย คนส่วนใหญ่อาจจะมองว่าเป็นวิธีที่มึนงงๆ จริงๆ แล้วจะเป็นต้นไม้อะไรก็ได้ แต่ต้องมีประวัติหรือเรื่องเล่าในเชิงลึกลับ ไสยศาสตร์ มีประวัติคนโชคดีจากการขูดต้นไม้ต้นดังกล่าว หรือตั้งอยู่ในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ แต่ต้นไม้ที่นิยมสูงสุดสำหรับหาเลขเด็ดของนักเสี่ยงโชค คือ ต้นตะเคียน

“...ต้องสังเกตตัวเลข แล้วแต่ลักษณะว่าจะเห็นเลขแบบไหน มีทั้งเลขไทยและเลขอารบิก อย่างท่านให้เห็นเลขก็เห็นได้ 2 อย่าง มุมเหลี่ยมเยอะมาก หากท่านให้จะเห็นเป็นตัวเลข ขึ้นเลขมาไม่ 2 ตัวก็ 3 ตัว มองๆ ไป ดูไปดูมา แต่บางคนเห็นเลขตัวเดียว บางคนเห็น 2 ตัว 3 ตัว โชคใครโชคมัน ปลอ่ยให้ขึ้นตามธรรมชาติ อย่าไปมโน ไม่มีประโยชน์จะต้องใจเย็นๆ มโนคือคิดเองว่าจะเป็นเลขตัวโน้น ปลอ่ยให้ขึ้นตามธรรมชาติ และไม่เปลี่ยน ขึ้นแล้วก็ขึ้นอยู่อย่างนั้นเมื่อกี้ไม่มีขึ้น ตอนนีขึ้นมาแล้ว ตอนนีเห็นมาแล้ว บางคนไม่เห็นมองไม่ขึ้น ตอนนีมองเห็นเป็นแดงเลือด ถ้าเห็นเลขหลายตัว ก็พิจารณาเองว่าเรามโนเองหรือเปล่า เลขขึ้นไม่เยอะ 1 – 3 ตัว แล้วแต่ท่านจะให้ใคร เราใจร้อนไม่ได้...” (บุญ. สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2560)

“...บางคนก็ทำแบ่ง บางคนก็ทาลิปสติก (ที่ต้นตะเคียน) ส่วนมากก็จะทำแบ่งแล้วใช้มือถือถ่ายรูป ตอนนีใช้มือถือทำให้ดูง่ายขึ้น เห็นเหมือนเลขกลางๆ ถ่ายและซูมขยายดู เวลามองอย่างนี้ไม่ชัด คลับคล้ายคลับคลาเราก็ลองดูหลายๆ ตัว เปรียบเทียบดู...” (แก้ว. สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2560)

การขูดต้นไม้หาเลขเด็ดที่ป่าคำชะโนด

การขูดต้นไม้หาเลขเด็ดที่พญาเต่างอย

การชูดต้นไม้หาเลขเด็ดที่ศาลแม่ย่านาค

การขอหวยจากสถานที่ศักดิ์สิทธิ์

คำชะโนด

วิธีการได้มาซึ่งเลขเด็ดจากคำชะโนด สามารถทำได้หลายวิธี จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูล สามารถรวบรวมได้ดังนี้คือ

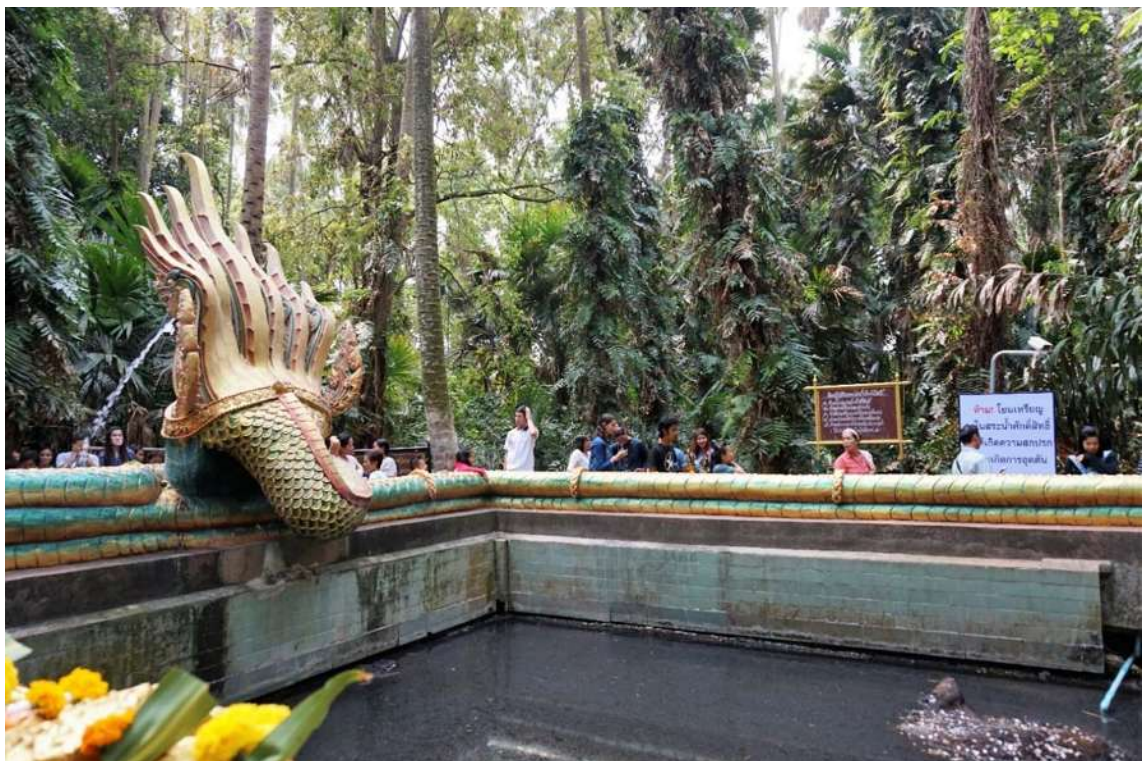
1) ขอพรจาก “ปู่ศรีสุทโธ” และ “ย่าศรีปทุมมา” โดยตรง ส่วนใหญ่จะนำบายศรีพญานาคมาถวายด้วย หรือจะให้ “หมอธรรม” หรือ “จ๊า” เป็นผู้นำพริกกล่าวคำบูชาก็ได้ มักขอพรในเรื่องอาชีพการงาน การเงิน ครอบครัว และลงท้ายด้วยการขอโชคลาภ แต่ส่วนใหญ่มาถึงคำชะโนดเพื่อขอเลขเด็ดโดยเฉพาะ

“...ถ้าจะให้เดานะ 90 เปอร์เซนต์ที่มาคำชะโนด มาขอหวยจากปู่ย่ากันทั้งนั้นแหละ...”

หากผู้ใดถูกรางวัลจากการบนบานศาลกล่าว ก็จะกลับมาแก้บน ซึ่งมีทั้งการนำบายศรีพญานาค การรำแก้บน หรือตามที่เคยบนบานไว้

2) อธิษฐานหน้าบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ ว่ากันว่าบ่อนี้มีน้ำตลอดทั้งปีไม่เคยเหือดแห้ง และมีความเชื่อว่าหากได้ใครได้ดื่มน้ำจากบ่อศักดิ์สิทธิ์ หรือล้างหน้า แล้วอธิษฐานหน้าบ่อน้ำก็จะสมปรารถนา และยังรักษาความเจ็บป่วยได้อีกด้วย

3) ถูต้นมะเดื่อใหญ่ ถือเป็นจุดสำคัญของผู้ต้องการได้เลขเด็ดติดมือกลับบ้านจะต้องมากราบไหว้และนำแป้งมาทา แล้วใช้มือถู ลูบ เพื่อมองหาตัวเลขจากต้นมะเดื่อใหญ่

พญาเต่างอย

พญาเต่างอยโด่งดังและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปเมื่อมีข่าวผู้โชคดีถูกหวยแพร่กระจายออกไปในวงกว้างอย่างต่อเนื่อง เช่น ข่าวถูกหวยยกอำเภอ ถูกรางวัลที่ 1 หวยหลังจากขอเลขเด็ดจากพญาเต่างอย

วิธีการได้มาซึ่งเลขเด็ดจากพญาเต่างอย สามารถทำได้หลายวิธี เมื่อทำहारเช่นไหว้พญาเต่างอยด้วยผักบุ้ง น้ำแดง กัลฉวย อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งหมดตามแต่กำลัง ผู้ที่มาแสวงหาเลขเด็ดสามารถมองหาได้หลายจุด ดังนี้

- 1) มองหาเลขจากรูปปั้นพญาเต่างอย โดยการเดินมองหารอบๆ รูปปั้น ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าเลือกมองจุดใดเป็นพิเศษ บางคนมองที่หาง บางคนมองกระดอง ผู้ที่มาเช่นไหว้รายหนึ่งกล่าวว่า

“อยู่ที่ใครว่าจะมองเห็น ดูอย่างเดียวไม่ต้องดู ถ้าจะให้เราก็กเห็นเลย ดูรวมๆ ไม่ต้องเพ่งตรงจุดไหน” (เข้ม. สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2560)

“พญาเต่างอย ถ้าจะให้เราก็กเห็นเลย ดูรวมๆ ไม่ต้องเพ่งตรงจุดไหนเป็นพิเศษ...” (แก้ว. สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2560)

- 2) ถูต้นตะเคียน ที่นี้นอกจากจะนำแป้งมาถูต้นตะเคียนแล้ว ยังมีการนำลิปสติกสีแดงมาทาต้นตะเคียนอีกด้วย
- 3) เลขกำนรูป บางครั้งรูปที่จุดไหว้พญาเต่างอยที่เผาใหม่ไม่หมด มีลักษณะหงิกงอ จะมีคนเข้าไปดูใกล้ๆ เพื่อหาตัวเลขจากรูปเหล่านั้น
- 4) เสี่ยงเซียมซี มีอยู่ 2 จุด คือ บริเวณรูปปั้นพญาเต่างอย และภายในศาลปู่ตากุดนาแซง (ศาลบรรพบุรุษประจำหมู่บ้าน) โดยจะนำตัวเลขในใบคำทำนายไปเสี่ยงโชคต่อไป

ศาลเจ้ายี่กอฮง

เป็นสถานที่ที่ผู้คนเล่นหวยนิยมมากกราบไหว้บูชา ขอพร ขอเลขเด็ดจาก “ยี่กอฮง” หรือ พระอนุวัฒนราชนิยม (ฮง เตชะวาณิช) นายอากรหวย ก.ข. คนสุดท้าย ที่ได้รับการขนานนามว่า “เทพเจ้าหวย” บ้างก็ว่าเป็น “เทพเจ้าแห่งโชคลาภและการพนัน” ก่อนวันหวยออกจะมีคนมากราบไหว้ทั้งวัน เป็นจำนวนมากทั้งคนไทยและคนต่างประเทศ เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย ฮองกง

วิธีการได้มาซึ่งเลขเด็ดจากศาลยี่กอฮง สามารถทำได้หลายวิธี จากการสังเกตการณ์ภายในศาลและสอบถามผู้มาแก้บน รวมถึงเจ้าของร้านขายชุดไหว้ ชุดแก้บนในบริเวณดังกล่าว พบว่ามิดังนี้

1.ขอพรจากยี่กอฮงโดยตรง หลังจากจุดธูปเทียนพร้อมกล่าว “คำอาราธนา” และกล่าว “คาถาบูชา” ท่านเป็นที่เรียบร้อยแล้วก็สามารถอธิษฐานขอพรจากท่านได้เลย หรืออาจจะถวาย “ชุดไหว้” ที่สามารถเลือกถวายได้ตามแต่กำลังทรัพย์และความศรัทธา เช่น เหล้า ดอกไม้ พวงมาลัย น้ำมันพืช อาหารคาว เช่น ขาหมูต้มพะโล้ ฯลฯ แต่ที่ขาดไม่ได้สำหรับชุดไหว้ไม่ว่าจะเป็นชุดใหญ่หรือชุดเล็ก ได้แก่ บุหรี่หรือซิการ์ และ กาแฟดำหรือโอวัลต์ เป็นที่ทราบกันว่าท่านชอบของดังกล่าวมาก ชุดไหว้ดังกล่าวเป็นชุดเดียวกับที่ใช้แก้บนหากขอพรแล้วได้รับสมความปรารถนา

“...ศักดิ์สิทธิ์นะ ขอพรก็มักจะได้ กิจการ การงานหรือว่าจะไร้ก็ขอกับท่าน แล้วเราก็จะได้ ในหมู่คนที่ชอบเสี่ยงโชค ก็จะมาขอที่นี่เหมือนกัน (ศาลบนดาดฟ้า สน.พลับพลาไชย) ถูกระ ที่นี้แต่ถ้าขอเรื่องค้าขาย การค้า หน้าทีการงาน สุขภาพ คนมักจะขอข้างล่าง (ปอเต็กตึ๊ง)

...ก็มีคนเค้ามานะไหว้ เค้าขอแบบโชคลาภ แต่เค้าก็ไม่ได้โชคลาภ แต่เค้าได้งานทำ ก็ถือเป็นโชคเหมือนกัน ก็ได้สำเร็จ คือบางครั้งไม่ได้ตรงนี้ แต่มันก็ได้ตรงนั้น ก็ถือเป็นโชคเหมือนกัน แต่คนที่มาไหว้ก็ไม่ได้ผิดหวังกลับไป เค้าก็โชคดีทุกคน...” (ปั๊ก. สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2560)

2. เสี่ยงเซียมซี ตามปกติจะมาพร้อมกับคำทำนาย ที่ศาลยก่องจะมีใบเซียมซี 28 ใบ หากเสี่ยงได้หมายเลขใด ก็ให้นำเลขที่ได้ไปใช้ในการเสี่ยงโชค

3. เขย่าตัว วิธีนี้ไม่ค่อยพบเห็นในสถานที่ขอพรขอหวยแห่งอื่น กล่าวคือ มีลักษณะคล้ายกับการเสี่ยงเซียมซี แต่ต่างกันตรงมีจำนวนตัวน้อยกว่า คือ มีเพียง 10 ตัว แต่ละตัวเขียนเลขกำกับไว้ 1 หมายเลขตั้งแต่ 0 – 9

“...เลขเด็ดได้มามาจากการเขย่าตัวคะ ที่นี้มี 10 ตัว พี่ขอเลขสองตัว ก็คือ หล่นลงมาตัวหนึ่ง ไข่มุข พี่ก็จะถามว่าไข่มุขนี้หรือเปล่า ถ้าไข่มุขก็ว่าอันไหนอันไหน ถ้าไม่ไข่มุขก็ว่าทั้งสองหรือหาญทั้งสอง มีแป้นไม้อยู่ ขอบที่ละตัวก่อน แล้วก็โยนอีกแล้วก็ถามอีกว่าไข่มุขไม่ไข่มุข ถ้าไข่มุขก็เอาตัวนี้ ได้เลขมาสองตัวเสร็จแล้วก็มาจัดเลขเอง ก็ขอเลขสองตัว บางทีเราก็คิดว่าเราอาจจะมีบุญแค่เลขสองตัว ถึงจะแค่สองตัว ก็ขอให้ถูกเถอะ ไข่มุข สมมติว่าเสี่ยงได้มา เลข 3 กับเลข 5 สองตัวก็ “บน 53” “ล่าง 53” แล้วก็ “บน 35” “ล่าง 35” เท่านั้นก็จบ ไม่ต้องไปกลับมันให้เยอะเยอะ มันก็แค่สองตัว แต่ถ้าไปซื้อลอตเตอรี่ก็ซื้อไปสิ 53 – 35 ก็ซื้อไปสิ 53 35 แค่นั้น...” (ปึก. สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2560)

ศาลแม่นาค กทม.

ในอดีตคนมักนิยมไปขอพรจากแม่นาคในเรื่องความรัก หรือไม่ก็เรื่องขอให้ไม่ถูกเกณฑ์ทหาร และอาจจะขอพรในเรื่องอื่นๆ เช่น ขอโชคลาภจากหอย เมื่อมีคนถูกหอยจากที่นี่มากขึ้นเรื่อยๆ จึงทำให้ปัจจุบันสถานที่แห่งนี้กลายเป็นที่ขอพรเรื่องโชคลาภ โดยเฉพาะเรื่องหอยอันดับต้นๆ ของประเทศไทยมาเป็นเวลานานแล้ว

ผู้คนจะหลั่งไหลมาที่นี่เป็นจำนวนมากเป็นพิเศษในวันก่อนหอยออก 1 วัน และจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่หัวค่ำจนถึงวันรุ่งขึ้นซึ่งเป็นวันหอยออก เพราะมีความเชื่อที่ปฏิบัติต่อๆ กันมาคือจะมาขอพรแม่นาคในตอนกลางคืน ยิ่งเวลาเที่ยงคืนจะเป็นช่วงที่ดีที่สุด อย่างไรก็ตามมีผู้มาขอพรจากแม่นาคทุกวันอย่างไม่ขาดสาย วิธีการขอพรจากแม่นาคมีหลายวิธี ดังนี้

1. ขอจากแม่นาคโดยตรง ด้วยการจุดธูปเทียน อธิษฐานขอพร โดยจะนำของมาเช่น ไหว้บูชาด้วยหรือไม่ได้ หากได้รับสิ่งที่ขอหรือบนบานไว้ ก็ให้นำของมาถวายเป็นการแก้บน

“...หากจะมาขออะไรง่ายๆเกี่ยวกับหอยเขาก็ให้เราบนบานสานกล่าว เราจะซื้อชุดมาถวาย ให้เจาะจงไปก่อน มีรายการให้เช่า (ขาย) มีบ้าน มีม้า ชุดเล็กชุดใหญ่แล้วเรารู้ว่ามีกำลัง จะขอแบบไหน หากเราถูกแล้วบนบานว่าหากถูกจะซื้อชุดไทย (สไบเฉียงและผ้าถุง) ชุดใหญ่มาถวายก็เลยปฏิบัติตามนี้ หากไม่ขอก็จุดธูปไหว้ธรรมดา บอกกล่าวธรรมดา ที่ผ่านมายุ่งแต่ไม่สำเร็จก็เลยเฉยๆ ไป...” (โหม่ง. สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2560)

“...มาขอกับแม่นาค อยากให้ท่านหาทุนให้ ตอนนี้มีเรื่องจำเป็นต้องใช้เงิน อยากให้แม่นาคช่วยหาปัจจัย จะหาทุนจัดประกวดร้องเพลง อยากให้แม่นาคช่วยให้ทุน จัดให้เด็กๆ นักเรียน เป็นกิจกรรมที่ทำกับโรงเรียน เป็นการส่งเสริมเด็กให้เขาประกวดร้องเพลง ก็เลยมาขอทุนจากเจ้าแม่ซ้อตลอดเตอรี่ 1 ใบ ขอให้ใบที่ซื้อถูก เราเป็นเนรเราไม่สามารถยกมือไหว้ได้ ทำได้แค่จุดธูปแล้วก็อธิษฐาน ถ้าถูกรางวัลก็จะมาทำบุญให้แม่นาค ต้องระวังเรื่องวินัยสงฆ์ แบบการไปขอโชคลาภจากศาล สิ่งศักดิ์สิทธิ์ คนที่มาไหว้จะรู้สึกอย่างไรว่ามีพระมาขอหอย ผิดวินัยแต่ไม่ผิดมาก แต่โลกติเตียน หากเป็นฆราวาสไม่เท่าไร หากเป็นทางพระจะอาบัติ...” (สามเณร. สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2560)

2. ล้วงไห ภายในไหที่พันสีทอง บรรจุไขพลาสติกลูกสีครีมส้มจำนวน 10 ใบ ไขแต่ละใบเขียนตัวเลข 0-9 ผู้มาขอพรก็จะหยิบไขพลาสติกลูกขึ้นมา 2 หรือ 3 ลูกเพื่อดูว่าเป็นหมายเลขอะไร

“...ให้หย่าเสร็จก็ขอให้มีโชคมาลาภ ขอให้ลูกถูกลอตเตอรี่ และก๊ลองหยิบไข่ในไข่ใหญ่ หยิบขึ้นมาให้ได้คู่ก็จบ หมายความว่าหยิบมาได้เลข 1 ตัว ก็หยิบใหม่อีกครั้งเพื่อให้ได้เลข 2 ตัว...”
(โหม่ง. สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2560)

3. ขุดต้นไม้ ในบริเวณศาลแม่นาคจะมีที่ให้ขุดหาเลขเด็ดสองจุดใหญ่ๆ จุดหนึ่งเป็นซากต้นตะเคียนอยู่ริมกำแพงรั้วศาลด้านนอก อีกจุดหนึ่งอยู่ภายในศาล ซึ่งเป็นต้นที่ยังมีชีวิตอยู่แต่ผิวมันเลื่อมไปด้วยน้ำมันทั่วทั้งต้น

“...มาให้หย่า (แม่นาค) ก่อน หากจะเข้าไปในศาลหยอดทำบุญ เขาให้รูปเทียนให้หุ่ยย่า จุดรูปจุดเทียนให้ไว้กัน จะมีแผ่นเงินแผ่นทอง ไว้ขอพร อธิฐานขอพรเสร็จจุดรูปและปักในที่เตรียมไว้ จุดเทียนตั้งไว้ที่ให้ตั้ง อธิฐานขอพรตรงหุ่ยย่า ห้ามติดใบหน้า ติดตามตัวได้หมด ห้ามติดใบหน้า แล้วแต่เราจะให้ เขาก็เสียๆ ใส่พานหรือใส่ตรงที่องค์ท่านขอเลยไม่ต้องอ้อมค้อม ขอโชคขอลาภจากท่านแล้วก็ไปลูบเอา ท่านจะให้หรือไม่ให้ก็แล้วแต่ คนมีโชคลูบขึ้นมาทันที...”

กระบวนการตัดสินใจเลือกเลขเด็ด

ในแต่ละงวดเมื่อได้เลขเด็ดเลขดังมาแล้วจำนวนหนึ่ง ซึ่งในตอนแรกจะมีตัวเลขให้เลือกเล่นค่อนข้างเยอะ เนื่องจากได้เลขเด็ดมาจากหลายแหล่ง จึงจำเป็นต้องคัดกรองให้มีจำนวนตัวเลขน้อยลงเพื่อทำการตัดสินใจเลือกเลขเด็ดในท้ายที่สุด นำไปสู่การเลือกซื้อเลขดังกล่าวในงวดถัดไป ส่วนใหญ่ใช้วิธีการดูข่าวในวงการมวย ว่ากระแสเลขตัวไหนมาแรงในงวดนั้น หากพบว่าหลายๆ แหล่งให้ข้อมูลเลขเด็ดตรงกัน และเมื่อนำมาคิดคำนวณรวมกับวิธีการหลักที่ตัวเองเลือกใช้ก็ทว่ามีแนวโน้มแล้วก็จะเลือกเลขตัวนั้นเป็นอันดับแรกๆ

“...ใช้กระแสสังคมที่เขากำลังพูดถึง แล้วก็เลือกสุ่มเอา เราไม่เอาเยอะ เอาแค่ 3-4 ตัว หากโชคดีถูกก็ดีไป ตัวที่ยิบมาไม่ใช่ แต่ตัวที่ไม่ยิบมากลับถูก เหมือนดวงเราไม่ดี เพื่อนให้มาเยอะเราเลือกมาตัวเดียว..... เพื่อนให้มา จากพระอาจารย์ต่างๆ หลวงพ่อปากแดง เฟส ไลน์ เราก็ดูและวิเคราะห์ จัดดูว่าเลขไหนที่ชนกัน เช่น หลวงพ่อปากแดง 89 ทางกองสลาก 89 ดูแล้วน่าจะมา เลขนี้น่าจะมาใครๆ ก็พูดถึงแต่พอซื้อจริงเป็นเลขดับ...” (โหน่ง. สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2560)

“...ก็ฟังจากหลายคน เอามาจากหลายทาง แล้วดูว่าเลขไหนตรงๆ กันบ้าง ถ้าเลข 2 มา 20 เสียง เลข 7 มา 2 เสียง เราก็เลือกเอาเลข 2 เป็นเลขเด่น จากนั้นจะเอาไปชนเลขเด่นอื่นตัวไหน ก็ว่ากันไป...” (เข้ม. สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2560)

“...จะเริ่มคำนวณเมื่อหนังสือ (รวมมวยซอง) ออก อย่างเมื่อวานไทยรัฐมาก็มาดูใส่กัน บ้าจ๋าจะซื้ออะไรบอกว่าขอให้ไทยรัฐมาก่อน ไทยรัฐให้ 5 ตัว ก่อนมวยออก 3 วัน หน้าดวงแล้วเราก็มาสลับกับ สรุปรแต่ละงวดมองไม่เกิน 10 ตัว การหาเลขเด็ดต้องดูเอาจากหลายๆ ที่ ดูว่ามีเลขใดซ้ำกันมากที่สุด คือหลายๆ สำนักให้เลขตรงกัน ก่อนที่จะตัดสินใจเลือกก็จะดูว่าชอบเลขนั้นหรือไม่ ถ้าชอบก็จะเลือกตัวนั้น ถ้าเราดูว่าชอบของสำนักไหนที่ให้เลขแบบตรงๆ มาเลย เช่น ให้ 35 42 ถ้าชอบก็ซื้อ หากไม่ชอบก็เล่นตัวเดียว ไปดูเลขวิ่ง เลขเด่นแทน งวดนี้ให้ 0 แต่ไม่รู้ว่าจะ 0 อะไร ตัวของนกตาพิยเขาแนะนำอย่างนี้แต่ 0 อะไรไม่รู้แต่เขามั่นใจว่ามาแน่ เราเชื่อหรือไม่เชื่อ เราเชื่อได้แต่อย่าหลง ปีนเพชรเขาให้น้อยเพราะว่าเขาให้มันใจ เขาให้แค่นี้เราก็มาจับดูว่าให้อะไร งวดที่แล้วโฉนดทองให้ 53 แต่ออก 35 เราก็ดูว่าอาจารย์ไหน เราชอบมั๊ย น้องใหม่เข้าครั้งแรก เราก็ดูเอา...”

อะไรที่ทำให้มั่นใจหรือ คือ เป็นเลขที่เราชอบ แล้วตัวนี้ก็ไม่ออกตั้งนานแล้ว งวดนี้ชอบ 50 05 30 03 และ 77 ชอบเลข 77 ไม่ออกตั้งนาน เลขเด็ดมา 770 เราไม่ชอบ 0 ก็เลยซื้อ

77 เลขมาจากคำชะโนด ส่วน 35 เป็นงวดที่แล้ว งวดนี้มา 770 สายโทรมาบอกแล้วเมื่อวาน เคยมีเซ็นส์ ก่อนที่หอยจะออก อยากให้พຽ່นี้มาถึงไวๆ มันใจจะต้องออก และออกจริงๆ สะใจ ชิบหาย...” (จำ. สัมภาษณ์, 13 พฤษภาคม 2560)

“...ถ้าบ้านและมาตรงกับมาหลายๆ เจ้า ก็คำนวณแล้วว่าอาจจะเข้า มีแนวโน้มนะ เจ้านี้ก็มา เจ้านั้นก็น่าจะเข้า แล้วก็ใช้ตัวเองเป็นตัวตั้ง คือทั้งที่เราคำนวณมาและตรงกับของเขา มา 10 ตัวเลือกจากที่ตรงกับเรา 10 ตัวมี 60 61 หรือ 75 56 มีตัวของเราตัวหนึ่ง อีกอาจารย์ก็จะมี ของเราอยู่ตัวเราก็มั่นใจเราก็กะมาแพง ถ้าถูกคือตัวนี้ตรงกับเรา เหมือนที่ฝันเห็นคุณเอ 36 63 มาแต่ 63 เราก็มั่นใจ เราก็คะไปถามอีกที่ว่าอายุเท่าไร ตำราไหนก็มา 63 เราก็บอกทุกคนว่า จะต้องมาแน่ๆ เลย ดูสถิติย้อนหลัง ต้องฝันด้วย ต้องถูก ต้องมา เราก็นั่งคิดว่าจะต้องมาตัวใด ตัวหนึ่ง หากเป็นตัววิงก็มา ใจก็คิดว่าจะออก 63 หรือเปล่า ทำให้คนบอกว่าเราฝันแม่นแต่จริงๆ เราคำนวณแม่น ความคิดที่บอกเขาว่าจะต้องอย่างนั้นอย่างนี้...” (ยม. สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2560)

“...ได้เลขจากหลายๆ มีความรู้สึกว่าจะอยากได้เลขอันนี้ ใช้ความรู้สึกแต่ก็ได้มาจริงๆ สุดท้าย เรานั่งดู ตัวนี้ก็ซ้ำๆ เอาตัวนี้แหละ ดูจากหลายๆ แหล่ง น่าจะมีโอกาส...” (ทิพย์. สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2560)

ดังนั้นเงื่อนไขสำคัญของขั้นตอนการเรียนรู้คือการมีวิธีเสาะแสวงหาเลขเด็ดในแนวทางของ ตัวเอง โดยจะเลือกใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งเป็นหลัก แต่ส่วนใหญ่จะทำการตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร หอยในช่องทางอื่นๆ อีกเช่น อาทิ เลขดัง เลขมงคล ฯลฯ จึงทำให้แต่ละคนได้เลขเด็ดมาจำนวน ค่อนข้างมาก บางคนอาจได้หลายสิบตัว ในบางครั้งการเลือกซื้อทั้งหมดก็ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากทุน ทรัพย์ไม่พอ จึงจำเป็นต้องตัดสินใจเลือกให้เหลือจำนวนหนึ่ง ซึ่งกระบวนการตัดสินใจนี้ต้องอาศัย ข้อมูลที่เช็คจากหลายๆ แหล่งดังที่กล่าวไปแล้ว และขึ้นอยู่กับความชื่นชอบเลขตัวนั้นเป็นหลัก จะเห็น ว่าในกระบวนการตัดสินใจเลือกเลขเด็ดในขั้นสุดท้ายต้องผ่านการคัดกรองข้อมูลหรือตัวเลขมาหลายชั้น แล้ว เหลือตัวเลขในใจไม่กี่ตัว สุดท้ายก็ใช้ความรู้สึกดูว่าชอบเลขไหนที่สุด

3) กลายเป็นคนเล่นหอย

คนเล่นหอยทุกคนเมื่อผ่านการเรียนรู้การเสาะแสวงหาเลขเด็ดในวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกัน ออกไป พวกเขาได้ทดลองหลายๆ วิธี แต่บางวิธีทดลองแล้วแล้วไม่ประสบความสำเร็จ บ้างก็ไม่ไ้

แนวทางที่ถนัด พวกเขาจะสามารถอธิบายได้อย่างสมเหตุสมผลถึงวิธีการแสวงหาเลขเด็ด อย่างน้อยก็ในมุมมองของพวกเขา อีกทั้งได้รับการพิสูจน์ด้วยตนเองแล้วว่าได้ผล คือทำให้พวกเขาถูกรางวัล

ประสบการณ์ถูกรางวัล

คนเล่นหวยทุกคนเมื่อผ่านการเรียนรู้การเสาะแสวงหาเลขเด็ดในวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันออกไป พวกเขาได้ทดลองหลายๆ วิธี แต่บางวิธีทดลองแล้วแล้วไม่ประสบความสำเร็จ บ้างก็ไม่ใช่วิธีแนวทางที่ถนัด พวกเขาจะสามารถอธิบายได้อย่างสมเหตุสมผลถึงวิธีการแสวงหาเลขเด็ด อย่างน้อยก็ในมุมมองของพวกเขา อีกทั้งได้รับการพิสูจน์ด้วยตนเองแล้วว่าได้ผล คือทำให้พวกเขาถูกรางวัล ประสบการณ์ดังกล่าวจะสัมพันธ์กับวิธีการแสวงหาเลขเด็ดของแต่ละบุคคล ที่สำคัญประสบการณ์การถูกรางวัลถูกนำมาใช้ยืนยันความแม่นยำของวิธีการที่ตนเองใช้แสวงหาเลขเด็ด

“...ได้โชคกลางเกือบทุกงวด (จากพญาเต่างอย) งวดที่แล้วเห็น 35 ซื้อมาแต่ไม่ได้กลับเลข หรือเห็น 14 พูดบอกคนอื่นแต่เราไม่ได้ซื้อ มาดูทุกงวด ซื้อบางทีก็ถูก ส่วนใหญ่ได้เลขจากต้นตะเคียน และเต่างอย ปีหนึ่งถูกบ่อย...” (แก้ว, สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2560)

“...มาขอที่นี้ทุกงวด (พญาเต่างอย) ซื้อ 79 มาออก 78 เป็นอย่างนี้ตลอด ผิดไปแต่เม็ดเดียว...” (เข้ม, สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2560)

“... ปีที่แล้วถูกทั้งหมดไม่น่าเกิน 5 ครั้ง 24 งวดถูก 5 งวด ไม่เกินนะ คิดเป็น 20% ง่าย ๆ ถูกเปล่า 24 งวด ก็ 20% ถ้าจำไม่ผิดปีที่แล้วถูก 20% ถูก 5 งวด แต่ไม่ใช่ 5 งวดติด งวดเว้นๆ เดือนเว้นสองเดือน สามเดือนก็ได้ ก็ถือว่าถูก ถ้าจำไม่ผิดนะ ปีนี้เหมือนจะถูก 2-3 งวดตั้งแต่ต้นปี นับตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเมษายน 4 เดือน 8 งวด ก็ถูกไป 2 เหมือนจะ 2 มั้ง ไม่ชั่ววู เพราะตรวจเสร็จแล้วทั้ง ส่วนถูกก็เอาสลากไปขึ้นเงิน แล้วก็จบไป ก็จำไม่ได้...” (อุ.สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2560)

“...รางวัลใหญ่สุดถูก 3 ตัว (รางวัลเลขท้าย 3 ตัว) แต่ที่ถูกลงงวดหนึ่งแล้วได้เงินเยอะสุดคือ 2 ตัว (รางวัลเลขท้าย 2 ตัว) เพราะซื้อเลขชุด หลายใบ แต่ไม่บ่อยเลย เล่นมา 6 ปี บางปีไม่ถูกเลย...” (โอ. สัมภาษณ์, 17 กรกฎาคม 2560)

“...มาขอท่านที่นี้ก็ถูกเกือบทุกครั้งค่ะ ครั้งแรกไปซื้อลอตเตอรี่ ถูกสองตัว รางวัลเลขท้ายนะ 2 ปีที่ผ่านมาถูกลอตเตอรี่ 5 ครั้ง หวายเป็นดินก็ซื้อนะ เล่นสองตัว ที่ผ่านมาก็ได้ดินเยอะกว่า พี่

เชื่อว่าที่ถูกเป็นเพราะศรัทธายึดถือในตัวท่าน ส่วนตัวพี่น่าจะมาความความเชื่อ ให้มาตามความรู้สึก ว่าเรามาทางนี้แล้วอะไรอย่างนี้ ก็เลยไม่ได้ไปขอพรที่อื่นอีก...” (ปิฎก. สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2560)

“...เล่นไม่บ่อยแต่คิดเป็นเปอร์เซ็นต์แล้วก็คิดว่าถูกห่วยบ่อยนะ เล่นน้อย เต็มที่อยู่ 3-4 ตัวที่สลับไปสลับมา หากไม่ถูกก็คือไม่ถูก ถือว่าถูกบ่อย ที่ผ่านมามีปีละครั้งๆ สามสี่ครั้งก็จะถูกครั้งหนึ่ง ก็น่าจะ 30-35% ใต้ดินถูกสูงสุด 2 ตัว งวดที่ผ่านมามีถูก 3 ตัวหน้า...” (จอย. สัมภาษณ์, 5 พฤษภาคม 2560)

“...ถูกเว้นงวด สองงวดก็ถูกที อย่างถ้าไม่ออกข้างบนก็มาออกข้างล่าง อย่างหักลบได้ก็พอค่าขนม ประมาณ 2 พันบ้าง 3 พันบ้าง งวดไหนโชคดีก็ได้เป็นหมื่น บางทีก็ขาดทุนหมดเลย เพราะว่าไม่ถูก งวดไหนฟลุคถูกตรงๆ ก็ได้หลายตั้งค์...” (ทิพย์. สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2560)

“...ไปเฝ้า (ไหว้) ร.5 ขอว่าให้ฝันอะไรก็ได้ ก็เลยฝันว่าเหมือนมีคนมาเข้าฝันแล้วถูก 445 สามตัวบน ชื่อตัวละ 50 บาท ถูก พอตกกลางคืนนอนไม่ได้เพราะว่าไม่ได้เก็บบน พอเช้ามาก็ซื้อบุหรี่ยีห้อที่เขาพันไว้และถวาย และเหล้าบรันดี ถวายบุหรี่ปัน ดอกไม้...” (ยม. สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2560)

เอาเงินรางวัลส่วนหนึ่งไปทำบุญ

จากการเก็บข้อมูลคนเล่นหวยส่วนใหญ่มักจะทำเงินส่วนหนึ่งที่ได้จากการถูกรางวัลนำไปทำบุญ ซึ่งมีวิธีการทำบุญในหลายรูปแบบด้วยกัน เช่น

“...ก็จะไปทำบุญโรงศพ (มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง) พ่อปู่ (ยี่กอฮง) แกก็จะมีส่วนได้บุญตรงนี้ด้วย ถ้าเกิดได้ ก็จะไปบริจาคที่เค้ากำลังการสร้างวัดอยู่ หรือทำบุญโรงศพ ทำบุญข้าวสาร ทำบุญโรงศพ แล้วก็อุทิศบุญให้ท่านด้วย เหมือนว่าแกก็ เค้าเรียกว่าไรละ แกก็มีส่วนร่วมถูกใหม่ มีส่วนร่วมบุญ...” (ปิฎก. สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2560)

“...เงินที่ได้ส่วนมากเอาไปทำบุญ ถือว่าเป็นเงินจากการพนัน 10 เปอร์เซ็นต์เอาไปทำบุญ และที่เหลือกินข้าว เอาเงินไปซื้อข้าวซื้อของ กินขนม ซื้อขนมให้เด็ก เอาเงินไปหมุนทำธุรกิจ

ถ้าเราถูกเราก็ได้เงินรัฐ หากเป็นได้ดินก็ถือว่าชนะเจ้ามือ...” (จ้าว. สัมภาษณ์, 19 พฤษภาคม 2560)

“...ก็แบ่งเงินเอาไปทำบุญ สมมติถูก 2 พัน ก็คือเลขท้ายสองตัว เราก็แบ่ง 2 พันละ เช่นให้แม่ให้ตัวเอง ทำบุญ เลี้ยงเพื่อน เบสิคจะแบ่ง 4 ส่วน ก็จะแบ่งสัดส่วน แต่ทุกครั้งต้องมีทำบุญกับให้แม่ ทำบุญก็อย่างของเราเองที่ทำบ่อยๆ หลังจากที่เรากลับมา ก็จะไปทำบุญเช่น ไปไถชีวิตโค ไปซื้อโลงศพ มากบ้างน้อยบ้าง แล้วแต่ แต่ทุกครั้งที่ถูกจะทำ เพราะเราเชื่อว่าเหมือนบุญต่อบุญ และเราก็ได้เงินนี้ด้วยการลากลอย ทั้งยังให้คนอื่นไปเราก็ไม่เดือนร้อน เพราะเป็นลากลอยของเรา ทุกครั้งต้องมีแบบนี้ ก็คือ แม่ ทำบุญ ตัวเอง แล้วก็เลี้ยงคนนั้นคนนี้นิดหน่อยซ้ำๆ เพราะเล่นซ้ำๆ ไม่ได้อะไรกับมัน ถูกก็เฮ ถูกก็โพล่งเน็ตว่าถูกหวยแล้ว ก็ให้คนอื่นอีกจกเล่น ซึ่งวัดไหนไม่ถูกก็ไม่มีใครมาพูดกับครูเลย แต่ถูกก็มาจะพากันไปเลี้ยงอะไร...” (อ. สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2560)

“...ถ้าถูกหวย เงินที่ถูกเอาไปซื้อของไหว้พระ ทำบุญ ไปวัดบ้าง ซื้อของไปถวายเพล คิดอยากจะทำ ซื้อดีหน่อย ใส่บาตรเยอะหน่อย เห็นอะไรสวยๆ น่าใส่บาตรก็ซื้อ...” (จ้าว. สัมภาษณ์, 13 พฤษภาคม 2560)

“...ถูกหวยส่วนใหญ่มักได้มาก็ทำบุญ ซื้อขนมเลี้ยงเด็ก ทำขนมแจก เหมือนให้ทาน เพราะว่าเอาตังค์ไปให้แม่พอ เลี้ยงเด็กตามบ้าน เลี้ยงเพื่อนบ้าน บวชชีหม้อใหญ่ หรือทำน้ำยาขนมจีนแจก เพื่อนบ้านบอกว่าเจ้าถูกหวยเหวอ...” (ทิพย์. สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2560)

ความเชื่อและเคล็ด

เป็นองค์ประกอบเสริมที่ช่วยเพิ่มความมั่นใจในชีวิตของคนเล่นหวย หลายๆ กรณีเป็นความเชื่อหลักที่ใช้ยึดเหนี่ยวจิตใจในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว แต่ในบางกรณีก็เชื่อว่ามีส่วนที่อาจทำให้มีโอกาสถูกรางวัลจากการเสี่ยงโชค เช่น การบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คาถา รวมทั้งการถือเคล็ดบางอย่าง เป็นต้น

“...ส่วนตัวนับถือเจ้าแม่รำลึก เทพเจ้าแห่งโชคลาภ สวดมนต์ไหว้พระ วันพระเอาผลไม้เอาน้ำขึ้นถวาย จตุรูป 16 ดอก บอกเทวดาทั้งหมดเลยว่าเราเอาของมาถวาย เราก็บูชาของเราอย่างนี้ วันพระ หรือนานๆ ทีก็เอาบายศรีขึ้น เพื่อเอาโชคเอาลาภ เอาเงินเอาทอง เอาบายศรีขึ้นทุกวันพระ หรือครี้มอกครี้มใจก็ขึ้น บายศรีปากชามซื้อตามท้องตลาดทั่วไป คู่ละ 100 มีผลไม้น้ำเปล่า เหมือนเราถวายพระทั่วไป แล้วก็สวดมนต์ อาราธนาศีล สวดมนต์ไหว้พระ ไหว้เทพ

นั่งสมาธิ กวาดน้ำ ทำเพื่อให้ตัวเองสบายใจ มีสมาธิ มีศีลเพราะว่าน้อยคนจะมีสมาธิ แค่นี้ ๕ วันหนึ่งถือไม่ได้ ได้ 2 – 3 ข้อก็ยังดี เป็นการสะสมบุญในตัว แม่เมตตาให้เจ้ากรรมนายเวร...” (ทิพย์. สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2560)

“...พ่อแม่เราเป็นสังคตศีลที่พิเศษ อย่างอาบน้ำขันสุดท้ายก็อธิฐานถึงแม่ ก็โล่ง หรือไม่สบายใจไปไหว้ในหลวง พอจะออกมาเหมือนฟ้าเปิดโล่ง...” (ยม. สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2560)

“...สมมติเราถูกหอย เอาเงินถูกลอตเตอรี่ไปทำบุญ อย่างไปทำบุญที่ ปอเต็กตึ๊ง แล้วเค้าจะให้ใบโมทนาบัตรมาใช้ใหม่ มันจะมีเลขประจำใบของมันแต่ละใบ เลขไม่เหมือนกัน แล้วเราก็เอาเลขนั้นไปเล่นต่อ อาจจะในงวดต่อไป หรือถัดไป ซึ่งอย่างที่เราถือเป็นบุญต่อบุญ และเราก็แบ่งปันให้เค้า ถูกรักก็ให้อีก ถ้าไม่ถูกรักก็ให้บ้าง ไม่ให้บ้าง โดยปกติเราแล้ว เราทำพวกนี้ประจำอยู่แล้วทั้งบริจาคเลือด ซื้อโลงศพ ไถ่ชีวิตโค เราทำประจำอยู่แล้ว ถ้าถูกรักก็จะให้มากขึ้นหน่อย ไม่ถูกรักก็ให้ทุกครั้งเหมือนที่เราทำ ขึ้นต่ำครั้งละ 100 เราก็ทำแบบนี้มาหลายปีแล้ว...” (อุ. สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2560)

“...เราต้องสร้างบารมี สร้างทุนก่อน ก็แบบไปวัดต่างๆ ไปทำบุญหยอดตู้ ใส่ค่าน้ำค่าไฟให้วัด ไปไหว้พระ ทำบุญไว้ก่อน...” (สามเณร. สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2560)

“...ส่วนใหญ่ซื้อจากคนที่พิการหรือเจอนั่งวีลแชร์ ประมาณว่าเราสงสาร ซื้อเพราะความสงสาร ทำบุญกับเขาด้วย บางทีขาย 80 ก็ให้ 100 ถ้าเจอก็ให้เขาไป...” (โหน่ง. สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2560)

“..เวลาไปขอโชคขอลาภ เวลาอธิษฐานก็ต้องบอกท่าน (แม่ย่านาค) ว่านำเงินไปทำอะไร เราจะทำอะไรไปในทางที่ดี วันที่ไปขอถ้าเป็นวันพระใหญ่ยิ่งดี เราบนอะไรไว้ หากได้เราก็ต้องรีบแก้ แต่ที่ละมีวิธีการ (แก้บน) ไม่เหมือนกัน...” (บุญ. สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2560)

“...เชื่อว่าคาถามีจริง เราไม่ค่อยได้เกี่ยว แต่จะบอกว่าไม่เกี่ยวเลยก็ไม่ใช้ สำหรับเราไม่ใช่คาถาสำหรับซื้อหอย เป็นคาถาที่เราท่องเป็นปกติอยู่แล้ว ไม่ใช่ตอนจะซื้อหอยค่อยมานึก ส่วนใหญ่เป็น “พุทโธอะคะวะติ” หนึ่งในบทพุทธคุณอิติปิโส แล้วแต่ว่าจะเอาประโยคไหนมาท่อง พระพุทธเจ้าเป็นผู้จำแนกกรรม ภควาติ เป็นผู้จำแนกแจกกรรม หรือผู้มีโชค หากจะเดินทางไปไหนก็เป็น “สุคะโต” แล้วแต่ว่าจะเอาบทไหนมาท่อง...” (โอ้. สัมภาษณ์, 17 กรกฎาคม 2560)

“...ครั้งหนึ่งเกือบถูกรางวัลที่ 2 ผิดเลขสุดท้ายไปตัวเดียว เชื่อว่ารางวัลต้องอยู่แ่งนั้น เพราะว่าเลขมันต่างจากเราแค่ไม่กี่ใบ ผิดไปตัวเดียว เข้าใจปะว่าเลขลอตเตอรี่มันเรียงเบอร์ มันก็ต้องมีคนหยิบก่อนเรา หรือไม่ก็หยิบหลังเรา แต่เลขมันต้องอยู่ในแ่งนั้น แล้วพองวดนั้นเฉียดไปตัวเดียว งวดต่อไปก็เลยไปซื้อกับคนขายเจ้าเดิม เพราะตัวเองคิดว่าถูกโฉลกกับคนๆนี้มั้ง...” (อ. สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2560)

มีแนวทางเป็นของตัวเอง

หลังจากคนเล่นหวยเรียนรู้วิธีการแสวงหาเลขเด็ดหลายๆ วิธี จนกระทั่งมีบางวิธีที่ดูเหมือนว่าจะตรงกับจริตนิสัย หรือเคยประสบความสำเร็จจากวิธีนั้นๆ จึงทำให้คนเล่นหวยมั่นใจในวิธีการแสวงหาเลขเด็ดของตน และจะใช้วิธีการนั้นในการแสวงหาเลขเพื่อเลือกซื้อเลขในแต่ละงวด

“...เราเล่นไม่เหมือนคนอื่นไง เราไม่ได้มองเลขดังๆ ไม่สนใจอยู่แล้ว เพราะเรามีเลขเราเอง ถ้าถูกก็ถูกไป ถ้าไม่ถูกก็ไม่ใช่ไร ก็เว้นไป แล้วค่อยกลับมาเล่นเลขเดิม เพราะเราไม่ได้เอาเลขคนอื่นมาเล่น เพราะเราไม่ได้สนใจ หรือจะดูขันธ์น้ำมัน เห็นเป็นเลขโน้น เลขนี้ หรือแบ่งรอยเสามันเห็นเลขกันด้วยหรอ ดุ้ยงั๊ว ใบเขียวขี้ยังมีย่ ปฏิทินจีนก็มี เลขพันอะไรกันก็ไม่วู้ อ่านกันยังงั๊ว ละ และที่สำคัญมันทำล่วงหน้ามาเป็นปี ปฏิทินจีนทำล่วงหน้ากันมาเป็นปี แล้วเลขพันวุ่น คุณแม่นไปเปล่า แล้วแต่สายตามอง 6 8 9 แล้วแต่จะมองมุมไหน หรือ 5 กับ 7 2 ขมวดไปขมวดมา ไม่รู้สิ เราไม่ได้มองขนาดนั้น ไม่ได้นั่งเล่นหวยด้วยขนาดนั้น...” (อ. สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2560)

“...ไม่เคยขอเลขเลย เอาตัว (เขียวขี้) ไปอ่านแต่ไม่เคยขอให้ตัวออกมาเป็นหวย เวลาอธิษฐานก็ขอให้ร่ำรวย แต่ไม่ได้ไปขอเลข ขอให้สุขภาพแข็งแรง เวลาเดินทางขอให้ปลอดภัย ไม่มีวิธีการอื่น (ในการหาเลขเด็ดนอกจากใช้วิธีการหาเลขเด็ดจากเหตุการณ์และของสำคัญในชีวิต) คือซื้อแบบมีหลักการของตนเอง...” (จอย. สัมภาษณ์, 5 พฤษภาคม 2560)

“...เขาบอกว่าฝันอย่างนี้ เลขจะเป็นอย่างนี้ แต่ไม่ค่อยชอบ ชอบหวยไทยรัฐมากกว่า แล้วไม่บน ไม่เอา หากเราถูกเราก็ไปทำบุญของเรา บนนั้นบนนี้ไม่ชอบ บางทีเราลืม ของอย่างนี้ถือว่าโชคชะตา เรามีดวงเราก็ได้...” (จ่า. สัมภาษณ์, 13 พฤษภาคม 2560)

“...เมื่อก่อนก็คำนวณหวย ตอนนั้นไม่ได้คำนวณ หนังสือหวยเต็ม พุดยาค แล้วแต่เป็นศาสตร์ของเขา บางทีอยู่ที่จังหวัด อยู่ที่บ้าน บางครั้งคำนวณเข้า 8-10 งวดติด หากคำนวณไม่เข้าทำ

อย่างไรก็ไม่เข้า ไม่ได้คำนวณมานาน เมื่อ 2 เดือนก่อนมาทำบุญ ย่า (แม่ย่านาค) ก็ให้ 3 ตัว ถูกตรงๆ ก็เลยมาที่นี้เรื่อย มาขอพร ขอโชคกับย่า ตัวผมหากไม่เห็นชัดแจ้งจะยังไม่ไป จะรอ ก่อน เียนๆ ค่อยดูใบใหม่...” (บุญ. สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2560)

“...ไม่มีวิธีอื่น มีแค่มาดู (พญาเต่างอย) มาพูดเอา (ต้นตะเคียน) แล้วก็ไม่ได้ใช้สูตรอะไร เมื่อก่อนเห็น 2 ตัว ตอนนีเห็น 3 ตัว ชื้อ 3 ตัวแล้วก็คุณ ตัดออกตัวหนึ่งแบ่งซื้อสองตัวท้ายและ สองตัวหน้า...” (เข้ม. สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2560)

“...งวดหนึ่งใช้เวลารวมเลขไม่นาน พังคนอื่นพูดบ้าง แล้วก็มาตัดสินใจว่าเข้าหลักของเราหรือ เปล่า (การตีความฝันเป็นตัวเลข) เช่นชอบ 692 เขียนไว้ได้หมอนและอธิษฐานว่าขอให้ฝัน ป้าก็ ฝันอย่างที่ว่าหยออก 53 หยออกตัวกลับ พอตกลงกลางคืนมาป้าฝันว่าลูกชายซื้อปลากัดมาเลี้ยง ไปบอกเพื่อนที่ทำงานว่าจะต้องออกตัวกลับแน่นอน...” (ยม. สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2560)

“...เคยซื้อหอยของ เมื่อก่อนมี 2 เลข ตอนหลังมีเลขเดียว ซื้อแล้วไม่ถูก มันลอกกันก็เลยไม่ ซื้อ ในเฟสเขาก็ตาม ตั้งแต่มีโทรศัพท์ก็เปิดดู ดูไปเรื่อยไม่ได้เจาะจง...” (ทิพย์. สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2560)

คำอธิบายถึงความสมเหตุสมผลของการเป็นคนเล่นหวย

หวยในสังคมไทย ส่วนใหญ่ถูกมองว่าเป็นการพนันเป็นสิ่งที่มอมเมาประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนเล่นหวยนั้นมักถูกมองในด้านลบ เหตุใดจึงยังไม่เลิกเล่นเพราะมีแต่เสีย ส่วนใหญ่เล่นด้วย เหตุผลส่วนตัว และเล่นหวยในระดับที่ยังไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อตนเอง และครอบครัว ซึ่งเป็น คำอธิบายหลักถึงความสมเหตุสมผลในการอยู่ในโลกของคนเล่นหวยต่อไป

“...ตอนขายของมีเงินหมุน ชื้อ (หวย) ไปเรื่อยเพราะขายของได้ทุกวัน ตอนนีไม่มีรายได้จะต้อง เติริมงบประมาณ ตอนนีไม่มีรายได้ทางงวดหนึ่งพันกว่าบาท หากงวดนี้แทงถูกงวดหน้าก็ เยอะหน่อย หากไม่ถูกงวดหน้าก็ชื้อน้อยหน่อย ไม่เคยคิดเลิกเล่นหวย ตายก็ไม่เลิก ก็รู้ະบางที่แทงถูกก็ไม่คุ้ม แต่อยากซื้อ ยิ่งว่างยิ่งไม่มีงาน ทำจะฟุ้งซ่าน เอาตัวนี้ (หวย) มาระงับ มีคนหนึ่งบอกว่าเขาไม่ให้แม่อยู่เฉยๆ เดี่ยวจะเป็นอัลไซเมอร์ ตอนนีแม่แจ่มใส แม่อายุ 80 ปี รู้สึกว่าอารมณ์ดีขึ้น ูกก็ไม่เลิก ไม่เคยคิดว่าจะรวยจาก หวย ได้มาก็เอาไปซื้อขนม ยกเว้นถูกรางวัลใหญ่...” (จำ. สัมภาษณ์, 13 พฤษภาคม 2560)

“...คิดอีกทีเป็นการเสี่ยงโชค ความผันผวนๆ แล้งๆ ความหวังว่าอาจจะเป็นจริง หวังว่าวันหนึ่ง จะถูกรางวัลที่ 1 ใครบ้างไม่อยากจะรวย งวดหนึ่งก็ล้านใบที่เขาผลิต เกิดเป็นผู้โชคดีเป็นหนึ่งใน นั้นขึ้นมา อุดหนุนรัฐบาล ถึงไม่ถูกยังได้ช่วยชาติไป ถือว่างวดนี้ทำบุญให้แล้วนะ 500 ถ้าคิด อย่างอื่นก็ปวดหัว คิดง่าย ๆ สบาย ๆ เราก็เล่นตามกำลังของเรา เอาความสนุก เลข 100 ตัว ให้ ถูกทุกคนทุกครั้งเป็นไปไม่ได้ เอาแค่สนุก เฮฮาได้ลูน อย่าไปงมงาย หากไม่มีภาระก็โอเค จะต้องรู้จักแบ่งแยกถึงจะอยู่แบบไม่เดือดร้อนตัวเอง เดือดร้อนคนอื่น ทุกวันนี้ดำรงชีพแบบ พออยู่พอเพียงพอใช้ ครอบครัวไม่ทะเลาะเบาะแว้ง หากไม่เอาคำว่าพอเพียงมาใช้ครอบครัวก็ ทะเลาะเบาะแว้งกัน...” (ทิพย์. สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2560)

“...ถามว่าได้เงินจากการเสี่ยง คือในเมื่อเรารายได้ไม่พอใช้ไหม เราก็อย่าไปซื้อ (หวย) สิ ใช้ ใหม เราก็ต้องรู้เงินในกระเป๋าเราด้วย อย่างที่มีเงินเสี่ยงโชคที่เป็นทุนอยู่แล้ว เราก็เอาเงินตรง นั้นมาใช้ตรงนี้เพื่อต่อยอด เพื่อโชคดีจะได้มีโอกาสต่อยอด แต่ว่าเราจะไม่เอาเงินเก็บมาทุ่มกับ สิ่งพวกนี้ คือมันขึ้นอยู่กับตัวบุคคลด้วยว่าคุณรู้จักจัดสรรปันส่วนเงินของคุณยัง...” (ปึก. สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2560)

“...ไม่ได้ทำให้เราเดือดร้อน เราควบคุมตัวเองเราได้ เราไม่ใช้ผีพนันเข้าสิง เราเล่นเท่าไรเรา ควบคุมเราเองได้ ไม่มีอะไรให้เราไขว่ไขว เรามีจุดยืนของเราเอง ใครมาชวนเยอะขนาดไหนก็ ชวนไม่ได้ ซื้อทั้งหวยรัฐและหวยใต้ดิน แต่ว่าจะจำกัดงบประมาณของตนเองไม่เกิน 500 บาท/ งวด ถ้าซื้อจะไม่ซื้อเกินนี้ บางงวดก็ไม่ได้เล่น ไม่ได้เล่นทุกงวด ถ้าเล่นใต้ดินจะไม่ซื้อหวยรัฐ ไม่ถึงทุกงวดที่จะถึง 500 บาท บางทีก็งวดละ 200 บาท ไม่คิดรวยทางนี้เล่นเพื่อสนุก...” (จอย. สัมภาษณ์, 5 พฤษภาคม 2560)

“...เอาเงินเดือนเป็นตัวตั้ง ก็เล่นเท่านี้ ถ้าหากเราไม่ถูกเงินเดือนแค่นี้จะอย่างไร บางทีก็ เครียด เดือนหนึ่งเกือบหมื่นหักค่าประกันสังคมแล้ว บางเดือนได้หมื่นหากมีฉัตรฤกษ์หรือ 31 วัน หากไม่มีก็ 9 พันกว่า ไม่พอหรอกไหนเราจะเล่นหวยแต่ก็อดไม่ได้หวังว่าจะได้เงินมาหมุน เป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว แม่บ้านเล่นกันทุกคน เหตุผลจริงๆ คือเอาเงินมาหมุนเพราะ เงินเดือนน้อย หากถูกวันที่ 15 ก็ได้กินอีก 15 วันแต่รู้ว่าโอกาสถูกน้อย คนเราถูกก็เอาเงินหมุน มากินกัน รู้ว่าหวยไม่ถูกง่าย ๆ แต่เป็นโอกาสสำหรับคนไม่มีเงิน ที่อยากจะถูก หาช่องทาง การ ใช้จ่าย แต่ก็คิดว่าจะต้องลดลงมาแล้ว หากอยู่ที่ระหว่างดวงจะเล่นงวดละพัน 15 วัน หัก เปอร์เซ็นต์ก็จ่ายแค่ 800 ตอนนี้ทำตัวกันใหม่ไม่ต้องเล่นกันเยอะ หากไม่ถูกก็จะแยะ ไหนจะ

เข้าบ้านอยู่ ค่ากินอีก ถ้าเราไม่เล่นก็ไม่ได้เพราะว่าเราฝัน บางทีก็หมุนไม่ทัน...” (ยม.
สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2560)

สรุป

ในกระบวนการที่คนๆ หนึ่งที่ไม่เคยเกี่ยวข้องกับหอยมาก่อนกลายเป็น “คนเล่นหอย” ไม่ว่าจะเป็น
เป็นสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือหอยได้ดิน พวกเขาเหล่านั้นต้องผ่านการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนอย่าง
ต่อเนื่อง และในแต่ละขั้นก็มีเงื่อนไขสำคัญทำให้เกิดพัฒนาการไปสู่ขั้นตอนต่อไป โดยสามารถแบ่งได้
เป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเริ่มเข้าสู่โลกของคนเล่นหอย ขั้นเรียนรู้วิธีการเป็นคนเล่นหอย และขั้นกลายเป็น
คนเล่นหอย

1. ขั้นเริ่มเข้าสู่โลกของหอย

จากคนที่ไม่เคยซื้อหอยได้มีประสบการณ์ในการซื้อหอยครั้งแรกในชีวิต มีเงื่อนไขมาจาก
เครือข่ายทางสังคมสิ่งแวดล้อมรอบตัว หรือมีคนในครอบครัวหรือคนรู้จักเล่นมาก่อน คือ เริ่มสังเกตเห็น
ว่าคนรอบตัวก็เล่นหอยกันทั้งนั้น หรือเริ่มรับรู้ว่ามีรูปแบบทางสังคมแบบนี้อยู่ด้วย และเข้าถึงได้ไม่ยาก
จึงนำไปสู่การตัดสินใจซื้อหอยครั้งแรก และนำไปสู่การซื้อครั้งต่อไป มา จากนั้นแต่ละคนก็จะมีคำตอบ
สำหรับการอยู่ในโลกของหอยตามคำอธิบายหรือการให้ความหมายต่อการเล่นหอย แต่ส่วนใหญ่ให้
ความหมายต่อหอยว่า “หอยคือความหวังและการเสี่ยงโชค”

2. เรียนรู้วิธีการเป็นผู้เล่นหอย

เมื่อเข้าสู่โลกของคนเล่นหอยในขั้นแรกแล้ว หมายความว่าผู้คนที่ตัดสินใจจะอยู่ในโลกของคนเล่น
หอยต่อไป จำเป็นต้องเรียนรู้กฎกติกาการเล่นหอยแต่ละประเภท ซึ่งคนๆ หนึ่งจำเป็นที่จะต้องรู้ทั้งสอง
ประเภท เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการเลือกซื้อหอยประเภทใดประเภทหนึ่งเป็นหลัก แต่
ส่วนใหญ่แล้วนิยมซื้อควบคู่กันทั้งสองประเภท

นอกจากนี้ยังต้องเรียนรู้วิธีการเสาะแสวงหาเลขเด็ดเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกในลำดับ
ถัดไป ซึ่งไม่ว่าจะซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือหอยได้ดินก็ตาม ซึ่งเป็นวิธีการที่สามารถใช้ร่วมกันได้ ใน
งานวิจัยนี้ได้รวบรวมไว้ 19 วิธี ดังนี้ เหตุการณ์สำคัญและของสำคัญในชีวิต เลขดังประจำปี เลขมหา
มงคล เลขมงคล หอยหนังสือพิมพ์ หอยซอง อาจารย์สำนักต่างๆ หอยน้ำมันต์ หอยนายกรัฐมนตรื

หอยเกี๊ยวอาจารย์ หอยดาราคนดัง เหตุการณ์แปลกพิสดารตามหน้าข่าว ความฝัน สูตรเลขวิ่ง – เลขเด่นประจำวัน สูตรเลขลือค้ำกำลังวัน สูตรคำนวณงวดต้องวัด สถิติหอยย้อนหลัง การขูดต้นไม้ การขอหอยจากสถานที่ศักดิ์สิทธิ์

กระบวนการตัดสินใจเลือกเลขเด็ด กระบวนการนี้เกี่ยวข้องกับวิธีการเสาะแสวงหาเลขเด็ด กล่าวคือ เมื่อได้เลขเด็ดเลขดังมาแล้วจำนวนหนึ่ง ซึ่งในตอนแรกจะมีตัวเลขให้เลือกเล่นค่อนข้างเยอะ เนื่องจากได้เลขเด็ดมาจากหลายแหล่ง จึงจำเป็นต้องคัดกรองให้มีจำนวนตัวเลขน้อยลง เพื่อทำการตัดสินใจเลือกเลขเด็ดในท้ายที่สุด นำไปสู่การเลือกซื้อเลขดังกล่าวในหอยงวดถัดไป ดังนั้นเงื่อนไขสำคัญของขั้นตอนการเรียนรู้คือการมีวิธีเสาะแสวงหาเลขเด็ดในแนวทางของตัวเอง โดยจะเลือกใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งเป็นหลัก แล้วทำการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารหอยในช่องทางอื่นๆ อีกเช่น อาทิ เลขดัง เลขมงคล ฯลฯ และขึ้นอยู่กับความชื่นชอบเลขตัวนั้นเป็นหลัก จะเห็นว่าในกระบวนการตัดสินใจเลือกเลขเด็ดในขั้นสุดท้ายต้องผ่านการคัดกรองข้อมูลหรือตัวเลขมาหลายชั้นทีเดียว

3) กลายเป็นคนเล่นหอย

เมื่อผ่านการเรียนรู้การเสาะแสวงหาเลขเด็ดในวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันออกไป จนกระทั่งมีความชำนาญพอที่จะคัดเลือกเลขเด็ดจากกระบวนการตัดสินใจเลือกเลขเด็ด ก็จะเข้าสู่ขั้นตอนการกลายเป็นคนเล่นหอย พวกเขาผ่านการทดลองในหลายวิธีจนกระทั่งมีความมั่นใจ ได้รับการพิสูจน์ด้วยตนเองแล้วว่าได้ผล คือทำให้พวกเขาถูกรางวัล จนกระทั่งพวกเขาเหล่านั้นต่างมีแนวทางการเล่นเป็นของตัวเอง และเมื่อกลายเป็นคนเล่นหอยก็จำเป็นต้องมีคำอธิบายที่ดูสมเหตุสมผล ที่จะทำให้สามารถดำรงอยู่ในโลกของคนเล่นหอยต่อไป

บรรณานุกรม

เอกสาร

กรมศิลปากร

- 2554 “แถลงงานคณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทย พุทธศักราช 2554”. กรุงเทพฯ :
กรมศิลปากร.

เจริญ ตันมหาพราน

- 2554 “ยี่ก่อง : พระอนุวัตน์ราชนิยม”. กรุงเทพฯ : ปราชัญญ์,

ญาณทิพย์ (นามแฝง)

- 2558 “ฝันพยากรณ์”. กรุงเทพฯ : เสริมวิทย.

ญาดา ประภาพันธ์

- 2548 “ระบบเจ้าภาชีนายอากรสมัยกรุงเทพฯ ยุคต้น”. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พันธกิจ,
ฐิตินันท์ สื่อเสาวลักษณ์

- 2556 “พฤติกรรมการณ์ซื้อหอยไต้ดินของประชาชนในตำบลอ่างศิลา อำเภอเมือง จังหวัด
ชลบุรี”. หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ดวงกมล ดีพันธุ์

- 2557 “หอยไต้ดินในสังคมไทย”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
พัฒนามนุษย์และสังคม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระ กรมพระยา.

- 2465 “ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 17 ว่าด้วยเรื่องตำนานการเล็บบ่อนเบี้ย แลเล็กลอย”.
งานพระราชทานเพลิงศพพระยาสุนทรพิมล (เผด็จ วสุวัต) พ.ศ.2465. พระนคร:
โสภณพิพรรฒธนากร. (ฉบับอเล็คทรอนิกส์)

เทพย์ สาริกบุตร

- “พระตำหรับวิเศษไสยศาสตร์ โชคลาภ : พระตำหรับที่รวบรวมตำราอันก่อให้เกิด
โชคลาภทั้งหมด”. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.]

ธนากร ลิ้มศิริ

- “คัมภีร์มหาเศรษฐี เล่ม 3 (ของดีปี 60)”. (มปท.)

ธารา มีบุญ

- 2546 “ปัจจัยที่มีผลต่อการเล่นพนันหอยเถื่อน ในกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ปริญญา
สังคมวิทยามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและ
มานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีรศักดิ์ วิษุตนานนท์

- 2551 “การพนันในรูปแบบของ “หวย”. เอกสารวิชาการส่วนบุคคล การอบรมหลักสูตร”
ผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง(บ.ย.ส.)” รุ่นที่ 11 วิทยาลัยการยุติธรรม
สำนักงานศาลยุติธรรม.

ประวิทย์ ปิยนามวาณิช

- 2550 “พฤติกรรมของผู้บริโภคในการซื้อหวย ในเขตเทศบาลเมืองพังงา”. ภาคนิพนธ์
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนดุสิต.

ปรีนทร์ นาคสิงห์

- 2547 “เกย์ : กระบวนการพัฒนาเอกลักษณ์และวิถีชีวิตทางเพศ”. วิทยานิพนธ์ปริญญา
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยามหาบัณฑิต (สังคมวิทยา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคนอื่นๆ.

- 2543 “หวย ช้อง บ่อน ยาบ้า : เศรษฐกิจนอกกฎหมายกับนโยบายสาธารณะในประเทศไทย”. เชียงใหม่ : ตรัสวิน (ซิลค์เวอร์มบุคส์),

พสุนิต สารมาศ

- 2545 “ชีวิตนักเสี่ยงโชคจากตัวเลข กรณีศึกษาคนเล่นหวยใต้ดิน”. วิทยานิพนธ์ปริญญา
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยามหาบัณฑิต (สังคมวิทยา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พัชรินทร์ ลีอนันต์ศักดิ์ศิริ

- 2535 “พฤติกรรมการเล่นการพนันประเภทหวยใต้ดินของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง
ขอนแก่น”. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกไทย
คดีศึกษา (เน้นสังคมศาสตร์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภราดร สุขสัมมาร

- 2556 “ผลกระทบนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาหวยใต้ดิน”. วิทยานิพนธ์
ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ยุทธนา ตันเจริญ

- 2554 “พฤติกรรมในการซื้อหวยใต้ดินที่มีผลกระทบต่อความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนใน
เขตเทศบาลตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา”. งานนิพนธ์
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง
(พนัสนิคม) คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา.

รัตพงษ์ สอนสุภาพและศรัณย์ ธิติลักษณ์

- 2554 “สลากกินแบ่งรัฐบาล : โครงสร้างอำนาจและผลประโยชน์ของใคร”. โครงการ
การศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรมและผลกระทบการพ่นในประเทศไทย
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ศศิธร นิธิปรีชานันท์

- 2555 “ปัญหาทางกฎหมายในการควบคุมการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา”.
วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุทิน จันทา

- 2550 “รวยด้วยหอย”. กรุงเทพฯ : ศรีเอทีฟ คอนเวนชั่น

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

- 2532 “สมุดภาพประวัติสลากกินแบ่งรัฐบาล (พ.ศ.2482-2532)”. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
สลากกินแบ่งรัฐบาล.

- 2542 “60 ปีสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล”. กรุงเทพฯ : สงวนลิขสิทธิ์พิมพ์.

สังคีต พิริยะรังสรรค์ และคนอื่นๆ

- 2547 “เศรษฐกิจการพ่น”. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ร่วมด้วยช่วยอ่าน.

แสน วิชาชาญ

- 2545 “ตำนานหอยแห่งเมืองสยาม”. กรุงเทพฯ : บริษัท ว.เพชรสกุล.

หทัยรัตน์ กวีวิทยวงศ์

- 2554 “พฤติกรรมและปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจในการบริโภคสินค้าประเภทหอยของ
คนไทย: กรณีศึกษากรุงเทพมหานครและปริมณฑล”. วิทยานิพนธ์ปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อนุรัตน์ ใจวัฒนัย

- 2551 “เดอะ ลอตเตอรี”. กรุงเทพฯ : แสงแดด,

เอกสารออนไลน์

กรมศิลปากร

- 2546 “เพลงยาวตำนานหอย”. ประชุมเพลงยาว ภาคพิเศษ : เพลงยาวเจ้าฟ้ากรมขุน
กระษัตราธิราชที่ทรงปฏิสังขรณ์วัดอโศกอาราม เพลงยาวตำนานหอย เพลงยาวชาว
วัง และ เพลงยาวเรื่องเที่ยวถ้ำวิมานจักรี”. เข้าถึงจาก <http://vajirayana.org/>
ประชุมเพลงยาวภาคพิเศษ/เพลงยาวตำนานหอย-ของนายกกล้า

ธีรณัฐ พุคค์ดีศรีกิจ และศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์.

- 2557 “บทบาทของความเชื่อโชคลางต่อพฤติกรรมการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลและหน่วยได้
ดินของผู้บริโภคชาวไทย”. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 7 ฉบับที่ 2
เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2557 เข้าถึงจาก [https://www.tci-thaijo.org
/index.php/Veridian-E-Journal/article/viewFile/27388/23355](https://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/viewFile/27388/23355)

ธีระพร วีระถาวร

- “ผลการออกรางวัลของสลากกินแบ่งรัฐบาลเพียงตรงจริงหรือไม่?” เข้าถึงจาก
<http://www.thainhf.org/icgp/autopagev4/files/4DtF9cPTue105649.pdf>

ศุภณีย์ศึกษาปัญหาคารพนัน

- 2556 “รายงานประจำปี 2555 ศุภณีย์ศึกษาปัญหาคารพนัน”. เข้าถึงจาก
[http://www.gamblingstudy-th.org/imgadmins/book_file
/CGS%20ANNUAL%20REPORT%20\[ebook\].pdf](http://www.gamblingstudy-th.org/imgadmins/book_file/CGS%20ANNUAL%20REPORT%20[ebook].pdf)
- 2557 “รายงานประจำปี 2556 ศุภณีย์ศึกษาปัญหาคารพนัน”. เข้าถึงจาก
[http://www.gamblingstudy-th.org/imgadmins/book_file
/CGS%20Annual%20Report%2056%20ebook%20small.pdf](http://www.gamblingstudy-th.org/imgadmins/book_file/CGS%20Annual%20Report%2056%20ebook%20small.pdf)
- 2557 “ห่วย : ความรู้และความหมายในมุมมองของผู้หญิง”. เข้าถึงจาก
[http://www.gamblingstudy-th.org/imgadmins/book_file/
\[Ebook\]%20Lotto%20and%20Women%20resize.pdf](http://www.gamblingstudy-th.org/imgadmins/book_file/[Ebook]%20Lotto%20and%20Women%20resize.pdf)
- 2559 “การพนันในยุคเปลี่ยนผ่าน รายงานประจำปี 2559”. เข้าถึงจาก
[http://www.gamblingstudy-th.org/imgadmins/book_file/\[ebook\]%20CGS-
Report-2016-mobilesize.pdf](http://www.gamblingstudy-th.org/imgadmins/book_file/[ebook]%20CGS-Report-2016-mobilesize.pdf)

บทความออนไลน์

“รายละเอียดบริการซื้อ-จองล่วงหน้า สลากกินแบ่งรัฐบาล” เข้าถึงจาก [www.ktb.co.th
/promotion/detail/454](http://www.ktb.co.th/promotion/detail/454)

“ประธานบอร์ดสลาก” ลาออก เปิดทาง “บิ๊กตู่” ใช้ ม.44 ตั้งผู้มีบารมี ยึดโควตาห่วยคืน” เข้าถึงจาก
<http://thaipublica.org/2015/04/government-lottery-office-act-2/>

“20 ปีใครรวยจากสลากกินแบ่งรัฐบาล! – คนไทยซื้อ ”ลอตเตอรี่” 9 แสนล้าน ถูกห่วย 5.5 แสนล้าน
ถูกกิน 3.5 แสนล้าน” เข้าถึงจาก <https://thaipublica.org/2016/11/lottery-38/>

“ปิดตำนาน “5 เสือ-มูลนิธิสำนักงานสลากฯ” บอร์ดสลากไม่ต่อสัญญา โยกโควตาว่า 15 ล้านฉบับ

ขายผ่าน KTB – เสธฯแดง ชงขึ้นเงินเดือนพนง.สลากคนละ 9,000 บาท” เข้าถึงจาก

<http://thaipublica.org/2015/10/lottery-31/>

“เปิดชุมทรัพย์สลากกินแบ่ง เงินสะพัดต่อปีกว่าแสนล้าน” เข้าถึงจาก <http://thaipublica.org>

[/2015/05/government-lottery-office-act-4/](http://thaipublica.org/2015/05/government-lottery-office-act-4/)

“หวย 花會” เข้าถึงจาก [http://www.zhongtai.org/forum/index.php?topic=608.msg](http://www.zhongtai.org/forum/index.php?topic=608.msg4234#msg4234)

[4234#msg4234](http://www.zhongtai.org/forum/index.php?topic=608.msg4234#msg4234)

สัมภาษณ์

อ. พนักงานบริษัท. สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2560.

ปึก. ธุรกิจส่วนตัว. สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2560.

รุ่ง. เจ้าของร้านขายชุดไหว้ หน้าศาลเยือกสง. สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2560.

จอย. เจ้าของกิจการ. สัมภาษณ์, 5 พฤษภาคม 2560.

ป้าของจอย. อดีตพนักงานธนาคาร. สัมภาษณ์, 5 พฤษภาคม 2560.

จำ. ผู้สูงอายุอยู่บ้านเฉยๆ. สัมภาษณ์, 13 พฤษภาคม 2560.

สามเณร. สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2560.

โหน่ง. พนักงานบริษัท. สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2560.

บุญ (นามสมมติ). ธุรกิจส่วนตัว. สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2560.

ว่าว. เจ้าของกิจการ. สัมภาษณ์, 19 พฤษภาคม 2560.

ทิพย์. แม่บ้าน. สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2560.

อนรรตน์ ไคว่คาลัย. ผู้เขียนหนังสือ “เดอะ ลอตเตอรี่”. สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม 2560.

เข้ม (นามสมมติ). ชาวนา. สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2560.

แก้ว (นามสมมติ). พนักงานโรงงาน. สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2560.

จุไรวัค. ผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อย. สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2560.

อัครชัย. ผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อย. สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2560.

ทุเรียน. ผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อย. สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2560.

เล็ก. นักศึกษาปริญญาโท. สัมภาษณ์, 8 มิถุนายน 2560.

ยม. อาชีพแม่บ้าน. สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2560.

สมชาย (นามสมมติ). ผู้ค้าสลากกินแบ่งรายย่อย. สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2560.

นุ่น (นามสมมติ). คนขายหอยใต้ดิน. สัมภาษณ์, 13 กรกฎาคม 2560.

ไอ้. อยู่บ้านดูแลมารดา. สัมภาษณ์, 17 กรกฎาคม 2560.

ภาคผนวก
เพลงที่เกี่ยวกับหอย

เพลง : สลากรัฐ ขจัดทุกข์

คำร้อง-ทำนอง พยงค์ มุกดา

ที่มา : http://www.glo.or.th/ewt_news.php?nid=1459

ประเทศชาติต้องมีรัฐบาล	เพื่อบริหาร ภาษีอากร
ทุกคนต้อง จ่ายภาษี	รัฐมีรายได้ เป็นวงจรร
ป้อนเข้าระบบ สู้งบประมาณ	
สลากกินแบ่ง รวมทรัพย์สากล	จากประชาชน เรียกร้องต้องการ
เหลือกันจึง เสียโชคซื้อ	รัฐเพียงเป็นสื่อ ดำเนินการ
บริหารเงินเพื่อ ช่วยเหลือสังคม	เสี่ยงจาก สลากกินแบ่ง
ไม่แรงร้าย เทาได้ดิน	กินแบ่งยัง แบ่งให้กิน
ไม่สิ้นตัว ถึงทุกขระทม	หวยได้ดินกินรวบรวมกิน
คนเสี่ยงล้มจน สูดน้บคณา	สลากกินแบ่ง แข่งยุติธรรม
แบ่งนำให้รัฐ ไปพัฒนา	ซื้อเพียงสลาก ของรัฐ
แล้วเงินทุกอัฐ จะคืนมา	เปลื้องทุกข์ประชา ได้ผาสุกเอย

เพลง : เสี่ยงโชค

ที่มา : http://www.glo.or.th/ewt_news.php?nid=1469

(สร้อย) ขีรณม้าต้องไปล่าปาง อยากขี่ช้างต้องไปสุรินทร์
อยากเสี่ยงโชคกันแบบติดดิน ตัดสินใจซื้อลอตเตอรี่ (ซ้ำ)
สักใบสองใบ จะเป็นไรไปนานนานที

ไม่จำเป็นเช่นผีทรงเจ้า นั่งไหว้เต่าไหว้ห้วปสี่
ดวงจะรวมมันช่วยไม่ได้ๆ ซื้อสองใบก็เป็นเศรษฐี

(สร้อย) ขีรณม้าต้องไปล่าปาง อยากขี่ช้างต้องไปสุรินทร์
อยากเสี่ยงโชคกันแบบติดดิน ตัดสินใจซื้อลอตเตอรี่

ไม่ใช่หมอมเมา เป็นเกมเบาเบาเพลินเพลินดี
ถูกก็เอาไม่ถูกก็อด เล่นตามกฎที่เขามี
เป็นรางวัลของคนมีโชคๆ ยิ้มกับโลกอย่างโชคดี

(สร้อย) ขีรณม้าต้องไปล่าปาง อยากขี่ช้างต้องไปสุรินทร์
อยากเสี่ยงโชคกันแบบติดดิน ตัดสินใจซื้อลอตเตอรี่

เส้นทางคนรวยต้อง มีแผนสวยเป็นเทพี
แต่คนจนนั้นต้องทนอด เงินก็หมดงานก็ไม่มี
มีความหวังว่ารางวัลออก ได้ส่งดอกก็ยังดี

(สร้อย) ขีรณม้าต้องไปล่าปาง อยากขี่ช้างต้องไปสุรินทร์
อยากเสี่ยงโชคกันแบบติดดิน ตัดสินใจซื้อลอตเตอรี่ (ซ้ำ)

เพลง : สายธารแห่งความหวัง

คำร้อง-ทำนอง ชัยรัตน์ วงศ์เกียรติขจร

ที่มา : http://www.glo.or.th/ewt_news.php?nid=1461

อย่ารอความหวัง อย่าตั้งจุดหมาย

อย่าหลงมกมาย ไม่ลืมหูลืมตา

ไม่ใช่ทางรวย ไม่ช่วยการค้า

หลงเพลินอาจพา.....ทุกข์ชีวาอกตรมขมใจ

สลาकिनแบ่งรัฐบาล..... เป็นเพียงสายธาร

ให้คนทุกข์ได้ผ่อนคลาย เป็นการสร้างงาน

เป็นการเสี่ยงทาย เสี่ยงโชคกันไป

ได้กุศลร่วมกัน อย่าเอาชีวิต ผูกติดรางวัล

เลิกเพื่อเลิกฝัน เร่งทำมาหากิน

ไม่ใช่ทางเดียว เก็บเกี่ยวทรัพย์สิน

ชุมทรัพย์ในดิน.....ทั่วถิ่นทั่วไทยใส่ใจหาเอา

เพลง : รวยแบบไม่ได้ตั้งใจ

คำร้อง/ทำนอง : ชลธิ์ ธารทอง

ที่มา : http://www.glo.or.th/ewt_news.php?nid=1465

ร้องเพลงกล่อมนา	ขับเสภากล่อมสาว
เสร็จเกี่ยวข้าวว่างคราดไถ	โชคใหญ่มาถึง
ถูกที่หนึ่งเต็มใบ	รวยแบบไม่ได้ตั้งใจเราเลย
เห็นคนพิการ	มีงานที่ไม่หนักแรง
ขายสลากกินแบ่งรัฐบาล	งานเบาเบา
สร้างความหวังมีพลังเล็กนั่งเศร้า	โลกเหงาเหงาของเขาก็มีแสงสี
น้ำ อา ป้า ยาย	อย่างมนายเพื่อเขา
หมอดู หมอเดา และหมอผี	เพื่อนคนไข้หาย
ไม่รวมสักที	เลขลืดยังไม่มีแน่นอน
(ดนตรี)	

ร้องเพลงกล่อมนา	ขับเสภากล่อมสาว
เสร็จเกี่ยวข้าวว่างคราดไถ	โชคใหญ่มาถึง
ถูกที่หนึ่งเต็มใบ	ซื้อแบบไม่ได้ตั้งใจรวย

เพลง : ด้วยเงินสลากกินแบ่งฯ

คำร้อง-ทำนอง : กฤตบุญญ วรรณ

ที่มา : http://www.glo.or.th/ewt_news.php?nid=1467

(สร้อย) ด้วยเงินจากสลากกินแบ่งฯ

ด้วยแรงพลั้งศรัทธา ด้วยเงินของปวงประชา

ยื้อนคืบกลับไปหา สร้างสรรค์สังคมไทย

(1) สลากกินแบ่งฯ ที่ท่านซื้อหา

เงินตราไม่สูญหายไปไหน

สร้างเสริมประโยชน์อันยิ่งใหญ่

ช่วยเหลือสังคมไทยก้าวไกลสุขสันต์

สร้างโรงเรียน มอบทุนการศึกษา

สร้างสนามกีฬา เพิ่มพลังชีวิต

สร้างโรงพยาบาล ก่อเกิดคุณอนันต์

ด้วยเงินของท่านทั้งนั้น กุศลเกิดพลันเห็นทันตา

(2) สลากกินแบ่งฯ ที่ท่านซื้อหา

สร้างงาน สร้างอาชีพ ช่วยชาวไทย

เพิ่มพูนเงินตรา เพิ่มรายได้

ช่วยรัฐพัฒนาชาติไทย ก้าวไกลสุขสันต์

ร่วมแรงพลังศรัทธาประสาน

ราษฎร์-รัฐ เจือจางเกื้อกูลผูกพัน

เพิ่มพูนคุณภาพชีวิต

เหนือสิ่งอื่นใดนั่น คือความสุขสันต์ของปวงประชา

(ดนตรี.....เริ่มต้นใหม่) จบที่สร้อย

เพลง : หว่ย

ศิลปิน : คาราบาว

ยินดีโชคดีที่ท่านถูก ยังไม่ถูกก็ไม่เห็นเป็นไร
เมื่อเงินทองไม่ได้รั่วไหล นากลับไปรับใช้ สังคมไทยให้รุ่งเรือง
จากความหวังของพี่น้อง เจ้าของเงินอธิษฐานทุกท่าน
จงภูมิใจได้แรงบันดาลใจ สู่การสร้างสรรค์ต่อไป
นำพาของไทย ก้าวสู่โอกาส สู่ความเป็นชาติอันศิวิไลซ์
ความสุขแห่งหวังเพื่อสังคมไทย พาชาติก้าวไกล เติบโตทุกทิศทาง
สร้างความสุขจากความหวัง ฝากฝังสู่สังคมไทย

เพลง : หว่ยใต้ดิน

ศิลปิน : คาร์ณ สัมบุญณานนท์

อาดูรดวงใจ ข้าสูญเสียไปทุกอย่าง
เพราะใช้ชีวิตผิดทาง สร้างความร่ำรวยด้วยหว่ยใต้ดิน
อาจารย์ให้ดี...เข้าไปหามาจนสิ้น
ตัวเก็งตัวกันตัวกัน ข้าแทนชนสิ้นวัศวายไร่นา
เคยทำการ จิตใจก็พลันผันเปลี่ยน
ทั้งวันข้านั่งขีดเขียน พากเพียรคำนวณหว่ยตัวที่จะมา
บนบานพระภูมิ เทพไผ่ไพรเจ้าป่า
อินทร์พรหมสยามเทวา โปรดจงช่วยข้า ให้รวยสักที
อาจารย์ท่านไป ว่าข้างไปไซ้ในเรือสำเภา
ตามคำรางวัลก็เข้าบวกลบคูณหารได้เก้าศูนย์สี่
เพราะความอยากรวย รวบรวมทรัพย์สินที่มี แหว่ยตัวเก้าศูนย์สี่
หวังครองตำแหน่งเศรษฐีเมืองไทย
ชะตาคนเรา เมื่อคราวมันจะถึงชาติ
หว่ยกินอย่างน่าอนาถ โชควาสนาชักพาเป็นไป
มัวเมาสามตัว ชั่วเพียงไม่นานเท่าไร
สินทรัพย์เงินทองบรรลีย์ ต้องกลายสภาพกลับเป็นขาทาน
ลงเอยกันที่ ไม่มีวันจะฝันใฝ่
สามตัวข้าขอห่างไกล ยากจนเพียงใดไม่ขอพบพาน
นอนตามศาลา ต้องอาศัยวัดแทนบ้าน
ขอร้องพี่น้องทั่วกัน อย่าได้เมามัว...สามตัวอีกเลย

เพลง : อาจารย์ไ้ห่วย

ศิลปิน : เพลิน พรมแดน

(เนื้อเพลง) เกิดมาจนดินร่นอยากมี ทุกวันทุกวี่นั้งคิดแต่ห่วย เกิดมาจนดินร่นอยากรวย หาเจ้าพ่อ
ช่วยบอกห่วยให้แทง ดวงซวยเพราะโดนห่วยหลอกห่วยออกทุกทีหน้าแห้ง เลือกสวมนาไว้ วอดวาย
ไปหลายแปลงนาในร้อยไร่กว่าๆ งวดหน้าเห็นต้องขายแบ่ง เลขดิงวดหน้าหนึ่งห้ามน้าแทง เออ เลข
ดิงวดหน้าหนึ่งห้ามน้าแทง สู้ทนเมียแข่งก็เพราะแทงแต่ห่วย

(บทพูด)

(ลูกคู่) สาธุ ท่านเจ้าพ่อที่เคารพ ลูกข้างโดนกินเรียบไปอีกแล้วละครับ เจ้าพ่อ

(เพลิน) เอ็ง มันเชื่อนี้ ช่วยไม่ได้ข้าบอกให้เอ็งตรงๆเอ็งก็ไม่แทง

(ลูกคู่) เอ๊ ก็ท่านเจ้าพ่อให้ลูกข้างดูแมวหนึ่งตัว กำลังกินข้าวหนึ่งกอง ลูกข้างก็คิดว่าแมวหนึ่งตัวมีสี่
ข้าวอีกหนึ่งกองเป็นห้า ลูกข้างเลยแทงหนึ่งห้า แต่มันดันไปออกเก้าเก้านี้ครับ ท่านเจ้าพ่อ

(เพลิน) เอ็งไม่เอาหางรวมไปด้วยนี่นา

(ลูกคู่) เอาหางไปรวมแล้วมันก็ไม่พอเก้าเก้า

(เพลิน) ก็เอาหูรวมเข้าไปอีกสิไอ้เซ่อ

(ลูกคู่) หูทั้งสองหูมันก็ไม่พอเก้าเก้าหรรอครับ

(เพลิน) อะ ขนแมวอีกมีตั้งเยอะแยะ ก็เอามารวมกันให้พอสิเฮ้ย

(ลูกคู่) เออ จริงๆครับท่านเจ้าพ่อ ท่านเจ้าพ่อให้แม่นเหมือนตาเห็น ผมเช่เอง แล้วงวดนี้มีอะไรครับ

(เพลิน) งวดหน้าเหรอ

(ลูกคู่) ครับ

(เพลิน) จ.จ.

(เนื้อเพลง) แทงเท่าไรวอดวายถูกกิน แทะซึกแด่ดินหมดสิ้นมันแสนซวย กินไม่กลัวแก้ตัวอยากรวย
เจ้าพ่อจำช่วยให้รวยกะเขาที่ วัวควายนี่ขายดีกว่า เอานาจำนองเจ้าหนี้ ชื้อห่วยจนสิ้นจะกินแทบไม่มี
จ.จ. เจ้าพ่อบอกไ้ ดีใจหวังรวยเต็มที หุ่มแทงเจ็ดๆ เด็ดๆ เป็นเลขดี เออ ต้องมาเจ็ดๆ เด็ดๆในงวดนี้
หวังจะถอนหนี้ไ้ถอนซื้อที่ดิน

(บทพูด)

(ลูกคู่) ท่านเจ้าพ่อครับ

(เพลิน) อื้อ

(ลูกคู่) ลูกข้างถูกกินเรียบอีกแล้ว เพราะเชื่อท่านเจ้าพ่อนั่นแหละ ท่านเจ้าพ่อไม่น่าหลอกลูกข้างเลย

(เพลิน) ข้าหลอกเอ็งที่ไหนอีกล่ะ หนอยดูถูกเจ้าพ่อเหร่อ

(ลูกคู่) ทำไมจะไม่หลอก เจ้าพ่อบอกงวดนี้ออก จ.จ. ใ้ผมก็ทุ่มแทงเจ็ดๆ จนหมดตัว

(เพลิน) แล้วไง

(ลูกคู่) แต่เลขที่มันออกมา มันศูนย์ๆ นี่รับเจ้าพ่อ

(เพลิน) ข้าไม่ได้หลอกแล้วก็บอกไม่ผิดอีกด้วย

(ลูกคู่) ไม่ผิดยังไง

(เพลิน) ไม่ผิดสิ จ.จ.มันก็ ศูนย์ๆ ไรหละ บอกให้เจ้งๆ เอ็งไม่น่าโง่งนี่นา

(ลูกคู่) เออ ยังนี่เอง แหมเสียตายไม่น่าคิดผิดเลย

(เพลิน) อ้อ

(เนื้อเพลง) ทรัพย์มากมายถูกไฟโลภหลงเผาเหี้ยนเตียนโล่ง ไม่เคยจะได้คืน วอดมลายดังไฟไหม้พื้น
ทุกข์ตรมขมขื่นไม่เคยคืนพื้นตัว ตรอมใจก็ใคร่ไหนเล่า ตัวเรานี่เองมันยั่ว เขาชักจูงเล่นไม่เป็นตัวของ
ตัว จึงเตือนเพื่อนพ้องน้องพี่ อยู่ดีๆ อวยาริทางชั่ว หวังรวยงวดหน้าจะพาดามีดมีว เออ ขึ้นไปลงเล่นจะ
เป็นคนสิ้นตัว รักดีหามจั่ว รักชั่วหามเสาเอย

(บทพูด)

(ลูกคู่) อี๊ย อยากจะผูกคอตาย หมดกัน หมดตัว งวดไหนๆ ก็กินเรียบ วัวควายไรร่ไม่มีเหลืออีกแล้ว

(เพลิน) อย่าเสียใจไปเลยลูกเอ๊ย ผิดเป็นครูเค้าว่า แก่ตัวไหมสิลูก ตอนนี้เอ็งยังมีอะไรเหลืออยู่อีกบ้าง
ล่ะ

(ลูกคู่) ตอนนี้ลูกช้างก็เหลือขวานอยู่เล่มเดียว

(เพลิน) อ้าว

(ลูกคู่) จะถวายเจ้าพ่อเดี๋ยวนี้แหละ ฮือ....

(เพลิน) เอ้ย เอ้ย เอ้ย นี่เล่นขวานกับข้าเชียวเหร่อ ข้าเจ้าพ่อทองหยิบนะเนี่ย ข้ามีฤทธิ์เหาะได้ ดำดิน
ได้ หายตัวได้ อยู่ยงคงกะพันนะ อย่ามากำแพงกับข้านะ

(ลูกคู่) ดี ดี อยากจะดูฤทธิ์เจ้าพ่ออยู่ที่เดียว อ้าวแล้วนั้นเจ้าพ่อต้องวิ่งหนีท่าล่ะ

(เพลิน) เออ เหาะข้าก็เหาะได้ หายตัวก็ทำได้ ดำดินก็ทำได้ กะอีแคว้งแคว้นี้ ทำไมข้าจะทำไม่ได้ เออ
ไปก่อนล่ะไ้หนู งวดหน้าศูนย์เจ็ดนะ

เพลง : เทวดาทำอะไร

ศิลปิน : คาราบาว

ถูกก็ช่าง ไม่ถูกก็ช่าง ไม่ใช่รอราง รถเมล์ รถไฟ

ลอตเตอรี่มันซื้อไม่ได้ ชาวบ้านหวังรวยเล่นหยกกันใหญ่ ถูกก็ช่าง ไม่ถูกก็ช่าง

ชาวนาหน้าแดงหน้าดำ มือที่กำลังเกี่ยวรวงข้าว ทุกซอกทุกซี้ใจปวดร้าว

ราคาข้าวมันไม่ค่อยดี จะให้มีความหวังทางใด ดูสดใสเท่าลอตเตอรี่

เงินทองแม้ไม่ค่อยจะมี กระเป๋ยดกระเสียร กระเสือกกระสน

ขวนขวายเลขหมายเด็ดเด็ด ตามโปยตามเคล็ด ตามวัดตามวา เทวดาขอให้ช่วยลูกด้วย

ถ้าถูกถูกหยกจะเลี้ยงเทวดา จะเชิญมาตั้งกังวเหล้า ปาร์ตี้เมาสรวลเสเฮฮา

ข้าวปลาหมูเห็ดเป็ดไก่ ผลหมากรากไม้ทั้งกัญชงกัญชา เพียบ

ถูกก็ช่าง ไม่ถูกก็ช่าง ไม่ใช่รอราง รถเมล์ รถไฟ

ลอตเตอรี่มันซื้อไม่ได้ ชาวบ้านโชคร้ายถูกหยกกินหมด ถูกก็ช่าง ไม่ถูกก็ช่าง

เทวดาผ่านมาพบเห็น มนุษย์อุจจาระเหม็นร้องหาเทวดา ปัญหามันอยู่ตรงไหน

คับอกคับใจชาวไร่ชาวนา ปัญหามันอยู่ตรงหยก วอนให้เราช่วยถูกหยกสักครา

เทวดาหยุดคิดนิดหนึ่ง ก็บ่นรำพึงรำพันออกมา เฮ้อ

เทวดาคุณก็ลำบาก อดอดอยากอดจนด้วยปัญญา วิชาอาคมก็ลดย

เพราะมีเมียน้อยเลยไม่มีเวลา สังคมเทวดายังยุ่ง มัวแต่จะมุงแย่งกันเป็นใหญ่

เทวดาเล่นด้วยได้ไหม เล่นหยกกันยังงัยช่วยสอนเทวดา

ถูกก็ช่าง ไม่ถูกก็ช่าง ไม่ใช่รอราง รถเมล์ รถไฟ

ลอตเตอรี่มันซื้อไม่ได้ เทวดาหวังรวยเล่นหยกกันใหญ่ ถูกก็ช่าง ไม่ถูกก็ช่าง

เทวดาหน้าแดงหน้าดำ เพราะใจถลำติดลอตเตอรี่ ชาวนาเขาก็ไปดี

ไปมีงานทำตะวันออกกลาง จนใจและจนปัญญาเป็นเทวดาให้ทำงัยได้

อยู่บนฟ้าไม่มีนาไม้ไร่ มีแต่ก้อนเมฆก็เช่าเขาอยู่

ค่าไฟยังไม่จ่ายดวงอาทิตย์ ค่าน้ำยังติดหนี้ดวงจันทร์รา โชคชะตาพาชีวิตลำบาก

ถึงกับถอดหน้ากากจำนำชญา ปัญหามันอยู่ตรงหยก ก็หวังจะรวยเป็นเศรษฐีเทวดา

แต่ผ่านมาไม่เคยแทงถูก จนเข้ากระดุกกระเป๋าเทวดา

ถูกก็ช่าง ไม่ถูกก็ช่าง ไม่ใช่รอราง รถเมล์ รถไฟ

ลอตเตอรี่มันซื้อไม่ได้ เทวดาโชคร้ายถูกหยกกินหมด

เพลง : แมงกะชัง

ศิลปิน : คาราบาว

คนจนวอกวนเล่นหอย คนรวยรวยเขาไปเล่นหุ้น คนมีกะตังค์ซื้อที่กักตุน บุญมีบอกบุญ งานศพลูก
ชายบุญมา

บุญมาล่ำลาบุญมี ว่าจขโคตบุญมีเพื่อนข้า ข้าไม่เอาแล้วอาชีพรำนา ขายไปดีกว่า ราคามัน
กำลังดี

บุญมีก็ทักท้วงบุญมา อาชีพรำนาของสังกะสาสังกะสี ที่ทางผู้เฒ่าก็ยกให้ฟรี หากว่าเราขายที่ ก็
เท่ากับขายลิ้มคุณ

บุญมีมันร้ายแฉวนซามูไร หมดสิ้นสมัยจะชักดาบไล่ฟัน ขายแมงกะชังเอาเงินไทยซื้อที่ อีกไม่นาน
ประเทศนี้

ก็ตกเป็นของมัน

คนจนวอกวนเล่นหอย คนรวยรวยเขาไปเล่นหุ้น คนมีกะตังค์ซื้อที่กักตุน บุญมีบอกบุญ งานศพลูก
ชายบุญมา

บุญมาขำคำบุญมี ฟังดูเข้าที่แต่เป็นไปไม่ได้ มันซื้อเรามันจะเอาไปไหน ยกไปไม่ได้ยังอยู่เมืองไทย
บ้านเรา

บุญมีก็สุดจะชี้ทางออกบุญมา มันบอก นั้นมันก็ถูกของเขา ทั้งตำบลคงจะเหลือแต่เรา บุญมีใจเศร้า
ลงนั่งเฝ้าเทียนนา

บุญมา บุญมี บุญมาถูกกรรมบังตา บุญมี บุญมา เขาขายนาซื้อแมงกะชัง

บุญมานั่งลงปลงตก ใ้เจ้าอึ่งเจ้าคกมันตกคั่นนาตาย มันขอเงินฉันไปซื้อแมงกะชัง แล้วเตลิดเปิด
ไปแหกโค้งอันตราย บุญกรรมเชือกกันไว้ก่อน บุญมีทอดถอน สงสารสองตายาย ต้องหมดสิ้นที่ดิน
และลูกชายสองคนจากไป แล้วใครจะบวชให้บุญ

บุญมา บุญมี บุญมาถูกกรรมบังตา บุญมี บุญมา เขาขายนาซื้อแมงกะชัง

บุญมา บุญมี บุญมาถูกกรรมบังตา บุญมี บุญมา บุญมีแต่กรรมบังตา

เนื้อเพลง : เสกหวย

ศิลปิน : คาราบาว - ปาน

แอ๊ด) เพียง ให้โดนจ้งจ้ง ปาน) เพียง ให้โดนจ้งจ้ง

แอ๊ด) เพียง ให้โดนจ้งจ้ง ปาน) เพียง ให้โดนจ้งจ้ง

ปาน) เพราะความจน จึงทำให้สู้ สู้ดิ้นรน บนความทุกข์ยาก

แอ๊ด) แม้แต่วัน จะหาเงินลำบาก กินอยู่กับปาก แต่อยากมันอยู่กับท้อง

ปาน) ตัวคนเดียว พอเพียงเลี้ยงได้ หากมีขวัญใจ จะยอมเหนื่อยคุณสอง

แอ๊ด) ซื่ออย่างเรา ใครเล่าจะหมายปอง ต้องฟังโชคพาข้ามคลอง

คู่) พบรักกัน อย่างขวัญเรื่อย

ปาน) หลงตาดีที่ มีฉันไหว ก็ฟังพระฟังเจ้า ทั้งหมอเดาหมอดู

แอ๊ด) หมอฤษณ์คอนเฟิร์ม หมอสังกัณฑ์อาจารย์หนู ดวงที่สั้นจืดจู้

คู่) ยังต่อเสียวาวสะใจ

ปาน) ใครเสกได้ ช่วยเสกที เสกให้พรุ่งนี้ ตื่นขึ้นมาถูกหวย

แอ๊ด) ใครเสกได้ ช่วยเสกให้รวย เพราะคนหล่อคนสวย คนรวยมักเอาไปครอง

คู่) เงินทองเป็นของนอกกาย แต่เป็นปัจจัยแห่งรัก รักโลกาภิวัตน์ คนจน(คนจน) ไม่เคยยิ่งใหญ่

เพลง : สมหวังนะครับ

ศิลปิน : จักรพรรณ์ อาบครบุรี

หวังกันไปก็แค่หวัง ไม่เสียสตางค์ไม่ผิดกฎหมาย หวังกันมากก็หวังกันไป หวังในใจตำรวจไม่จับ
คนตายยังหวังจะฟื้น คนตื่นจะไม่หวังได้ใจ ยังอยู่ก็หวังกันไป ไม่มีใครไม่หวังหรอกคุณ
คนจนก็หวังกับหอย คนรวยก็หวังกับหุ้น ทำบุญก็หวังได้บุญ ลงทุนก็หวังกำไร (ครับ สมหวังนะ
ครับ)

หวังกันไปก็แค่หวัง ไม่เสียสตางค์ไม่ผิดกฎหมาย หวังกันมากก็หวังกันไป หวังในใจตำรวจไม่จับ
การเมืองก็หวังคนดี ปาหีก็หวังคนดู คนโสดก็หวังมีคู่ เชื้อหมอดูก็หวังฟังดวง ลูกหนี้ก็หวังจะหนี
เจ้านี่ก็หวังจะทวง คนจืดก็หวังจะควง คนข้าทรวงจะหวังอะไร (ครับ สมหวังนะครับ)

หวังกันไปก็แค่หวัง ไม่เสียสตางค์ไม่ผิดกฎหมาย หวังกันมากก็หวังกันไป หวังในใจตำรวจไม่จับ
สาว ๆ ก็หวังจะสวย คนป่วยก็หวังทุเลา คนดำก็หวังจะขาว คนข้าเหมาก็หวังใส่ทอง ตัวผมก็แอบ
หวังไว้ ตั้งใจจะตีตราจอง รักคุณก็หวังเกี่ยวดอง หวังเป็นทองแผ่นเดียวกับคุณ (ครับ สมหวังนะ
ครับ)

สาว ๆ ก็หวังจะสวย คนป่วยก็หวังทุเลา คนดำก็หวังจะขาว คนข้าเหมาก็หวังใส่ทอง ตัวผมก็แอบ
หวังไว้ ตั้งใจจะตีตราจอง รักคุณก็หวังเกี่ยวดอง หวังเป็นทองแผ่นเดียวกับคุณ (ครับ สมหวังนะ
ครับ)

หวังกันไปก็แค่หวัง ไม่เสียสตางค์ไม่ผิดกฎหมาย หวังกันมากก็หวังกันไป หวังในใจตำรวจไม่จับ
(ครับ สมหวังนะครับ) ให้สมหวังนะครับ

เพลง : ห.ว.ย. Uncensor Version

ศิลปิน : Dajim

ห.ว.ย. ห.ว.ย. ซอบว่ะ ห.ว.ย. ห.ว.ย. เจ่งว่ะ ห.ว.ย. ห.ว.ย. เก่งว่ะ ห.ว.ย. ห.ว.ย. เอาน่ะ

99 คือเลขที่บ้านแม่กู 475 มันก็เลขที่บ้านย่ากู 18/10 นี่บ้านพ่อกูนะ 97/1 นะบ้านเขาเป็นครู
โยะ สวัสดิ์ศรีรับน้ำเฮงสุดหล่อ 99 ห้าบาทผมจะเผ้านั่งรอ 475คุณ5 ผมว่าเป็นต่อ ถ้าวิ่ง 3 ร้อยหนึ่ง
จิตใจไม่ผ่อ

รอนะรอ รอแล้วรออีก ลุ้นนะลุ้นจนหัวใจเกือบฉีก ลุ้นเข้าไปให้มันถึงจุดพีค โดนแตกอีกแหละแต่ว่า
กระเป๋ามีฉีก

เล่นต่อเล่นเข้าไปให้พอ เล่นต่อเล่นจนรู้ต้นตอ เล่นต่อเอาเงินไปวัดกับเฮียปอ เล่นต่อให้แม่งมันรู้ดำรู้
แดงไป

วันเกิดของผมนั่นมันวันที่15 เข้าผมแทง15 รอบเย็น 51 รับเงินแน่ๆรับแบบตะลึง สุดท้ายกูนอน
หายใจหืด พุ่งนี้เจอกัน

ห.ว.ย. ห.ว.ย. ซอบว่ะ ห.ว.ย. ห.ว.ย. เจ่งว่ะ ห.ว.ย. ห.ว.ย. เก่งว่ะ ห.ว.ย. ห.ว.ย. เอาน่ะ

แม่เน็ดทำตัวเป็นเซียนใหญ่ วิ่ง 7 สามสิบบาทตามเคย หล่อนพูดแต่เรื่องของส่วย หวังจะหาคำข่าว
กับลูกปิงปอง

อาจารย์ต๋อยคนนี้แหละเกจิ วิ่งคู่ถ่าง 0 กับ 1 ประจำ เขาไม่กลัวขาถ่าง เลยวิ่งซ้ำ นั่งลุ้นข้างเบียร์จาก
ลูกปิงปอง

บ้านিদป่าแต่มีสไตร์การเล่น 08 สิบบาท 32 สิบบาท เล่นบ้างไม่เล่นบ้าง แต่ว่ามีกะดั่ง เลยโดนน้อย
หน้อยจากลูกปิงปอง

ห.ว.ย. ห.ว.ย. ซอบว่ะ ห.ว.ย. ห.ว.ย. เจ่งว่ะ ห.ว.ย. ห.ว.ย. เก่งว่ะ ห.ว.ย. ห.ว.ย. เอาน่ะ

ลูกปิงปองนี้มันวิเศษ ใครอยากอัปเดต เชิญนะ เชิญนะ ลูกปิงปองเขามีไว้ดี ใครทะลึ่งลองดี ลองได้
นะจ๊ะ

ตีปิงปองเป็นงานอดิเรก ลูกปิงปองดีเลขา อะตัมมัย ตีมัย ตีปิงปองชะจนตูดแตก ปิงปองแม่งแตกตูด
บานเลยนะ

ห.ว.ย. ห.ว.ย. ไอ้เหี้ย ห.ว.ย. ห.ว.ย. ไอ้เวร ห.ว.ย. ห.ว.ย. เย็ดเข้า เหี้ย เหวเย็ดเข้า

แทง 99 แม่งออก 98 ไอ้สัตว์เลื้อย เย็ดตะบ่อน ป้าหมีกเขาไม่ยอมเล่นอาจารย์ต๋อยเคียวเชิญให้เล่น
คู่ถ่าง เลข 6 กับ 9 มาแน่ ไม่มาก็แยเลยต้องเดินขาถ่าง

ห.ว.ย. ห.ว.ย. ซอบว๊ะ ห.ว.ย. ห.ว.ย. เจ่งว๊ะ ห.ว.ย. ห.ว.ย. เก่งว๊ะ ห.ว.ย. ห.ว.ย. เฉานะ

ห.ว.ย. ห.ว.ย. ซอบว๊ะ ห.ว.ย. ห.ว.ย. เจ่งว๊ะ ห.ว.ย. ห.ว.ย. เก่งว๊ะ ห.ว.ย. ห.ว.ย. เฉานะ

ห.ว.ย. ห.ว.ย. ใ้เหี้ย ห.ว.ย. ห.ว.ย. ใ้เวร ห.ว.ย. ห.ว.ย. เย็ดเข้ เหี้ย เวรเย็ดเข้

เพลง : รอรวันห่วยออก

ศิลปิน : สลักจิต ดวงจันทร์

เดี๋ยวนี้นคนไทยจำได้แต่วันห่วยออก ในกรุงบ้านนอกห่วยออกจำได้แม่นยำ
วันโกนวันพระเลยละไม่เคยจำ ขึ้นแรมก็คำจำกันไม่ได้
เดี๋ยวนี้นักคนยากจนปากกัดตีนถีบ ทำกินเร่งรีบจนแทบจะหมดทางไป
ก็มีแต่ห่วยหวังช่วยต่อลมหายใจ โชคดีคงได้ถูกรางวัลใหญ่สักที
ฝันเห็นปลาตีว่าเลขแปด มีลูกแฝดตีว่าเลขสี่ บนบานศาลใหญ่ เสี่ยงใบเซียมซี
คนขายลอตเตอรี่ บอกวันนี้รวย
สงสารคนจนต้องทนหนี้ในระบบ เจ็บไม่รู้จบพบแต่ชะตาเฮงชวย
สิ่งเดียวที่หวังหวังให้โชคอำนวย รอบบุญหนุนช่วย หวังห่วยในวันห่วยออก
เดี๋ยวนี้นคนไทยจำได้แต่วันห่วยออก ในกรุงบ้านนอกห่วยออกจำได้แม่นยำ
วันโกนวันพระเลยละไม่เคยจำ ขึ้นแรมก็คำจำกันไม่ได้
เดี๋ยวนี้นักคนยากจนปากกัดตีนถีบ ทำกินเร่งรีบจนแทบจะหมดทางไป
ก็มีแต่ห่วยหวังช่วยต่อลมหายใจ โชคดีคงได้ถูกรางวัลใหญ่สักที
ฝันเห็นปลาตีว่าเลขแปด มีลูกแฝดตีว่าเลขสี่ บนบานศาลใหญ่ เสี่ยงใบเซียมซี
คนขายลอตเตอรี่ บอกวันนี้รวย
สงสารคนจนต้องทนหนี้ในระบบ เจ็บไม่รู้จบพบแต่ชะตาเฮงชวย
สิ่งเดียวที่หวังหวังให้โชคอำนวย รอบบุญหนุนช่วย หวังห่วยในวันห่วยออก

เพลง : วันหอยแตก

ศิลปิน : เหลิม พุ่งดิงลำ

วันนี้ดวงซวยหอยแตก เจ้าพ่อหน้าแหก เจ้าแม่สุขสันต์
ซื้อด้วยกันเลยไม่กล้าโววาย เลขตลาดเคลื่อนไปจงอภัยให้กัน
บอกเลขไหนก็ซื้อหมด คลอดลูกในรถก็หมดไปสองพัน
เจ้าพ่อเค้าไม่ว่าโคตรแม่น เลยกอดสร้อยปล้อยแหวนหมดอีกแปดพัน
โฮ ๆ ๆ ๆ จะไปเผาบ้านมัน
จุดเทียนใต้โพธิ์ต้นใหญ่ ชูตหาเลขโพธิ์ต้นใหญ่ ชูตจนต้นตายก็ไม่เคยถูกกัน
ในไลน์มันยังการันตี เลขลือคงวดนี้ข้างในยืนยัน
งวดที่แล้วก็โดนเป็นพัน งวดนี้ก็ยังไม่เชื่อมัน ถูกแตกดับฝันทั่วกันเออ
ลา ลา ลา หลั่น ลั่น ล้า งวดหน้าเอาใหม่
วันนี้ดวงซวยหอยแตก เจ้าพ่อหน้าแหก เจ้าแม่สุขสันต์
ซื้อด้วยกันเลยไม่กล้าโววาย เลขตลาดเคลื่อนไปจงอภัยให้กัน
บอกเลขไหนก็ซื้อหมด คลอดลูกในรถก็หมดไปสองพัน
เจ้าพ่อเค้าไม่ว่าโคตรแม่น เลยกอดสร้อยปล้อยแหวนหมดอีกแปดพัน
โฮ ๆ ๆ ๆ จะไปเผาบ้านมัน
จุดเทียนใต้โพธิ์ต้นใหญ่ ชูตหาเลขโพธิ์ต้นใหญ่ ชูตจนต้นตายก็ไม่เคยถูกกัน
ในไลน์มันยังการันตี เลขลือคงวดนี้ข้างในยืนยัน
งวดที่แล้วก็โดนเป็นพัน งวดนี้ก็ยังไม่เชื่อมัน ถูกแตกดับฝันทั่วกันเออ
ลา ลา ลา หลั่น ลั่น ล้า งวดหน้าเอาใหม่

เพลง : หวย

ศิลปิน : Zero Hero

หวย หวยแตก ถูกหวย ซื้อเปียร์แจก
หวย หวยแตก ถูกหวย ซื้อเปียร์แจก
งวดนี้งวดนี้หวย เลขนี้เลขนี้โดน สองตัวสามตัวอยู่แล้ว
เขาว่าต้องมีแปดทะเบียนรถมีสี่แปดไม่ต้องก-ลับตรงตรงอยู่แล้ว
นอนนอนนอนฝันฝันฝันแล้วก็ตื่น เลขก็ออกมา
ทำงานเพื่อหากิน โดนหวยกินหนี้สินบาน
ขอให้หวยหน้า हमามีห้าห้วแมวออกลูกมีห้าขา
ตุ๊กแกห้อยหัวมาห้าอีกแล้ว
ญาติพึ่งเสีย วันเกิดเมียคลอดลูกหมา มีเลขมาให้แทงอีกแล้ว
เงินเงินเงิน ฝันฝันฝันแล้วก็ตื่นเลขก็ออกมา
ทำงานตัวเป็นเกลียวแทงครั้งเดียวแทบขายบ้าน
ขอให้หวยหน้า หวย หวยแตก ถูกหวย ซื้อเปียร์แจก
หวย หวยแตก ถูกหวย ซื้อเปียร์แจก

เพลง : หวยแตก (เพลงแปลงจาก เรือเล็กควรรอออกจากฝั่ง)

ศิลปิน : บี เดอะสกา

ต้นเดือนที่ไร กลางเดือนแทบสิ้นใจ เงินทองไม่พอใช้ ต้องหมุนกันไป
กู้เงินเป็นไง First Choice ก็ยากเกินไป ซื้อมวยได้คืนใจ ได้ลุ้นก็พอใจ เสี่ยงดู งวดนี้ จะถูกไหม
ก็แค่อยากจะถูกมวย อยากรวบเอาเงินมาซื้อยาต้องไว้
ค่าน้ำค่าไฟลูกกลม เดือนนี้ฉันจะพ้นไปอย่างไร ... หวย
ฝันเจออะไร ทะเบียนของรถใหม่ ต้นโพธิ์หรือต้นไทร ขอหวยกันไป เสี่ยงดู งวดนี้ จะถูกไหม
แม้ว่าจะไม่เคยถูก แต่ฉันจะซื้อไป
ก็แค่อยากจะถูกมวย อยากรวบเอาเงินมาซื้อยาต้องไว้
ค่าน้ำค่าไฟลูกกลม เดือนนี้ฉันจะพ้นไปอย่างไร
เลขบนเลขล่างแค่นั้น เลขท้ายชักสองชักสามตัวได้ไหม
ถ้าได้จะรำแก้บน ถวายเซียงจี ปอกกล้วยและตำไทย
งวดนี้ฉันต้องกินเกลบต่อไป
โอว หวย โว้ว โอ โอ โฮ โอ
ก็แค่อยากจะถูกมวย อยากรวบเอาเงินมาซื้อยาต้องไว้
ค่าน้ำค่าไฟลูกกลม เดือนนี้ฉันจะพ้นไปอย่างไร
เลขบนเลขล่างแค่นั้น เลขท้ายชักสองชักสามตัวได้ไหม
ถ้าได้จะรำแก้บน ถวายเซียงจี ปอกกล้วยและตำไทย หรืองวดนี้ฉันต้องกินเกลบต่อไป
เดือนนี้ต้องกินมาม่าใช่หรือไม่ โว้ว โอ หรืองวดนี้ฉันต้องโดนแตกต่อ แตกต่อ.....ไป

เพลง : เชื้อกวิเศษ เวอร์ชั่น หว่ยแดก

ศิลปิน : korn.didsakorn

พยายามจนหมดปัญญา ได้เวลาก็มหันหน้าหง้างค์ ซื้อห่วยเท่าไรก็ยิ่งทำให้เรานั้นจนอย่างไร
ในแวตเจ้ามือพนัน บอกแกจนแต่ฉันสบาย ความอึดอัดมันฟ้องใจ ลั่นเดือนนี้เงินไม่พอ
ต่อให้เลือกพิเศษจะซื้อเลขไหน ชูตที่ต้นไม้หาเลขสามตัว
แต่ยิงขอเท่าไร ยิ่งซื้อแคไหน ก็ยิ่งหมดตัว โว้..โว
เมื่อห่วยมันทำให้หมดตัวโว ซื้อไปมันก็เท่านั้น เมื่อห่วยมันทำให้การเงินพัง ก็พอกันที
งวดนี้ฉันซื้อเลขตามที่ฝัน ต่อจากนั้นก็คงต้องกินบะหมี่ ซื้อแล้วจน อยู่แบบนี้โคตรทรมาน
พอเราจนค่าไฟก็มา อุตสาหกรรมดังค์เพื่อซื้อเหี่ยวไก่ แต่ฉันมันโง่และมั่นใจ ว่าจะรวยในงวดนี้
เลยต้องกังวล ด้วยเรื่องค่าไฟ จะเอาที่ไหน ไปให้เขาดี ฉันผิดเอง ขอโทษที ในคืนนี้ ต้องจุดเทียน
แม้ว่าฉันนั้นจะต้องอด แม้ว่าฉันนั้นจะต้องกินมาล่า แทงเสียมาบอกเลยเสียตาย
เพราะชีวิตฉันมันละเมอ คิดว่าซื้อครั้งหนึ่งจะรวยเวอร์ๆ ไม่คุ้มกันเลย